

8 GB DVD | **VIDEO MAGAZİN:** MAKALELER İLE İLGİLİ İLGİNÇ VİDEOLAR CHIP DVD'DE

MART 2014 • TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ • AYLIK YAYINDIR
ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:19 • 7.90 TL

CHIP

BITCOIN

KARLI BİR YATIRIM ARACI MI?

YENİ EĞİTİM SERİSİ BAŞLIYOR: DAHA KOLAY KAYIT SİSTEMİ, DAHA PRATİK KULLANIM!

A'DAN Z'YE AKILLI TELEFON & TABLET NASIL KULLANILIR?

Büyüklerinize mobil cihazları öğretmek için ideal bir video eğitim

+ HERKESE **120 TL** DEĞERİNDE 2 MUHTEŞEM TAM SÜRÜM YAZILIM HEDİYE
ASHAMPOO UNINSTALLER 5 (6 AYLIK) & 1-ABC.NET DRIVE SPACE ORGANIZER

TEST: ANTI-VİRÜS

En popüler 11 internet güvenlik paketi sizi ne kadar koruyor?

Microsoft desteği kesse de
WINDOWS XP'Yİ HAYATTA TUTMA KILAVUZU CHIP'TE

DEV MİNİ PC'LER

Raspberry Pi ve alternatifleri
ile TV'nizi kolayca akıllandırın

İNTERNETTE ÖZGÜRCE SÖRF

İÇİN BİLMENİZ GEREKEN 25 YÖNTEM

NOTEBOOK PİL ÖMRÜNÜ UZATIN

Daha fazla mobil olabilmek için bilmeniz gerekenler

TEST: HANGİ TABLETİ ALMALI?

iPad, Android & Windows tabletler

WWW.CHIP.COM.TR

PRATİK İPUÇLARI >> Windows-Office-Donanım-Fotoğraf-Mobil-Sosyal Ağlar için onlarca çözüm

3 DİZİ YILDIZI POSTERİ

20 POSTER

blue Jean

MADONNA
İkon
Müzesi'nde

**Pharrell
WILLIAMS**
Dokunduğunu
altına çeviren büyücü

**Hande
DOĞANDEMİR**
Demecileriyle
Pop Up'ta

**Kerem
BURSIN**
Ekranın yeni
fenomeni

**Bruno
MARS**
Yükselişi hızla
sürüyor

LORDE
Gözler yeni
odul avcısının
üzerinde

**LEONARDO
DICAPRIO**
İlanmayan adam

**JARED
LETO**
Zaman
Tüneli'nde

DUMAN
CD Ödüllü Test

**FERMAN
AKGÜL**
Akıtsız hikayeleri
ile B J'de

PARAMORE
Turuncu saçlı kız
ve maceraları

**Blue Jean
YENİLENDİ!**

**Yeni
boyut
Yeni
tasarım
Yeni
kışeler**

DB

Dijital Dergi Aboneliği için:
www.eMecmua.com

/bluejeandergi /bluejeanmagazine

UFUK YAMANKILIÇOĞLU
CHIP Yazı İşleri Müdürü

AYIN TAVSİYESİ

Toyo Games iki oyunla Türkiye'de

Türkiye merkezli oyun firması Toyo Games, farklılıkları ile ilgi çeken Kore'nin başarılı MMORPG oyunu Yulgang 2 ve open beta süresince büyük ses getiren MMORPG oyunu Legend of Fighters'ı Türkiye'de yayınlamaya hazırlanıyor. Özellikle farklı savaş modlarıyla kısa sürede Kore'de fenomen haline gelen Yulgang 2 ve açık beta süresince ilgi çekici oyun tarzıyla dikkatleri üzerine çeken Legend of Fighters, oyunculara farklı bir online oyun deneyimi yaşıyor.

Tamamen Türkçe ve ücretsiz olarak Türkiye'de yayınlanacak olan Yulgang 2 ve Legend of Fighters'ın yayıncısı Toyo Games'in CEO'su Zeyd Kazancı konuyla ilgili olarak şunları söylüyor: "Şu anda dünyayı kasıp kavuran ve gerçek PvP deneyimini yaşatacak olan iki yeni oyunu Türkiye ile buluşturduğumuz için çok mutluyuz. Amacımız kullanıcılarımıza en kaliteli oyunları getirmek, Türkiye'de oyun kalitesini yükseltmek ve daha profesyonel bir oyuncu kitlesi yaratmak. Oyunlarımızı Türkiye'ye getirirken tek düşüncemiz ve gayemiz bu. Bu konuda biraz risk alıyoruz ancak Türkiye'nin bu kaliteyi hak ettiğini düşünüyoruz. Oyuncularımızla birlikte kararlar alarak, geri dönüşleri dikkatle takip ederek oyunlarımızı yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

Bilgi için: www.toyogames.net

Facebook nereye koşuyor?

Facebook tam 19 milyar dolar karşılığında mobil mesajlaşma yazılımı WhatsApp'ı satın aldı. Dünya çapında sohbet yazılımının 450 milyonun üzerinde kullanıcısı var. Yani her kullanıcısının Facebook'un gözündeki değeri yaklaşık olarak 42 dolar. Whatsapp'ı geliştiren firmada sadece 50 kişi çalışıyor, bu antlaşmaya göre her bir çalışanın değeri 380 milyon dolar'a ulaşıyor. Durum böyle olunca, bu kadar küçük bir firmaya bu kadar büyük bir para ödenmesinin ne kadar mantıklı olduğu ateşli bir şekilde tartışılıyor. Milyar dolar'lık satın almalara hiç de yabancı olmayan Silikon Vadisi'nde bile durum şaşkınlıkla karşılandı. Hatta bir Google yöneticisi antlaşma yapılırken bir virgülün unutulup unutulmadığını kinayeli bir şekilde sordu.

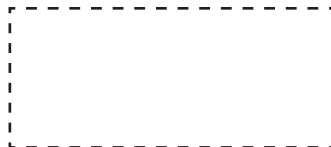
Ancak Facebook'a hak verenler de var. WhatsApp, özellikle gençlerde en popüler Facebook alternatifi haline gelmiş durumda, üstelik Facebook'un zirvede olmadığı bir yerde: akıllı telefonlarda. Facebook en kötü ihtimalle bir çırpıda 450 milyon kişinin özel bilgilerine sahip oldu ve bu bilgiler arasında WhatsApp'ın cep telefonlarında otomatik olarak topladığı sayısız kişi bilgileri ve telefon numaraları da var. Bunlar aslında paha biçilemeyen bilgiler.

Facebook bu satın almayla birlikte, kendi sosyal ağını asla kullanmak istemeyen bir yığın insanı da satın almış oldu. Bunlar milyarlarca dolar'ların döndüğü bir pazarda en büyük bilinmeyen konumundalar. Ben bu yüzden bu abartılı gibi görünen satın almayı çok ciddi ve iyi planlanmış bir satın alma olarak görmüyorum. Zira kullanıcılar Whatsapp'ı herhangi bir nedenle terk ettiklerinde ne olacak? Sıkıldıkları için veya (çok hızlı değişen dijital dünyada alışık olduğumuz gibi) daha iyi bir alternatifini buldukları için kullanıcıları Whatsapp'ı bir anda terk edebilirler. Böyle bir şey olursa, Zuckerberg ve ortakları yüzyılın kumarını oynadılar demektir. Siz bu konuda neler düşünüyorsunuz, Zuckerberg'in yerinde olsaydınız, siz de Whatsapp'ı 19 milyar dolar'a satın alır mıydınız? Konuyla ilgili olarak bu ayki sayıda 8. sayfadaki yazıyı da okumanızı öneriyorum.

uyaman@chip.com.tr

Ufuk Yamankılıçoğlu

"Tablet ve akıllı telefon kullanım rehberi" video eğitiminin kurulumuyla ilgili detaylı bilgi için 100. sayfaya bakabilirsiniz.

Bitcoin patladı mı?

Sayfa 22

TREND

- 8 **Sohbet yazılımına 19 milyar dolar!**
Facebook, popüler sohbet uygulaması WhatsApp'ı sürpriz şekilde satın aldı
- 10 **Güncel haberler**
Bu ay dikkat çeken önemli gelişmeler
- 19 **Güvenlik raporu**
Bu ay dikkat edilmesi gereken kritik güvenlik açıkları ve çözümler
- 22 **Bitcoin balonu patladı mı?**
Bir inip bir çıkan Bitcoin'in geleceği ne kadar parlak?
- 26 **Kopya korumasında trojan**
Eğlence endüstrisi korsanlıkla savaşmak için her şeyi göze almış durumda
- 32 **Haritalar: Cirolar**
Dünyanın en yüksek cirolu ve en çok kazanan IT firmaları
- 33 **Meraklısına: NSA**
NSA'nın yıllık bütçesi 11 milyar dolar. ABD casusları hakkında ilginç rakamlar
- 34 **CHIP Zaman Tüneli: Casusluk**
Dinlenen telefonlar, uydu sinyalleri, fiber kablolar. Gizli bilgilerin peşindeki casusluk teknolojisi

Bölümler

3 Seyir Defteri	102 En iyi ücretsiz araçlar
6 Okur Yorumları	106 Ayın web siteleri
42 Modern zamanlar	108 Yazılım günlüğü
96 DVD içeriği	129 Abone Formu
98 Tam sürümler	130 Gelecek sayıda ve Künye

TEST

- 38 **Mini PC'ler**
Küçük PC'lerle internet ve multimedya keyfini televizyonunuza taşıyabilirsiniz, ancak her mini PC keyif vermiyor
- 42 **Donanım günlüğü**
Donanım dünyasında bu ayki çarpıcı gelişmeler ve yeni ürünler
- 44 **Güvenlik paketleri testte**
Malware koruması olmadan her bilgisayar saldırılara açıktır. PC için en iyi 11 virüs avcısı test ettik
- 50 **Test: Yeni tabletler**
Yeni nesil tabletler büyük bir performans sıçraması gerçekleştirdi. Seçenek sayısı da oldukça fazla
- 56 **Akış portalleri testte**
Yasal müzik ve film hizmetlerinin sayısı artıyor. Peki ama bu servisler ne kadar iyi?
- 60 **Yeni ürünler**
Yeni donanım ve yazılım ürünleri incelemede
- 66 **CHIP TOP10**
Farklı kategorilerde en iyi donanımlar
- 68 **CPU ve GPU rehberi**
PC ve dizüstü için en iyi işlemciler: Masaüstü, mobil ve grafik işlemciler için en güncel performans listeleri
- 70 **CHIP fiyat barometresi**
En iyi dizüstü ve PC tavsiyeleri, 7 aygıt türü için fiyat tahminleri

TEKNOLOJİ

- 72 **Atmak yerine tamir edin**
Çöpe atmak yerine bozulan cihazlarınızı bir de kendiniz tamir etmeyi deneyin
- 78 **İnternette özgürce sörf**
27 farklı yöntemle internette gezinirken kimliğinizi belli etmeyin, güvenli sörf yapın
- 86 **Laptop piline doping**
Dizüstünüzün pil ömrünü artırmak için ipuçları ve araçlar
- 88 **XP'yi güvenli kullanmaya devam edin**
Microsoft desteğini kesse de, emektar işletim sisteminizi gönül rahatlığıyla kullanmaya devam edebilirsiniz
- 91 **Hızlı ve güvenli WLAN**
Ev ağınız için anında önlem paketimizle maksimum performansta güvenli bağlantılara sahip olun
- 112 **Teknik Sözlük: Perfect Forward Secrecy**
Günümüzde kullanılan şifreleme yöntemleri kırılabilir. Artık çok daha güvenli bir alternatif var
- 114 **CoolTech**
Yeni ve ilginç teknoloji ürünleri
- 116 **Pratik ipuçları**
Windows, uygulamalar, iletişim ve internet, donanım için en iyi ipuçları

3 DİZİ YILDIZI POSTERİ

20 POSTER

blue Jean

MADONNA
İkon
Müzesi'nde

**Pharrell
WILLIAMS**
Dokunduğunu
altına çeviren büyücü

**Hande
DOĞANDEMİR**
Demecileriyle
Pop Up'ta

**Kerem
BURSIN**
Ekranın yeni
fenomeni

**Bruno
MARS**
Yükselişi hızla
sürüyor

LORDE
Gözler yeni
odul avcısının
üzerinde

**LEONARDO
DICAPRIO**
İlanmayan adam

**JARED
LETO**
Zaman
Tüneli'nde

DUMAN
CD Ödüllü Test

**FERMAN
AKGÜL**
Akıtsız hikayeleri
ile B J'de

PARAMORE
Turuncu saçlı kız
ve maceraları

**Blue Jean
YENİLENDİ!**

**Yeni
boyut
Yeni
tasarım
Yeni
kışeler**

DB

Dijital Dergi Aboneliği için:
www.eMecmua.com

/bluejeandergi /bluejeanmagazine

“2014’te inşallah daha az NSA ve casusluk skandalı karşımıza çıkar!”

Kadir Erdoğan

Çok fazla oyuncak

2014’te neler geliyor

CHIP 02/2014 – SAYFA 28

Aslında her yılın başında yayınladığınız “önümüzdeki yıl neler gelecek” başlıklı klasik yazıları artık görmek bile istemiyorum. Görmekten laf açılmışken, Oculus Rift gibi devasa bir gözlüğü kim takmak ister ki? Aynı şekilde bileğe veya parmağa takılacak bir akıllı saat te hiç ilgimi çekmiyor. Ancak bunun gibi teknolojilerden kaçış yok. Bunları ben takmasam bile, dışarı her çıktığımda bunların karşıma her yerde çıkacağından adım gibi eminim. Kim bilir, belki de bu modern oyuncaklar daha popüler olmadan kaybolup giderler? Umarım öyle olur...

ÜMIT AYDIN

Daha fazla bilgisayar konusu

Artan elektrik faturaları

Uzun yıllardır, sadık bir CHIP okuyucusuyum, ancak sık sık dergide yer verdiğiniz konular beni şaşırtıyor. Mesela elektrik fiyatlarıyla ilgili konular, bunların bilgisayarla ne ilgisi var? Tamam, bilgisayarlar elektrik tüketiyor, ama su kaynaklı veya gece lambam da elektrik harcıyor. Günümüzde elbette bir konuya bir bilgisayar dergisinde yer vermek için bir sebep bulunabilir, zira artık hayatın her alanında dijital teknoloji kullanılıyor. İleriki sayılarınızda elektrikli diş fırçalarını da test etmeyi düşünüyor musunuz? Lütfen bir bilgisayar dergisinin içeriğinde olması gereken konulara ağırlık verin, bunlar ilgimi daha çok çekiyor.

ALİ EROĞLU

LED ampuller

Yeni nesil ampuller

CHIP 02/2014 – SAYFA 36

CHIP olarak ampüller gibi farklı konulara yer vermenizi prensipte iyi buluyorum, sonuçta bu alanlarda da teknolojik olarak önemli gelişmeler oluyor ve bunlar herkesi ilgilendiriyor. Ancak maalesef konuyu ayrıntılı olarak incelemediğinizi düşünüyorum. Yazıda bir tablo halinde ampul türlerinin karşılaştırmasını görmek isterdim: Klasik ampuller, halojen lambalar, enerji tasarruflu ampuller ve LED’ler. Eminim birçok kişi benim gibi düşünüyor, zira şu durumla karşılaşmayan yoktur sanırım: Ampul satın almak için bir markette bulunduğunuzda kendinize şu soruyu sormuşsunuzdur: Bu zamana kadar 40, 60 veya 100 watt’lık ampuller kullanıyordum. Yeni ampul türlerinde aynı aydınlatma gücüne sahip olmak için hangisini tercih etmeliyim? Enerji tasarrufu, kullanım ömrü ve fiyatı ne kadardır? Tüm bunları bir bakışta sunabilseydiniz harika olurdu, kesip yanımızda markete götürülebilirdik.

RECEP ÇAĞLAYAN

Uygulamalar nerede?

En iyi 3D yazıcılar

CHIP 02/2014 – SAYFA 48

Üç boyutlu yazıcılar gerçekten de ilginçler, bilgilendirici testiniz ve yazınız için de ayrıca teşekkür ediyorum. Ancak böyle bir cihazı kim satın almayı düşünür ki? 3000 TL’nin üzerinde böyle bir cihaza vermek bence hiç de mantıklı değil, sonuçta tek yaptığı daha iyi bir oyuncak “basabilmesi”. Tüm bunlar bana oyun gibi geliyor. Bence 3B yazıcılarda eksik olan şöyle can alıcı bir uygulama. Standart yazıcılar bugüne kadar kendini kabul ettirdi, çünkü herkesin kağıt çıkışlara ihtiyacı var. Ancak plastikten ıvır zıvırlar basmak mı? Lütfen biri bana mantıklı ve kitleler için uygun ve cazip bir kullanım alanı söylesin, model inşaatları dışında.

MUSTAFA TEKELİOĞLU

Linux zaman tüneli

Yıllar önce Ufuk Yamankılıçoğlu Linux’un Türkiye’deki geleceğini nasıl görüyorsunuz diye bizden yorumlar bekliyordu. Bugün ise ülkemizde 80 bin Linux tabanlı Android tableti ilköğretimde kullanılmak üzere dağıtılıyor. Bence Türkiye’de Linux diye bir zaman tüneli yazısı hazırlamanız gerekiyor.

SEZER MANSUR

Sistem tavsiyeleri

Tüm CHIP ailesine merhaba,

Şubat sayınızı aldım ve okumaya başladım. Ama sistem tavsiyelerinde orta ve üst seviye oyun sistemlerinde kullanılan RAM’ler neden 2133 MHZ? Intel işlemcilerin 1600 MHZ desteklediğini sizler de biliyorsunuz. Bunun nede-nini öğrenmek istiyorum. Şimdiden çok teşekkürler.

EMRE DUR

CHIP: İşlemcinin desteklediği minimum hız 1600 MHz oluyor. Yeni nesil anakartlar 2133 MHz ve üzerini rahatça destekliyor. 1600 ve 2133 MHz arasında 5 dolar gibi önemsenmeyecek bir fark oluyor. Bunun karşılığında ise RAM’leri 1600 MHz’de daha düşük gecikme süreleriyle kullanabiliyor veya bazı işlemcilerde daha kolay overclock yapabiliyorsunuz.

14 video eğitimi

Şubat 2014 dergisinin ilk arayüzünde tam 14 video eğitimi yazıyor. Fakat sayfa 3’teki kodu kullanarak <http://www.chip.com.tr/chipdergi/egitim2013/> sayfasına kodu yazdıktan sonra 12 tane video indirme seçeneği var. 2 tanesi nerede?

MUSTAFA ATAY

CHIP: İndirme seçeneklerinin bazılarında bir değil, iki video eğitim birden bulunuyor.

BİLGİ VE YARDIM

Okur mektupları

CHIP yazı işleri
Trump Towers, Kule2, Kat 21-24 34387
Şişli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

Dergi ve DVD ile

ilgili sorular

okurhizmetleri@doganburda.com

Abonelik, Eski sayı siparişi ve özel sayılar

Tel: (212) 478 0 300,
Faks: (212) 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri Künye’de bulabilirsiniz. (S. 130)

1. YAŞ GÜNÜ SAYISI! ÖZEL BİR HEDİYEYLE BAYİNİZDE

HEDİYENİZ:
130 sayfa
hardcover
kitap

2014 seyahatleriniz için tüm dünyadan trendsetter önerileri, ünlü editörlerin seçimleri, 100 destinasyon ve **muhteşem fotoğraflar...**

Bakış açını değiştirirsen dünyanın değişir

Sohbet yazılımına 19 milyar dolar!

Facebook, popüler sohbet uygulaması WhatsApp'ı sürpriz şekilde satın aldı ama bu satın almanın arkasında neler dönmüş neler!

Cem Şancı

Şubat'ın ortasında sürpriz bir haberle tüm sosyal medya birbirine girdi. Artık neredeyse herkesin, yemek ve sudan sonra en hayati ihtiyacı haline gelmiş olan popüler mobil sohbet uygulaması WhatsApp'ın 16 milyar dolar peşin para ve 3 milyar dolar değerinde de hisse senedi karşılığında Facebook tarafından satın alındığı duyuruldu.

Büyük satın almalar teknoloji dünyasında görülmemiş bir iş değil. Kısa süre önce Google, Motorola'nın mobil departmanını 12 milyar dolara satın almıştı, geçen ay ise Motorola'yı Çin'li PC üreticisi Lenovo'ya 2,9 milyar dolara sattı. Microsoft'un Nokia'yı satın alması da geçen senenin bomba olaylarının başında geliyordu. Google'ın CEO'su da, 2014'te Google'ın önemli adımlar atacağını açıkladığı yılbaşı konuşmasında büyük satın almalar peşinde olduklarını açıklamıştı. Haliyle 2014 içinde büyük satın almalarla karşılaşacağız. Facebook-WhatsApp evliliği de bunlardan ilki. Ancak bu satın almadaki ilginç noktalardan biri şu ki, WhatsApp'ı önce Google'ın satın almak istemiş olması. Duyumlara göre Google WhatsApp'a 10 milyar dolar teklif etmiş ancak WhatsApp'ın uyanık kurucuları bu teklifi red-

detmeden önce Google'ın en büyük rakibi haline gelmiş olan Facebook'a gidip, "siz ne vereceksiniz, bir görelim," diyerek 19 milyar doları kapmışlar. İşin bir diğer ilginç yönü ise, Şubat sonundaki MWC 2014 etkinliğinde konuşan Mark Zuckerberg'in, "isteseler daha da fazla para verirdim," imasında bulunması. Yani WhatsApp'ın ünlü olmaktan özellikle geri duran kurucularının 20-25 milyar dolarda direktmeleri halinde bu parayı da alabilecek olduklarını öğrenmiş bulunduk. Aslında bu satın almanın bir rekor olduğunu da hatırlamak gerekiyor çünkü WhatsApp henüz doğru düzgün bir iş modeli bile olmayan, nasıl para kazanacağına karar dahi vermemiş olan, hepi topu 55 çalışanı olan bir "startup" şirketi. Dolayısıyla 19 milyar dolar bugüne kadar bir startup şirketi için ödenmiş en büyük miktar.

WhatsApp'ın satın alındığı sırada 450 milyon kullanıcısı bulunuyordu. Bu çok etkileyici bir rakam. Ancak daha da etkileyici olan her gün 1 milyon yeni kullanıcıya sahip olması. Bu hesapla, yaklaşık bir-bir buçuk sene içinde 1 milyar insana ulaşması bekleniyor ki, Facebook ailesine katılmasından sonra bu hedefe ulaşmasının daha da çabuk süreceği tahmin

İNTİKAM SOĞUK YENEN BİR YEMEKTİR

Facebook'un WhatsApp'ı satın almasının teknoloji dünyasına ibret olan bir öyküsü var ki, şimdi genç patronların hepsi bu öyküden bahsediyor. Zuckerbeg henüz ergen ve şımarık bir yazılımcıyken, Facebook'a para bulmak için yatırım şirketleri ile görüşmeye gidiyor. Bu arada Facebook'a para verip ortak olmak isteyen bir yatırım şirketi ona ulaşmak istiyor ancak Zuckerberg, daha önce Napster'a para yatırmış olan bu şirketle çalışmak istemiyor ama yine de toplantıya gidiyor. Fakat toplantıya bir saat geç ve pijamalarıyla gidiyor. Yaptığı sunuma ise, "Facebook sizin paranızı niye istemiyor!" başlığını koyuyor. Ardından da o şirketin para yatırdığı startup'ları korumadığını ve startupların battığını anlatıp, çok ukala bir şekilde, paranız sizin olsun diyerek "artiz"lik yapıp toplantıdan çıkıyor. Fakat kadere bakın ki, WhatsApp'a para yatıran en önemli yatırım şirketi de yıllar önce Mark'ın "atar" yaptığı aynı şirket çıkıyor ve şirket sahipleri Mark'ın 19 milyar dolarını almaktan çok mutlu olduklarını dile getiren alaycı basın açıklamalarıyla Zuckerberg'in on yıl önceki tavrına cevaplarını vermiş oluyorlar. İntikam soğuk yenen bir yemektir, atasözünün daha güzel bir örneği olamaz herhalde?.

ediliyor. Yani, altı ay sonra 1 milyar kişilik bir WhatsApp görmek sürpriz olmayacak.

Bu satın almada şirketin iki kafadar kurucusu 16 milyar dolar alırken, 53 çalışanın da toplam 3 milyar dolarlık Facebook hisse senedi sahibi olduğunu unutmamak gerekiyor. Kaba bir hesaplara her çalışan 55 milyon dolar kazanmış durumda. Yani, şirketin iki sahibi kendi ceplerine 3 milyar dolar daha atabilecekken, Facebook'un 3 milyar dolarlık hissesini 53 çalışanına dağıtıyor. Bu gelişmeyi duyan herkes "keşke hepimizin böyle patronları olsa," diye iç geçiriyor. Elbette Türkiye'de bu tür bir kafa yapısı bulmak mümkün değil ama bu satın alma sayesinde Silikon Vadisi'nin işleyişinde büyük değişiklikler bekleniyor. Artık, teknoloji şirketlerinde çalışan insanların, şirketin satılması halinde, kendi paylarına da doyurucu bir pay isteyeceği ve hatta çalışmaya başlarken bu maddeyi sözleşmeye koydurabileceği konuşuluyor zira şirketi yükseltip, büyük değere ulaştırmak için sabah-akşam çalışanlar olmadan, o şirketin milyarlarca dolar etmeyeceğini artık herkes anlamış durumda. Dolayısıyla, Facebook-WhatsApp evliliğin teknoloji dünyasında büyük bir devrim yarattığını söylemek yanlış olmayacaktır. Öte yandan bu evlilik Avrupa'yı da ayağa kaldırdı. Avrupalı siyasetçiler, ABD istihbaratı ile bilgi paylaştıkları için zaten sicili kötü olan ABD teknoloji şirketlerinin ve özellikle de Facebook'un, WhatsApp'ı da satın almasına büyük tepki gösterdiler ve hatta vatandaşlarına WhatsApp'ı telefonlarından hemen silmelerini salık veren politikacılar oldu. Avrupa şimdi, Facebook ve WhatsApp evliliğin iletişim alanında bir tekel yaratıp yaratmadığını tartışıyor ve Avrupa yargı sistemi tekel kurma yönünde karar verirse, bu servislerin Avrupa'da faaliyet göstermesi, reklam satması mümkün olmayacak hatta belki engellenmesi gündeme gelecek. Dolayısıyla, Facebook'un başı WhatsApp yüzünden çok ağrıyacağı benziyor. 📌

cemsanci@chip.com.tr

CHIP

brother
at your side

TÜRKİYE'NİN HESAPLI YAZICISINA EN İYİ FİYAT PERFORMANS ÖDÜLÜ

Brother **MFC-1811** Çok Fonksiyonlu
Mono Lazer Yazıcı modeli ile PCnet
"EN İYİ FİYAT PERFORMANS"
ödülünü aldı.

MFC-1815
Yazıcı / Tarayıcı / Fotokopi / Faks / Ahize

DCP-1511
Yazıcı / Tarayıcı / Fotokopi

HL-1111
Yazıcı

www.brother.com.tr

**Japon
Harikası**
100 yıldan uzun bir süredir

AOC'den iki yeni ekran

Ekran uzmanı AOC, on noktalı dokunmatik kontrollü iki monitörü piyasaya çıkardı. Yenilikçi 72 Serisi'nin Windows 8 sertifikalı Full HD modelleri en iyi dokunmatik kontrol deneyimi için kullanışlı bir eğilme işlevine sahip. 21,5 inç (54,6 cm) ve 23,6 inç (59,9 cm) ölçülerinde birinci sınıf IPS panelleriyle donatılmış, dokunmatik bu ekranlar ayrıca süper geniş görüntüleme açıları ve USB portları ve dahili hoparlörler gibi pek çok özellik de sunuyor. Bununla da kalmıyor: Bir mikrofona ve basit görüntülü konuşmalar için bir de 720p webcam var. IPS panelleriyle donatılmış, 178 derecelik çok geniş görüntüleme açılarına sahip myTouch ekranları hem ev eğlencesi hem de

ofis kullanımı için iyi bir çözüm. WLED arka aydınlatmalı monitörler 250 cd/m² parlaklık ve sadece 5 ms'lik piksel tepki süresi ile Full HD çözünürlük sunuyor – bu da oyunlar için iyi. D-Sub girişinin yanında, sinyal kaynakları iki HDMI portu aracılığıyla da bağlanabilir. MHL işlevi ile, Android hayranları uyumlu mobil cihazlarını doğrudan monitörlerine bağlayarak meslektaşlar, arkadaşlar veya aile üyeleri için mobil içerikleri büyük ekranda görüntüleyebilirler. AOC'nin myTouch ekranları 21,5 inçlik i2272Pwhut modeli için 549 USD ve i2472Pwhut (23.6") için de 599 USD üreticinin önerdiği KDV dahil satış fiyatı üzerinden tüketicilere ulaşmaya başladı.

Eğitici motor kiti

Marş sesini ve piston hareketlerinin sesini hoparlör ile, buji kıvılcımları ve patlamayı da ışıklandırma efekti ile canlandıran bu hareketli motor maketi motor meraklılarına hitap ediyor. Ürün yetişkinler tarafından hobi amaçlı değerlendirilirken aynı zamanda benzinli araba motorunun nasıl çalıştığını merak eden çocuklar için de eğitici bir kit olarak düşünülmüş. 100'ün üzerinde parçayı kullanarak talimatları adım adım takip edip kendi motor modelinizi bir araya getirebiliyorsunuz. Teknik rehber kitaplarıyla ünlü İngiliz "Haynes" yayınevi lisansı ile üretilen ürünü 10 yaş ve üzerindeki herkes kolaylıkla monte edebilir. Hem İngilizce hem de Türkçe yapım talimatları ile gelen ürün, 2 adet AA pil ile çalışıyor. Fiyat: 129 TL

Patlayan telefonlara son!

North Carolina Üniversitesi'ndeki bilim insanları, alev almayan lityum iyon pil üretmeyi başardılar. Bu sayede "şarj olurken patlayan cep telefonu" gibi haberlerin geride kalması bekleniyor. Ayrıca yeni gelişme, pilin şarj ömrünü de uzatıyor ki buna tek başla iki kuş vurmak da denilebilir. Ancak yeni teknolojinin de şimdilik bir sorunu bulunuyor. Araştırmacılar yeni teknolojiyle üretilen pillerin sürekli şarj ve deşarj ne kadar dayanacağını şimdilik bilemiyorlar. Ancak testler ve geliştirme çalışmaları bitince, artık daha güvenli telefonlara sahip olacağımız anlaşıyor.

Google'ın Android tehdidi ciddileşti

Google, Android telefon üreticilerine rest çekti ve artık eski sürüm Android yüklü cihazların piyasaya sürülmesi halinde bu telefonların Google Play'e girmesine izin vermeyeceğini açıkça belirtti. Olay Google'ın üreticilere gönderdiği mesajın internete sızmasıyla açığa çıktı. Google'ın üreticilere gönderdiği bu kısa mesajda tam olarak şu not yer alıyor: „Şubat 2014'ten başlamak üzere, Google artık eski işletim sistemleriyle piyasaya sürülen cihazlara onay vermeyecek.“ Telefon üreticileri, KitKat gibi yeni işletim sistemlerini telefonlarına adapte

etmek için ekstra zamana, iş gücüne ve harcamaya ihtiyaç duydukları için, halihazırda onay almış oldukları eski Android sistemleri ile yeni modeller piyasaya sürerek sıcak satış ve nakit akışı sağlamayı seviyorlar ancak bu da piyasada çok sayıda, eski sürümlere hapsolmuş pahalı telefonların dolaşmasına neden oluyor. Ardından, kullanıcılar, daha yeni satın aldıkları pahalı telefonlarına neden yeni Android güncellemelerinin gelmediğini sorgulayarak konudan Google'ı sorumlu tutuyor ve öfkelerini Google'a yöneltiyorlar.

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

App Store'dan
İndirin

CEM ŞANCI, CHIP yazar
cemsanci@chip.com.tr,
twitter.com/cem_sanci

HABERİNİZ OLSUN

“Glasshole” olmama rehberi

Google, dijital gözlüğünü kullanacaklar için, gözlükle yapılacak doğru ve yanlış hareketler hakkında bir rehber yayınladı. Bu uyarılar yakında sosyal hayatımızın önemli bir parçası olacak.

“Glasshole” terimi, Google Glass’i insanların mahremiyetine saygı göstermeden kullanan insanları anlatıyor ve Google’ın en korktuğu şey de “Glasshole”ların artması. Zira, bar, kafe, restoran, gece kulübü, spor salonu gibi pek çok işletme Google Glass’in müşterilerin mahremiyeti için tehdit oluşturduğunu düşünerek, kullanımına yasak getiriyor. Bu da Google’ın ürününün daha piyasaya çıkmadan ölmesi anlamına geliyor. Google, halkın gözünde Glass’ın imajını yükseltmek içinse her şeyi yapıyor. Heyecanlı spor videoları çekiyor, Google Glass kullanan çok güzel kadınların fotoğraflarını internette yayıyor ve cihazın imajını yükseltmeye çalışıyor. Şimdiki girişimi ise, insanları bilinçli Glass kullanmaya teşvik etmek için hazırlanmış bir rehber. Bu rehberde Google kullanıcılara, insanların nefretini çekebilecek hareketlerden uzak durmaları tavsiyesinde bulunuyor. Rehberin bir önemi de şu ki, bu kurallar yakında hayatımızın bir parçası olacak. Bugün nasıl ki sinemaya girdiğimizde cep telefonunu kapamak toplumca kabul edilmiş bir kurala, yakında dijital gözlükler için de bu tür kurallar hayatımıza girecek ve kurallara uymayanlar büyük tepki görecektir. Bakalım, Google insanlara kısaca hangi tavsiyelerde bulunmuş. Glass yaygınlaştıkça, her toplumun kendi geleneklerine ve değerlerine göre, ekstra kurallar ve kullanım alışkanlıkları geliştireceğini de unutmamalıyız.

Doğrular:

-Arkadaşlarınızla dünyayı keşfe çıkın. Gözlüğünüzle gezdiğiniz, gördüğünüz tarihi ve doğal mekanları kayıt altına alın, sosyal medyada paylaşın.

-Glass’in ses kontrol özelliğinin avantajlarını kullanın. Ona sesle kumanda ederken eliniz size kalacaktır. Golf oynayabilir, yemek yapabilir, plaj voleybolu oynayabilirsiniz.

-İnsanların videolarını ve fotoğraflarını çekerken onlardan izin isteyin.

Yanlışlar:

-Glass’ı 24 saat kullanmayın. Bu gözlerinizin çok yorulmasına neden olur ve çevrenizde de garip görünebilirsiniz. Onu sadece ihtiyacınız halinde kullanın.

-Bir “Glasshole” olmayın. Başkalarının haklarına ve mahremiyetine saygı gösterin. Kamera ve telefonların yasak olduğu mekanlarda Google Glass’i kullanmayın. Telefonların kapatılması istenen sinema gibi mekanlarda, Google Glass’i de kapatın.

Oyunun tekrar yayınlanmasını isteyen küçük bir grup Beyaz Saray’ın online sitesinde bir dilekçe kaleme alarak ABD vatandaşlarının imzasına açtılar. D.S. isimli bir ABD vatandaşı tarafından kaleme alınan dilekçe, Obama yönetiminin Flappy Bird’ü yasal düzenleme ile yeniden yayına almasını isterken, dilekçeyi şimdiye dek az sayıda insanın imzalamış olması da bir diğer ayrıntı olarak dikkat çekiyor. Dilekçenin Beyaz Saray’ın sitesinde kabul görmesi ve halka açık şekilde aranabilir hale gelmesi için 15 Mart’a kadar 100 bin imza alması gerekiyor. Öte yandan Google ve Apple, uygulama mağazalarına, “Flappy” ismini taşıyan “kopya Flappy Bird” oyunlarının artık kabul edilmeyeceğini açıklamış durumda...

Microsoft OneDrive, sürprizle geldi

Microsoft, daha önce SkyDrive adıyla bilinen kişiye özel bulut depolama servisinin OneDrive adıyla hizmete girdiğini duyurdu. OneDrive’a giriş yapan ilk 100 bin kullanıcı, ilk 1 yıl boyunca 100 GB depolama kapasitesinden faydalanma olanağına kavuşacak. Kullanıcılar yeni OneDrive ile belge, video, fotoğraf ve diğer dosyaları saklamanın yanı sıra gelişmiş dosya paylaşım özelliklerinden de faydalanma imkanı sunuyor. Güncellenen Windows Phone, iOS, Android ve Xbox uygulamaları sayesinde OneDrive servisinde depolanan dosyalara mobil platformlardan da kolayca ulaşmak mümkün. Microsoft tarafından gerçekleştirilen istatistik çalışmasına göre, bulut kullanıcılarının yüzde 66’sı cihazlarda depoladıkları içerikleri başka herhangi bir ortamda yedeklemiyorlar. Bu kullanıcıların yüzde 69’u ise depoladıkları verileri kaybetmektense cihazı kaybetmeyi tercih edeceklerini ifade ediyorlar. İnternet üzerinde ücretsiz ve yüksek kapasiteli depolama alanı sağlayan OneDrive, kullanıcılara dosyaların güvenli ve her yerden kolayca ulaşılabilir bir şekilde yedeklenmesi için ideal bir alternatif sunuyor. OneDrive servisine kayıt olan tüm kullanıcılara sunulan 7 GB’lık depolama alanı, 7 bine yakın fotoğrafın depolanmasına olanak tanıyor.

Reklam için Google+ lazım

New York Times’ın raporuna göre ise Google, Google+’tan istediğini almış durumda. Çünkü yazılım devinin amacı, yaptığımız her şeyi izleyip bu kişisel bilgileri reklamcılara satmak. Aslında Google+’ın bu yöne doğru ilerlediği, Google’ın

2011’de bizi Google+’ta kendi isimlerimizi kullanmaya zorlamasıyla anlaşılmıştı. Şimdi ise Google, gerçek amacını kurumsal bir dille de olsa Times’a ürün yönetimi yardımcı başkanı Bradley Horowitz’in şu sözleriyle itiraf etti. „Google Plus, kendiniz olmanıza ve Google’ın kim olduğunuzu genel olarak anlamasına izin veriyor.“ Times’a göre Google+’ın topladığı veriler, ilk açıldığı zamana göre daha da değerli bir hale geldi. Times, Plus sayesinde Google’ın Gmail’deki arkadaşlıklarınızı, Maps ile arkadaşlarınızın nereye gittiğini ve hangi web sitelerinde zaman geçirdiğini anlayabiliyor. Times’a göre sadece tüketiciler değil, markalar da Google+ hesabı açmaya zorlanıyorlar. Google, Plus hesabı olan şirketlere sağ taraftaki sonuçlarda üstte durma garantisi verdiği gibi, onları arama sonuçlarında daha yukarıda gösteriyor.

POPULAR SCIENCE MART SAYISINDA

KARA DELİK İÇİNDEKİLER SİZİ ŞAŞIRTACAK.

- ▶ En doğru uyku nasıl uyunur?
- ▶ İçimizdeki internet.
- ▶ Akşaptan gökdelenler.
- ▶ Google'ın robot ordusu.
- ▶ Havayla çalışan otomobil.
- ▶ Plastiği geri dönüşümlü hale getirmek.
- ▶ İnsanlar en zeki peki hayvanlar ne kadar zeki?
- ▶ Uçan robotların devri başlıyor.
- ▶ Yeni bulunan basamaklı piramit.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

DERGİDE
Bu simgeyi
gördüğünüz
sayfalarda video
izleyebilirsiniz

MART SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

Next&NextStar'dan Android'li uydu alıcısı

Next&NextStar'ın HD kalitesinde görüntü sunan Next Pandora uydu alıcısı, TV ve interneti bir araya getirerek kullanıcılarına farklı bir deneyim sunuyor. Next Pandora uydu alıcısı, klavye ve mouse özellikleri taşıyan kablosuz kumandası ile uydu alıcısı ve internet tarayıcısını aynı ekranda kullanma ayrıcalığını sunarken, Android uygulama merkeziyle de eğlencenin kapılarını aralıyor. 8 GB hafızası, 3D/2D grafik desteği ile Android uygulama merkezinde bulunan oyunlarıyla TV izlemekten daha fazlasını sunan Next Pandora, çocuklarınız için de eğlence kaynağı olacak. Multi-

tasking (Çoklu Görev) özelliğiyle birden fazla uygulamayı aynı anda çalıştırabilen Next Pandora uydu alıcısı Twitter, Facebook, DailyMotion, YouTube, Flickr gibi sosyal paylaşım uygulamalarını aynı anda kolayca kullanabilme imkanı sunuyor. 7 günlük elektronik program rehberi (EPG), 20 bin TV ve radyo kanalı hafızası, web tarayıcı ve e-mail uygulamaları, 4 adet USB girişi ve dahili kablosuz ağ bağlantısı (Wi-Fi) bulunan Next Pandora uydu alıcısı, Android 4.0.3 işletim sistemine sahip. Next Pandora Uydu Alıcısı perakende satış fiyatı 499 TL.

Firefox'ta reklam dönemi başlıyor

Mozilla Şubat ayı içinde, popüler web tarayıcısı Firefox'ta bazı değişikliklere gideceğini açıkladı. Buna göre, Mozilla, Firefox'un açılış ekranında, Google Chrome tarayıcısında olduğu gibi sekme kutuları gösterecek ve bu kutuların içine de reklam alacak. Mozilla'ya göre, Firefox'un ayakta kalabilmesi için finansal durumunun düzelmesi gerekiyor ve bunun için de reklam alması hayati önem taşıyor. Ancak Firefox'un reklam almaya başlaması büyük tepki topluyor. Aslında tepkilerin odağında, Mozilla'nın „kar amacı gütmeyen bir vakıf“ olması gerçeği yatıyor. Ancak Mozilla da, kar amacı gütmüyor olmalarına rağmen, ödenmesi gereken masrafların ve ücretlerin olduğunu, teknoloji

geliştirmenin bir maliyeti olduğunu dile getiriyor ve tüm bu maliyetleri karşılayabilmek için Firefox gibi popüler bir hizmetin reklam olarak para kazanması gerektiğini savunuyor. Ayrıca bu uygulamanın, Mozilla'nın diğer ürünleri için de geçerli olacağı anlaşıyor. Ancak Mozilla bu sürecin „vahşi kapitalist“ bir uygulamaya dönüşmeyeceğinin ve Mozilla'nın kar amacı gütmeyen hizmet mantığının zarar görmeyeceğinin garantisini veriyor.

Lumia 1320 satışa çıktı

Nokia Lumia ailesi, büyük ekran cihazlarla büyüyor. Serinin ikincisi olan Nokia Lumia 1320, 6 inçlik ekranıyla hem telefon hem tablet kullanımı sağlıyor. Nokia Kamera, Nokia Storyteller ya da Sinemagraf ve Yaratıcı Stüdyo gibi özel fotoğraf düzenleme araçları da telefonun diğer yetenekleri arasında. Renkli tasarımı, 720p HD özelliğine sahip büyük ekranı ile Nokia Lumia 1320, sevdiğiniz şeyleri özgürce gerçekleştirmenizi sağlıyor. Nokia Lumia

serisinin özelliklerinden biri olan OneDrive ile fotoğraflarınızı, videolarınızı ve ofis belgelerinizi dilediğiniz her yerde kullanabiliyorsunuz. Geniş 7GB ücretsiz depolama alanı ve otomatik senkronizasyonla içerik kaybetme endişesi de ortadan kalkıyor. Nokia Lumia 1320, Microsoft Office ve Microsoft Exchange, Office 365 ve Lync gibi harika uygulamalar içeren, uygun fiyatlı bir telefon. Lumia 1320 için tavsiye edilen satış fiyatı ise 999 TL.

Here Maps, Windows 8.1'li cihazlara geliyor!

Nokia'nın sevilen harita uygulaması Here Maps, yakında tüm Windows 8.1'li cihazlarda ve PC'lerde kullanılabilir hale gelecek. Nokia'nın Here blog'unda yapılan açıklamaya göre şimdiye kadar Lumia 2520 tablete özel olan Here Maps, “önümüzdeki günlerde Windows Store uygulama mağazasında ücretsiz olarak indirilebilecek.” Uygulama öncelikle Kuzey Amerika ve Avrupa’da, ardından Asya-Pasifik bölgesinde kullanıma sunulacak. Windows Phone 8’li telefonlarda Android ve iOS’taki Google Maps’in işlevini gören Here Maps, Nokia’nın açıklamasıyla “hepsi-bir-arada harita çözümü” sunuyor. Nokia, Here Maps’in Windows 8.1 sürümü için çeşitli geliştirmeler yapacağını da sözünü veriyor. Geliştirmeler arasında dört kat daha hızlı yüklenen şehir sayfaları ve genel performans geliştirmeleri var.

POPULAR SCIENCE MART SAYISINDA

KARA DELİK İÇİNDEKİLER SİZİ ŞAŞIRTACAK.

- ▶ En doğru uyku nasıl uyunur?
- ▶ İçimizdeki internet.
- ▶ Akşaptan gökdelenler.
- ▶ Google'ın robot ordusu.
- ▶ Havayla çalışan otomobil.
- ▶ Plastiği geri dönüşümlü hale getirmek.
- ▶ İnsanlar en zeki peki hayvanlar ne kadar zeki?
- ▶ Uçan robotların devri başlıyor.
- ▶ Yeni bulunan basamaklı piramit.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

MART SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

MAHMUT KARSLIOĞLU,
CHIP Yayın Yönetmeni
mkarsli@chip.com.tr

READ ME

Çekirdek ister gibi tablet mi alınır?

Piyasadaki tablet enflasyonu içinde en doğrusunu seçmek ne yazık ki bu cihazları kullanmak kadar kolay değil. En doğru tableti seçme konusunda size pratik bir satın alma rehberi sunacağım.

Bugünlerde herkesin elinde bir tablet var. Nereye baksak birileri kafasını önüne eğmiş ya sosyal medya hesabını kontrol ediyor ya oyun oynuyor ya da kaçırdığı dizileri seyrediyor. Belki de en konforlu anında bile kitap okumayan insanlar metroda, otobüste, ayakta giderken bile ellerindeki tabletlerden kitap okuyor. Teknolojinin bir modası varsa tabletlerin günümüzün trendi olduğu aşikâr. Ancak piyasadaki tablet enflasyonu içinde en doğrusunu seçmek ne yazık ki bu cihazları kullanmak kadar kolay değil. Bu konuda bana gelen soruların artmasından yola çıkarak bu ay ister kendiniz için, ister evdeki ufaklığa doğum günü ya da karne hediyesi olarak en doğru tableti seçme konusunda pratik bir satın alma rehber hazırlamaya karar verdim.

Ülkemizdeki satın alma gücünün çok yüksek olmaması nedeniyle bir çok üründe olduğu gibi teknolojik ürünlerde de fiyatın oldukça önemli bir kriter olduğunu göz ardı edemem ancak kuruyemişçiden çekirdek ister gibi 150 TL'lik tablet, 300 TL'lik tablet gibi bir seçim kriterini anladığımı da söyleyemeyeceğim. Bu anlayış diğer teknolojik cihazları satın alırken de pek doğru değil ama özellikle tabletler konu olunca sizi çok fazla yanıltabileceğini söyleyebilirim. Çünkü en pahalı tabletin en iyisi olmadığı gibi ucuz bir tablet de en kötüsü olmayabiliyor. Dolayısıyla önce ihtiyacınızı belirleyip ona göre karar vermek daha doğru olacaktır.

Bu noktada ilk olarak boyuta karar vermeniz gerekiyor. Eğer uygun fiyat kriterinde ısrarcıysanız 7" ya da 8" tabletler bu dünyaya giriş yapmak için en ideal seçenek olacaktır. Tek elle tutulabilme avantajı ile kitap okumak için toplu taşıma araçlarında bile rahatlıkla kullanılabilir. 9" ve 10" boyutlarına sahip büyük ekranlar ise özellikle oyun oynamayı ve film seyretmeyi sevenler için ideal olacaktır. Tabii ki büyük ekranın çoğu zaman daha kısa pil ömrü demek olduğunu da unutmayın.

İnternette sörf yapmak, elektronik kitap ve dergileri okumak, sosyal medya hesaplarına ulaşmak ve basit oyunlar için yüksek çözünürlüklü bir ekran aramıyorsanız tek çekirdekli bir işlemciye sahip bir tablet size yeterli olabilir. Ancak takılmadan HD çözünürlüklü film ve dizileri oynatmak ya da oyunları oynamak istiyorsanız özellikler içinde minimum çift çekirdekli 1Ghz üstü bir işlemci aramalısınız. Konsolları aratmayan yüksek kalitedeki modern oyunlar için ise herhangi bir 4 çekirdekli işlemci bile size yeterli olmayabilir. Bu durumda kutu üzerindeki özellikler listesini kontrol edip Apple için A6X ya da A7, Android tabletler içinse mutlaka Nvidia Tegra, Samsung Exynos ya da Qualcomm Snapdragon gibi spesifik işlemcilere sahip tabletlere yönelmelisiniz. Tüm uygulamaları çalıştırabilmesi için minimum 1Gb RAM yeterli olacaktır.

Son olarak eğer küçük çocuğunuzun eline vereceğiniz ve bozulsa da umursamayacağınız düşük fiyatlı bir tablet değil de uzun yıllar kullanmayı planladığınız bir tablet alacaksanız arkasında güvenilir bir marka olması tercih sebebi olmalıdır. Eğer iPad almayacaksanız bu şekilde Android sisteminin için uzun süreler güncelleme alacağınıza emin olabilirsiniz. Her zaman en yeni uygulamaları kullanmanıza imkan tanıyacak bu sistem güncellemelerini en hızlı almanın yolu ise Nexus modellerinde olduğu gibi orijinal Android kullanan bir tablet edinmekten geçiyor. Özellikle marka tavsiyesi isteyenler bu ayki karşılaştırmalı testimize bir göz atabilirler.

iTunes, Windows'la yarışıyor!

Firmaların finansal açıklamalarında yapılan karşılaştırmaya göre, Apple'ın iTunes yazılım ve hizmet grubu, 2013 yılında neredeyse Microsoft'un Windows lisanslarından elde ettiği gelirin aynısını elde etmeyi başardı. iTunes, iBooks, App Store ve Mac App Store, AppleCare genişletilmiş garanti programı, iCloud ve diğer hizmetler; finansal hedefin içine alınan diğer ekstralar ile beraber Apple, geçtiğimiz yıl 16,8 milyar dolarlık satış elde etmiş durumda. Aynı dönem içerisinde Microsoft'un Ürünler ve Tüketici (D&C) Lisans grubu olarak tanımladığı bölümün getirdiği gelir ise 18,4 milyar

dolar olarak kaydedilmiş durumda. Bu iki grubun arasındaki fark 1,6 milyar dolar... Bağımsız analist Horace Dediu'ya göre, bu gelir farkı, eğer Apple iWork ve OS X Mavericks fiyatlarını düşürme idi, 1,3 milyar doların altına inebilirdi. Son çeyrek raporlarına göre, grubunun geliri bir önceki yılın aynı çeyreği ile karşılaştırıldığında yüzde 19 artmış durumda. Yıl tabanlı karşılaştırmada, her çeyrek çift rakamlı bir artışa sahip ve ikinci çeyrekte bu oran yüzde 30'a kadar ulaşılıyor. Bu arada Microsoft'un D&C Lisans grubunun geliri de, son çeyrekte, 2012'ye göre yüzde 6 artmış durumda.

BlackBerry'nin umudu Windermere

Ne yaptıysa bir türlü tutunamayan, belini bir türlü doğrultamayan BlackBerry, şimdilerde tüm umutlarını „Windermere“ adını verdiği bir cepbe bağlamış gibi görünüyor. Ancak bu cep, eğer hakkında söylenenler doğruysa BlackBerry'nin kurtuluşu için oldukça önemli bir adım olabilir. Gelen haberlere göre Windermere yine diğer BlackBerry cep-leri gibi geleneksel tasarımla

gelecek; yani cep, klavyeli bir yapıda olacak. Buraya kadar ilginç bir şey yok. Asıl ilginç olan şey, üzerindeki fiziksel tuşların dokunmaya duyarlı olarak tasarlanacak olması. Evet, yeni cebin üzerinde fiziksel tuş takımına yer vererek gelenekçi tutumunu sürdürecektir BlackBerry, fiziksel tuşlara dokunmatik sensörler ekleyerek yenilikçi kimliği de aynı potada eritmek düşüncesinde.

SELİM ÖZTÜRK, Hürriyet Online yazarı
seozturk@hurriyet.com.tr

TEKNOLOJİNİN GÖR DEDİĞİ

Flappy Bird intihar etti!

Akıllı telefonlarda fırtına gibi esen ve zorluğu nedeniyle kullanıcıları çıldırtan oyun yolun sonuna geldi. Oyunu geliştiren Dong Nyugen, oyunu neden belirtmeden yayından kaldırdı.

Şu sıralar Türkiye dahil dünyanın pek çok yerinde akıllı telefonlarda bağımlılık yaratan bir oyun gündemi meşgul ediyor. Evet... Flappy Bird'den söz ediyoruz. 5 ay gibi bir sürede 50 milyondan fazla kez indirilen oyun hem tablet hem de telefonlarda fırtına gibi esiyor. Üstelik Flappy Bird size yüksek çözünürlüklü grafikler veya çok akıllı dolu bir oynanış veya senaryo da sunmuyor. Yapmanız gereken tek şey 8 bit grafik kalitesinde hazırlanan bir oyunda kuşunuzun kanatlarını çırpıp burulara çarpmadan ilerleyebilmek. Hepsini bu... Kulağa 'amma da basit ve kolay bir oyun' gibi geliyor olabilir; ancak Flappy Bird çılgınlığı öyle bir noktaya ulaştı ki insanlar saç baş yolar hale geldi. Zira oyun çok ama çok zor. Oyunun Android ve iOS mağazasında pek çok kullanıcı küfürlerle dolu yorumlarda bulunurken, kullanıcılar buna rağmen oyunu bırakmayı tercih etmiyor.

Oyun nefreti Squishy Bird'ü yarattı

Flappy Bird nefreti öyle bir hal aldı ki bu kuşları yok etmek için geliştirilen Squishy Bird portali açıldı. Siteye giren kullanıcılar bu kez nefret ettikleri boruları kullanarak kuşları tek tek ezebiliyor.

Günde 50 bin dolar kazanıyor

Super Mario'daki borulara benzer engellere takılmadan kuşları geçirebilmek son derece zor. Oyunu inceleyen teknoloji yazarlarını bile çıldırtan Flappy Bird's'ten oyunun sahibinin günde 50 bin dolar kazandığını da belirtelim. Ama hikaye burada bitmiyor.

Oyunu apar topar yayından kaldırdı

Oyunun geliştiricisi olan Dong Nyugen cumartesi akşamı resmi Twitter hesabı üzerinden bir açıklama yaptı. Açıklamasında Nguyen 22 saat sonra Flappy Bird'ü kaldırıyorum, artık geri de almayacağım' yazdı. Bunun üzerine yüzbinlerce kullanıcı bu tweet'i retweet ederken, kullanıcıların kafası da bir hayli karıştı. Sahi, bir oyun günde 50 bin dolar kazandırırken neden mağazadan kaldırılınsın? Google veya Apple'ın kuralları çiğnenmiş olsa zaten gerekli tedbirleri bu şirketlerin alacağını düşünürsek bu sorunun doğru cevabının yine Nguyen'de olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak Nguyen konuyla ilgili kendisine bir şey sorulmaması konusunda oldukça ısrarlı ve bunu Twitter'da açıkça dile getiriyor. Nguyen, söz verdiği gibi 22 saatin dolmasıyla dün akşam saatlerinde oyunu tamamen iki uygulama mağazasından da kaldırıyor.

Hala para kazanıyor

Oyun mağazadan kaldırılmasına kaldırıldı; ancak Nguyen oyundan para kazanmaya devam ediyor. Zira Nguyen reklam hesabını kapatmayıp sadece uygulamayı yayından kaldırdı; yani halihazırda telefon ve tabletlerde olan oyundan Nguyen para kazanmaya devam edecek.

Peki ücretsiz olarak indirilen oyundan Nguyen nasıl para kazanabiliyor? Bu aslında uygulama mağazalarında ücretsiz olan oyunların tipik gelir yaratma sistemine dayanıyor. Flappy Bird'de yer alan ve üst kısımdaki ufak bir reklam afişine reklam verenler Nguyen'e para kazandırıyor.

Oyunu bile reklamını yaparak kaldırdı

Geliştiricinin oyunu kapatacağını bir gün öncesinden söylemesi ise oldukça ilginç; zira bu kadar çok indirilen bir oyunun kaldırılması hem haber değeri taşıyor, hem de pek çok kullanıcının 'aman ben de oyun kalkmadan hemen indireyim' davranışına yol açıyor. Bu da elbette Nguyen'in kesesine olumlu yönde yansıyor.

İlk 64 bit tabletler HP'den geldi!

HP, Windows 8.1 işletim sistemiyle çalışan 64 Bit Intel Bay Trail işlemcili yeni tabletlerini duyurdu. Bu tabletler aslında uzun zamandır bekleniyordu ancak HP tarafından ses çıkmıyordu. Özellikle iş dünyasını hedef alan ElitePad 1000 G2 ve ProPad 600 G1 tabletleri 10,1 inç ekrana sahip. 1920 x 1200 çözünürlüğe sahip tabletlerin dört çekirdekli mobil Atom işlemcileri ise 1,6 GHz saat hızında çalışıyor. 739 dolara satılan ElitePad'ın Mart ayında piyasaya çıkması bekleniyor. ProPad'ın ise fiyatı henüz belli değil ancak daha ucuz olacağı tahmin ediliyor zira donanım özellikleri biraz daha hafif kalıyor. Tabletlerin gecikmesinin nedeni olarak da, 64 Bit Windows 8.1 işletim sistemindeki kısıtlamalar gösteriliyor. Ancak

bu kısıtlamaların aşılmasıyla artık piyasada yeni 64-Bit tabletler görmenin mümkün olacağı anlaşıyor. Tablet ve Laptop arasında bir segmentte duran ElitePad'ın kendini tamir etme özelliği de bulunuyor. Arka kapağı açılabilen tabletin pili, kamerası, anakartı ve diğer bileşenleri kolayca değiştirilebiliyor. 8 MP arka kameraya sahip tabletin 2,1 MP de ön kamerası bulunuyor. 64 GB veya 128 GB depolama alanına sahip tabletin USB 3.0 arayüzü ve microSD yuvası da var. Ayrıca LTE bağlantı seçeneği de mevcut. ProPad 600 ise sadece 64 GB dahili depolama alanıyla geliyor. Kamera yetenekleri büyük abisiyle aynı ancak USB 2.0 arayüzünü kullanıyor. Ayrıca kendini tamir edebilme yetisi de bulunuyor.

Dropbox'ta oyunun kuralı değişti

Popüler bulut depolama servisi Dropbox, kullanıcı sözleşmesinde güncellemeye gitti. Kullanıcıları güncelleme konusunda e-posta ile uyararak Dropbox'ın yaptığı değişikliğe göre, Dropbox kullanıcıları servisten kaynaklanan herhangi bir hata veya başka bir nedenle şirkete dava açmayacağını beyan ve kabul etmek zorunda kalıyorlar. Bu zorlama sözleşme ile dava açma haklarının elinde alındığını ve her türlü soruna karşı çaresiz, savunmasız kalacaklarını öne süren kullanıcılar ise isyan bayrağını açtı. Bir kullanıcı Dropbox'ın insanların mahkeme hakkını kısıtlamasının tüm Amerikan değerlerine ters düşen utanç verici bir uygulama olduğunu

yazdı. Bu tepkiler büyüyecek olursa, Dropbox'tan topluca kopuşlar olabilir, bu durum da Microsoft'un OneDrive'ına yarayacaktır. Dropbox tepkileri yumuşatmak için kullanıcı sözleşmesindeki bilgilerin üçüncü kişilere ve mahkeme kararı olmaksızın hiçbir devlet kurumuna verilmeyeceği maddelerini öne çıkarmaya çalışsa da kullanıcıların öfkesini yatıştıramadı.

IRMAK ÖZKAŞIKCI,
irmak.ozkasikci@gmail.com
twitter: irmak_ozkasikci

SOCIALİZER

Big brother is watching you*

Artık sosyal ağlar üzerine bıraktığımız izler de hakkımızda ipucu veriyor

Günümüzde sadece internet üzerinde bıraktığımız parmak izleri değil, takıldığımız MOBESE görüntüleri, ATM kameraları, telekomünikasyon şirketleri üzerinden farklı şekillerde takip edilebiliyor olmamız yeni bir haber değil. Son aylarda ortaya çıktı ki, birçok üst düzey de yıllardır izleniyor/dinleniyormuş. Teknolojinin gelişmesi ile farklı açılardan daha güvenli ve güvenli bir dünya oluşup, suçluların yakalanması da kolaylaşırken; bir yandan da farklı güvenlik açıklarının ve suçların olduğu bir noktaya geldik. Benim bahsetmek istediğim konu ise, son zamanlardaki gündeme hem uzak, hem de yakın bir konu: Dijital Hareketlerimiz Üzerinden Davranışsal Sonuçlar

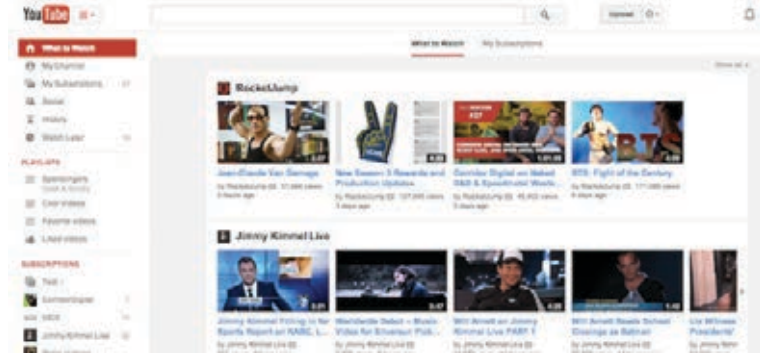
Medya ölçümlerini ve rating konularını takip edenler, son zamanlarda popülerite kazanan "sosyal medya ratingi" terimine hakimdirler. Artık televizyon izlerken Twitter veya Facebook gibi "ikinci ekranlar" da neler konuşulduğu, bireylerin izledikleri konuya nasıl tepki verdiği, iyi - kötü ekranda gördüklerini nasıl yorumladığı farklı araçlar tarafından takip edilebiliyor. Muhteşem Yüzyıl izlerken izleyicilerin Şehzade Mustafa'nın idamına verdikleri tepkiler, günlerce gazete manşetlerine konu oldu. Bugün herhangi bir konuda "halkın nabzını yoklamak", sosyal medya kanalları üzerinden çok kolay. Üstelik karşılıklı diyaloga girmeye ve fikrini her koşulda beyan etmeye alışan sosyal medya kullanıcıları, anlık tepkilerini iletmekten hiç kaçınmıyor.

Kişilerin sosyal medya üzerinden verdikleri dürüst tepkileri analiz etmeye başlayan şirketler; televizyon dizilerinden seçim çalışmalarına, bireylerin günlük ritüellerinden değişen alışkanlıklarına kadar farklı konularda bilimsel sonuçlar elde edebiliyorlar. Facebook, yeni yayınladığı bir çalışma ile kişilerin bekarlıktan ilişkiye geçiş dönemlerini analiz etmiş. Sonuçlar ise oldukça enteresan: Kullanıcılar aşık olup da ilişkiye başlana kadar geçen 100 günlük sürede Facebook üzerinden paylaşımlarını yavaş yavaş artırırlar. İlişkiye başlama noktasını "sıfır" olarak kabul edersek, devam eden günlerde, yani kullanıcılar biriyle ilişkiye başladığında paylaşımlar gittikçe azalıyor. İlişkinin 85. gününde paylaşım rakamının en düşük seviyeye ulaştığı da analize eklenmiş. Facebook'un yaptığı yorum ise şu yönde: İlişki öncesi kişiler sadece fiziksel değil, online dünyada da kendilerini hatırlatmak ve kendileri hakkında ipuçları vermek için çaba gösterip sinyaller verirken, "sıfır" noktasından sonra kişiler birbirleri ile daha fazla vakit geçirip online dünyadan fiziksel dünyaya doğru bir yönelim sergiliyorlar.

Dönem dönem farklı pazar araştırma şirketlerinin sosyal ağlar üzerinden yaptığı ölçümler yayınlanıyor. Amerika'da Twitter ve Nielsen şirketleri yaptıkları ortak izleme aracı ile televizyon kanallarına danışmanlık veriyor, rating ölçümlemesi yapıyor. İnternet kütüphanesine bıraktığımız izler kalıcı ve arşivlenebilir olduğundan, belirli bir süre sonra bizim hikayemizi anlatan, tercihlerimizi göz önüne koyan, eğilimlerimizi öngörebilme imkanı sağlayan bir yol haritasına dönüyor. Dijital DNA'mız pazarlama faaliyetlerini doğru yapması için birçok şirkete bizim hakkımızda paha biçilemez denebilecek bir veri tabanı sağlarken, bir yandan da bizimle yüzyüze dahi gelmemiş birine karakterimizi gerçeğe yakın tayan edebilme kabiliyeti sağlıyor.

Bırakacağımız izler ile ne kadar tahmin edilebilir ve öngörülebilir olmayı tercih etmek ise, tamamen bizlere kalmış.

"Biri Bizi Gözetliyor" diye çevirdiğimiz, sürekli bir otoritenin bireyleri takip ettiğini anlatan evrensel deyiş

YouTube'da yeni tasarım

YouTube, kullanıcıların çalma listelerine daha fazla önem vermesi için, kısa süre önce çalma listelerinin de arama sonuçlarında görüneceğini açıklamıştı. Bu açıklamanın üzerinden çok vakit geçmemiştir ki, şimdi de kullanıcıların kendi çalma listeleri sol kolonda görünmeye başladı. Böylece kullanıcılar, bir çalma listesine basıp hızlıca müzik dinlemeye başlayabilecekler. YouTube bu hamlesiyle, Spotify gibi rakiplerinin güçlenmesini engellemeye ve kullanıcılarının gö-

züne pratik bir müzik servisi gibi görünmeye çalışıyor. Yeni Playlist sekmesinin özellikle mobil uygulamada, kullanıcıların hızla sevdiği müziklere ulaşarak cep telefonunu bir müzik çalara çevirebilmesi için önemli olduğu da dikkat çekiyor. Öte yandan, YouTube'da yapılan tasarım değişikliği ile ortaya çıkan yeni "kart stili", pek çok kullanıcı tarafından Google+’a benzeme çabası olarak yorumlanıyor. Artık YouTube açıkken tarayıcınızın penceresini büyütüp küçültürseniz, ekrandaki kutucuklar da o boyutla uyumlu olarak artıyor ya da azalıyor.

Nokia Treasure Tags!

Nokia bir süredir telefon kullanıcılarına çok farklı noktalardan yaklaşıyor. İlk olarak Treasure map isimli ürünü ile insanların beğenisini toplayan firma, bu sefer de Lumia ile birlikte çalışacak, Treasure Tag isimli bambaşka ve bir o kadar da ilgi çekici ürünü ile karşımıza çıktı. Treasure Tags üzerinde NFC ve Bluetooth barındıran, ufak bir anahtarlıktan başka bir şey değil aslında. Fakat onu özel yapan üzerine takılı ürünü, yani bir noktada kendisini, evde unuttuğumuz zaman telefonumuza bir uyarı sinyali yollaması ve telefonumuzun da bize koruna benzeri sesle durumu

hatırlatmasını sağlıyor olması. Eğer Treasure Tags'ı ev içerisinde unutursak, ona bağlı hiçbir ürünü geride bırakmayacağımız resmen garanti; tabii cep telefonumuzu da içeride unutmadığımız sürece... Cihazın üzerine birden fazla eşya alabilecek genişlikte bir alanı buluyor ki anahtar başta olmak üzere, cüzdan dahi takmak mümkün. Ürün Lumia Black güncellemesine sahip tüm Lumia cihazlarda çalışıyor. Ayrıca iOS ve Android için de uygulamaya üretilmiş durumda. Mavi, sarı, beyaz ve siyah renk seçenekleri ile satışa sunulacak olan cihaz, 29,90 dolarlık etiket fiyatıyla görücüye çıkacak.

Kickstarter'a büyük darbe

"Sosyal fon toplama sitesi" Kickstarter, müşterilerine yaptığı açıklamada kullanıcı verilerinin açığa çıktığını söyledi.

Şirkete göre kredi kartı bilgileri hacker'ların eline geçmedi, ancak kullanıcı isimleri, e-posta adresleri, fiziksel adresler ve telefon numaraları açığa çıktı. İlk açıklamada hiçbir bilginin ele geçirilmediği söylenmişti ama sonra gelen açıklamalar, kredi kartı bilgileri dışında kalan kişisel bilgilerin ele geçirilmiş olduğu yönünde oldu. Kickstarter, açığı öğrenir öğrenmez onu kapattıklarını, ancak yine de kullanıcılarının parolalarını değiştirmelerini öneriyor. Şirket yaptığı açıklamada yaşananlardan dolayı çok üzgün olduklarını, güvenlik prosedürlerini birçok anlamda geliştirmeye devam edeceklerini söyledi. Kicstarter.com'da her gün milyonlarca kullanıcı, değişik projelere milyonlarca

dolar başışta bulunuyor, dolayısıyla sitedeki bu büyük para trafiği tüm hacker'ların ağızını sulandırıyor. Türk kullanıcıların proje açmasına, bağış toplamasına ve hatta bağış yapmasına yasak koyan Kickstarter'da bağış yapmak için en güvenli yol ise Paypal gibi ödeme servisleri veya sanal kredi kartları.

Android virüs kaynıyor!

HP'nin son Cyber Risk raporu sonuçlarına göre Google'ın uygulama mağazasında cirit atan zararlı uygulamalara karşı savaşı son sürat sürüyor. IT devi, veritabanında bulunduğu bilinen 2 milyon aşkın zararlı ve reklam içeren örnek uygulamadan 500 bin adedini örnek alarak problemi çözmeye çalışıyor. HP'nin ortaya çıkarttığı raporda içeriğinde trojan bulunan uygulamalar global pazarda 1,1 milyon ila 11 milyon kez kullanıcılar tarafından indirilmiş. Bu sanıyoruz ki durumun vahametini gözler önüne seriyordur. Dev güvenlik şirketlerinin yaptığı araştırmalara göre ise HP'nin raporundan daha da vahim sonuçlar çıkabiliyor. Örneğin Kaspersky'nin raporuna göre market üzerinde 10 milyon civarında şüpheli uygulama bulunuyor. Elbette Kaspersky, ESET, DrWeb, Symantec, Trend Micro, BitDefender, McAfee ve AVG gibi güvenlik şirketlerinin güvenlik yazılımlarını kullanarak korunmak mümkün. Diğer yandan Google da çalışmalarına devam ediyor.

iPhone'da bir büyük açık daha!

Apple'ın, çalıntı ve kayıp iPhone'ları bulmak için geliştirdiği "Find my Phone" (Telefonumu bul) servisi hakkında şok bir güvenlik açığı ortaya çıktı. Bir kullanıcının ortaya çıkardığı açığa göre, şifreyi yanlış girdikten sonra doğru sırayla bazı işlemleri yapmak kaydıyla Find My Phone uygulaması devre dışı bırakabiliyor. Bu sayede hırsızlar çaldıkları telefonun takip edilebilmesini veya içindeki verilerin silinmesini önleyebiliyorlar. Çok kolay şekilde uygulanabilen yöntemin sadece iOS 7.04 sürümünde geçerli olduğu belirtiliyor. Dolayısıyla iOS 7.1 beta sürümünde açık giderildi ancak hala iOS 7.04 sürümünü kullananların dikkatli olması gerekiyor. Apple ise, kullanıcılarına, iOS 7.1 yayınlanıncaya kadar telefonlarını şifre ve parmak izi ile koruma altına almalarını tavsiye ediyor.

Dokunmatik ekranlı cihazlara yeni tehdit!

Bir güvenlik araştırmacısı, kötü niyetli kişilerin dokunmatik ekranlı mobil cihazlarda neler yapabileceğini göstermek için örnek bir trojan geliştirdi. Söz konusu kötü amaçlı yazılımla, dokunmatik ekranlı cihazlarda, kullanıcının dokunduğu her noktayı, yazdıklarını, telefon görüşmelerini, mesajlarını, GPS verilerini kayıt altına almayı başaran araştırmacı böylece cebimizdeki akıllı telefonların dikkatli korunmadığında hayatımızı gözetleyen bir casusa dönüşebileceğini kanıtlamış oldu. Trustwave'de çalışan Neal Hindocha, benzer kötü amaçlı yazılımların kolayca Android ve Jailbreak'li iOS sistemlerine yüklenebileceğini hatırlatırken kullanıcıların bu şekilde banka hesaplarından, e-posta veya sosyal medya hesaplarına kadar pek çok şifre ve kullanıcı isimlerini hacker'lara kaptırabilecekleri konu-

sunda da uyarı yaptı. Hindocha'nın geliştirdiği örnek yazılım, sadece kullanıcıların şifrelerini çalmakla kalmıyor, kullanıcılara fark ettirmeden kamerayı ve mikrofonu açabiliyor, ekranın anlık görüntüsünü alabiliyor ve kullanıcının lokasyonuna dair verileri hacker'a gönderebiliyor. Özellikle Android markette, klavye uygulaması olarak yayınlanmış pek çok uygulamanın aslında bir "key-logger" olduğunun altını çizen Hindocha mobil kullanıcılara mutlaka bir antivirüs kullanmalarını da tavsiye etti. Ancak tehlikenin boyutları sadece kişisel kullanımla sınırlı değil. Giderek yaygınlaşan dokunmatik ekranlı terminaler de bu saldırılara açık durumda ve bu terminaleri kullanan kurumların gerekli güvenlik önlemlerini almamaları halinde müşterilerin kişisel veya finansal bilgilerini hacker'lara kaptırmaları da çok kolay.

ERTUĞRUL ÖZKÖK,
KORAY BİLİCİ,
AYŞEGÜL SAVUR

SEDAT ERGİN

TEMPO&CASPER DAVETİ

Bilgisayar üreticisi Casper, akıllı telefon piyasasına “Merhaba” deyişini özel bir geceyle kutladı. Firmanın son akıllısı Casper VIA V4 modeli, Tempo dergisi ile ortaklaşa düzenlenen bir davetle tanıtıldı.

Kuruçeşme Members'ta düzenlenen geceye özellikle basın ve iş dünyası ilgi gösterdi. Mehmet M. Yılmaz, Ertuğrul Özkök, Sedat Ergin gibi Türk basınının önde gelen isimlerinin katıldığı gecede Casper Pazarlama Direktörü Feray Karaman ve Tempo Yayın Yönetmeni Ayşegül Savur konuklarla yakından ilgilendi. Lansmanın açılış konuşmasını Karaman ve Casper Satış Direktörü Cenk Altuntaş birlikte gerçekleştirdi. Karaman bu konuşmada, “2013'te üç akıllı telefon modelimizle kullanıcılarımızın karşısındaydık. Dördüncü modelimiz

V4'le beraber, sene sonunda satışları dörde katlamayı hedefliyoruz” dedi. “Akıllı telefonun iyisini bilgisayarın uzmanları yapar” mottosu ile sektöre giriş yapan Casper, 2013'te üç farklı modeli ile altı ayda sektörde 50 bin akıllı telefon satışı gerçekleştirmişti. Firma, yeni gözdesi VIA V4 ile 2014 yılında 200 bin adetle satışlarını dörde katlamayı hedefliyor. Eğlenceli gecenin ilerleyen saatlerinde konuklar, Ceren Aksan'ın müziği ve sahne şovunun tadını çıkarırken, Casper VIA V4'ü inceleme fırsatı buldu.

MEHMET Y. YILMAZ, FATOS KARAHAN, AYŞEGÜL SAVUR, FERAY KARAMAN, CENK ALTUNTAŞ

ALTAN ARAS FAKILI, KORHAN KARAR

CENK ALTINTAŞ, FERAY KAHRAMAN

CEREN AKSAN

MEHMET YILMAZ

VİKİ HABİF

Yoksa Bitcoin balonu patladı mı?

Bitcoin fiyatları ışık hızında inip çıkarken dijital paranın iyi bir yatırım olup olmadığı sorusu herkesin aklını meşgul ediyor.

Cem ŞANCI

Ocak 2014'te Letonya, Avrupa Birliği'ne katılmasından on sene sonra, Euro'ya geçişini tamamlayıp tek para birimini kullanmaya başladı. Elbette bu kararın ardından mal ve hizmet fiyatlarında ani bir yükseliş ve hesaplamalardaki akıl karışıklıkları da ülkenin gündemine oturdu. Yeni bir düzene alışmak ve eski düzeni terk etmek her zaman zordur ve ortaya çıkan karmaşadan faydalanarak keselerini doldurmak isteyen uyanıklar da her zaman çıkacaktır. Ancak yine de bir ülkenin kendi para biriminden Euro'ya geçişi o kadar da korkunç bir şey değil. Euro'nun arkasındaki dev ekonomik ve siyasi güç onu her zaman stabil bir para birimi olarak tutuyor. Buna karşılık insanların fiziksel para birimlerini bırakıp tamamen yepyeni bir kavram olan dijital para birimine geçişi o kadar kolay değil. Yine de bu cesareti gösteren çok sayıda insan 2013 boyunca

çok büyük paralar kazandılar.

2013'ün sonunda, medyanın Bitcoin haberleri ile dolu olduğunu hatırlıyor olmalısınız. Bitcoin'in değerinin hızla yükselmesi, Bitcoin'e para yatıranların onlarca, yüzlerce kat kar etmesi gibi haberler herkesin ilgisini bir anda Bitcoin'e yönlendirdi. Elbette, elektronik cüzdanında yüz binlerce dolar değerinde Bitcoin varken yanlışlıkla diskini formatlayanların haberleri de büyük ilgi gördü. Benzer bir şekilde 7500 bitcoin kaybeden bir adamın öyküsü ise tam anlamıyla trajikti. 7500 bitcoin'in piyasa değerinin 4 milyon Pound (yaklaşık 13 milyon TL) olduğunu düşünürseniz, hadisenin boyutunu anlayabilirsiniz. Sadece bozulan bir sabit disk, bir insanın bir anda 13 milyon TL kaybetmesine neden olmuştu. Tüm bunlar dijital para biriminin güvenliği hakkında da soru işaretleri oluşturdu.

Bitcoin, izi sürülemeyen finansal bir kaynak olduğu için suç örgütleri tarafından mı talep ediliyor? ABD güvenlik güçleri bu görüşü hararetle savunuyor.

Bitcoin fiyatları uçtu

Fiyatı 1000 dolar bariyerini iki kez geçen Bitcoin'in bu kadar değer kazanmasında, online dünyada izi sürülemeyecek şekilde alışveriş yapmaya izin vermesi de önemliydi. Dolayısıyla, uyuşturucu satın almak isteyenler, kiralık katil tutmak isteyenler ve bu hizmetler karşılığında kredi kartından ödeme yaparak suçları hakkında delil bırakmak istemeyenler Bitcoin satın almak için hücum edince, bu dijital para biriminin değerinin 1000 doların üzerine kadar çıkmasına neden oldu. Elbette fiyatlar çıktığı gibi hızla inmeye de başladı. İki ay önce 1000 doların üzerine çıkan fiyatın ardından 400 dolara kadar düşmesi de bunun örneği. Yani karşımızda stabil bir para birimi olmadığını da görebiliyoruz. E-ticaret yapanları en fazla korkutan detay da bu. Maliyeti 500 dolar olan bir ürünü 1000 dolara satmak isteyen bir satıcı bunun karşılığında 1 Bitcoin aldıktan iki gün sonra Bitcoin'in değerinin 500 doların altına inmesiyle zarar eder duruma düşmesi, Bitcoin'in ciddi ticari faaliyetler için güvenilir bir ödeme aracı olduğunu ortaya koyuyor.

Bitcoin aslında, insanlar arasında hiçbir aracı kurum ve banka olmaksızın doğrudan değiş-tokuş edilebilen bir sanal para birimi. Kullanıcıların bilgisayarlarında kendilerine özel dijital bir cüzdanı bulunuyor ve bu cüzdanın içinde yer alan bitcoin'ler o kullanıcıya ait oluyor. Bitcoin bir cüzdandan çıkıp diğer kullanıcıya gönderildiğinde, yeni kullanıcıya ait oluyor. Elbette bir şekilde sabit disk hasar görürse ve dijital cüzdan silinip giderse, içindeki tüm Bitcoin'ler de gidiyor. Bu da çok acımasız bir gerçek. Biraz yüksek bir voltaj sabit diski yakarak yıllardır biriktirdiğiniz, milyonlarca dolar değerindeki Bitcoin'leri silebiliyor.

Merkez Bankaları işsiz mi kalacak?

Bitcoin'in çarpıcı bir yanı ise, hiçbir otoriteye bağlı olmaması. Onu kontrol eden hiçbir hükümet, hiçbir merkez bankası yok. Bitcoin'i "basmak" için çok komplike bir matematik algoritmasını çözmek gerekiyor. Bunun için de çok güçlü bilgisayarların günler haftalar boyunca çalışması gerekiyor. Bu işleme "madencilik" ismi veriliyor. Dünya çapında milyonlarca makine Bitcoin algoritması çözerek, yeni Bitcoin'i üretmek için çalışıyor. Standart bir PC, bir ay boyunca aralıksız çalıştığında 100-200 dolarlık Bitcoin üretebiliyor ancak yaktığı elektrik de bu fiyata yaklaşıyor. Dolayısıyla standart bilgisayarlarla Bitcoin üretmek artık çok karlı bir işlem değil. Madenciler bunun için çok güçlü ve az enerji harcayan özel tasarım PC'ler kullanmaya başladılar. Bu sayede her ay binlerce dolar kara geçebiliyorlar. İşin güzel yanı, makineler olduğu yerde çalışıyor ve tam anlamıyla para basıyorlar. Ancak bu makinelerin tanesi binlerce doları buluyor ve Bitcoin madenciligi için de iyi bir yatırım yapmak gerekiyor. Artık bu yatırımı yapmaya cesaret edebilenler, şansları da yaver gider de Bitcoinler'in fiyatı çok yükselirse, çok zengin olabiliyorlar ama yine de Bitcoin üretmenin eskisi kadar

Farmville'in yapımcısı Zynga'nın oyunlarında, oyun içi nesneleri satın almak için Bitcoin kullanılabiliyor.

kolay olmadığını söylemek yanlış değil. Çoğu insan için bir Bitcoin elde etmenin en kolay yolu, onu satın almak. Ancak bu da kolay iş değil. Her şeyden önce teknik bilgiye sahip olmak ve Bitcoin'inizi elektronik cüzdanda korumayı bilmek gerekiyor. Bitcoin fanatikleri bu para biriminin bir gün internetin doları, euro'su olacağına inanıyorlar ama o iş o kadar da kolay değil. Dünyanın finans sistemi, kendi kontrolünde olmayan bir para biriminin internette dünyayı ele geçirmesine izin vermeyecektir. Zaten bu gidişata dur demek için de 2013 sonunda, Bitcoin'in kullanımını büyük ölçüde yaygınlaştıran bir web sitesinin sahibine ABD'de polis baskını yapıldı ve sitenin sahibi sitede uyuşturucu alışverişini yapılmasına göz yumduğu için tutuklandı. Bu şahsın kişisel hesabında 25 milyon dolarlık Bitcoin bulunduğu da anlaşıldı. Tek bir hamle ile Bitcoin trafiğinin büyük bir bölümü kesilmiş oldu.

Oyunlar için Bitcoin

Elbette dijital para biriminin geçtiği her yerde yasadışı pis işler döndüğünü söylemek mümkün değil. Online oyun yapımcısı Zynga, Farmville oyunundaki ödemeler için Bitcoin kabul ediyor. Hosting şirketleri, web sitesi sahiplerinden ödeme olarak yine Bitcoin kabul edebiliyor. Gayet yasal alışveriş sitelerinde, online alışverişler için Bitcoin kullanılabiliyor ancak merkezi otoritelerin bu işlemlerden çok "memnun" olmadıklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla Bitcoin'in kolay kolay yaygınlaşması beklenmiyor. Elbette ne kadar çok şirket Bitcoin'le alışverişi desteklerse, Bitcoin'in o kadar çok yaygınlaşacağı biliniyor. Bitcoin'i destekleyenler, birkaç teknoloji ve internet şirketinden fazlasının Bitcoin'le alışverişe başlaması gerektiğini biliyorlar. Bunun için de çaba sarf ediyorlar ancak şimdilik fazla yol kat edilmiş değil. Uzaya turist çıkaran Virgin Galactic şirketi ödemeleri Bitcoin ile yapıyor ancak 200 bin dolarlık biletin parasını Bitcoin'le ödemek son derece sembolik bir işlem ve zaten bunu yapabilecek fazla insan da yok. Ancak günlük alışverişleri Bitcoin ile yapmaya başlamak bir fark yaratabilir. Tabi burada da şöyle bir problem var. Sıradan insanları, komşumuz Huriye Teyze'yi veya emekli öğretmen Muhlis Bey'i Bitcoin kullanmaya ikna etmek kolay iş değil. Bilgisayarı bile zor kullanan bu insanlara, paranızı riskli bir dijital para birimine çevirip bilgisayarınızın sabit diskinde saklayacaksınız diyebilir misiniz?

Devletler onu istemiyor!

Tüm sorunlar çözülsün bile Bitcoin ekonomisinin büyümesi, devletlerin ekonomi üzerindeki kontrolünün kaybolması anlamına geleceğinden, basit bir yasayla Bitcoin kullanımını bir saniye içinde yasaklayabilirler ve Bitcoin'lerimiz bir anda çöpe dönüşebilir. Çin'de de tam olarak bu hadise yaşandı. BTC China sitesi her gün yüz milyonlarca dolarlık alışveriş hacmine sahipken, Çin hüküme-

Kendi başına uzaya çıkıp dönebilen pratik bir uzay gemisi inşa ederek uzay turizmi şirketi kuran ve yakında ilk turistleri uzaya gönderecek olan çılgın İngiliz milyarder Richard Branson, 200 bin dolarlık biletlerin parasını Bitcoin olarak da kabul ediyor.

ti kendi kontrolü dışında üstelik de vergi ödenmeksizin dönen bu serbest ticaretin farkına varıp ülkede Bitcoin ile ticaret yapmayı ışık hızıyla yasakladı. Bitcoin'in fiyatı ışık hızıyla düştü ve insanlar büyük zararlar ettiler. Bunun Kore'de, Japonya'da, Türkiye'de, Avrupa'da, ABD'de, Arap ülkelerinde de olmaması için hiçbir engel yok. Hükümetler Bitcoin'in güçlendiğini ve ekonomide ağırlık kazandığını gördükleri anda Bitcoin'i kolayca yasaklayabilirler.

Yine de yatırımcılar, Bitcoin'in eninde sonunda büyük değerlere ulaşacağını tahmin ediyorlar. Aslında onun yasaklanması, daha fazla talep görmesine de neden oluyor. Bitcoin yasaklandıkça, onu kullananların sayısı azalıyor ve "gizli kapaklı" işler çevirmek isteyenlerin ona olan ihtiyacı daha da büyüyor. Böylece fiyatı da artış sürecine giriyor. Wall Street yatırımcıları, bugün üç beş bin dolarlık Bitcoin alıp kenara koyarak, birkaç sene sonra belki de üç beş milyon dolara sahip olabileceklerini düşünüyorlar. Elbette bunun garantisi yok. Ama bir takım elbiseye üç bin dolar verebilen bir iş adamının, geleceğe yatırım olarak üç beş bin dolarını risk etmesi hiç de mesele değil. Tek sorun şu ki, satın aldığı Bitcoin'leri sağlam bir yerde saklayıp, kaybetmemesi veya yanlışlıkla silmemesi gerekiyor. Facebook'a en başında yatırım yaptığı bilinen bir yatırımcının Bitcoin'e de 11 milyon dolarlık yatırım yaptığı biliniyor. Eğer Facebook'ta olduğu gibi ön görüşü doğru çıkarsa, birkaç sene sonra 11 milyar doları olabilir. Ancak piyasadaki genel görüş şu ki, "Bitcoin çok büyük bir balon ve önünde sonunda patlayacak."

Bitcoin'in merkezi finans sistemiyle uyuşturucu ticareti yapanlar, pornografi baronları, vergi kaçırıcılar, insan ticareti yapanlar ödemeleri Bitcoin üzerinden olarak yasa dışı işlemlerine dair tüm izleri silmiş oluyorlar. Ardından onu dolara çevirecekleri bir kanala gidip, paracıklarını milyon dolarlarla değiş tokuş ediyorlar. Aslında, internette Bitcoin satın alırken bu paranın bir suç baronunun elektronik cüzdanından geliyor olması büyük bir ihtimal. Yani teorik olarak bir insanın kaçırılması, küçük çocukların pornografide kullanılması veya uyuşturucu üretimi ve ticareti için çalışan bir suç baronunu bu eylemlerine devam etmesi için finanse etmiş olabiliyoruz. İnsanların vicdanını rahatlatan tek detay, ödedikleri dolarların bu işlere gidiyor olup olmadığını kesin olarak bilmiyor olmaları. İşin garibi, Bitcoin'i icat ettiği söylenen Satoshi Nakamoto'nun kim olduğunun bilinmemesi. Komplo teorileri aslında bu hacker'ın, yeraltı dünyası için çalışan bir hacker olduğu ve kirli parayı aklamak için bu deneyi başlatmış olabileceğini söylüyor ama tabi bu bilgi de kesin değil. Yine de Bitcoin üzerinden dönen suç dünyasının peşinde olan güvenlik birimleri bu komplo te-

ABD merkez bankası FED gibi finans dünyasında musluğun başında duran devlet kurumları, kontrol edemedikleri bir finansal enstrüman olan Bitcoin'e ateş püskürüyorlar. Çin onu yasaklayan ilk ülke oldu.

orisine gönülden inanıyorlar.

Bitcoin'in ironik yanı ise onun sayılardan oluşan kesirli bir numaradan başka bir şey olmaması. Hiçbir kağıdın üzerine basılı değil, hiçbir metalin üzerine basılı değil. Sadece uzun bir sayı ve bu sayıyı bilen, not eden herhangi biri paranın sahibi oluyor. Fiziksel paraya inananlar da aynı şekilde kağıdın üzerine yazılmış bir seri numarası ve para değeri üzerinden o kağıt parçasına fiziksel olarak sahip olduklarında paranın sahibi oluyorlar. Aslında iki çeşit parayı da kaybetmek son derece kolay. Sadece fiziksel paranın mülkiyetini koruyan finans kurumları onu sahibi için kayıt altına alarak, kaybolmasını zorlaştırıyor. Bitcoin de bir gün böyle bir koruma sistemine sahip olursa daha güvenli bir yatırım haline gelecek gibi görünüyor ancak bu kez "takip edilemezliği" ortadan kalkacağı için, eskisi kadar rağbet görmeme tehlikesi ortaya çıkıyor. Yine de "takip edilemezlik" özelliği sadece yasa dışı hokus pokuslar çevirenlerin işine geldiği için, bu kesimi Bitcoin ekonomisinin dışına çıkarıp bitcoin'i yasal işlemler için yaygınlaştırmak istediğimizde, merkezi bir koruma sistemi oluşturmak kaçınılmaz olacak gibi görünüyor.

Uzaya çıkmak için Bitcoin

Şimdilik birkaç çılgın yatırımcı ona güveniyor. Virgin Galactic'in sahibi Richard Bronson'un Bitcoin yatırımcısı olduğu biliniyor ve onu altından sonraki en değerli yatırım aracı olarak görüyor. Wall Street'teki kurtlar da bu para biriminin ileride, büyük ihtimalle suç baronlarının talebi ile, büyük patlama yapacağını düşünüyor ve sağa sola harcayacakları çerez paralarını Bitcoin'e yatırıyorlar. Bir nevi, cüzdanlarındaki bozuk paraları her sabah evden çıkmadan kapının yanındaki cam kaseye bırakmaları gibi, ufak ufak Bitcoin biriktiriyorlar. Kimileri onu Napster'a benzetiyor ve Napster'ın müzik dünyasında bir devrim yaratarak MP3 formatıyla müzik paylaşımını hayatımıza sokması gibi, Bitcoin'in de merkezi finansal sistemleri yıkacağını düşünüyor. Bazıları da Bitcoin'den ilham alarak kendi dijital para birimlerini yaratıyorlar: Amazon Coins, Litecoin veya Ripple gibi.

Zaman içinde kimin haklı olduğunu göreceğiz ancak Bitcoin cephesinde bu süreç içinde çok sayıda vurgunlar yaşanacak. Kimisi vurgun yiyecek, kimisi de vurgun yapacak. Sonunda Bitcoin ayakta durmayı başaracak mı yoksa dünyadaki ilginç bir dijital para deneyi olarak tarih sayfalarında unutulup gidecek mi, hep beraber göreceğiz. ❏

cemsanci@chip.com.tr

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

Türkiye'nin
İlk Tablet Oyun
Dergisi

App Store'dan
İndirin

Sınırları olmayan oyun

Hem devlet hem de eğlence sektörü bedeli ne olursa olsun kopya korumasından yana. Her zamanki gibi bunun bedelini ödeyen tüketiciler olacak

MM / Barış Emre ALKIM

Hollywood stüdyoları, müzik sektörü ve kitap yayıncıları yıllardan beri her türden korsanlıkla mücadele ediyor. Kimi zaman galip gelseler de, yenildikleri de oluyor. Dolayısıyla, kullanıcı artık ne zaman dijital ortamda bir şey alsa genelde kopya korumasıyla karşı karşıya geliyor. Bu durum gelecekte daha da artacak. Eğer ABD'deki en son teklifler ya da eğlence sektörünün en son projeleri dikkate alınırsa bu kesin görünüyor. Kullanıcılar ya daha fazla gözetim altında tutulmayı ya da kendilerine müdahaleyi kabullenmek zorunda kalacak. Eğer şansları yoksa kendilerini bir siber savaşın ortasında bulmaları an meselesi.

Uzun süredir siber savaş sadece profesyonel hacker'ların yürüttüğü bir şeydi. Yabancı hükümetlerin bilgisayarlarına girer ya da şirket ağlarından yeni teknolojileri çalarlardı. Ancak Edward Snowden'in gizli bilgileri açıklamasıyla ABD'den kaynaklanan siber savaş hepimizin evine girdi ve çok geçmeden kendini başka şekillerde de gösterecek: filmlerde, müzikte, kitaplarda, yazılımlarda ve oyunlarda kopya koruması olarak. Amerikan Fikir Hakları Komisyonu'nun Mayıs sonunda hükümete teslim edilen raporu bu durumu analize ve çözüm bulmaya yönelik ilk adım. ABD kongresinin tümü parti üyelerinden (nüfuzlu politikacılar, sektörden uzmanlar ve devlet görevlileri) oluşan bu komisyonu fikir eserleri-

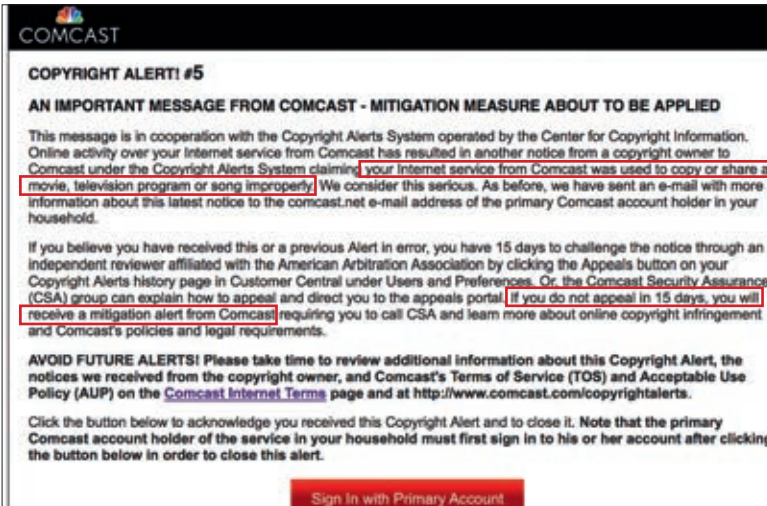
nin çalınmasının ABD ekonomisine verdiği zararın yıllık 300 milyar doları aştığını tahmin ediyor.

Rapor, "Çin problemi" dediği konuya, profesyonel hacker saldırılarına ve endüstri ölçeğinde ürün korsanlığına ayrıntılı yer ayırıyor. Ayrıca filmlerin, müziklerin ve kitapların korsan kopyaları aracılığıyla telif haklarının ihlali sorununu da ele alıyor.

Koruma mekanizmalarının uygulanması söz konusu olduğunda, rapor normal müşterilerin, çevrimiçi dosya paylaşım ağı kullanıcılarının ve veri korsanlarının kesiştiği noktayı dikkate alıyor. Uzmanlar sektörün ve devletin fikir haklarını gelecekte nasıl daha iyi koruyabileceğine dair birkaç öneride bulunmuş. Bugün hali hazırda kullanılmakta olan yöntemlerden başlayarak (örneğin daha ilerde değineceğimiz filigranlar) veri korsanlarında doğrudan zarar veren radikal önlemlere kadar birçok şey var. Bu radikal önlemler arasında telif hakkı korsanının bilgisayarını kilitleyip, bu kilidi açtırmak için hangi emniyet teşkilatına başvurması gerektiğini söyleyen bir ileti görüntülemek de var. Son olarak da raporda telif hakkı ihlallerini önlemek için bilgisayarları tıpkı ransomware gibi rehin alan bir Federal Truva Atı kullanımı öneriliyor. Diğer yöntemler arasında saldırılan bilgisayarın web kamerasını kullanarak suçlunun kimliğini saptamak gibi hacker'ların korkulu rüyaları da yer alıyor.

Rootkit'lerin dönüşü

Bu önlemler uluslararası ürün korsanlığını büyük ölçekte durdurmayı hedefliyor. Ancak bunun yan etkisi kopya korumalı medya satın alanları ve sıradan internet gezginlerini bir siber savaşın içine çekmek olacak. Sonuçta Truva atlarının amacı, işletim sisteminde zararlı yazılım tarayıcıları tarafından tespit edilemeyen bir güvenlik açığı bulmak. Peki, ya Truva Atı satın aldığınız ürünle birlikte geliyorsa? Bundan birkaç yıl önce Sony böyle yapmıştı. Firma bir dizi müzik CD'sine rootkit bulaştırmıştı, bu da işletim sistemlerine sürücü olarak kuruluyordu. Çok geçmeden başka üreticilerin

Altı uyarıda bulunan CAS sistemi şubat ayından beri ABD'de illegal dosya indirmeler için etkin. Uyarıcıyı altı defa ikaz eden sistem sonra internet hızını düşürüyor

Üstünden sekiz yıl geçti bile: ABD'li uzmanlar hedeflerine ulaşırsa gelecekte rootkit kullanan diskler standartlaşabilir

bilgisayar oyunlarında ve video DVD'lerinde de rootkit'ler ortaya çıktı. ABD hükümetinin bu konuda komitenin önerilerine kulak asıp asmayacağı, asacaksa bunu ne zaman yapacağı belirsizliğini kuruyor.

Bu konuyu telif hakları ve medya kanunu uzmanı Dr. Bernhard Knies'la paylaştık. Ona göre ABD'deki yasal durum böylesi bir Truva atının uygulanmasına sıcak bakmıyor. Ona göre aynı durumun Almanya'da gerçekleşmesi çok daha zor. ABD'deki internet gezginleri daha şimdiden hiç olmadıkları kadar sıkı denetleniyor. O yüzden BitTorrent gibi peer-to-peer dosya paylaşım ağları artışta. En büyük üç iz sürücüye göre Temmuz ayından bu yana 30 milyondan fazla kullanıcıya ortalama 4,5 milyon dosya dağıtıldı.

Telif hakkı alarm sistemi (CAS) ABD'de Şubat ayından beri uygulamada. Müzik ve film endüstrisinin lobi örgütlerinin yanı sıra ABD'li tüm büyük hizmet sağlayıcıların (Comcast, Verizon, AT&T) yer aldığı Telif Bilgi Merkezi (CCI) bu girişimi başlattı. CAS, işbölümü ilkesi üzerine kurulu. Hak sahibi adına uzman firmalar açık Peer2Peer ağları (örneğin torrent takipçilerini) gözlüyor ve kullanıcıların IP adresini belirliyor. Bu adresler internet hizmet sağlayıcısına iletiliyor, o da kullanıcının bilgisayar ekranına uyarı mesajı yolluyor. Sağlayıcıya göre altı adede kadar uyarıda bulunuluyor, eğer kullanıcı yanıt vermezse daha katı çözümlere başvuruluyor. Bunlar arasında kapatılamayan tarayıcı iletileri ve hızın 56 Kbps ile sınırlandırılması var.

Sağlayıcılar şerif rolüne soyunuyor

İnternet hizmet sağlayıcıları bugüne kadar veri trafiğini analiz etmiyorlardı ancak AT&T, sağlayıcıların kendi ağlarındaki torrent iletişimini gözlemesini sağlayan bir uygulama için patent başvurusunda bulundu. Son haberler doğruysa, ABD'nin en büyük kablolu hizmet sağlayıcısı (aynı zamanda NBC Universal'ın sahibi, sinema ve TV yapımcısı) olan Comcast bu teknolojiye geçmeye çalışıyor. Eğer başarılı olursa, dosya indiren kullanıcılar tespit edilecek ve filmi yasal olarak satın alabilecekleri bir siteye yönlendirilecek. CAS ise birkaç hafta sonra bu kullanıcıya uyarı yollayacak. Küresel düzlemde böylesi denetleme sistemleri yeni değil, ancak bugüne

kadar hep bu kontrol hükümetlerin elindeydi (örneğin Fransa). Almanya'da ise Dr. Bernhard Knies'e göre yasalar hizmet sağlayıcıların film şirketleri adına şeriflik yapmasına dünden razı.

Knies, bugün ABD'de uygulanan ya da planlanan türden müdahalelerin yapılmayacağını düşünüyor. Bir yandan hak sahiplerini koruyup diğer yandan "uyarı çılgınlığını" (yılda 500.000'den fazla uyarı vakası var) önlemek için, uyarı konusunda GEMA gibi çalışan merkezi bir kuruluşa ihtiyaç var. Bu, tüm taraflar için daha fazla şeffaflık anlamına gelecek ve ne zaman uyarıda bulunulduğunu, her seferinde ne kadar para cezası söz konusu olduğunu bildirecek.

Kullanıcının giderek daha fazla denetlenmesi aslında gizli denetim, eğlence endüstrisinin diğer koruma mekanizmalarını başarısız bulması anlamına geliyor. Gerçekte, Blu-ray'lerin AACs şifrelemesi veri korsanları için çocuk oyuncağı. Tek gereken DVDFab ya da AnyDVD gibi bir yazılım kurup Blu-ray'in içeriğini şifresiz olarak sabit diske kaydetmek. DRM ile korunan veri akışları bile anında soluğu peer-to-peer portallarında ya da dosya barındırma hizmetlerinde alıyor. Örneğin yapımcılığını Netflix'in üstlendiği "House of Cards"ın bölümleri bir hafta içinde indirilebilir hale geldi. Bu vakada DRM hack'lenmemiş, ancak korumalı içerik görüntü yakalama yöntemiyle kaydedilmişti.

Filigranlar şifreleri koruyor

Tam bir şifreleme bile korsanlara karşı içerikleri koruyamazken, görünürde zararsız bir yöntemin çok etkili olduğu kanıtlandı. Bu yöntem, filigran. 2010'dan beri Blu-ray'ler AACs şifrelemesine ek olarak Cinavia filigranı ile korunuyor. Bu koruma bugüne kadar hack'lenemedi. Sony Pictures'ın hemen hemen tüm filmleri Cinavia ile korunurken, diğer film stüdyoları filigran uygulamasına ara sıra başvuruyor. Eğer bir BD oynatıcı Cinavia'yı saptar fakat film dosyasında kopya koruması bulamazsa, kaçak kopya olduğunu anlıyor. Ardından gerçekleşen şeyler Cinavia koduna bağlı. Korsan Blu-ray'lerde film genellikle 20 dakika boyunca çalıştıktan sonra ses kapatılıyor ve ekrana bir ileti çıkıyor. Bu iletide "oynatılan medya içeriğinin Cinavia ile korunduğu ve bu aygıt üzerinde oy-

Truva atı ile iz sürme

MEDYA HUKUKU UZMANI DR. BERNHARD KRIES'LE RÖPORTAJ

CHIP: Telif hakkı ihlallerini Truva atıyla takip etmek yasal bir uygulama mı?

Knies: Evet, telif hakkı yasası eğlence sektörünün Truva atı kullanmasına tamamen izin veriyor. Ancak kopya koruması için bir Federal Truva atı kullanmanın mantıklı olduğunu sanmıyorum. Bu her şeyden önce uluslararası hukuka aykırı. İkincil olarak, Alman hükümeti telif ihlali karşısında yasal ve adli bir çerçeve sunsa da inisiyatifini ele almıyor.

Alman internet sağlayıcıların eğlence sektörü adına polislik yapmasına izin verilecek mi? Almanya'da eğlence sektörünün ABD'deki altı uyarı sistemini birebir uygulaması olanaksız. Mevcut yasalara göre hizmet sağlayıcı müşteri

bilgilerini mahkeme emri olmadan paylaşmıyor. Eğer hizmet sağlayıcı bu bilgiyi gönüllü olarak verirse bu müşterilerle arasındaki sözleşmenin ihlali sayılıyor. Ancak genel şart ve koşullara uygun bir paragraf eklenirse bağlantı hızını düşürme gibi cezalar uygulanabilir. Yine de mevcut sözleşmelerde böyle bir madde bulunmuyor.

İnternet sağlayıcıların telif ihlali aramak için müşterilerinin veri akışını sistematik olarak taramasına izin veriliyor mu?

Almanya'daki telekomünikasyon mahremiyeti, hizmet sağlayıcıların müşterilerin ne indirdiğinin analiz edilmesine izin vermiyor. Ayrıca Avrupa Adalet Mahkemesi geçtiğimiz yıl hizmet sağlayıcıların aktarılan veri içeriğini süzerek telif hakkı ihlali önlemek zorunda bırakılamayacağına hükmetti.

ETKİSİZ

Daha yeni çıktıkları halde kopyalandılar. Nisan ayında çıkan "Django Unchained"ın korsan kopyaları Cinavia'ya rağmen ortalıkta cirit atıyor.

1. Django Unchained
2. The Hobbit: An Unexpected Journey
3. G.I. Joe: Retaliation
4. Oz the Great and Powerful
5. Identity Thief

natma yetkisinin bulunmadığı,” bu yüzden de sesin kesildiği belirtiliyor. Sinema filmleri bile Cinavia’yla korunuyor çünkü filmin dijital kamerayla kopyalanması sırasında filigran da kaydediliyor. BD oynatıcı bir sinema salonunda illegal yollardan kaydedilmiş bir filmde filigrana rastlarsa hemen oynatma işlemini durduruyor ve bu iletiyi görüntülüyor.

Cinavia bir ses filigranı. Blu-ray’lerde genelde İngilizce ses izinde yer alıyor ve dosyanın başka biçimlere dönüştürülmesinden veya birden çok ses kanalının stereo olacak şekilde birleştirilmesinden etkilenmiyor. Şubat 2012’den bu yana Cinavia’nın tüm yeni Blu-ray oynatıcılar tarafından tanınması zorunlu. Bu, PowerDVD ya da TotalMedia Theatre gibi yazılımsal oynatıcılar için de geçerli. Cinavia’nın en büyük destekçisi olan Sony, PS3 dâhil eski ürünlerine bu özelliği belenim güncellemesiyle kazandırdı. En son TV’lerdeki ve bilgisayar işletim sistemlerindeki medya oynatıcılar ise filigranı tanımıyor ve filmleri sorunsuz oynatıyor.

Cinavia dönüştürmelerden sağ çıkıyor

Teoride, ücretsiz Audacity gibi bir WAV düzenleyiciyle Cinavia’yı ses izinden çıkartabilirsiniz. Ne var ki internette dolaşan bütün çözümlerde ses kalitesi çok ciddi oranda düşüyor (sağ alta bakınız). Şu an itibarıyla sadece DVD Ranger adlı kopyalama yazılımının üreticileri uygun bir çözüm üzerinde çalışıyor. Cinavia’nın ses izini nasıl değiştirdiğini detaylı olarak incelemiş ve filigrana ek olarak, oynatma hızının orijinal sese kıyasla bir hayli değiştiğini görmüşler. Bu, sesin perdesinde ancak eğitilmiş kulakların farkına varabileceği hafif değişimlere yok açıyor. Ne var ki bu dalgalanma aslında bir tür kopya koruması (aşağı bakınız). Çünkü bu değişimler olmasa sesin kaynağını, filmin yayınlandığı biçimlerden biriyle (mesela Cinavia’sız bir DVD’nin 5.1 sesiyle) karşılaştırıp filigranı kaldırmak kolay olurdu.

İkinci kısım ise filigranın ta kendisi. Bu, tüm filme 400 ile 4.000 hertz arası frekanslardaki modülasyon yöntemiyle tüm filme uygulanan yapay bir sinyal gürültüsü. İnsan kulağı bu gürültüyü duyabiliyor. Fakat fark edilmesini önlemek için sinyal şiddeti bir psikoakustik filtreyle öyle bir değiştiriliyor ki, insanlar bunun farkına varamıyor. Bununla birlikte, söz konusu frekans aralığın-

dan Cinavia’yı kaldırmaya çalıştığınızda çok ciddi bir arka plan gürültüsü oluşuyor. AAC ve MP3 gibi biçimler sadece insan kulağının ayırt edemediği frekanslar üstünde çalıştığından, dosya dönüşümü de Cinavia’yı ortadan kaldıramıyor.

DVD-Ranger için CinEx eklentisi hâlâ beta aşamasında ancak birkaç aylık geliştirme çabalarına rağmen Cinavia kaldırıldığında ses kalitesi bariz biçimde düşüyor. O yüzden yazılım şu anda kullanılamıyor. Geliştiriciye göre, ses filigranını kalite kaybı olmadan kaldırmak teoride olanaksız.

SlySoft ise kopya koruma kaldırıcı AnyDVD’de farklı yol izlemiş. Programın Ağustos ayında yayımlanan 7.3.1.0 sürümü, bir dizi yazılımsal oynatıcıda Cinavia’nın tanınmasını devre dışı bırakıyor. SlySoft’a bunu nasıl başardıklarını sorduk ancak firma teknik detayları açıklamakta gönülsüz davrandı. Tek söyledikleri, oynatıcıların Cinavia’yı aramasını önlemek için uzun zaman uğraştıkları oldu. SlySoft geliştiricilerinin programın Cinavia’yla ilgili kütüphanesini mi kaldırdığını yoksa Cinavia sorgularını kesintiye uğrattı mı manipüle ettiğini kestirmek mümkün değil. Ama bu ikincisi olanaklı zira AnyDVD işletim sistemine sürücü olarak kuruluyor ve Blu-ray sürücüyü yazılımsal oynatıcı bu şekilde iletişim kuruyor.

Dolayısıyla, AnyDVD’yle bir Blu-ray oluşturmaya çalıştığınızda aslında sabit diskinizdeki dosyada Cinavia koruması aynen duruyor. SlySoft’a göre asıl hedef, koruma mekanizmalarıyla dolup taşan Blu-ray’lerin kopyalanabilmesi. Geliştiriciler Cinavia’yı ses izinden tümüyle kaldırabileceğinden emin, ancak bunu yapmayacakları da bariz. İlk girişimleri hafif bir ince ayarla, farkına varılır bir kalite kaybı olmadan da filigranı kaldırmanın mümkün olduğunu gösterdi.

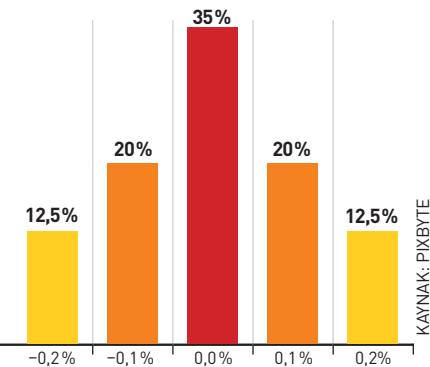
SiDiM tüketiciyi tanıyor

Şifrelemeyle filigranı bir arada kullanan kopya korumasının sırf şifrelemeye kıyasla çok daha güçlü olduğu kanıtlandı. Deneyimler, şifrelemenin hack’lenmesi bile bir hayli çabuk geçilebildiğini gösteriyor. O yüzden de Alman Yayıncılar ve Kitapçılar Birliği’nin e-kitaplara filigran geliştirmek amacıyla gerek Fraunhofer Güvenli Bilişim Teknolojileri Enstitüsü’yle gerekse sektörden diğer ortak-

Cinavia filigranı Blu-ray’leri ve sinema filmlerini koruyor

Cinavia ek bir sinyal olarak ses izine gömülüyor. Bu filigranı çıkarmak ya da engellemek için ya oynatıcıyı manipüle etmek ya da ses kalitesini çok düşürmek gerekiyor. Ne var ki Cinavia’ya rağmen korsan kopyalar kol geziyor

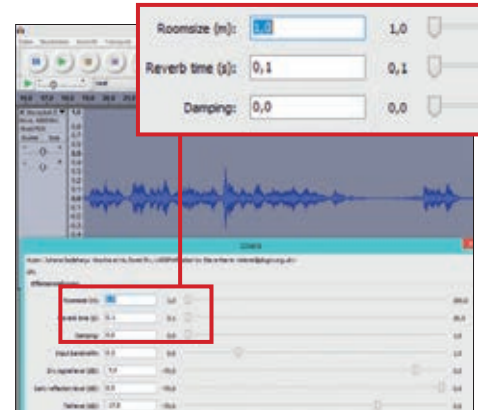
ORJİNAL SESİN HIZINDAN SAPMA %

Cinavia orijinal sesle karşılaştırma yöntemiyle kaldırılamıyor. Ses sürekli değişen bir hızda karıştırılıyor

AnyDVD aracı yazılımsal oynatıcılarda Cinavia tanıma özelliğini devre dışı bırakıyor

Cinavia’yı Audacity gibi WAV düzenleyicilerle kaldırmanın yolları mevcut fakat bu aşırı ayarlar yüzünden ses kalitesi çok düşüyor

larla işbirliği yapmasına şaşırmamalı.

Elektronik kitaplardaki şifreleme de kısa süre önce, Adobe DRM ile kullanılan EPUB ve Amazon'un MOBI ve AZW adlı Amazon Kindle dosya biçimleri için ortadan kaldırıldı. Çalıştırması nispeten kolay olan eklentilere Calibre gibi ücretsiz yazılımlarla erişebilirsiniz. Bu eklentiler kitabı içe aktarırken programın anahtarını otomatikman ortadan kaldırıyor. Tek ön şart, anahtarların bilgisayarlarda olması için, e-kitabı daha önce satın almak.

Calibre eklentileri e-kitabı kütüphaneye eklerken bu anahtarları okuyor. Bu sistem şöyle işliyor: Bir kişi e-kitabı satın alıyor, sonra hack'lenmiş e-kitabı nereden indireceğini bilen herkes kitabı ücretsiz okuyabiliyor.

Yeni filigran teknolojisi SiDiM'in (kişisel işaretlemeye güvenli belge) bu yönüne son vermesi ve caydırıcı olması bekleniyor. Cinavia'nın aksine, e-kitap okuyucularda SiDiM tanıma özelliği yok. Fraunhofer'deki proje yöneticisi Martin Steinebach, bunun yerine e-kitapların çevrimiçi satışı sırasında her kopyaya otomatikman kişiye özel bir SiDiM işareti konduğunu belirtiyor. Böylece e-kitabın sahibini belirlemek mümkün oluyor. Steinebach kopyaların aile içinde dolaşmasının SiDiM tarafından engellenmeyeceğini söylüyor. SiDiM daha çok korumalı e-kitapları indirmeye çalışanları hedefliyor.

Ya sahtesini alın ya orijinalini okuyun

Kulağın duyamadığı Cinavia'nın aksine SiDiM metindeki küçük ama görülebilir değişiklikler üstüne kurulu. Buna eşanlımlılar dâhil. Yani artık yazarın özgün metnini değil, neredeyse aynı olan kopyasını okuyacaksınız. SiDiM'in görünürlüğünü dosya biçimi zorunlu tutuyor. Örneğin sadece temel biçimlendirme bilgisine sahip HTML yapılı e-kitaplarda filigrana yer olmadığından sadece metin kalıyor. Tek bir filigran almak için gereken değişiklik sayısını beklenen satış rakamları belirliyor. Sirkülasyon ne kadar yüksekse müdahale de o kadar fazla. SiDiM yazılımı satılan her 1.000 kitap için metnin maksimum 10 yerinde değişiklik yapıyor. SiDiM'i kaldırmak için veri korsanının kitabın orijinaliyle kopyasını sözcük sözcük karşılaştırması gerekiyor.

Bu konsept edebiyat blog'larında şiddetli tepki gördü. Duruma inanmakta güçlük çekenler de var, öfkelenenler de. Yorumlar arasında "biraz acayip"ten tutun, "yazarlara yapılmış en büyük saygı-

“Okurların bu değişikliklere kafayı takmaması lazım”

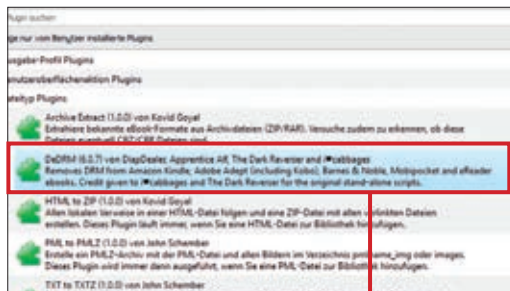
DR.-ING. MARTIN STEINEBACH,
Fraunhofer SiDiM Proje Müdürü

sızlık” ve “insanlar para uğruna neler yapıyor”a kadar her şey var. Örnekleri içeren bir PDF dosyasını Fraunhofer web sitesinden indirebiliyorsunuz.

Geliştiriciler metin manipülasyonu konusunda ne kadar ileri gidebileceklerini bulmak için bu geri bildirimleri toplamak istediysen de ortaya yetersiz ve çok da gerçeği yansıtmayan bir tepki çıktı. Yine de Fraunhofer'de çalışanlar nispeten tatmin olmuş benziyor, özellikle de okurların özgünün yazınsal niteliğinden yakındığı ve manipüle edilmiş bir metin olduğunu düşündüğü vakalarda.

Şu an SiDiM uygulaması için kullanılan yazılım yapılabirlik kanıtı olarak mevcut ve proje katılımcılarının nihai değerlendirmesini bekliyor. Steinebach'a göre yayınevleri hâlâ bu projenin uygulamasından emin değil. Kimileri ilgileniyor kimileriye temkinli. SiDiM'in ne zaman kullanıma gireceği (ya da girip girmeyeceği) yayınevlerinin bu korumaya para harcamak isteyip istemediğine bağlı. Ancak bu olana kadar gerçek edebiyat tutkunlarının yapabileceği tek şey var: E-kitapları bir kenara bırakıp özgün eserin basılı kopyasını satın almak.

Siyasetin ve eğlence sektörünün önerdiği ya da uyguladığı tüm bu planlara ve projelere bakınca, dijital medya tüketicilerinin gelecekte kırk satırla kırk katır arasında kalacağı anlaşılıyor. Ya ABD'den kaynaklanan aşırı denetleme girişimlerine boyun eğecek ya da kopya korumayla filigranın etkili bir birleşimini seçecek, fakat bu sefer de özgüne sadakatten uzaklaşacak. Bunlar kulağa hoş gelmiyorsa, satırdan da katırdan da kaçış yolu belli: Her şeyin dijitalinden uzak durmak. balkim@chip.com.tr

Aus: Sigmund Freud - Eine Kindheitserinnerung aus Dichtung und Wahrheit							
Text 8							
Das Hinausbefördern (durchs Fenster auf die Straße) erweist sich so als das Wesentliche der Handlung, die Lust am Zerbrechen, am Klirren und die Art der Dinge, an denen edle Exekution vollzogen wurde, als inkonstant und unwesentlich.				Das Hinausbefördern (durchs Fenster auf die Straße) erweist sich so als das Wesentliche der Handlung, die Lust am Zerbrechen, am Klirren und die Art der Dinge, an denen edle Exekution vollzogen wurde, als nicht konstant und unwesentlich.			
Linker Text wurde modifiziert				Rechter Text wurde modifiziert			
Sehr störend	Störend	Leicht störend	Nicht störend	Nicht unterscheidbar	Nicht störend	Leicht störend	Sehr störend

Kör test: Fraunhofer Enstitüsü SiDiM filigranının okurların sinirini bozmadan özgün metinleri ne kadar değiştirebileceğini belirleyen bir araştırma yaptı. Solda bir örnek görüyorsunuz

E-kitaplardaki DRM ücretsiz Calibre'ye yüklenen bir eklentiyle, korumalı e-kitap daha indirilirken kaldırılabilir

3 DİZİ YILDIZI POSTERİ

20 POSTER

blue Jean

MADONNA
İkon
Müzesi'nde

**Pharrell
WILLIAMS**
Dokunduğunu
altına çeviren büyücü

**Hande
DOĞANDEMİR**
Demecileriyle
Pop Upla

**Kerem
BURSIN**
Ekranın yeni
fenomeni

**Bruno
MARS**
Yükselişi hızla
sürüyor

LORDE
Gözler yeni
odul avcısının
üzerinde

**LEONARDO
DICAPRIO**
İlanmayan adam

**JARED
LETO**
Zaman
Tüneli'nde

DUMAN
CD Ödüllü Test

**FERMAN
AKGÜL**
Akıtsız hikayeleri
ile B J'de

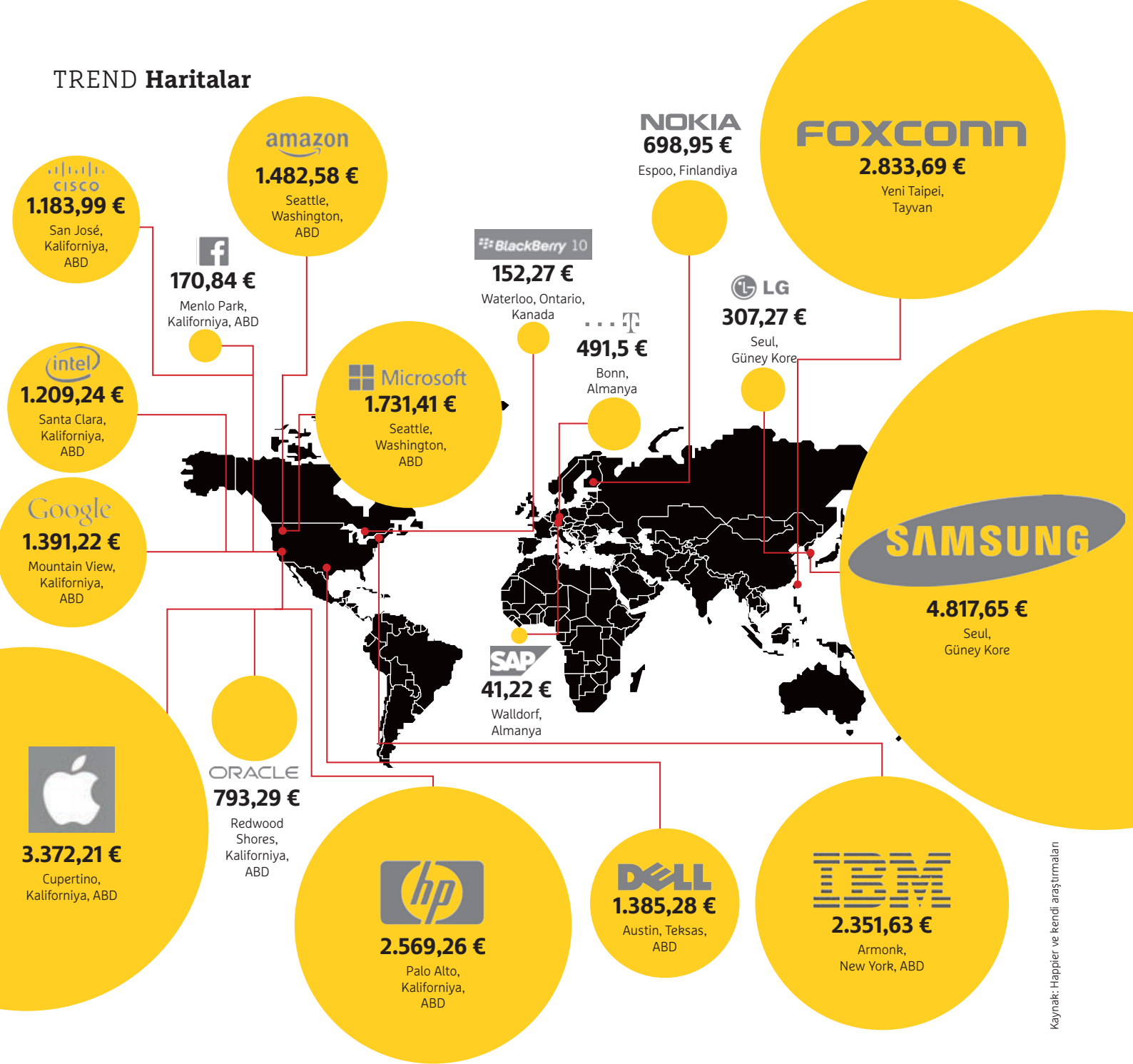
PARAMORE
Turuncu saçlı kız
ve maceraları

**Blue Jean
YENİLENDİ!**

**Yeni
boyut
Yeni
tasarım
Yeni
kışeler**

Kaynak: Happler ve kendi araştırmaları

Firmalar bir saniyede ne kadar kazanıyor?

Yaklaşık 250 milyar ABD dolar'ıyla teknoloji firması Samsung'un cirosu, Finlandiya'nın gayri safi yurtiçi hasılası kadar. Koreliler böylece dünya çapında IT branşındaki en zengin firmalar arasına giriyor. Masrafları düşüldüğünde Samsung'a tamı tamına 18 milyar dolar kalıyor. Apple'ın tedarikçilerinden biri olan Foxconn'un durumu da pek şikayet edilecek gibi değil: Tayvanlılar gerçi saniyede Samsung'a göre %40 daha az ciro yapıyorlar, ancak 2.833 Euro yine

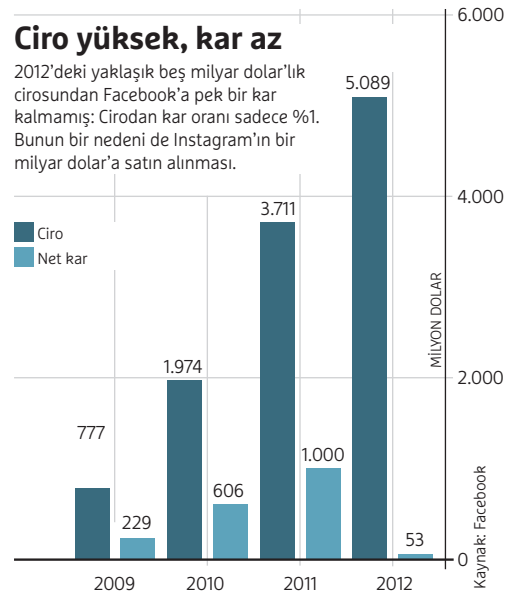
de oldukça yüksek bir rakam ve çoğu Avrupalıdan iyi kazanıyorlar. Cirolarına göre ölçüldüğünde ise Avrupa'daki en büyük IT firmalarından biri Alman Telekom'u. Deutsche Telekom saniyede "sadece" 490 Euro'luk bir ciro yapabiliyor.

Çalışan sayısında da durum farklı değil: Alman Telekom'unda Haziran 2013'te yaklaşık 230.000 kişi çalışırken, Foxconn'da ise bu sayı 1 milyon daha fazla.

uyaman@chip.com.tr

Ciro yüksek, kar az

2012'deki yaklaşık beş milyar dolar'lık cirosundan Facebook'a pek bir kar kalmamış: Cirodan kar oranı sadece %1. Bunun bir nedeni de Instagram'ın bir milyar dolar'a satın alınması.

Gizli Servis NSA

Eğer ABD'nin başı skandallardan kurtulmayan Ulusal Güvenlik Ajansı'na (NSA) daha yakından bakacak olursanız, bu gizli servisin neredeyse tükenmez kaynaklara sahip olduğunu görebilirsiniz.

Cem ŞANCI / FVK

N S A

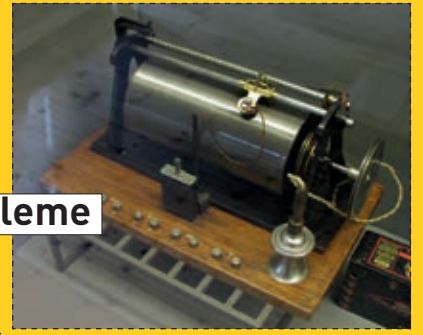
NSA'nın yıllık bütçesi (ABD Doları)	10,8 milyar
2004'ten bu yana yaşanan bütçe artışının yüzdesi	53
Veri izlemek için ayrılan yıllık bütçe (ABD Doları)	2,5 milyar
Veri işlemek için ayrılan yıllık bütçe (ABD Doları)	1,6 milyar
Veri analizi için ayrılan yıllık bütçe (ABD Doları)	1,5 milyar
Toplam çalışan sayısı (Yaklaşık)	40 Bin
Bugüne kadarki NSA ihbarcıları	6
Edward Snowden'e şifrelerini veren çalışan sayısı	25
NSA tarafından kullanılan casus yazılımların sayısı	50
NSA'da depo edilen mail ve telefon konuşmaları	40-50 Trilyon
Telefon ve mail'lerin tahmini saklanma süresi	100 yıl
NSA'nın Xkeyscore yazılımını kullandığı lokasyonlar	150
Radio casusluk merkezi için harcanan para (ABD Doları)	268,2 milyon
Avrupa'daki en büyük hedef ülke	Almanya
Şifre analizleri için her sene harcanan para (ABD Doları)	1 milyar
AT&T ağındaki gizli NSA dinleme odasının ismi	641A
Yasal izin olmaksızın NSA'nın verileri saklama süresi	180 gün
İzlenen kişinin ABD vatandaşı olmadığına dair şüphe yüzdesi	51
İzlenen kişinin derinlik seviyesi (arkadaşının arkadaşları)	3
NSA'daki askeri personelin yüzdesi	64
NSA'nın ihbarcıları önlemek için yaptığı harcama (ABD Doları)	75 milyon

Telegrafon, telefon görüşmelerini dinleyip kaydedebilen ilk aygıt.

1898

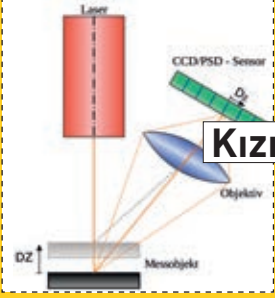
Telefon dinleme

Bastonun içindeki fotoğraf mak.

1903

Alman "Ben Akiba" fotoğraf makinesi 18 mm'lik film kullanıyordu.

Kızılötesi mikrofön

1947

Kızılötesi mikrofönler ses dalgaların cam paneller üstüne kaydediyor ve modern lazer mikrofönlerin atası.

Rus fizikçi Leon Theremin KGB için kablosuz olarak açılıp kapatılabilen bir dinleme aygıtı geliştirdi.

1945

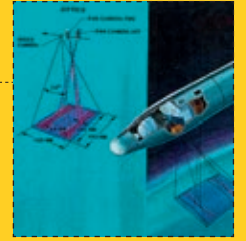
Mikrodalga böcek

Corona programındaki Amerikan uyduları yörüngeden Rusya'nın ve Çin'in fotoğraflarını çekiyor.

1959

Casus uydular

Ruj kamera

1968

Doğu Almanya'nın isteği üzerine sekreter Margret Höke gizli NATO belgelerini ruj biçimindeki bir aygıtla fotoğrafladı.

NSA'nın liderliğinde beş istihbarat örgütü bir araya gelip küresel uydu iletişimini gözetlemeye başladı.

1971

Echelon

GPS Takibi

1985

Küresel konumlandırma sisteminin devreye girişiyle yerdeki nesneleri uydudan takip mümkün oldu.

Rohde & Schwarz radyo hücresi taklidi yaparak kayıtlı cep telefonlarını dinlemeyi olanaklı kılan ilk IMSI yakalayıcıyı geliştirdi.

1996

IMSI yakalayıcı

Cep telefonundan dinleme aygıtı

2003

FBI, New York mafyasını dinlemek için şüphelerin cep telefonlarının mikrofönünü uzaktan etkinleştiriyor.

NSA, Microsoft gibi Amerikalı şirketlerle işbirliği içinde kullanıcı ve internet verilerini büyük ölçekte topluyor.

2007

Prism

Devlet destekli Truva atı

2008

Hesse'den DigiTask adlı yazılım üreticisi, Bavaria polisine devlet destekli bir Truva atı teslim etti.

FINFISHER™
IT INTRUSION

İngiliz - Alman Gamma Grubu WLAN ağlarına gizlice girebilen donanım ve yazılımlar satıyor.

2011

FinIntrusion Kit

Hack'lenmiş Google Glass

2015

İstihbarat örgütleri Google'ın veri gözlüklerine erişebilirse giyenlerin hayatını gerçek zamanlı takip edebilecek.

Casusluk teknolojisi

Dinlenen telefonlar, uydu sinyalleri, fiber kablolar. Gizli bilgilerin peşindeki casusluk teknolojisi, iletişim teknolojisinin peşinden ayrılmıyor.

BH / Barış Emre ALKIM

Google'ın sorumlu müdürü Eric Schmidt kısa süre önce New York'ta gerçekleşen bir etkinlikte casusluk için "toplumumuzun doğası" tabirini kullandı. Bunun doğru olup olmadığını ispatlamak için büyük tartışma dönebilir. Sonuçta asıl mesele casusluğa merak gidermek için iyi örgütlenmiş bir çaba mı yoksa insan doğasının ayrılmaz bir parçası olarak mı baktığımız. Schmidt "Casusluk toplumumuz kadar eskidir" deseydi bu kadar tartışma çıkmayacaktı. Çünkü tarihçi ve istihbarat kurumları üzerine uzman Wolfgang Krieger'in "İstihbarat Örgütlerinin Tarihi - Firavunlardan CIA'ya" adlı kitabında belirtildiğine göre casusluk etkinliği çok eskiden beri mevcut. Elinin altında bütçesi olan ilk sabit kadrolu casus 16. Yüzyılda İngiliz Kraliçesi I. Elisabeth'in hizmetinde çalışmıştı. Adı Walsingham'di. Francis Walsingham. Dünyanın ilk istihbarat müdürüydü. Başlıca başarısı ise Kraliçe'ye karşı Katoliklerin düzenlediği bir komploju ortaya çıkarmasıydı. Bunun üzerine İngiliz Kraliçesi, İskoç Kraliçesi Mary Stuart'ı idam ettirdi. 19. Yüzyıl öncesinde istihbarat örgütlerinin birincil bilgi kaynağı insanlardı. Modern jargonda bu etkinliğe "insan istihbaratı" ya da HUMINT adı veriliyor. Walsingham komploju açığa çıkarmak için Mary Stuart'ın çevresine muhbirler yerleştirmişti. Bugün bu kişilere gizli muhbir deniyor. HUMINT'ın yanı sıra bir bilgi toplama yöntemi daha var ki, casusluk yöntemleri arasında girişi sinyal teknolojisinin gelişmesiyle başlıyor.

İletişim teknolojisinin gölgesi

"Sinyal istihbaratı" yani SIGINT, ajanların telefon hatları ya da radyo sinyalleri gibi teknik iletişim rotalarını dinleyerek bilgi toplamasını anlatıyor. SIGINT, iletişime yardımcı olan elektronik aygıtların olumsuz yanını gösteriyor. 1996'dan kalma bir CIA raporu gözetlemenin iletişim teknolojisinin gölgesi olduğunu, iletişim teknolojisini daima yakından takip ettiğini vurguluyor. Bu inkâr edilemez bir gerçek. İlk ticari telefonlar ABD'de 1887'de kullanılmaya başlandı ve on yıl geçmeden polis telefon konuşmalarını yaygın biçimde dinlemeye başlamıştı bile. 1898'de Danimarkalı elektrik mühendisi Valdemar Poulsen'un icat ettiği telegrafon adlı alet, dinlenen görüşmelerin gizlice kaydedilmesini olanaklı kıldı. Telekomünikasyon alanındaki diğer gelişmeler sayesinde casusların kullandığı aygıtlar giderek küçüldü ve yetenek kazandı.

Hepsi bir yana, Soğuk Savaş dönemi de gözetleme teknolojisinde muazzam ilerlemeye yol açtı. Rus istihbarat örgütü KGB bu konuda rakipsizdi. Onların talebi üzerine fizikçi Leon Theremin daha 1945'te bir mikrodalga dinleme cihazı geliştirdi. Bu aygıtın en ilginç yanı harici bir güç kaynağı olmaması ve dışarıdan, elektromanyetik radyasyonla etkinleştirilmesiydi. Bu yüzden, kimse dinlemediği sürece aygıtın farkına varmak olanaksızdı. Bu aygıt ABD büyükelçisinin Moskova'daki konutuna yerleştirilmiş ve ABD'nin mührünün tahta bir kopyasının içine gizlenmişti. Alet ilk defa 1952'de, Rus ajanları ABD büyükelçisini gizlice dinlerken kazara bir İngiliz telsiz operatörü tarafından keşfedildi.

Echelon'dan Prism'e

Rus uydusu Sputnik I yörüngeye 1958'de girip Dünya'nın ilk yapay uydusu olduktan sonra bu yeni teknolojinin istihbarat toplama amacıyla kullanılmaya başlanması arasında çok zaman geçmedi. ABD, Corona kod adlı ilk casus uyduları yörüngeye yerleştirdi. Ne var ki uyduların çektiği fotoğrafların aktarılması biraz zordu. Uydular film içeren kapsülleri Dünya'ya fırlatıyor, bunlar da uçaklar tarafından havada yakalanıyordu.

Bilgi toplama amaçlı uyduların fırlatılması ağır ağır sivil iletişim uydularını da kapsayacak biçimde genişledi. 1970'lerin başında "Five Eyes" (Beş Göz) adlı grup (Batılı beş adet istihbarat örgütü tarafından kurulmuştu) tüm uydu iletişimini gözetlemek için küresel olarak yayılmış Echelon kara istasyonları sistemini geliştirdi. Hâlâ varlığını sürdüren Beş Göz'ün üyeleri Amerika'dan NSA, İngiliz GCHQ ve Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda istihbarat örgütleri. Prism ve Tempora adlı programlar ise Echelon'un devamı niteliğinde. Kamuoyuna açıklanan misyonları topladıkları bilgileri kendi aralarında dağıtmak. Bunlarla Echelon arasındaki tek fark, uydu iletişimini değil de fiber internet kablolarını dinlemeleri.

Cep telefonunun da akıbeti diğer iletişim yöntemlerinininkinden farklı olmadı. Aygıtın çıkışından kısa süre sonra ilgili casusluk teknolojileri de geliştirildi. Radyo hücresi taklidi yapan IMSI yakalayıcılar cep telefonunun mikrofonunu uzaktan etkinleştirilerek ortam dinlemeye kadar, tüm yöntemler amacına erişiyor. Google Glass'ın 2014'te piyasaya çıkışı, casusluk teknolojisinde bir başka aşamanın başlangıcı.

balkim@chip.com.tr

Panasonic
TEKNİK ÖZELLİKLER

İşletim Sistemi	Windows 7 / 8
İşlemci	Intel i5-3380M vPro 2.90 GHz
Ekran	13.1 inç, dokunmatik
Ekran Kartı	AMD Radeon HD 7750M 512 MB
Bellek	4 GB
Sabit Disk	500 GB
HDMI	Var
USB 3.0	Var
USB 2.0	3 adet
Bağlantılar	Mini D-Sub, LAN, kulaklık
Batarya	8850 mAh
Pil Ömrü	12 saate kadar
Bilgi için	Panasonic 0216 709 27 24
Web sitesi	toughbook.eu - panasonic.com/tr

Panasonic Toughbook CF-31

Her yönden taş gibi bir notebook!

**Havaya uçurduk, toprağa gömdük, suya boğduk, üzerinden araçla geçtik!
Bana mısın demedi...**

Panasonic'in zorlu koşullar için hazırlanmış ürün ailesi Toughbook'un amiral gemisi CF-31 bizlerle. Savunma sanayii de dahil olmak üzere tüm zorlu sektörlerde uygun yapıda olan Toughbook CF-31, kapsamlı bir dizüstü bilgisayarı. Özellikle açık arazilerde çalışmak için tasarlanan ürün, tam korumalı olmasının yanında, gelişmiş grafik ve işlem performansı ile profesyonellerin ihtiyacını da karşılıyor. Üstün sağlamlık ve performans düzeyinin kusursuz birlikteliğini sunan Toughbook CF-31; olumsuz hava koşullarına, ıslak ve nemli ortamlara, darbelere, düşmelere, sıcağa, soğuğa ve hatta askeri çatışmalara bile dayanıklı!

Kullanım alanına göre iki farklı model

Ergonomik ve dayanıklı tasarımı aynı bünyede buluşturan Toughbook CF-31, savunma sanayii, şantiyeler, enerji santralleri, petrol kuyuları, kamu kuruluşları, havacılık, altyapı, üretim ve çeşitli saha alanlarında çalışanlara büyük avantaj sağlıyor. Toughpad CF-31 performans ve standart olmak üzere iki farklı modele sahip. Performans modeliyle ağır simülasyon ve uygulamalara uygunken, standart modelle daha çok olağan kullanımlarda tercih ediliyor.

Havada, karada, suda

Toughbook CF-31, profesyonellerin ihtiyaç duyduğu gerekli işlem gücünü sunarken,

IP65 standartlarına uygun olması ve MIL standartlarına göre test edilmiş olmasıyla dayanıklılığını da kanıtıyor. 180 cm'den sert düşmelere karşı dayanıklı olan Toughbook CF-31, suya, toza, titreşimlere, -20 ila 60 derece sıcaklıklara, yüzde 95'e varan nem düzeyine karşı da tam dayanıklılık gösteriyor. Hatta ezilmelere bile... Arazide bitmek bilmeyen yağışlar mı dediniz? Panasonic bunu da düşünmüş ve Toughbook CF-31'i yağışlara karşı da dayanıklı yapmış.

Tam bir savaşçı!

Profesyonellerin optimum çalışma performansını karşılamak adına tamamen dokunmatik bir ekranın sahibi olan Toughbo-

ok CF-31, ekranıyla 13.1 inç boyutunda. Açık arazide yoğun gün ışığına maruz kaldığı durumlarda dahi net bir görüntü sergileyen notebook, özellikle günlük hayatta kullanılan bilgisayarların yeterli performans gösteremediği alanlar için tercih ediliyor. Zira Toughbook CF-31 tam bir savaşçı.

Kesintisiz iletişim

Tasarımıyla oldukça güçlü duran Toughbook CF-31, magnezyum alaşımlı ve sertleştirilmiş plastik yapılı kasasıyla tamamen dayanıklı. Çevresinde bulunan tüm fiziksel bağlantıları kapalı kapaklar altında tutan notebook, Wi-Fi, Bluetooth, GPS ve 3G bağlantı destekleriyle de zor anlarda en fazla ihtiyaç duyulan iletişimi sağlıyor.

Çelik gibi bir “kalbe” sahip

Peki, dış görünümüyle bu kadar dayanıklı olan cihaz, güçlü kasası içinde neler sunuyor? Intel Core i5 işlemciye sahip olan Toughbook CF-31, isteyenler için Intel Core i7 işlemci seçeneğiyle de tercih edilebilir. 2.9 GHz hızında atan güçlü kalbiyle adeta soluksuz çalışan Toughbook CF-31, i5-3380M vPro işlemcinin sahibi. Windows 8 ve Windows 7 Professional Downgrade işletim sistemi versiyonlarıyla tercih edilebilen notebook, 8 GB'a kadar arttırılabilir 4 GB kapasiteli RAM'yle gerekli performansı gösteriyor. Ekran kartı hanesini AMD Radeon HD 7750M ile dolduran dizüstü bilgisayar, 512 MB kapasiteli ekran kartıyla profesyonellerin ihtiyacını karşılayacak seviyede. Sabit diskine baktığımızda burada 500 GB'lık SATA sabit diskini görüyoruz.

Her yerden bağlantı

Toughbook CF-31'in fiziksel bağlantılarından da bahsedelim. Kapalı kapaklar altında Mini D-Sub, HDMI, kulaklık ve mikrofon, 3 adet USB 2.0, USB 3.0, Ethernet, harici anten girişi, ekspres kart, SD kart okuyucu bulunduran dizüstü bilgisayar, yine bu kapaklardan birinde tam 8850 mAh'lık bir bataryanın da sahibi. Dev bataryasıyla tam 12 saate kadar pil ömrü gösteren Toughbook CF-31, böylece uzun soluklu çalışma koşulları için de uygun yapıda.

Sonuç: Panasonic'in askeri standartlarda ürettiği Panasonic Toughbook CF-31'in sağlamlık iddiasını doğal ve doğal olmayan en sert koşullarda test ettik. İncelememizi okuduysanız ve eğer test videosunu izlediyseniz, siz de ürünün ne kadar sağlam olduğunu görmüş oldunuz. Tüm bunlar çerçevesinde Toughbook CF-31'in iddiada bulunduğu koşullarda gayet sağlam ve başarılı bir dizüstü bilgisayar olduğu gayet açık.

Alternatif: Panasonic'in Toughbook ve Toughpad ailesinde irili ufaklı ve her biri farklı alanlar için üretilmiş pek çok dayanıklı notebook ve tablet ürün bulunuyor. Bunlardan kendinize göre olan birini rahatlıkla tercih edebilirsiniz.

Kimler almalı

Zorlu iş koşullarına dayanıklı olan Panasonic Toughbook CF-31, endüstriyel alanda çalışan kullanıcılar tarafından satın alınabilir. Özellikle uzun ömürlü ürünlere yatırım yapmak isteyen sektörler ve kullanıcılar tarafından tercih edilebilir. Sert koşullara dayanıklı olan Toughbook CF-31; limanlar, şantiyeler, enerji santralleri, petrol kuyuları gibi alanlardaki mühendis ve çalışanların yanı sıra güvenlik güçleri ve askeri kullanım için de gayet uygun yapıda.

Mini PC'ler televizyonlara destek çıkıyor

Yeni mini PC'ler YouTube, medya kütüphaneleri ve diğer internet içeriklerini uygun fiyata televizyona getiriyor

Ertuğ AYDIN

Online servisler, (YouTube vb.) artık klasik televizyon algısını gittikçe değiştiriyorlar. ABD'de, ki söz konusu medya olunca her zaman standartları belirlemişlerdir, internet yayıncılığı bariz bir şekilde öne çıkıyor. Artık çok daha fazla insan televizyona karşı interneti seçiyor. Ayrıca görüntü kalitesi de göz önüne alındığında internette yayın bariz bir şekilde daha tercih edilesi. Öte yandan aynı şeyi programların içeriği için söylemek oldukça zor. Artık birçok kullanıcı için soru şu: YouTube, başka medya siteleri ve indirilen videoların oturma odasında en ideal bileşimini nasıl sağlarım?

Akıllı TV'lerin artık birçok online seçeneği sunduğunu biliyoruz fakat bunların ciddi bir dezavantajı olduğunu da görmezden gelemez: Bu cihazlar ciddi derecede pahalılar ve özellikle de iyi bir "akıllı olmayan" televizyon sahibinin onları seçmesini gerektirecek kadar da iyi değiller. Yeni özellikler ve servisler, yazılım güncellemeleriyle geliyorlar fakat bunların da bazıları, biraz daha eski modeller için çıkmıyor. Ayrıca bu konuda ve güvenlik konusunda sadece üreticinin insafına kalmış durumdasınız. Bu konuda çok enteresan şeyler oluyor. Örneğin LG'nin televizyonlarının, cihazlara bağlanan USB disklerin içeriği hakkında bilgi topladığı ve bunları raporlayarak LG'ye gönderdiği ortaya çıktı. Yani söz konusu akıllı TV'ler olunca, PC'ler ve akıllı telefonlarla tabletlerdeki veri güvenliğine yakın bir seviyede bile değilsiniz. Bütün bunlar bu "akıllılığın" bir PC vası-

tasıyla edinilmesini mantıklı kılıyor. Ayrıca güvenliğinizi ve fonksiyonların sayısı ve güncelliği tamamen sizin kontrolünüzde olacak. Fakat estetik açıdan çoğu zaman oturma odasına bir PC koymak çok da iyi bir sonuç vermiyor. Bu yüzden de mini-PC'ler ön plana çıkıyorlar. Biz bu yazıda sizin için üç adet modeli test ettik. Bunlar Linux tabanlı Raspberry Pi (gerekli bileşenler yaklaşık 105 Euro tuttu.), Android tabanlı iconBIT Toucan Stick G3 (yaklaşık 140 Euro) ve Windows tabanlı Intel 'Next Unit of Computing (yaklaşık 500 Euro) idi.

Raspberry Pi: Roma da bir günde kurulmamıştı!

Tamircilerde gördüğümüz açıkta parçaları olan, kasasız cihazlara benzeyen resimlerine aldanmayın. Yapmanız gereken tek şey, doğru bağlantıları kurmak. Bir HDMI kablosu, LAN bağlantısı ve kablo-suz klavye yeterli. Yazılım olaraksa, Noobs dosyasını edinip (raspberrypi.org/downloads) bir SD karta kurmak. Sonra o kartı Raspberry'ye takın ve USB güç kaynağını bağlayın. Açılıştaki Noobs size hangi işletim sistemini seçeceğinizi soracak ve kurulumun devamında yardımcı olacaktır. Cihazı bir medya oynatıcı olarak kullanmak için RaspBMC modunu seçmelisiniz, bir sonraki açılıştaki cihaz otomatikman XBMC arayüzü ile açılacaktır. İşletim sistemi özel olarak tasarlandığı için, görece hızlı bir açılış süresine sahip. Yaklaşık 75 saniyede açılıyor ve full HD videoları bile rahatlıkla oynatabiliyor. Donanımın zayıflığı özellikle bekleme süreleri söz ko-

mini-PC'leri upgrade etmek

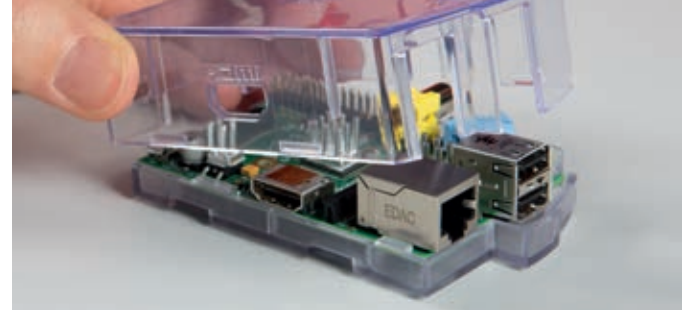
Basit bir devreden ibaret olan Raspberry Pi bir USB güç kaynağına ihtiyaç duyuyor (yak. 10 Euro). Ayrıca en az 2 GB'lık bir SD kart da gerekiyor (yak. 5 Euro). iconBIT Toucan Stick'in çalışması için de bazı harici bileşenlere mutlaka ihtiyaç var.

nusu olunca kendisini ele veriyor. Örneğin ilk kez açılışında ve bir kaç haftada bir çıkan güncellemelerde ve YouTube videolarını yüklerken bu durumla karşılaşıyorsunuz. Fakat iconBIT'in Android cihazının aksine, fare imleci ve klavye kısayollarının kullanımı gibi basit işlemlerde takılmıyor. Cihazın "takıldığı" anlarda ekranda bu durumu gösteren bir sembol beliriyor. Kablosuz klavyenin kullanımı, Raspberry Pi'de genel olarak sorunsuz.

XBMC'in kontrol konsepti genel olarak blu-ray veya medya oynatıcılarınkine benziyor. Prensip olarak en önemli fonksiyonlar hep ekranda gözükmüyor. Bunlara yön tuşları ve Enter tuşuyla ulaşmak oldukça kolay. XBMC arayüzünün en büyük avantajı ise seçeneklerinin bolluğu: Ana ekrandan fotoğraflar, müzik ve video seçeneklerinin yanı sıra, yerel diskte ve ağ paylaşımlarındaki medya kaynaklarını da görmek mümkün (UPnP, SMB gibi). >>Ad-dons<< menüsündeki seçenekler ise oldukça enteresan. Buradan çok sayıda başkaca online hizmete ve seçeneğe ulaşmak mümkün. Örneğin Youtube, vimeo ve birçok televizyon kanalının online video kütüphanesine ulaşabiliyorsunuz. Mevcut olmayan tek hizmet tipi, satın al - izle tipi hizmetler. Zira Linux bu konudaki telif hakkı mevzularına bulaşmak istemiyor. İnternette sörf yapmak için Noobs'u kullanıp, Raspbian için tasarlanmış masaüstü Linux versiyonunu açabilirsiniz, Firefox veya Chromium tarayıcısını seçebilirsiniz. Fakat karışık web siteleri minik dostumuzu çok çabuk zorluyor. Birçok donanım ve aksesuarı temin etmek de hiç zor değil.

Android disk: Taviz vermek kaçınılmaz

Fikir aslında çok iyi – Efektif ve ucuz bir akıllı telefonun iç donanımını alacaksınız, ufak bir kutuya koyacak ve bir de HDMI çıkışı vereceksiniz, onu da direkt TV'ye bağlayacaksınız. Böylece Android'in tüm özelliklerini TV'nizde kullanabileceksiniz. Fakat sorun tam olarak burada. Zira Android tabletler ve akıllı telefonlar için tasarlanmış. Dokunmatik ekranı olan bu cihazlarda ideal olan sistem, televizyon için pek de uygun değil. Koltukta otururken bir kablosuz klavyeye ihtiyaç duyacaksınız, fakat ona da sistemin pek de cevap vermediğini göreceksiniz. Klavye ile ekran arasındaki mesafe, dokunmatik bir cihazdaki kolay kullanım hissini tamamen ortadan kaldırıyor. Ayrıca Android bir fare imleci içeren bir tasarıma sahip değil. Bu yüzden de dokunmatik bir pad'i bulunan bir klavye edinmeniz ve onun üzerinde parmak akrobasisi yapmanız gerekiyor. Fakat işler bu akrobasi sırasında ekranda sizinle hiç de uyumlu olarak hareket etmeyen imlecin sık sık donması ile iyice çekilmez bir hale geliyor. Neredeyse tüm Android disklerin sorunu tam olarak da bu. Biz iconBIT Toucan Stick G3 MK2 modelini teste tabi tuttuk, açtığımız ilk uygulamada tam olarak bu fare imleci sorunuyla karşılaştık. Aslında her uygulamada karşılaştık desek daha doğru olacak. Bu sorunu çözmesi için cihazla birlikte bir "fare işaretçisi" (mouse pointer) geliyor. Fakat bu aparatla bir donma yaşamıyorsak da, bununla yazı yazmak bile adeta bir maceraya dönüşüyor. Uzun vadeli kullanımda kolunuzu yoracağını belirtmemize gerek dahi yok. Toucan Stick'in en büyük sorunu, Android versiyonunun kullanımındaki sıkıntılar. Uzaktan kumanda, "fare işaretçisi", ile ana ekranda kullanım görece kolay ama ayar menülerinde klavye ile kullanıma geçmek gerekebiliyor. Zira bu işletim sistemi, daha evvel de belirttiğimiz gibi dokunmatik kullanım için tasarlanmış bir sistem, fare imleci ile kullanım için değil. Eğer video oynatıcıda fonksiyon tuşları ekrandan silinirse, bunları ekrana geri getirecek bir tuş yok. Bunları ekrana geri getirmek için fare işaretçisini ekranın en altından en üstüne kadar ekranda gezdirmek gerekiyor. Bunu ve bu tarz birçok özelliği kendiniz deneme yanılma yöntemiyle bulmalısınız, zira bir kullanım kılavuzu mevcut değil. Android sistem kullanıcıya Google'ın Play Store'una erişim sağlıyor. Fakat dokunmatik ek-

Raspberry Pi için resimde görülen gibi "kasalar" mevcut. Fiyatları yaklaşık 10 Euro civarında ve farklı renklerde olabiliyorlar. Darbelere ve tozlanmaya karşı koruma için idealler

Raspberry Pi için birçok aksesuar mevcut: solda, full-HD videolar ve fotoğraflar için hususi kutusundaki aparat, arkada ufak bir LCD ekran ve sağda, yine hususi kutusunda overclock için bir IO board

Raspberry Pi' için XBMC arayüzü birçok özellik sunuyor. iconBIT'in Android arayüzü bir TV ile kullanıldığında çok da efektif bir kullanım sağlıyor

iconBIT Toucan Stick aslında oldukça ufak. Fakat tutucusu, WLAN anteni ve bağlantı kablolarıyla birleşince hiç de sık gözüküyor

Windows'lu Mini PC

Intel'in NUC modeli oldukça güçlü bir PC. Fakat RAM'ini, SSD hard diskini, Windows işletim sistemini ve kablosuz klavyesini edinmek gerekiyor, zira sadece temel donanımıyla geliyor.

Intel'in NUC kasasına, RAM'ler ve mSATA SSD'ler kolayca monte edilebiliyorlar. Windows 8.1 TV'ye bağlandığında çok daha zevkli bir kullanım sunuyor.

Intel NUC: Ufak PC neredeyse her şeyi yapabiliyor

Bu donanımlı cihaz, alanının en pahalısı ve de en yeteneklisi: Intel'in 'Next Unit of Computing' (Bilgisayarın yeni versiyonu) NUC D34010WYK modelinin fiyatı yaklaşık 270 Euro. Fakat temel donanım ek olarak, elzem olan RAM'in (dört GB – yaklaşık 40 Euro), mSATA SSD'nin (64 GB – yaklaşık 70 Euro) ve işletim sisteminin (Windows 8.1 – yaklaşık 85 Euro) de fiyatını hesaba katmak lazım. Cihazın kasası üstüste 3 CD kutusundan daha küçük ama içinde efektif Haswell teknolojisine haiz bir Core-i3 işlemci var. Hem de özel olarak tasarlanmış ultra düşük voltajlı bir versiyonu. Sistem kesinlikle bir TV ile kullanım için yeterince güçlü. 'Counter-Strike: GO' gibi zorlayıcı 3D oyunları bile rahatlıkla çalıştırabiliyor. Windows'un açılışı 15 saniye, yani rakiplerinden çok daha hızlı. Çok daha basit sistemlere sahip Raspberry Pi'nin açılışı 75 saniye, iconBIT'in açılışı ise 40 saniye. Windows 8.1'in arayüzü bir televizyonda çok kullanışlı. Örneğin Internet Explorer, mail, haberler veya hava durumu için olan kutucuklar fazlasıyla büyük ve netler. XBMC medya merkezi Windows altında da kurulabiliyor ve bu güçlü cihazda açıkçası Raspberry Pi'de çalıştığından çok daha akıcı olarak çalışıyor. Sonuçta televizyon ile NUC'un bileşiminden ortaya harika bir kullanım çıkıyor, âdeta televizyonunuz bir tablete dönüşüyor. İsterseniz bilgiye ulaşmaya çalışın, isterseniz eğlence peşinde olun, yapabilecekleriniz sınırsız: İnternette gezinin, fotoğraflarınıza bakın, video oynatın veya müzik dinleyin... Etkileyici özelliklerinden biri de, doğal olarak bir tabletten daha yüksek bir ses kalitesi sunması ve aynı anda çok sayıda farklı işlemi yapabilmesi. Fakat cihazın fanı, çok ses çıkarıyor, özellikle de cihazın zorlandığı anlarda... Bunun sebebi ise cihazın ufak bir alanda oldukça güçlü bir donanıma sahip olduğu için ısınma sorunu yaşamaması. Bu nedenle soğutma için fan hayatı önem taşıyor. 🇹🇷

mini-PC karşılaştırması

	RASPBERRY PI	ICONBIT TOUCAN STICK G3 MK2	INTEL NUC-KIT D34010WYK
Fiyatı (yak.)	40 €	140 €	270 €
Testim şekli	Sadece devre kartı	USB, güç kaynağı, kutu, uzaktan kumanda	Sadece temel bileşenler, güç kaynağı
Gerekli aksesuarlar	USB güç kaynağı (10€), SD card (5€), kablosuz klavye (40€)	yok	4 GB RAM (40€), 64 GB mSATA-SSD (70€), Windows (80€), kablosuz klavye (40€)
İşletim sistemi	RaspBMC	Android 4.2	Windows 8.1
İşlemci	ARM v6	ARM Cortex A-9	x86-64 Intel Core i3-4010U
Çekirdek sayısı x saat hızı	1 x 700 MHz	4 x 1,6 GHz	2 x 1,7 GHz
RAM hızı ve tipi	512 MB SD-RAM	1 GB DDR3	2-16 GB DDR3 SO-DIMM
Ekran kartı	Broadcom VideoCore IV	Mali-400	Intel HD Graphics HD4400
Dahili hafıza	(taktığınız SD karta bağlı)	4 GB Flash	8-512 GB (mSATA-SSD)
LAN bağlantısı	1 x Fast Ethernet (100 MBit/s)	yok	1 x Gigabit Ethernet (1.000 MBit/s)
WLAN bağlantısı	USB disk ile	802.11 b/g/n (entegre)	mini-PCIe modülü ile/USB disk
Video çıkışları	HDMI, Composite	HDMI	HDMI, Mini DisplayPort
Ses çıkışları	HDMI, 3,5-mm pin (Line-out)	HDMI	HDMI, 3,5-mm pin (kulaklık)
USB-Portlar	2 x USB 2.0	3 x USB 2.0	4 x USB 3.0
SD-Slot	1 x SDHC	1 x (micro)-SDHC	yok
Diğer portlar	I/O-Connector, Kamera modülü	webcam/mikrofon	SATA
Güç kaynağı	Micro-USB 5V	Micro-USB 5V	Harici güç kaynağı – 65 W
Ölçülen elektrik sarfiyatı – Stand-by'da/Full HD	3,8/4,5 W	2,5/4,5 W	6,4/8,8 W
Desteklenen video formatları	10 of 12 (AVI/WMV MPEG 4 hariç)	12 of 12	12 of 12
Peacekeeper Browser-Benchmark	– (Belirsiz)	715 Puan	1.802 Puan

3 DİZİ YILDIZI POSTERİ

20 POSTER

blue Jean

MADONNA
İkon
Müzesi'nde

**Pharrell
WILLIAMS**
Dokunduğunu
altına çeviren büyücü

**Hande
DOĞANDEMİR**
Demecileriyle
Pop Up'ta

**Kerem
BURSIN**
Ekranın yeni
fenomeni

**Bruno
MARS**
Yükselişi hızla
sürüyor

LORDE
Gözler yeni
odul avcısının
üzerinde

**LEONARDO
DICAPRIO**
İlanmayan adam

**JARED
LETO**
Zaman
Tüneli'nde

DUMAN
CD Ödüllü Test

**FERMAN
AKGÜL**
Akıtsız hikayeleri
ile BJT'de

PARAMORE
Turuncu saçlı kız
ve maceraları

**Blue Jean
YENİLENDİ!**

**Yeni
boyut
Yeni
tasarım
Yeni
kışeler**

MODERN ZAMANLAR

Libre Office

Office 365'imın bir yıllık süresi bitince ücretsiz alternatif arayışlarına girmiştım.

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

esahin@chip.com.tr,
www.chip.com.tr/blog/sahin

Yaklaşık 1 aydır kullandığım Libre Office'ten çok memnun olduğumu söyleyebilirim. Sade ve mantıklı arayüz, yazılımın en önemli özelliklerinden biri. Ayrıca arayüzde dilimizi desteklemesi bir yana Türkçe yazım denetimi de var. Kelime işlem, hesap tablosu, çizim ve sunum modülleri bulunan Libre Office'in en hoş özelliği kuşkusuz Microsoft Office dosya formatlarını desteklemesi. Ayrıca portatif versiyonunun da olması tek kelimeyle harika. Yani USB belleğe kaydettiğiniz ofis paketinizi istediğiniz bilgisayara takıp çalışabilirsiniz. Yazılım ücretsizse de indirme sayfasından geliştiriciye bağış yapabiliyorsunuz. Nitekim bu satırları yazarken, bir aydır kullanmama rağmen sorunsuz çalıştığı için ben de kendimce bir bağışta bulunmayı ihmal etmedim. Unutmadan ekleyeyim Libre Office bireysel kullanımında bağış sistemiyle edinilebiliyor. Yani istemezseniz para ödemek zorunda değilsiniz. Fakat ticari kullanımda durum farklı. Bilgi için: libreoffice.org

Manyetik kapı araması

Geçenlerde Zorlu Center'da bir toplantı vardı. Açılalı epey oldu ama mecbur kalmadıkça AVM'lere gitmeyen biri olarak hiç gitmemiştim Zorlu Center'a ama çok iyi bir konser/kongre salonu olduğundan haberdardım. Toplantı için kapıdan girdiğimde acaba yanlış bir kapıdan mı girdim hissine kapıldım. Zira manyetik kapı ve güvenlik görevlileri yoktu. Oysa ülkemizde 3-4 yıldızlı otellerin bile girişinde manyetik kapı vardır ve girişte anahtar, telefon v.s. ne varsa kenara

koymanız beklenir. Bu nasıl bir güvenlik anlayışıdır hiç bir zaman anlamadım. Hatırı sayılır sayıda ülke gezdim ve manyetik kapılara başka bir ülkede rastlamadım. Yani alt tarafı AVM'ye ya da otele giriyorsunuz. Kötü bir niyetiniz olsa zaten ön kapı yerine kullanabileceğiniz yığınla başka giriş var. Vatandaşa eziyetten başka bir şey olmadığını düşünüyorum. Umarım Zorlu Center'ın misafirlerini potansiyel terörist olarak görmediği bu yaklaşım diğer kurumlara da örnek olur.

6 inçte Windows

Teste gelen Nokia Lumia 1520'yi kısa bir süre kullanma şansını buldum. Telefonun detaylı özellikleri ve test sonuçlarını chip.com.tr'de bulabilirsiniz. Burada sadece ekran deneyiminden bahsetmek istiyorum. Öncelikle ülkemizde yerleşik bir "Nokia sağlamdır" algısı var. Lumia serisi de genel olarak bu algıyı güçlendirecek yapıda. Tek parça gövde sayesinde telefon yere düşse bile 3 parçaya ayrılmıyor. Ayrıca kullanılan plastiğin yapısı sağlamlık hissini pekiştirecek nitelikte. Tüm bunların dışında 6 inçlik Lumia 1520'nin Windows arayüzüyle birlikte minik bir tablet hissi verdiğini söylemek mümkün. Ana ekrandaki pencereleri çok sayıda bile kullansanız kaydırmaya ihtiyaç bırakmadan açılış ekranına sığmaları mümkün ki bence bu çok önemli.

Microsoft, daha önce Windows kullanan cep bilgisayarlarında komik bir şekilde bizi kalem (stylus) kullanmaya zorlu-

Nokia Lumia 1520

yordu. Zira o minicik Başlat tuşuna küçük ekranda parmakla basmak neredeyse imkansızdı. Bu hata Microsoft'a çok pahalıya patladı. Firma eğer o zaman doğru bir arayüzle kullanıcı nabzını iyi tutabilseydi şimdi ne iOS ne de Android bu kadar yaygınlaşabilirdi. Masaüstü bilgisayarlarla taşınabilir cihazlardaki Windows'un farklı bir arayüze sahip olması gerektiğini düşünmemesi, kuşkusuz Microsoft'un yaptığı en büyük hatalardan biri oldu. İşin ilginç yanı aynı hatayı daha sofistike bir şekilde yine yapıyor olması.

Standart masaüstü ekranı, neyse ki masaüstü ve dizüstü PC'lerdeki yeni Windows'ta üvey evlat muamelesi görmeyecek artık. Fakat telefon ekranında durum biraz karışık. 4,7 inç telefon ekranında Windows arayüzünü kullanışlı bulduğumu söyleyemeyeceğim. Bu boyutta ve altında, Android ve iOS çok daha verimli kullanılabiliyor. 6 inç ekranda ise Android ve Windows arasındaki fark kapanıyor ve bir beraberlik söz konusu.

Arayüz ve kullanıcı deneyimi açısından bakınca ekran boyutu büyüdükçe Android, Windows'un gerisinde kalmaya başlıyor. Tablet boyutlarına geldiğimizde bence iOS listenin tepesindeyken onu sırasıyla Windows ve Android izliyor. Microsoft, Windows 8 ile hem PC'lerde hem de telefonlarda iyi çalışabilecek bir arayüz yaratmaya çalıştı. Bence bu iki sandalyeye birden oturmayaya çalışmak gibiydi ve istediği başarıyı elde edemedi. Bunun en büyük göstergelerinden biriyse PC'lerdeki arayüz konusunda geri adım atmak zorunda kalması.

Bu konuda Apple'ın PC'ler ve taşınabilir cihazlar için iki ayrı işletim sistemi kapsayan stratejisi daha çok benimsendi. Tekrar Lumia 1520'ye dönersek, ne zaman Lumia bir telefon incelesem, aklımdan "keşke bu telefonda Android-arayüzü- çalışsa" düşüncesi geçer. Nokia Lumia 1520'nin büyük ekranı, Windows ile daha iyi bağdaştığı için ilk defa böyle düşünmedim.

LG'nin yeni Phablet'i

LG'nin yüzü ,cep telefonlarından yana bir türlü gülmemişti. 3B fotoğraf çekebilen bir telefon üretmek her üreticinin harcı değilken LG bunu denedi. Kısmen başarılı da oldu. Fakat LG sahiplerinin bazı modellerde karşılaştığı çeşitli sorunlar, firma için tehlike çanlarının çalmasına sebep oldu. G2 ile şeytanın bacağına kıran LG, yeni duyurduğu benzer tasarıma sahip G Pro 2 ile Phablet kategorisine hızlı bir giriş yapıyor. 5.9 inç 1080p IPS ekran, 3 GB bellek, Snapdragon 800 işlemci ve 13 Megapiksel kamera gibi hoş özelliklere sahip olan telefon, 4K video çekebilmesiyle de öne çıkıyor. Ayrıca saniyede 120 kare HD video kaydı da cabası. Android 4.4 KitKat işletim sistemiyle piyasaya çıkan telefon, muhtemelen G2'de olduğu gibi fiyat avantajı da sunacak. Hem optik hem de dijital imaj sabitleme sunan G Pro 2 yenilikçi diyebileceğimiz bir telefon. G2'nin önünde S4 gibi çok ciddi bir rakip vardı ve çoğu kişi aradaki fiyat farkını ödeyip S4'ü tercih etti. Öte yandan G2 alan-

lar da gayet memnun kaldı. Kısaca Samsung'un artık giderek güçlenen ciddi bir rakibi daha var diyebiliriz. Belki de bu yüzden olsa gerek Galaxy S5'in fiyatının alışılğagelenden bir miktar daha uygun olacağı yönünde söylentiler var.

Bu telefonlar başka

Farklı kullanıcı ihtiyaçları farklı modelleri de beraberinde getiriyor. Phablet'ler de bu şekilde ortaya çıktı. Phablet'leri görünce insanların ilk tepkisi "çok büyük!" olsa da 6 inçlik bir ekranı kazayla ya da tasarım hatası olarak üretemezsiniz. Evet bu telefon pantolon cebinize sığmaz. Çünkü o şekilde taşınmak için üretilmemiş. Nasıl taşıyacağınıza karar verdikten sonra Phablet'lerin sizi evde bilgisayarı açık tutmaktan kurtardığını fark edeceksiniz. Zira bu telefonları aynı zamanda tablet gibi de kullanabiliyorsunuz. E-posta işleri ya da sosyal medyayı takip etmek, phablet'lerle sıradan telefonlara kıyasla çok daha kolay ve keyifli. Tabii oyunları da bu listeye eklemek mümkün. 📱

Anti virüs programları testte

Başınız ister bankacılık Truva atlarıyla dertte olsun ister NSA'nın casus araçlarıyla, güvenli bir virüs tarayıcınız yoksa PC'niz saldırılara açık demektir. İşte, bilgisayarınız için en hünerli bekçiler.

Barış Emre ALKIM / CM

Herkes en az yılda bir kez kendine şu soruyu yöneltmeli. Anti virüs korumama hâlâ güvenebilir miyim? Ücretsiz bir tarayıcı yeterince iyi mi, yoksa ücretli bir paket mi kullanmalıyım? Yanıtı belirleyen tek şey söz konusu tarayıcının en son bankacılık Truva atlarını ya da son zamanlarda ismi çok duyulan NSA Truva Atlarını yakalayabilmesi değil. İdeal bir tarayıcı sisteminize mümkün olduğunca az yük bindirmeli. AV-Test test laboratuvarıyla işbirliği içinde on bir farklı güvenlik paketini test ettik. Microsoft'un ücretsiz Security Essentials tarayıcısı (Windows 8'de Defender adını taşıyor) test edilmedi. Önceki testler bu yazılımın başarısız ve tutarsız olduğunu ortaya koymuştu, o yüzden bu teste sokmak Formula 1 yarışına VW Polo katmak gibi olacaktı.

İlk bakışta güvenlik paketlerinin hiç değişmediği söylenebilir. Arama motorları aynı kalmış ve en son testimizden bu yana her-

hangi bir teknolojik yenilik yok.

Tek yenilik bazılarının isimleri (G Data'dan CloseGap gibi) ve arabirimleri. Fakat programlar gerek saptama yöntemlerini gerekse sistem performansını etkileyen irili ufaklı güncellemelerin faydasını görmüş.

Testimiz, programların neredeyse hepsinin saptama oranının, bilinmeyen zararlılar söz konusu olduğunda bile mükemmele yakın olduğunu gösteriyor. Avira bu konuda geriye düşen tek program. Testte 70 bilinmeyen zararlıdan dördü PC'ye bulaşmayı başardı. Tümüyü yeni tek tarama motoru G Data'nın. G Data eskiden biri BitDefender'a diğeryse Avast'a ait iki motor kullanıyordu. Bunlardan ikincisinin yerini artık yeni geliştirilen motor alıyor. Ne şekilde reklamı yapılırsa yapılsın CloseGap sistemi standart bir prosedür; çıkır açacak bir şey değil. G Data imza tabanlı bir aramayı, buluşsal yöntemle (heuristik), davranış tabanlı tanıma ve bulut

Günlük yaşamda anti virüs koruması

Güvenlik paketlerinin zararlı saptama becerilerini test etmenin yanı sıra AV-Test virüs test laboratuvarı tarayıcıların günlük bilgisayar görevlerini, örneğin dosya indirmeleri, kurulumları ya da ofis belgelerinin, programların açılmasını ne kadar yavaşlattığını ölçüyor.

Yeni motorlar hız artışı sağlıyor

En son virüs tarama motorları sadece zararlıları güvenli biçimde tanımakla kalmıyor. Bu yılın testini önceki yılların testleriyle karşılaştırdığımızda, çoğu arama motorunun aynı görevleri yerine getirmek için eskiye kıyasla daha az kaynak gerektirdiğini ve bu yüzden de daha hızlı çalıştığını görüyoruz. Özellikle de test galibi Kaspersky'deki hız artışı dikkat çekici.

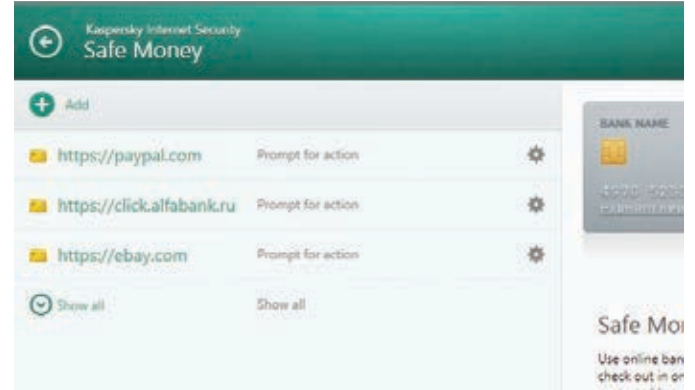
DÖRT DOSYA İNDİRME (GÜVENLİK PAKETİ OLMADAN 28,8 SN)

KASPERSKY (2014)	30,0 s
KASPERSKY (2013)	36,1 s
AVG (2014)	29,6 s
AVG (2013)	38,9 s

ÜÇ OFFICE BELGESİ AÇMA (GÜVENLİK PAKETSİZ 11,6 SN)

KASPERSKY (2014)	13,5 s
KASPERSKY (2013)	18,0 s
NORTON (2014)	17,7 s
NORTON (2013)	23,2 s

Çubuklar ne kadar kısaysa performans o kadar iyi

Test galibi Kaspersky'nin çok faydalı bir özelliği, bankacılık modu. Bankacılık portallarının oturum sayfalarını saldırılara karşı korumuş bir tarayıcıyla açıyor.

AVG, Windows 8'in anlaşılır kutucuklu arabirimini kullanıyor ve virüs saptama özellikleri çok etkileyici. AVG testin en iyi ücretsiz yazılım paketi olmayı başardı ve testte de ikinci sıraya yerleşti.

analiziyle birleştirmiş.

Testimiz çift motorun kalitesini onayladı. G Data testteki bilinmeyen zararlıların hepsini saptadı.

Yüksek saptama oranı eskiden beraberinde hatalı alarmları da getirirdi fakat testimizde böyle bir şey olmadı. Bunun tek istisnası F-Secure oldu. Program dört adet zararsız yazılım için (bunlardan biri yedekleme aracıydı) yanlış alarm verdi ve o yüzden zararlı korumasında tam puan alamadı. Bununla beraber test edilen paketlerin yedisinde yanlış alarmla hiç karşılaşmadık. Anti virüs paketleri enfekte olmuş bilgisayarların temizlenmesi konusunda daha bir hayli yol almalı. Tüm virüsleri buldularsa da, bilgisayarı tüm virüslerden arındırmayı hiçbiri başaramadı. Böyle bir durumda yapılacak tek şey PC için canlı sistem taraması yapmak. Bu DVD ya da USB bellek üzerinden yapılabilir; indirilebilir ya da programın kendi içinden hazırlanabilir.

Ek özelliklerle güvenlik artıyor

Zararlı saptama işlevinin yanı sıra başka işlevler de makinenin güvenliğine katkıda bulunuyor. Test edilen yazılımlardan üçünün (BitDefender, F-Secure ve Kaspersky) bankacılık modu var. Bu, internet bankacılığı oturum açma sayfasını tanıyor, ardından güvenli bir tarayıcıyı otomatikman ya da kullanıcı onayının ardından başlatıyor. Kullanıcı URL'leri doğrudan programın içinden kaydedip oradan erişerek kimlik avı saldırılarından korunabiliyor. Tarayıcılar bir kum havuzunda çalıştığı için diğer uygulamalar erişim sağlayıp verilerinizi okuyamıyor. Kaspersky, tuş vuruşlarını kaydeden zararlılara karşı da sanal klavye sunuyor.

BitDefender da ürününe bir parola kasası eklemiş. Norton ve Trend Micro'da da bu özellik göze çarpıyor. Parola kasası hem parolalarınızı hem de form girişlerini koruyor. Trend Micro işi bir adım ileri götürüyor ve kullanıcı, kendi telefon ve kredi kartı numaralarını programa girdiyse, bunların e-posta ya da anında ileti üzerinden başkalarına aktarılmasını önüyor. BitDefender'ın kapsamlı ek özelliklerinden biri de kurulu programları kontrol eden ve zayıf noktaları araştıran bir tarayıcı. Bu özellik, zararlıları önlemede büyük rol oynuyor çünkü yamaları uygulanmamış yazılımlar zararlıların bir numaralı hedefi. Kaspersky ve McAfee'nin yanı sıra ücretsiz Avast tarayıcısı da bu özelliğe sahip. Fakat otomatik program güncellemeyi tarayıcının paralı sürümü sunuyor. Saydığımız üç özellikten yoksun olan Eset, genelde eksiksiz internet güvenlik paketlerinde gördüğümüz türden bir dizüstü takip işleviyle donatılmış.

Her çözüm her sisteme uygun değil

Ürünler arasındaki türlü farklara ek olarak, sistem yüklerinde de farklar var. Bu bakımdan Kaspersky diğerlerinden önde ve bu sayede Internet Security paketiyle birinciliği elde ediyor. Paketin performansı indirilen dosyaların ya da açık ofis dosyalarının kontrolü gibi bazı alanlarda geliştirilmiş (sağ üst kısma bakın). Dahası, Kaspersky'de tarama sırasında hiçbir yavaşlamaya rastlamadık. Oysa bazı programlarda, örneğin Trend Micro'da tarama aşırı uzun sürebiliyor. Bazen tarayıcının dosya indirmeye ilgili işlemleri yapması çok zaman alıyor. Eset buna örnek. McAfee ise yerel ağdan kopyalanmış dosyaları işlerken çok zaman yitiriyor. Web sitelerinin yüklenmesine gelince G Data yine en öne geçiyor fakat rakipleriyle arasındaki fark geçen seneki kadar fazla değil.

Üreticiler paketlerine sistem performansı iyileştiren ince ayar araçları da eklemeye başlıyor. Avira, McAfee, Norton ve Trend Micro'nun sistem temizleyicileri, gereksiz dosyaları ve ka-

TEST Virüs testi

yıt defteri girdilerini bulup siliyor. AVG'nin ücretsiz tarayıcısı bilgi-sayarı analiz etse de sadece paralı sürümü sistemi iyileştiriyor.

G Data, Norton ve Trend Micro'nun otomatik başlangıç yöneticileri çok daha kullanışlı. Eğer sisteminiz ağır aksak açılıyorsa Windows'un açılışta başlatmaması gereken programları ve gecikmeli başlatılması gerekenleri saptamanıza yardımcı olabilirler. Doğal olarak, otomatik başlangıç "msconfig" komutuyla ya da ücretsiz otomatik başlangıç düzenleyicilerle kendiniz de ayarlayabilirsiniz. Fakat güvenlik paketleri kendi programlarının sunduğu konfora güveniyor. Her biri farklı işleve sahip bir sürü program yerine, her işi yapan tek bir program kullanmak belli ki onların sloganı. Ne var ki tarayıcı geliştirmelerinin bir kısmı gerçekten sınır bozucu. Mesela AVG araç çubuğu kendini hemen standart arama motoru olarak kurup tarayıcınızın açılış sayfasını değiştiriyor. Bunu önlemek için kurulum sürecinde ilgili kutucuktaki işareti kaldırmak gerekiyor. Aynıısı Avira'nın kimselere sormadan kurmaya çalıştığı Ask araç çubuğu için de geçerli. Fakat Avira'nın önümüzdeki birkaç ay içinde bu araç çubuğunu kendi bağlantı tarayıcısıyla

değiştireceği bilgisini verebiliriz.

Avira'nın ücretsiz tarayıcısını kullananlara da bir müjdemiz var. Programın son sürümünde her gün karşınıza çıkan o ısrarcı reklam kaldırılmış.

Programların bazıları da makyajlanmış. F-Secure ve Eset artık sadece en önemli bilgileri ekrana getiriyor. Diğer yandan, McAfee Windows 8'in kutucuklardan oluşan arabirimini benimsemiş ve dokunmatik ekran kullananlara hitap ediyor. Bununla birlikte tüm tarayıcı paketlerinde istenilen ayrıntılı ayarları yapmayı kolaylaştıran alt menüler bulunuyor.

McAfee bu konuda zaafı olan tek programdı. "Geri" düğmesi bazen bir değil birkaç menü geriye dönüyor, bu da ana ve alt menüler arasında sıkça gidip gelmeyi gerektiriyordu. Ne var ki başka yazılımlar söz konusu olduğunda, programların işleyişine sekte vuracak herhangi bir ciddi hatayla karşılaşmadık. Toplamda, bu yılın testinde geçen yıldan bu yana yapılan değişikliklerin bir hayli küçük olduğu söylenebilir.

balkim@chip.com.tr

Virüslere karşı koruma testi

	KASPERSKY	AVG	SYMANTEC	F-SECURE	ESET	BITDEFENDER
İsim	Internet Security 2014	AntiVirus Free 2014	Norton Internet Security	Internet Security 2014	Smart Security 7	Internet Security
Yaklaşık fiyat	40 Euro	ücretsiz	40 Euro	35 Euro	35 Euro	50 Euro
Toplam puan	92,7	90,8	90,8	89,6	88,2	88,1
Virüslerden koruma (%70)	95,0	94,8	94,2	93,6	93,6	91,2
Sistem yükü (%30)	87,3	81,6	82,9	80,3	75,8	80,9

VİRÜS KORUMASI

Engellenen bilinmeyen zararlı (70)	%98,6	%98,6	%98,6	%100	%97,1	%98,6
Engellenen bilinen zararlı (9790)	%99,4	%98,9	%96,9	%99,7	%99,3	%99,8
Temizleme Saptanan / silinen zararlı (10)	%100 / %90	%100 / %90	%100 / %90	%100 / 90	%100 / 90	%100 / 80
Yanlış alarm – Gerçek zamanlı tarama (92 dosya)	0	0	0	4	1	0

SİSTEM YÜKÜ

Sistem tarama süresi – 4,5 GB (istek üzerine)	1:38 dk	1:59 dk	1:28 dk	2:29 dk	2:09 dk	1:27 dk
İkinci taramadan itibaren zaman	%90	%90	%80	%95	%95	%95
Windows başlangıç / yeniden başlama süresi (paketsiz 26,7 sn / 46,6 sn)	35,6 sn/59,0 sn	43,3 sn/64,0 sn	29,0 sn/50,9 sn	42,7 sn/62,4 sn	30,3 sn/49,2 sn	47,2 sn/68,6 sn
Dört dosya indirme (paketsiz 28,8 sn)	30,0 sn	29,6 sn	30,4 sn	29,5 sn	81,9 sn	29,5 sn
20 web sayfası yükleme (paketsiz 37,9 sn)	43,6 sn	45,4 sn	41,3 sn	43,0 sn	41,7 sn	49,1 sn
4 program kurulumu (paketsiz 1:57 dk)	2:10 dk	2:33 dk	3:13 dk	3:33 dk	2:56 dk	2:24 dk
3 Ofis belgesi açma (paketsiz 11,6 sn)	13,5 sn	13,8 sn	17,7 sn	13,2 sn	12,6 sn	15,2 sn
Dosya kopyalama (paketsiz 3:29 dk)	4:00 dk	4:40 dk	4:17 dk	4:19 dk	5:43 dk	5:15 dk

EK İŞLEVLER

Bankacılık modu	■	□	□	■	□	■
Link tarayıcı (eklenti)	■	■	■	■	□	■
Zayıf nokta analizi	■	□	□	□	□	■
Kurtarma medyası oluşturma	■	■*	■	■*	■	■*
Parola kasası	□	□	■	□	□	■
Dizüstü takip	□	□	□	□	■	■
Çocuk kilidi	■	□	■	■	■	■
Çevrimiçi veri depolama	□	□	□	□	□	□
PC analiz / optimizasyon	□	■	■	□	■	□
Otomatik başlangıç yöneticisi	□	□	■	□	□	□
Veri yok edici	□	■	□	□	□	■
Tarayıcı temizleme	■	□	□	□	□	□

*ISO WEB SİTESİNDEN İNDİRİLEBİLİYOR
**5 OTURUMLA SINIRLI

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

CHIP güvenlik paketlerini nasıl test ediyor?

Güvenlik paketlerini virüse karşı koruma ve sistem yükü konularında test etmek için AV-Test virüs test laboratuvarlarıyla birlikte çalıştık.

Zararlılardan koruma Bu klasmanda iki önemli nokta var. Birisi henüz tanınmayan zararlıların saptanması, diğeryse enfekte olmuş bir sistemin temizlenmesi. Bilinmeyen zararlılar çok tehlikeli çünkü bu durumda virüs tarayıcıların elinde hiçbir imza (ya da parmak izi) olmuyor. Tarayıcıların yeni zararlıları ne kadar iyi engellediğini görmek için 70 farklı zararlı kullandık. Sistem temizleme içinse tarayıcıların bir bilgisayara buluşmuş 10 virüsü temizleyip sistemde yapılan değişiklikleri geri alması gerekti.

Sistem yükü Virüs tarayıcıların bilgisayarı ne kadar yavaşlattığını şu tipik görevleri gerçekleştirme süresini ölçerek test ettik: Web sitesi yükleme, dosya indirme, Windows başlatma, program kurulumu ve Office dosyası açma. Ölçmede meydana gelebilecek dalgalanmaları önlemek için her test birkaç kez yinelandı.

CHIP Test sonucu

Test edilen paketler zararlı saptama becerisinde birbirine yakın sonuçlar verdi. O yüzden herhangi birini gözünüz kapalı kullanabilirsiniz. Fakat sistem yükü ve ek işlevler konusunda büyük farklar var. Özellikler listesine bakıp ihtiyaçlarınızı karşılayan programı seçebilirsiniz.

Test galibi Testimizi Kaspersky Internet Security paketi kazandı. Zararlı saptama becerileri diğerlerininkinden birazcık iyi ve sisteme en az yükü bindiriyor. Toplamda, paketin sundukları çok etkileyici. İnternet bankacılığı tarayıcısı gibi ek işlevleri de bulunuyor. Parola kasası ve dizüstü takip gibi özellikleriyle BitDefender'ın paketi ek işlevler konusunda Kaspersky'yi geçebilen tek katılımcı. Fakat bu paket Kaspersky'ninkinden 10 avro pahalı.

Fiyat performans AVG, harika bir virüs koruma uygulamasının bir bedelinin olmasının gerektiğini kanıtıyor. Tarayıcı, saptama performansında en iyi ikinci değeri elde etti ve hiçbir noktada takılıp kalmadı. Ne var ki uygulama bankacılık saldırılarına karşı koruma gibi ek özellikler sunmuyor.

G DATA	TREND MICRO	AVIRA	AVAST!	MCAFEE	İsim
Internet Security 2014	Titanium Internet Security	Internet Security Suite	Free Antivirus	Internet Security 2014	
35 Euro	50 Euro	45 Euro	ücretsiz	60 Euro	Yaklaşık fiyat
88,0	87,0	86,5	84,1	84,1	Toplam puan
91,8	94,2	88,9	90,0	86,7	Virüslerden koruma (%70)
79,0	70,4	80,9	70,2	78,1	Sistem yükü (%30)
					VİRÜS KORUMASI
%100	%98,6	%94,3	%97,1	%98,6	Engellenen bilinmeyen zararlı (70)
%99,8	%100	%99,4	%98,5	%100	Engellenen bilinen zararlı (9790)
%100 /%80	%100 /%90	%100 /%80	%100 /%80	%100 /%70	Temizleme Saptanan / silinen zararlı (10)
0	2	0	0	1	Yanlış alarm – Gerçek zamanlı tarama (92 dosya)
					SİSTEM YÜKÜ TARAMA (92 DOSYA)
1:35 dk	3:46 dk	1:51 dk	2:24 dk	3:50 dk	Sistem tarama süresi – 4,5 GB (istek üzerine)
%95	%0	%0	%0	%95	İkinci taramadan itibaren zaman tasarrufu
39,9 sn/75,6 sn	35,6 s/56,6 sn	32,2 sn/52,1 sn	40,5 sn/68,7 sn	32,7 sn/55,7 sn	Windows başlangıç / yeniden başlama süresi (paketsiz 26,7 sn / 46,6 sn)
29,8 sn	29,6 sn	30,8 sn	33,1 sn	29,3 sn	Dört dosya indirme (paketsiz 28,8 sn)
50,6 sn	48,6 sn	47,5 sn	48,7 sn	43,2 sn	20 web sayfası yükleme (paketsiz 37,9 sn)
2:34 dk	2:11 dk	2:15 dk	2:24 dk	2:36 dk	4 program kurulumu (paketsiz 1:57 dk)
16,1 sn	19,8 sn	13,7 sn	15,5 sn	15,1 sn	3 Ofis belgesi açma (paketsiz 11,6 sn)
4:03 dk	4:07 dk	3:35 dk	5:37 dk	10:47 dk	Dosya kopyalama (paketsiz 3:29 dk)
					EK İŞLEVLER
☐	☐	☐	☐	☐	Bankacılık modu
☐	☒	☐	☒	☒	Link tarayıcı (eklenti)
☐	☐	☐	☒	☒	Zayıf nokta analizi
☒	☒	☒	☒	☒	Kurtarma medyası oluşturma
☐	☒	☐	☐	☐	Parola kasası
☐	☐	☐	☐	☐	Dizüstü takip
☒	☒	☐	☐	☒	Çocuk kilidi
☐	☐	5 GB	☐	1 GB	Çevrimiçi veri depolama
☐	☒	☒	☐	☒	PC analiz / optimizasyon
☒	☒	☐	☐	☐	Otomatik başlangıç yöneticisi
☒	☒	☐	☐	☒	Veri yok edici
☐	☐	☐	☒	☒	Tarayıcı temizleme

Her aygıt için güvenlik

Her aygıt için farklı bir koruma programı bulmak hem zahmetli hem de pahalıya patlıyor. Alternatif: Tüm aygıtlarınız için tek bir lisans gerektiren, hepsi bir arada paketler.

PC'ler, Mac'ler, akıllı telefonlar, tabletler. Eğer istediğiniz farklı türden aygıtları korumaksa hepsi bir arada sistemlere yönelmelisiniz. Bunlarda tek bir lisans anahtarı farklı sistemleri de kapsıyor ve Avira, BitDefender ve McAfee'de koruma kapsamındaki aygıt sayısı neredeyse sınırsız. Internet Security for Windows beraberinde bir Android uygulamasıyla geliyor ve G Data haricinde tüm güvenlik paketlerinin Mac OS X desteği bulunuyor. iPhone ve iPad uygulamaları ender görülen şeyler ve bunları sadece Avira, McAfee ve Symantec sunuyor.

Apple ve Android aygıtları için anti virüs koruması sağlamak, güvenlik paketlerinin görevleri arasında fakat en önemlisi değil. McAfee'nin yürüttüğü bir araştırma gösteriyor ki Windows'ta her ay beş milyon civarı yeni zararlı ortaya çıkarken bu rakam Android için 5.000, Mac OS X içinse 100'den az. Bu aygıtlarda ek işlevler daha önemli. Örneğin kayıp aygıtlar için iz sürme işlevi bunlardan biri. Bunu Apple aygıtlarında iCloud'un takip işlevinden, Android'de ise Ayarlar / Güvenlik kısmından erişebileceğiniz Android aygıt yöneticisi üstünden yapabiliyorsunuz. Fakat hepsi bir arada çözümlerin büyük bir avantajı var: Paketin koruduğu tüm aygıtları (Windows dizüstüleri, iPad'ler ya da Android'li akıllı telefonlar) görmek için web arabiriminin faydalanabiliyorsunuz.

Dahası, Android için büyük paketler birbirine oldukça yakın işlevler sağlıyor. Mobil tarayıcılar için kimlik avından koruma

özelligi, telefon kilitleme aracı (birisi SIM kartı sökerse diye) ya da kurulu uygulamalarla ilgili hakları gösteren bir uygulama testi, güvenlik açısından olmazsa olmazlar.

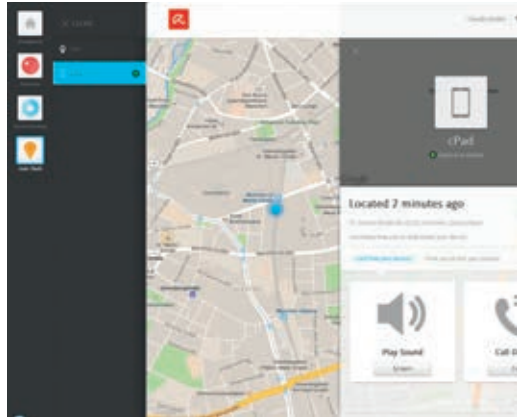
iOS'ta çalışan paketlerin işlevleriyle bir hayli daha az. Norton, izleme, çocuk güvenliği ve iPad - iPhone ile güvenli veri alışverişi sağlayan bir dizi uygulama sunuyor. Avira ise Apple aygıtlarında çekilen fotoğraflar için yedekleme; McAfee ise başka sistemlerin yanı sıra iOS'ta da kullanılabilen SafeKey parola yöneticisini sunuyor. Böylece kullanıcılar tüm web siteleri için platform ayırt etmeksizin oturumları yönetebiliyor.

BitDefender'ın Mac OS X sürümünde Windows zararlıları için de bir tarayıcı var. Kulağa tuhaf gelse de aslında son derece mantıklı bir uygulama zira Windows zararlıları Mac'lere zarar vermiyor fakat Mac aracılığıyla (kablosuz ağ ya da USB bellek üstünden) yayılmaları önlenmiş oluyor.

En büyük farklar lisansla kullanılabilen çevrimiçi depolama alanında. Firmalardan üçü bu tarz bir çözümü hiç sunmazken, McAfee ve BitDefender'ın sağladığı kısıtlı depolama hiç değilse belgelerinizi casuslardan koruyacak kasa görevi üstleniyor. Bu bakımdan Avira en ileride olanı ve 200 GB depolama alanı sunuyor. Tüm önemli sistemleri ve aygıtları desteklediği düşünülürse, Avira Ultimate Protection toplamda en cazip paket.

Hırsızlığa karşı koruma aracının yanı sıra BitDefender internetten kontrol edilebilen bir çevrimiçi kasa ve çocuk koruma işlevi sağlıyor.

Bir web paneli (resimde Avira) kullanıcının aygıtlarını bulmasını sağlıyor. Aygıtlar kaybolduysa alarm sinyaliyle bulunabiliyor.

Hepsi bir arada paketlere bakış

	AVIRA	BITDEFENDER	F-SECURE	G DATA	KASPERSKY	MCAFFEE	SYMANTEC	TREND MICRO
Adı	Ultimate Protection Suite	Sphere	Internet Security + Mobile Security	Internet Security 2014 2+2	Internet Security Multi Device	LiveSafe 2014	Norton 360 Multi Device	Titanium Maximum Security
Fiyatı (aygıt sayısı)	90 € (unbegrenzt)	90 € (unbegrenzt)	55 € (2)-105 € (5)	35 € (4)	60 € (3)-130 € (10)	80 € (unbegrenzt)	80 € (5)	70 € (3)-160 € (10)
Android	2.2 için	2.2 için	2.2 için	2.1 için	2.3 için	2.2 için	2.2 için	2.2 için
Puan - Android	96	96	92	73	96	81	88	96
Mac OS X	10.6 için	10.5 için	10.6 için	□	10.6 için	10.7 için	10.7 için	10.7 için
iOS	5.0 için	□	□	□	□	5.0 için	4.3 için	□
Çalınmaya karşı koruma	■	■	■	□	■	■	■	■
Parola kasa	□	■	□	□	□	■	■	■
Çocuk kilidi	■	■	■	■	■	■	■	■
Çevrimiçi depolama	200 GB	2 GB	□	□	□	1 GB	25 GB	5 GB

*YAKLAŞIK **KAYNAK: AV-TEST, ZARARLI SAPLAMA, PERFORMANS, ÖZELLİKLER

■ VAR □ YOK

POPULAR SCIENCE MART SAYISINDA

KARA DELİK İÇİNDEKİLER SİZİ ŞAŞIRTACAK.

- ▶ En doğru uyku nasıl uyunur?
- ▶ İçimizdeki internet.
- ▶ Akşaptan gökdelenler.
- ▶ Google'ın robot ordusu.
- ▶ Havayla çalışan otomobil.
- ▶ Plastiği geri dönüşümlü hale getirmek.
- ▶ İnsanlar en zeki peki hayvanlar ne kadar zeki?
- ▶ Uçan robotların devri başlıyor.
- ▶ Yeni bulunan basamaklı piramit.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

VIDEO SEYRET
Bu simgeyi gördüğünüz sayfalarda video izleyebilirsiniz

MART SAYISINI
KAÇIRMAYIN!

Yeni tabletler dayanıklılık testinde

Daha şık, daha hızlı, daha hafif... Yeni nesil tabletler büyük bir performans sıçraması gerçekleştiriyor. Bu kadar iyi aygıtı bir arada görmemiştik.

MM / Barış Emre ALKIM

Yılbaşından bugüne paranız arttıysa ve ne yapacağınızı bilemiyorsanız işte size tavsiye: Hemen gidip kendinize bir tablet alın. Tam zamanı. Üstelik tüketicileri şımartacak bu kadar harika aletler bir araya hiç gelmemişti. Daha güçlü yongalar, daha iyi ekranlar ve bataryalar sayesinde yeni tabletlerin tümü de eski modellere toz yutturuyor. Dahası, daha hafif, daha da inceler. Bir zamanlar ucuz tabletlerin işçiliği de düşüktü fakat şu anda eski bir iPad'den çok daha iyi olan ve fiyatı e-kitap okuyucularla hemen hemen başa baş, 200 dolar civarında ekonomik aygıtlar var.

Bugüne kadarki en iyi tablet nesli

Tüketicinin karşısında her damağa hitap eden seçenekler var. 7, 8, 9 inçlik ve hatta 10 inçten daha büyük, en – boy oranı hafifçe değişen (4:3, 16:10 ya da 16:9) ekranlar alabiliyorsunuz. Elinizin altında birbirinden ayrı tasarıma sahip dört işletim sistemi ve birbiriyle kıyasıya yarışan iki işlemci platformu var. Testimizde bu nesilden en iyi 13 tableti kıyasladık. Artılarını, eksilerini sıraladık; en muhtemel kullanım senaryolarını yazdık.

Tablet dendi mi, Apple'ın aygıtları hep zirveyi çekmiştir. Fakat Android'li rakibi de yenilir yutulur gibi değil ve Samsung'un Galaxy Note 10.1'inin ve LG G Pad'in nefesi iPad'in ensesinde. Her za-

Daha güçlü yongalar

Yeni nesil daha fazla performans sunuyor fakat mobil yongalar Surface Pro tabletteki dizüstü CPU'sunun gücüne erişemiyor. İşletim sistemi söz konusu olduğunda ise iOS ve Android standartları belirliyor.

Tablet CPU'larının performans karşılaştırması

Performans değeri iki kategoriden elde ediliyor: Tarayıcı hız testleri işletim sisteminin, tarayıcının ve CPU'nun bir arada ne kadar iyi çalıştığını belirlerken 3D-Mark ve GFX Bench grafik performansını analiz ediyor.

Tablet	Yonga	Performans değeri	Browsermark 2 (puan)	Peacekeeper 2 (puan)	SunSpider 2 (puan)	Grafik Testi (ms)	GFX Bench 3DMark OffScreen (fps)	GFX Bench Egypt OnScreen (fps)
Surface 2 Pro	Intel Core i5-4200U	100	2.329	4.099	105	248	-*	-*
Apple iPad Air	Apple A7	89	1.854	3.593	377	103	63	49
Apple iPad mini Retina	Apple A7	88	1.725	3.411	408	103	63	49
Samsung Galaxy Note 10.1 2014	Qualcomm Snapdragon 800	82	937	2.984	604	74	66	44
Kindle Fire HDX 7	Qualcomm Snapdragon 800	81	899	1.793	698	84	59	58
Surface 2	nVidia Tegra 4	81	768	2.938	387	88	-*	-*
Asus Transformer Book T100TA	Intel Atom Z3740	80	698	2.753	421	72	-*	-*
Kindle Fire HDX 8.9	Qualcomm Snapdragon 800	77	881	1.832	681	59	51	39
Nexus 7 2013	Qualcomm Snapdragon APQ8064	73	558	1.845	1.170	55	40	40
LG G Pad 8.3	Qualcomm Snapdragon 600	73	697	2.371	956	48	34	35
Asus MemoPad FHD 10	Intel Atom Z2560	69	663	1.973	1.053	26	26	26
Asus MemoPad 7	MediaTek MTK 8125	62	563	1.775	1.566	13	10	14
Lenovo Yoga Tablet 10	MediaTek MTK 8125	61	563	1.996	1.682	4	10	13

* ÖLÇÜM MÜMKÜN DEĞİL

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

manki gibi Google OS, Nexus 7 gibi küçük ve ucuz tabletlerde çok iyi çalışıyor. Amazon'un ürününe de bakabilirsiniz. Kindle Fire tabletlerin HDX nesli kaliteli donanımı ve düşük maliyetiyle göz dolduruyor. Microsoft da Surface tabletlerin ikinci ve çok daha güçlü neslini piyasaya sürüyor.

Tablet seçmeden önce kendinize sormanız gereken ilk soru ne kadar işlem gücüne ihtiyacınız olduğu. Daha zayıf aygıtlar da web'de gezinmek, e-posta alıp yollamak, kitap okumak ve arada bir oyun oynamak gibi görevleri yerine getirebiliyor. Görüntüde takılmalar gibi sorunlara Android'li aygıtlarda artık rastlamak pek mümkün değil, dolayısıyla bu sorunları gidermek için güçlü donanım kullanmak zorunda da değilsiniz. Diğer yandan, iPad'ler gibi yüksek çözünürlüklü tabletlerin CPU canavarı oyunları akıcı ve kesintisiz oynatabilmek için güçlü grafik yongalarına gereksinimi var. CPU gücü tablete PC'nin bir uzantısı gözüyle bakan profesyonel kullanıcılar için de önemli. Microsoft'un Haswell CPU'lu Surface 2 Pro'su bu konuya yatırım yapıyor ve performans değerlendirmemizde başı çekiyor (sağa bakınız). Dizüstü ve ultrabook'lar için tasarlanmış bir yonga kullandığından bu çok şaşırtıcı değil. Atom'un Baytrail neslinde (Transformer Book T100TA) Intel dizüstü ürün gamından bir Ivy Bridge GPU'su kullanılarak başarılı bir mobil yonga inşa etmiş. Oysaki bir önceki model olan Clover Trail (MemoPad 10) Intel'in Imagination Technologies'ten lisansladığı zayıf bir grafik birimi kullanıyor.

Bu paradigma değişikliğiyle Intel yongaları, piyasanın tekeli olan ARM platformuna ağır ağır ciddi bir rakip oluyor. Testteki 13 aygıtın 10 tanesi Apple, nVidia, Qualcomm ve MediaTek'in ürettiği ARM yongalarını kullanıyor. Intel, öteden beri yüksek performans sunan CPU'larını aynı zamanda enerji tasarrufu sağlayacak hale getirmeye çalışıyor. ARM ise ekonomik yongalarını hızlandırmaya çalışıyor. Bu değişim sağdaki tabloda görebileceğiniz, tüm farklı sistemlerdeki ve platformlardaki tabletleri kıyaslayan 3D-Mark'ta ortada. Aynı tarayıcı hız testleri için de geçerli. Bununla birlikte bazı üreticiler (örneğin Samsung) aygıtlarını 3D-Mark için optimize etmeye başladı. O yüzden ölçüm sonuçlarına çok da kafayı takmamalı. Yine de Apple'ın A7'si ya da Snapdragon 800 gibi en iyi ARM yongalarının bile Intel'in en ekonomik Core i serisi işlemcisinden bir gömlek aşağıda, Baytrail'le aynı düzeyde oldukları görülüyor. MediaTek'in daha zayıf dört çekirdekli işlemcisi ucuz Lenovo Yoga 10 ya da Asus MemoPad 7 gibi ekonomik tabletlerde tercih ediliyor ve bir hayli geriden geliyor. Genelde ARM platformunda liderliği Apple göğüsliyor fakat Snapdragon 800 ve Tegra 4'ün de grafik konusunda bile ondan çok eksik olmadığını görüyoruz.

Mağaza bağlantılı işletim sistemleri

Tablet aldınız mı, işletim sistemine entegre bir altyapıda da karar kılmış oluyorsunuz. Sistem seçimi tableti kullanım alanınıza göre değişiyor. Windows 8.1 ve (root'lanmış olduğu sürece) Android, tableti masaüstü işletim sisteminin tüm özelliklerine sahip bir PC alternatifi olarak gören bilgisayar kurtlarına göre. İki sistemde de dosya yönetimi, ofis uygulamaları, arabirim özelleştirme ve kullanıcı hakkı değiştirme mümkün. Tek fark, aynı aygıt üstünde birden çok kullanıcı hesabına izin vermeleri. Sistem, halihazırda desteklemediği dosya biçimlerini destekleyecek hale getirilebiliyor.

Apple'ın iOS'u ve Amazon'un kendine Android 4.2.2'yi temel alan Fire OS işletim sistemiyle tabletleri her türden medya içeriği için birer evrensel oynatıcıya dönüştürüyor. Apple sadece akıcı çalışmayla değil, kaliteyle çeşidi buluşturan mağazasıyla da puan topluyor. Çok geniş bir film, TV dizisi, müzik ve kitap seçeneğine sahip. Fire OS ise Amazon'un kitap ve müzik seçeneklerinin bir uzantısı gibi. Kullanıcılar filmlere ve dizilere ise

Dört işletim sistemine bakış

Android ve iOS işletim sistemleri birbirlerinden önemli işlevler ödünç alıyor. Tıpkı Android gibi iOS7'nin de altta bir kontrol çubuğu var **1**. Öte yandan Android 4.4.2 sürümüyle o neşeli havasını yitirmiş **2**. Amazon'un Fire OS'u ise yakın zamanda açılmış tüm ortamları ve uygulamaları karman çorman gösteriyor **3**. Windows 8.1'in kutucuklu arabirimi **4** önemli uygulamalar içermiyor ve klasik masaüstü olmadan çalışamıyorsunuz.

Lovefilm'den erişebiliyor. Google Play'e kıyasla Android mağazası TV dizisi sunmuyor ve kitap seçenekleri de gayet kısıtlı. Microsoft'un kendi mağazası ise hâlâ emekleme aşamasında. Henüz kitap yok ve iOS'a kıyasla uygulama seçenekleri yetersiz. Bu da söz konusu mağazaya bel bağlamış Surface tabletler için parlak bir haber değil.

Amazon'un uygulama dükkânı bile çok fakir. Yine iOS tasarım ve kullanım konusunda ilk sırada fakat Android de farkı hızla kapatıyor. Tabletlerdeki Windows 8.1 hâlâ büyük oranda masaüstüne bağımlı, o da dokunmatik kullanıma çok uygun değil. Yeni Fire OS 3.1 kullanım konusunda büyük yol almış olsa da birçok yerde kullanıcı ne yapacağını bilemeden kalıyor.

Ekrani iyi olmadıktan sonra ne en hızlı yonganın ne de en iyi işletim sisteminin bir faydası var. Testteki aygıtların şikayet edilecek yanı yoktu. Sadece Lenovo Yoga ya da MemoPad 7 gibi ucuz aygıtların çözünürlüğü 1.280 x 720 pikselle sınırlıydı. Bunlar haricinde, 7 inçlik tabletlerde bile 1.920 x 1.200 standart çözünürlük. Pahalı 10 inçlik modellerde 2.560 x 1.600 piksellik Ultra HD çözünürlüğe bile rastlanıyor. Genelde piksel yoğunluğu ne kadar fazlaysa grafikler ve yazı tipleri o denli keskin görünüyor. Bu, özellikle de internette gezinirken, gözleriniz için iyi. Diğer yandan video klipler düşük çözünürlükte bile iyi görünüyor. Fakat başka faktörler de var. Söz gelimi iPad mini'nin piksel yoğunluğu Air'inkinden yüksek fakat kontrastı düşük. Büyük Kindle Fire'da da böyle dengesizliklerle karşılaştık. Microsoft'un tabletleri bu konuda iyi çıktı. Hatta Pro modeli test katılımcıları arasında en iyi kontrast oranına sahip. Bir vakada ise iyi ölçüm değerleri bizi yanılttı. Lenovo, Yoga modelinde bir anti-aliasing efekti kullanarak düşük çözünürlüğü keskinleştirmeye çalışmış. Videolarda işe yarasa da masaüstündeki yazı tipleri sıkışıyor, bu da parlaklık ve kontrast değerlerinin altüst olmasına yol açıyor.

Ciddi oranda artan pil ömrü

Lenovo bu kötü fikri, tabletin piliyle telafi etmiş. Yoga neredeyse 12 saat kesintisiz video izlemeye izin vererek yeni bir rekor kırıyor. Bunu nispeten büyük olan ve ayarlanabilir dayanağın içinde bulunan ek pile borçlu (sağda). 32,5 Watt – saat değerine sahip bu pilin kapasitesini sadece Surface Pro'nun ve iPad Air'in pili geçebiliyor. Air'in kusuru şarj sırasında çok fazla güç çekmesi ve bu yüzden bilgisayardan USB kablosuyla değil de şarj cihazıyla şarj edilebilmesi. Aynısı MemoPad 7 ve Surface tabletler için de geçerli. Daha bir yıl önce tabletler şarj edilmeden altı saat çalışabiliyordu. Oysa artan performansa rağmen yeni nesil tabletler yedi saat çalışıyor. Genelde 2014'ün tabletleri daha ince ve hafif. 7,5 mm kalınlığa 473 gram ağırlığa sahip olan iPad Air, 10 inçlik tabletlerin en iyisi. Kindle Fire HDX ise 7,8 mm ama sadece 368 gram. Bu değer 8,9 inçlik modelde daha da düşük. 7 ve 8 inçlik tabletlerin pilleri ve ekranları en ince ve en hafif olanlar. Bir tek Surface Pro bu trendin tersine gidiyor. Donanımı yüzünden kalın ve ağır bir kasası bulunan tabletin fanı da var. Buna rağmen fan çok sessiz ve tablet de ele rahatça oturuyor.

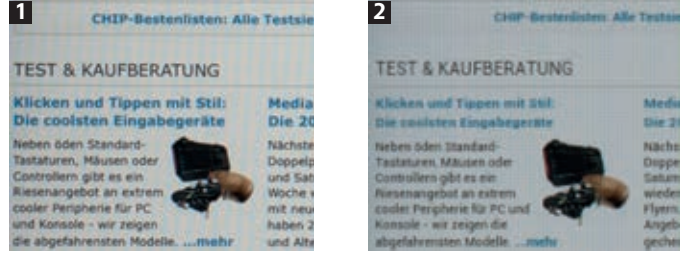
Eğer tableti sırf internette dolaşmaktan başka işler için de kullanacak, müzik dinleyecek, film izleyecekseniz ya sistem özellikleri yeterli olmalı ya da genişletilebilmeli. Windows'lu aygıtlar yazı yazmak için en iyi seçenek. Beraberlerinde donanımsal klavye geliyor (Transformer Book) ya da bir klavyeli kapak takılabilir (Surface). Samsung ve Surface Pro dizüstü / tabletleri ise çizim için kalem konusunda uzmanlaşmış. USB host özelliği tabletlere veri taşıyıcı bağlayıp dosya kopyalamak istiyorsanız ideal. Microsoft'un tabletleri bunu sorunsuz yapıyor fakat Android için kök (root) haklarına ihtiyacınız var. Bu iPad'ler için kesinlikle bir dezavantaj. balkim@chip.com.tr

Üst düzey özellikler

Üreticiler ekranları ve pilleri bir hayli iyileştirdi. Bunlar, CPU haricinde tabletlerin en önemli donanım bileşenleri. Kimileri klavye ya da kablosuz şarj gibi ek özelliklerle de puan topluyor.

Ultra HD ekran ve renk uzayı kapsamı

iPad mini Retina'daki **1** gibi bir Ultra HD ekranda (2.048 x 1.536) yazılar keskin görünüyor. Oysa MemoPad 7'nin 1.280 x 720'lik ekranı **2** onun gerisinde kalıyor. Ne var ki renk temsili konusunda da Apple vasat. Diğer tabletler bu konuda daha ileride.

RENK UZAYI KAPSAMI, STANDART RGB

Daha çok gezin ve film izleyin

Ayarlanabilir ayakta büyük batarya silindiri sayesinde (fotoğrafa bakınız) 10 inçlik Yoga tablet testin en iyi pil ömrüne sahip. Surface 2'nin de pili büyük. İkisi de, ekranı daha az enerji harcayan MemoPad 7 gibi küçük tabletlerden daha uzun süre çalışıyorlar.

PİL ÖMRÜ: VIDEO İZLEME (SAAT: DAKİKA)

Özel donanımlara sahip aygıtlar

Küçük ekstralar katma değer sağlıyor. Asus'un Transformer Book'u **1** ayrılabilir klavyeye sahip. Nexus 7 2013 ise kablosuz şarj edilebiliyor. Google bunun için Nexus kablosuz şarj aygıtını çıkardı **2**.

LEVEL iPad.

Etkileşimli oyun dergisi.

Yıllık aboneliğe iki sayı, altı aylık aboneliğe bir sayı ücretsiz.

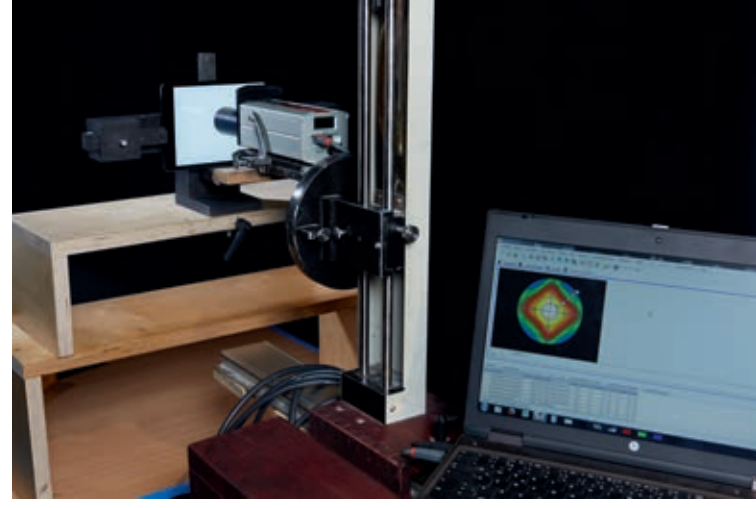
App Store'dan
İndirin

CHIP yeni tabletleri nasıl test ediyor?

Her tablet için yüzlerce değer ölçümü yapıyoruz. Ekran ve pil dışında, aygıtın kullanılabilirliği üzerinde durduğumuz noktalardan.

- %50 Kullanım (%50)** Bu kategoride tableti kullanmanın ne kadar kolay, işletim sisteminin ne kadar iyi olduğuna bakıyoruz. Tablet desteklediği çoklu ortam biçimlerini kontrol ediyor, internet-te gezi becerilerini ölçüyoruz.
- %20 Ekran (%20)** Ekran parlaklığını ve satranç tahtası kontrastını ölçüyoruz. Yüksek çözünürlük ve ekranın az yansıma yapması da puan kazandırıyor.
- %20 Taşınabilirlik (%20)** Aygıtların tek şarjda ne kadar süre internette kalabildiğini ya da video oynatabildiğini hesaplıyoruz. Şarj süresini ve aygıtın ağırlığını da değerlendirmeye katıyoruz.
- %10 Özellikler (%10)** Burada bellek, bağlantılar ve algılayıcılar değerlendiriliyor. Kamera ve telefon özelliklerine de bakıyoruz.

CHIP test laboratuvarındaki ölçüm kamerası ekranla ilgili tüm önemli verileri kaydediyor (söz gelimi parlaklık, kontrast, renk uzayı kapsamı ve görüntünün sağ alt noktasındaki izleme açısı bağımlılığı).

Tabletler Testte

	APPLE IPAD MİNİ RETİNA	APPLE IPAD AIR	GOOGLE NEXUS 7 2013	GALAXY NOTE 10.1 2014	LENOVO YOGA TABLET 10	ASUS MEMO PAD FHD 10
	1. Sıra	2. Sıra	3. Sıra	4. Sıra	5. Sıra	6. Sıra
Yaklaşık fiyat	390 € ila 780 €	480 € ila 870 €	230 € ila 350 €	500 € ila 620 €	300 € ila 350 €	300 € ila 350 €
Toplam puan	95,0	93,2	88,8	87,4	84,2	83,8
Kullanım (%50)	98	100	85	87	81	84
Ekran (%20)	94	97	91	98	93	90
Taşınabilirlik (%20)	89	74	100	72	85	79
Özellikler (%10)	92	92	80	98	78	79

TEKNİK VERİLER

İşletim sistemi	iOS 7.0.3	iOS 7.0.3	Android 4.3	Android 4.3	Android 4.2.2	Android 4.2.2
CPU (çekirdek X hız)	2 x 1.300 MHz	2 x 1.400 MHz	4 x 1.500 MHz	4 x 2.300 MHz	4 x 1.200 MHz	2 x 1.600 MHz
RAM	1 GB	1 GB	2 GB	3 GB	1 GB	2 GB
Flash bellek	16 ila 128 GB	16 ila 128 GB	16 ila 32 GB	16 ila 32 GB	16 ila 32 GB	16 ila 32 GB
WLAN/UMTS	■/■	■/■	■/■	■/■	■/■	■/□
Ekran boyutu	7,9 İnç	9,7 İnç	7 İnç	10,1 İnç	10 İnç	10,1 İnç
Ekran çözünürlüğü	2.048 x 1.536 Piksel	2.048 x 1.536 Piksel	1.920 x 1.200 Piksel	2.560 x 1.600 Piksel	1.280 x 800 Piksel	1.920 x 1.200 Piksel
Piksel yoğunluğu	324 ppi	264 ppi	323 ppi	299 ppi	151 ppi	224 ppi
En boy oranı	4:3	4:3	16:10	16:10	16:10	16:10
Fotoğraf çözünürlüğü ön	5 MegaPiksel	5 MegaPiksel	5 MegaPiksel	8 MegaPiksel	4,9 MegaPiksel	5 MegaPiksel
Fotoğraf çözünürlüğü arka	1,2 MegaPiksel	1,2 MegaPiksel	0,8 MegaPiksel	2,1 MegaPiksel	1,6 MegaPiksel	1,2 MegaPiksel
Video çözünürlüğü	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.088 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel
TV out / USB soketi (A tipi)	■*/□	■*/□	■/□	■/□	□/□	■/□
SD / MicroSD yuvası	□/□	□/□	□/□	□/■	□/■	□/■
NFC / Bluetooth / GPS	□/■/■	□/■/■	■/■/■	□/■/□	□/■/■	□/■/■
Hareket / konum / parlaklık algılayıcı	■/■/■	■/■/■	■/■/■	■/■/■	■/■/■	■/■/■
Boyutlar	20 x 13,5 x 0,8 cm	24 x 16,9 x 0,8 cm	20 x 11,4 x 0,9 cm	24,3 x 17,2 x 0,9 cm	26,1 x 18 x 2,1 cm	26,5 x 18,2 x 1 cm
Ağırlık	339 Gram	473 Gram	287 Gram	542 Gram	608 Gram	570 Gram

ÖLÇÜM DEĞERLERİ

Satranç tahtası kontrastı	135:1	143:1	133:1	134:1	153:1	169:1
Yansıma kontrastı	5,4:1	5,2:1	7,5:1	4,94:1	5,2:1	6,5:1
Maksimum parlaklık	401 cd/m²	397 cd/m²	545 cd/m²	386,6 cd/m²	447 cd/m²	284 cd/m²
Parlaklık dağılımı	%24,65	%24,37	%23,48	%18,04	%28,72	%13,9
Kontrastın değişmediği izleme açısı	44°	35°	31°	41°	35°	32°
Test sitesinin yüklenme süresi	4,6 sn	2,0 sn	4,2 sn	5,6 sn	4,5 sn	3,1 sn
HTML5 testi	415 Puan	413 Puan	440 Puan	473 Puan	406 Puan	316 Puan
Pil ömrü video / internet	7:06/6:41 s	7:53/6:05 s	6:44/7:23 s	6:42/6:35 s	11:43/7:04 s	8:36/6:33 s
Şarj süresi	3:52 s	4:24 s	3:28 s	4:19 s	5:40 s	4:28 s

*ADAPTÖR GEREKİYOR

İyi donanım, iyi işletim sistemi ve havalı tasarımı. Apple'ın Air'i ve mini Retina'sıyla, şu anki iPad nesli tablet piyasasının zirvesinde.

Nexus 7 2013 ile Google, Apple'dan başkasının da performanslı ve hoş tasarımı tabletler yapabileceğini kanıtıyor.

CHIP Test sonucu

Popüler firmalar en iyi aygıtları üretmeye devam ediyor. Yeni nesil iPad ve Nexus tabletler de çok başarılı. Güçlü yongalara sahip, hafif ve kolayca ele oturuyor.

10 inçlik tabletlerde kazanan: Air modeliyle Apple, tabletlerin aynı anda hem incelik hem performans patlaması yaşamasının mümkün olduğunu gösteriyor. Ne yazık ki fiyatı da en üstte.

8 inçlik tabletlerde kazanan: iPad mini Retina, büyük tabletlerde görülen bir CPU'ya ve ekrana sahip. Bu da geleceğin küçük tabletlerinin içine neler sığdırılabileceğini gösteriyor. Android'li alternatif G Pad de güzel ve ucuz ama mini kadar donanımlı değil.

7 inçlik tabletlerde kazanan: Google yine en iyi küçük tabletleri üretiyor. Nexus 7 2013 başarılı donanımı ve 230 avrodan başlayan fiyatıyla çok etkileyici. Ama paranız cebinizde kalsın istiyorsanız 150 avroluk MemoPad 7 tam size göre.

LG G PAD 8.3	MICROSOFT SURFACE 2	AMAZON KINDLE FIRE HDX 8.9	ASUS MEMOPAD HD 7	MICROSOFT SURFACE PRO 2	TRANSFORMER BOOK T100TA	AMAZON KINDLE FIRE HDX 7
7. Sıra	8. Sıra	9. Sıra	10. Sıra	11. Sıra	12. Sıra	13. Sıra
280 €	430 € ila 530 €	380 € ila 580 €	150 €	880 € ila 1.780 €	380 € ila 480 €	200 € ila 390 €
82,8	81,9	80,5	80,2	79,6	79,3	79,0
82	79	76	76	83	82	77
88	87	95	76	95	67	89
83	84	79	99	56	87	81
77	82	75	71	82	76	69

Android 4.2.2	Windows RT 8.1	Fire OS 3.1	Android 4.2.1	Windows 8.1	Windows 8.1	Fire OS 3.1
4 x 1.700 MHz	4 x 1.700 MHz	4 x 2.200 MHz	4 x 1.200 MHz	2 x 1.600 MHz	4 x 1.330 MHz	4 x 2.200 MHz
2 GB	2 GB	2 GB	1 GB	4 GB	2 GB	2 GB
16 GB	32 bis 64 GB	16 bis 64 GB	16 GB	64 bis 512 GB	32 bis 64 GB	16 bis 64 GB
■/□	■/□	■/■	■/□	■/□	■/□	■/■
8,3 İnç	10,6 İnç	8,9 İnç	7 İnç	10,6 İnç	10,1 İnç	7 İnç
1.920 x 1.200 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	2.560 x 1.600 Piksel	1.280 x 800 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.368 x 768 Piksel	1.920 x 1.200 Piksel
273 ppi	208 ppi	339 ppi	216 ppi	208 ppi	155 ppi	323 ppi
16:10	16:9	16:10	16:10	16:9	16:9	16:10
4,9 MegaPiksel	3,7 MegaPiksel	7,7 MegaPiksel	4,9 MegaPiksel	0,9 MegaPiksel	□	0,8 MegaPiksel
1,2 MegaPiksel	3 MegaPiksel	0,8 MegaPiksel	1,2 MegaPiksel	0,9 MegaPiksel	1,2 MegaPiksel	□
1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.920 x 1.080 Piksel	1.280 x 720 Piksel	□	□
□/□	■/■	□/□	□/□	□/■	■/□	□/□
□/■	□/■	□/□	□/■	□/■	□/■	□/□
□/■/■	□/■/□	□/■/□	□/■/■	□/■/□	□/■/□	□/■/□
■/■/■	■/■/■	■/■/■	■/■/□	■/■/■	□/□/□	■/■/■
21,7 x 12,7 x 0,9 cm	27,5 x 17,3 x 0,9 cm	23,1 x 15,8 x 0,8 cm	19,7 x 12,1 x 1,2 cm	27,5 x 17,3 x 1,4 cm	26,3 x 17,2 x 1,1 cm	18,6 x 12,8 x 0,9 cm
334 Gram	647 Gram	368 Gram	310 Gram	914 Gram	573 Gram	298 Gram

141:1	150:1	133:1	134:1	178:1	129:1	138:1
5,32:1	7,3:1	6,4:1	7,7:1	6,6:1	7,55:1	5,64:1
302,9 cd/m²	341 cd/m²	441 cd/m²	324 cd/m²	379 cd/m²	187 cd/m²	346,6 cd/m²
%26,3	18,83 %	%33,68	%18,1	%23,14	%8,18	21,96 %
31°	36°	32°	41°	33°	31°	38°
4,8 sn	4,0 sn	4,3 sn	4,0 sn	3,7 sn	5,0 sn	7,9 sn
439 Puan	374 Puan	420 Puan	446 Puan	378 Puan	376 Puan	420 Puan
4:57/6:15 s	9:43/8:03 s	5:05/6:29 s	9:15/7:32 s	6:14/5:08 s	8:39/8:53 s	3:47/5:19 s
3:46 s	2:03 s	4:19 s	3:46 s	2:41 s	4:32 s	3:18 s

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMİZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

İnternette film ve müzik izleme

İnternetteki yasal akış sitelerinin sayısı artıyor. Bu hizmetlerin kapsamını, kalitesini ve fiyatını inceliyoruz.

Barış Emre ALKİM / FN

Video akış siteleri video kiralama dükkanlarının, ses akışı ise müzik ticaretinin yerini alıyor. Sebebi ortada. Filmleri evinizden çıkmadan kiralayabiliyor, devasa film ve müzik arşivlerine anında erişebilirsiniz ve bayıldığınız filmler, müzikler sizden sadece bir iki tık uzakta. Tabii bunlar vaat edilenler. ABD'de ise bu vaatlerin ardında duruluyor. House of Research şirketinin açıklamasına göre Amerikan video kiralama hizmeti Netflix 2012'de 3,6 milyar dolar kazandı ve bu rakamın yaklaşık %70'i video akış hizmetlerinden geldi. Netflix'in 27 milyon üyesi, Kuzey Amerika'nın internet trafiğinin üçte birinden sorumlu. YouTube'un payı ise %17 ile bunun ancak yarısı kadar.

Diğer ülkelerde ise akış hizmetleri geliyor, kâr giderek yükseliyor, buna karşın klasik hizmetler sürekli müşteri kaybediyor. Örneğin Almanya'da Netflix henüz yerine oturmuş değil ve Federal Kartel Ofisi, TV istasyonlarının istek üzerine video (VOD)

platformlarını kolektif olarak genişletme girişimini engelledi, buna rağmen iTunes, maxdome ve benzerleri giderek portföy genişletiyor, birkaç bin film ve diziyi müşterilerine sunuyor. Video akış aygıtlarının başarısı, söz konusu hizmetlerin TV'lerin Smart TV arabirimlerine entegrasyonuna dayalı. O zaman seyirciler PC kullanmak zorunda kalmadan da bu yayınları salonlarında keyif çatarak izleyebiliyor.

Müzik tutkunları için durum çok daha basit. Spotify ya da Rdio gibi müzik akış hizmetleri devasa kataloglarıyla piyasada CD halinde satılan müziğin büyük kısmını kapsıyor. Ekonomik hizmetleriyle de göz dolduruyorlar. Dahası, büyük birer müzik arşivi olmakla kalmıyor, kullanıcıların kendi arasında ağ kurmasını ve yeni müzik parçaları keşfetmesini teşvik ediyorlar. Tıpkı birer akıllı radyo gibi.

Yazımızda çok bilinen altı ses ve video akış hizmetini test ettik. Bu test için 100 albüm, 100 film, 30 da TV dizisi kullandık.

MÜZİK

Sınırsız dinleme

Milyonlarca şarkı için sadece birkaç avro sabit ücret ödüyorsunuz. Üstelik ses kalitesi de çok etkileyici. Bununla birlikte, hizmetler daha anlaşılır olabilirdi.

Müzik akış portalı imfy'nin kurucusu Christoph Lange 2011 sonunda "Medyada sahiplik kavramı giderek anlamını yitiriyor" demişti. Testimize göre haklı da çıktı... sadece birkaç istisna var. İnternette yasal olarak çok miktarda müziğe erişebiliyorsunuz. Bu sanatçılar arasında en çok bilinen yıldızlardan tutun da bağımsız gruplara kadar ne ararsanız var. Daha spesifik konuşmak gerekirse, akış halinde dinlenmeyi bekleyen 20 milyondan fazla parça mevcut. Bununla birlikte dikkate değer bazı açıklar da var. Testimizde, aradığımız albümlerin %85 ila 89'unu bulabildiysek de, Die Toten Hosen, Die Ärzte, AC/DC, Xavier Naidoo ve Element of Crime gibi gruplardan hiçbir şey yok zira bazı sanatçılar müziklerinin internette dinlenebilmesini istemiyor. Zira kâr oranı çok düşük.

Makul fiyata çok seçenek

Tüm arşive erişebilmek ve müziklerini PC'den sınırsızca dinlemek isteyenlerin ayda 5 avro ödemesi yetiyor. Bunun tek istisnası ayda 8 avro isteyen Napster. 10 avroluk abonelik, söz konusu müziklerin mobil aygıtlardan da dinlenmesini ve kaydedilmesini sağlıyor. Spotify ve Deezer'ın altı ve on iki aylık ücretsiz akış hizmeti var. Ne var ki bu ücretsiz akış hizmetlerinde reklam arası veriliyor. Yine de bu çok kârlı değil. Spotify son iki yılda 100 milyon avroyu aşan zarara uğradı ve risk yatırımcılarının desteği sayesinde ayakta durabiliyor. Ses kalitesi neredeyse müzik CD'lerinin kadar etkileyici. Profesyonel kulaklıklarla bile çok az değişikliğin farkına varabildik. Tek istisna Wimp'ti ve gelen ses biraz tizdi. Ancak Spotify'da 10 avroluk sürüm tüm müziği 320 KB/s hızında, yüksek kalitede aktarıyor. Diğer sürümlerde ise materyal 160 KB/s hızında sunuluyor. Mobil aygıtlar söz konusu olunca bit hızı daha da aşağı düşüyor. Napster ve Spotify'da mobil aygıtlar için sırasıyla 64 ve 96 KB/s hız var. Hizmetler seçenek kapsamı ve kalite bakımından üç aşağı beş yukarı aynı olduğundan, terazinin kefelelerinde başka faktörler ağırlık yapıyor. Deezer'ın yanı sıra Spotify da işlevleri geliştiren ek uygulamalarla puan kazanıyor (söz gelimi şarkı sözü gösterimi) ve şarkı aralarındaki sinir bozucu duraklamaları ortadan kaldırıp şarkılar arasında yumuşak geçiş yapabilen tek hizmet sağlayıcı Spotify. Dinleme alışkanlıklarımız doğrultusunda yapılan önerilerden de hoşlandık. Ne var ki sistem tüm parçaların kocaman, gri bir listede sıralandığı, albüm kapaklarının gösterilmediği acayip müzik yönetim sisteminde başarılı olamadı.

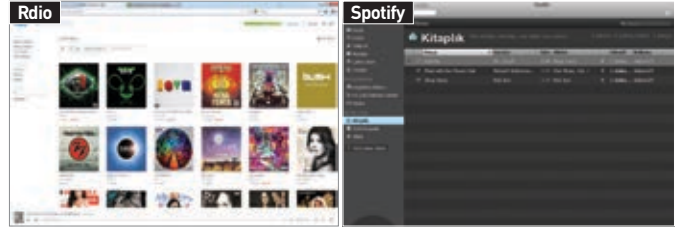
Rdio programları arasında en açık seçik olanı. Albümleri kapaklarıyla birlikte görüntülüyor, esnek şekilde sıralıyor, hatta sanatçı listesi bile gösterebiliyor. Bununla birlikte, Windows uygulamasının biraz yavaş çalışmasını dezavantaj olarak görüyoruz. Yeni parçalar keşfetmek isteyenler için, Rdio kullanıcının kendi koleksiyonundakilere benzer parçaları otomatikman çalabiliyor. Her şeyden önce, Rdio sosyal ağ mantığıyla işliyor ve kullanıcıların "arkadaş çevrelerinde" en çok nelerin dinlendiğini görmesine izin veriyor. Bunun için, kullanıcıların kendi aralarında ağ kurması gerekiyor. Bu hizmetin içinde yapılabilir ve Facebook'u kullanmak zorunda bırakmıyor. Ayrıca albümler için eleştirmenlerin ve kullanıcıların verdiği puanları görebilmek, müzikleri sıralamayı kolaylaştırıyor. Spotify'da ise bu türden bir değerlendirme yok. →

KULLANIM VE ARAMA

Windows ve hizmetlerin mobil uygulamaları kullanıcıların müzik dinlemelerini sağlamakla kalmıyor, bu yazılımlar sayesinde koleksiyonları düzenliyor, yeni sanatçılar keşfetmeye ve kullanıcıların dinlediklerini sosyal ağlar aracılığıyla paylaşmalarına izin veriyor. Programların açık seçik kullanılabilirliğini ve esnekliğini araştırdık.

Albüm görünümü parça görünümünden daha anlaşılır

Spotify'in kütüphanesinde kapaklar görünmüyor ve program tüm parçaları alt alta sıralıyor. Bu sıralamayı albüm ya da sanatçı adına göre yapmak mümkün olsa da, Spotify (sağda) hemen solda gördüğünüz, çeşitli sıralama seçenekleri ve albüm kapakları sunan Rdio'ya göre (solda) çok vasat kalıyor.

Mini uygulamalarla genişleyen işlevler

İki müzik hizmetinin, ek işlevler kazandırmak için kullanılabilecek entegre uygulama mağazası bulunuyor. Spotify (solda) 100 uygulama sunarken bu rakam Deezer'da (sağda) 300.

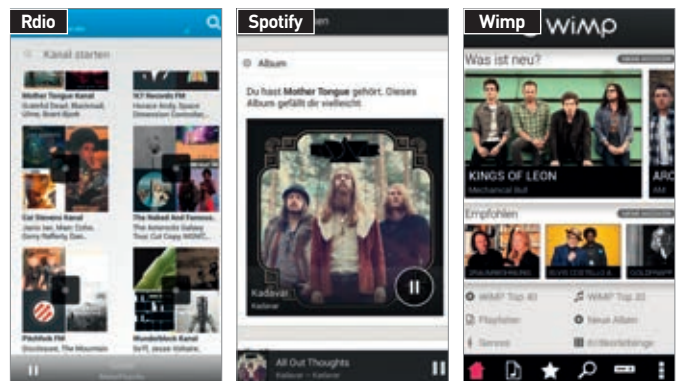
Facebook bağlantısı mahremiyete zarar veriyor

Tüm hizmetler Facebook hesabıyla ilişkilendirilebiliyor. Ardından, film akış şirketi rehberinizden tercihlerinize varıncaya kadar her şeyi, müzik paylaşımını desteklemek bahanesiyle eline geçiriyor.

Cep telefonu ve tableten yolda müzik dinleyin

Tüm sağlayıcılar müzik dosyalarının tıpkı PC'deki gibi yönetilmesine, yeni müziklerin keşfine ve kaydedilmesine olanak tanıyan uygulamalar kullanıyor. Fakat cep telefonu uygulamalarına sadece paralı müşteriler erişebiliyor.

VIDEO

Konforun bedeli var

Video akışı spontane gelişen sinema geceleri için iyi bir seçenek olabilir ancak Blu-ray kiralama kalite bakımından çok daha ileride

Video kiralanan dükkanlar hiçbir zaman hoş yerler olmadı. Eski den toz içindeki raflarda aradığınızı bulmak için çırpınırdınız. Şimdilerdeyse otomatik video kiralama dükkanlarında, robotların önünde debeleniyoruz. Diğer dezavantajlar ise kısıtlı seçenek, kiralama süresi ve gecenin bir saatinde dükkana gitme zorunluluğu. Oysaki istediğiniz filmi anında kiralamanız da mümkün. İnternette çalışan video kiralama hizmetleri durumu akıl almaya kadar iyileştiriyor. Müşteriler neredeyse sınırsız seçeneğe sahip oluyor, istedikleri Blu-ray'leri ya da DVD'leri postayla alıyor. Gün sonunda ise film başına iki ya da üç avro ödüyorlar. Sistemin dezavantajı ise spontane davranmaya fırsat bırakmaması. İstek üzerine video (VOD) ise kendi kısıtlamalarına sahip. Seçeneklerin sınırlı oluşu problemlerden biri. Test sırasında aradığımız filmle rin en fazla %67'sine erişebildik ki bu da iTunes'daydı. Sadece %52 ile maxdome, iTunes'un epey gerisindeydi. Videoload %58'le ilk bakışta cazip görünse de, elinde çok az HD film var. Lovefilm ve Watchever ise %20'nin altındaki puanlarıyla nal topluyor. Bununla beraber en geniş dizi arşivi Watchever'da. Bunlara Breaking Bad gibi en yeni Amerikan yapımları dâhil. Aradığımız 30 diziden dokuzu burada vardı. Sözü netmeye degecek bir rakam değil bu.

Kısmen HD ama hiç akıcı değil

Neredeyse tüm VOD sağlayıcıları HD dosyaları Full HD çözünürlükte değil de 720p biçiminde aktarıyor. iTunes'un görüntüsü, daha çok bozukluk içeren maxdome'unkinden daha keskindi. Bu bozukluklar yüksek sıkıştırmanın işareti. En net görüntü Lovefilm'de. Hizmet 1080p çözünürlük sunuyor ancak tek dezavantajı, kullandığımız test aygıtı ve internet bağlantısı ne olursa olsun, görüntünün takılıp durması. Watchever'da da görüntü akıcı değil. Gerek Lovefilm gerekse Watchever kaliteyi bant genişliğine göre belirliyor. Lovefilm'de aktarım hızları 720p için 4 MB/s, mümkün olan en iyi görüntü içinse 12 MB/s. Ne yazık ki iki hizmet de geçici veri saklamıyor ve görüntüyü durdurduktan sonra devam etmek isterseniz kalite birkaç saniye boyunca çok düşüyor, sonra eski halini alıyor. iTunes ve Videoload ise tüm filmi sabit diske yüklüyor, ancak kullanıcının filmi birkaç dakika sonra izlemeye başlamasına olanak tanıyor.

Ses kalitesi konusunda gidilecek daha çok yol var. Sağlayıcıların ilettiği stereo ses çoğu zaman görüntüye yetişemiyor. iTunes 5.1 ses sunan tek sağlayıcı. Ekstralardan hoşlanan varsa, iTunes'ta gerek altyazılar gerekse film müzikleri çok başarılı.

Bununla birlikte, internet temelli bu konforun bedeli bir hayli yüksek. iTunes ve maxdome film başına 5 ila 6 avro istiyor. Ayrıca birkaç albenili abonelik seçeneği sunuyorlar. Watchever ve Lovefilm ise kataloglarındaki tüm filmleri aylık 7 ila 9 avroya kir alıyor. Fakat maxdome ile Videoload'ın sunduğu abonelikler ancak çok kısıtlı bir film kapsamı sağlıyor. Özellikle Videoload'ın film seçenekleri çok zayıf. Bir seferlik kiralama süreleri fena değil. Video akışlarını 48 saat içinde istediğiniz kadar izleyebilirsiniz.

Kalite ve ürün çeşitliliği

Tek bir film için altı avroyu gözden çıkaran birinin görüntülerde takılmaları, hatalarla ya da bulanıklıklarla karşı karşıya kalmaması gerekiyor. Görüntü kalitesini ölçmek için filmlerden sahneleri etrafıca kıyasladık. Yolculuk yapan kullanıcılar ancak doğru uygulamalara sahiplerse filmlerin tadını çıkarabiliyor.

Görüntü kalitesindeki göze çarpan farklar

Lovefilm içeriği 1080p'ye varan çözünürlüklerde aktarmak için hızlı internet bağlantısı kullanıyor (aşağı bakınız) ve görüntü neredeyse referans blu-ray'imizdeki kadar keskin. Tüm diğer hizmetler 720p çözünürlük sunuyor ama ciddi farklar söz konusu. Örneğin maxdome, iTunes kadar net değil ve bazen görüntüde bozukluklar oluyor.

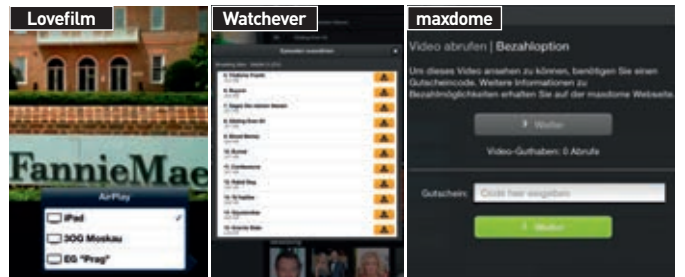
En iyi görüntü ancak hızlı bağlantıyla oluyor

Lovefilm ve Watchever görüntü kalitesini bant genişliğine göre uyarlıyor. Bu da görüntünün keskinliğinin sürekli değişmesine yol açıyor. Değişim fark edilmeyecek gibi değil. Lovefilm'den 1080p görüntü izlemek için aktarım hızınızın en az 12 MB/s olması lazım.

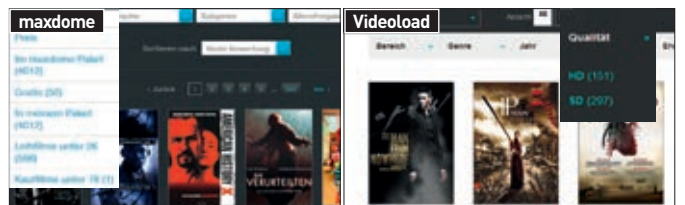
Tablet uygulamaları farklı özelliklerde

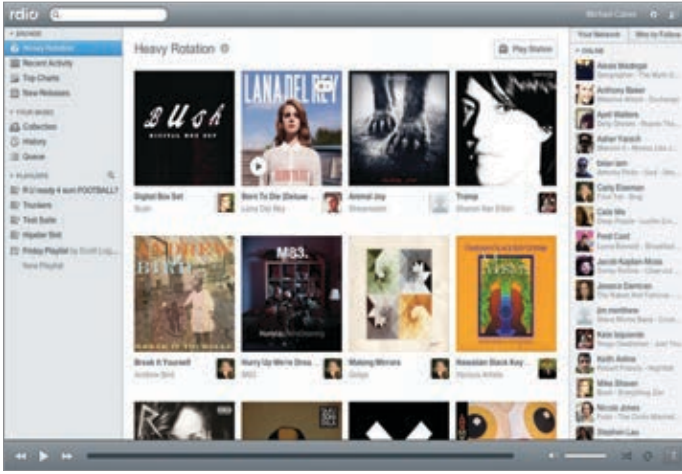
Lovefilm'in iOS uygulaması film akışlarını AirPlay aracılığıyla ev ağına yönlendirmenize izin veriyor. Filmleri yerel olarak saklamasa da bunu Watchever uygulamasıyla yapabiliyorsunuz. Maxdome'u iPad üzerinde kullanmanızı sadece belli koşullarda öneriyoruz. Aboneliğin dışında kullanıcılar sadece kredi puanlarıyla film kiralayabiliyor.

Sabit ücret – izleme seçenekleri daha da azalıyor

Tek seferlik kiralamanın aksine, maxdome (solda) ve Videoload (sağda) bazı filmlerini sadece düzenli aboneliklerde sunuyor. Videoload'dan farklı olarak maxdome bu sabit ücret karşılığında kabul edilebilir bir film repertuarı sağlıyor.

Çok sayıda seçenek, net ve canlı. Ses akışı konusunda test galibi olan Rdio, daha etkileyici müzik yönetim sistemiyle Spotify'nın önüne geçti.

CHIP TEST SONUCU

Günümüzde ses tutkunları (odyofiller) haricinde CD alması gereken hiç kimse kalmadı desek yeridir. Bunun sebebi, CD'lerdeki parçalarla ses akışları arasında kalite farkının ihmal edilebilir düzeyde oluşu. Dev kataloglar ve yeni parça keşfedebilme olanağı yüzünden müzik akışları daha ağır basıyor. Video akışları ise genelde sadece öylesine film seyretmek isteyenler için uygun. Seçeneklerdeki kısıtlılık ve ekstraların bulunmaması sinema keyfine biraz gölge düşürüyor. Dahası, düşük görüntü ve görüntü kalitesinin Blu-ray'inin yanından geçmemesi sinir bozucu. Bu hizmetler sadece 720 piksel genişliğinde görüntü ve stereo ses sunuyor. Tüm bunlara rağmen tek seyirlik kiralama bedeli hiç de düşük değil. HD kalitesinde içerik için 5-6 avro tutuyor.

Video akışında test galibi iTunes. Bu hizmet en fazla izleme seçeneğine sahip ve çoğu zaman HD görüntüyü çok kanallı sesle, film müzikleriyle ve alt yazılarla destekliyor. Görüntü kalitesi gerçekten etkileyici olsa da, bir Blu-ray diskine elbette ulaşmıyor.

Ses akışında test galibi bizi açık seçik müzik yönetimi sistemi ve iyi yapılandırılmış kullanıcı ağı seçenekleriyle etkileyen Rdio oldu. Gerçi program kusursuz değil: Spotify'daki gibi kesintisiz dinleme ve uygulama entegrasyonu bulunmuyor.

MÜZİK HİZMETLERİ KARŞI KARŞIYA

	RDIO	SPOTIFY	WIMP	DEEZER	SIMFY	NAPSTER
	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
TOPLAM PUAN	89,5	87,4	84,3	83,9	83,6	82,5
YAKLAŞIK MALİYET (STANDART / ÜCRETİ)	5/10 Euro	5/10 Euro	5/10 Euro	5/10 Euro	5/10 Euro	8/10 Euro
ÜCRETSİZ DİNLEME	-	6 ay %100, sonra haftada 2,5 saat ¹	-	12 ay %100, sonra ayda 2 saat ¹	-	-
BİT ORANI	Yüksek kalite	96 ila 320 kbps ²	96 ila 320 kbps	320 kbps	192 ila 320 kbps	64 ila 192 kbps
100 TEST ALBÜMÜNDEN KAÇI MEVCUT?	87	89	86	89	85	85
WEB ARABİRİMİ / PC / MOBİL UYGULAMA	•/•/•	•/•/•	-/•/•	•/-/•	•/•/•	•/•/•
ŞARKILARI TAKILMADAN OYNATMA	-	•	-	-	-	-
ALBÜM DEĞERLENDİRMELERİ	Kullanıcılar + editörler	Kısmen uygulama üstünden	Editörler	Kullanıcılar	Kullanıcılar (sadece web)	Editörler
MÜZİK TAVSİYESİ	Arkadaşlar / müziğe bağlı	Müziğe bağlı	Editöryal	Koleksiyona göre	Sanatçı / tür	Sanatçı / tür
KONSER TARİHLERİ / ŞARKI SÖZLERİ	-/-	Uygulama ile/Uygulama ile	-/-	•/Uygulama ile	-/-	-/-
BİLGİ: YENİ ÇIKANLAR / LİSTELER	•/•	-/•	•/•	•/•	•/•	•/•
ÇEVİRİMDİŞİ MOD	Sadece mobil	PC ve mobil	Sadece mobil	PC ve mobil	PC ve mobil	PC ve mobil
EK UYGULAMALAR	-	•	-	•	-	-
SESLİ KİTAPLAR	-	-	-	-	-	•

1) Reklam arası var 2) Standart hesap – maksimum 160 kbps 3) iOS ve Android 4) Sadece paralı müşterilere

VIDEO HİZMETLERİ KARŞI KARŞIYA

	ITUNES	MAXDOME	WATCHEVER	VIDEOLOAD	LOVEFILM	GOOGLE PLAY MOVIES
	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
TOPLAM PUAN	85,2	74,7	68,0	67,0	60,7	56,2
YAKLAŞIK KİRALAMA ÜCRETİ (SD/HD/ABONELİK)	3-4/4-5/- €	3-5/3-6/mtl. 8 € ¹	-/-/mtl. 9 €	2-5/3-5/mtl. 5-15 € ¹	-/-/mtl. 7 €	3-4/4-5/- €
KİRALAMA SÜRESİ	48 saat	48 saat ya da kısmi abonelik	Tam abonelik	48 saat ya da kısmi abonelik	Tam abonelik	48 saat
ÇEVİRİMDİŞİ MOD	Mobil, Tablet, PC	PC (eksik)	Mobil, Tablet	PC	-	Mobil Tablet
STANDART – HD- GÖRÜNTÜ ÇÖZÜNLÜĞÜ	720p	720p	720p'ye kadar dinamik	720p	1080p'ye kadar dinamik	720p
ÇOK KANALLI SES	Çoğu zaman	-	-	-	- PS3 – kısmen)	Nadiren
FİLM MÜZİĞİ / ALT YAZI	Çoğu zaman / kısmen	Kısmen/-	Çoğu zaman /-	Nadiren ² /-	Neredeyse hiçbir zaman/-	-/-
FSK 18/ EKSTRALAR / FRAGMANLAR	•/•/•	•/-/•	•/-/•	•/-/•	•/-/•	•/-/•
ANDROID / IOS / SMART TV	-/•/Sadece Apple TV	-/•/•	•/•/•	-/•/Sadece Samsung	Sadece Kindle Fire/•/•	•/-/•
100 TEST FİLMİNDEN KAÇI MEVCUT? KAÇINDA HD/5.1/FİLM MÜZİĞİ VAR?	67 (61/59/40)	52 (34/30/4)	17 (6/0/11)	58 (13/0/9)	15 (8/0/0)	37 (37/4/10/1)
30 TEST DİZİSİNDEN KAÇI MEVCUT? KAÇINDA HD / 5.1 / FİLM MÜZİĞİ VAR	Kiralık dizi yok	4 (3/0/4)	9 (6/0/9)	2 (0/0/0)	6 (4/0/0,5)	dizi yok
TEST: SORUNLAR / TUHAFLIKLAR	Görüntü biraz bulanık ama akıcı ve hiç bozulma yok	Görüntü biraz bulanık ve ara sıra bozulmalar görülüyor	Görüntü keskin ama takılıyor, bozulmalar ve duyulabilir ses sıkışması var	Görüntü biraz bulanık ama akıcı, duyulabilir ses sıkışması var	Görüntü çok keskin ama çok takılıyor, az sayıda bozulma	Görüntü HD içeriğe erişemeyen PC'lerde biraz takılıyor

1) PC için HD abonelikte içerik yetersiz 2) Çok yeni filmler ancak testte gelişigüzel çalışıyor / film oynatmıyor 3) Smart TV aracılığıyla; PC: 20 HD film / 2 HD dizi 4) Android aygıtıyla; çok az • Var - Yok

Samsung UE85S9 Pahalı TV sevenler için 85 inçlik TV

3840 x 2160 çözünürlüklü dev Samsung TV'nin UHD (UHD = Ultra Yüksek Netlik) görüntüleri gerçekten etkileyici. Fakat bu çözünürlükte bir TV için şu anda yeterli film materyali bulunmamakta. Buna rağmen istediğiniz zaman HDMI ile YouTube'dan bu çözünürlükte içerik izleyebilirsiniz. Ayrıca Google Earth'ün haritalarında ve Street-View'de daha önce hiç olmadığı kadar detaya rastlayacaksınız. Bu özelliklerini saymazsak bile, Samsung UE85S9 gerçekten bir virtüöz: testlerde, müthiş keskinlikte hareketli metin ve SD görüntülerde, hareketli objelerin etrafında minimum miktarda hale üretti. Pan çekim detaylarında ise, HD materyallerden bile daha kusursuz detaylar gösteriyor. Yakından baksak, TV resmi bile keskin, renkli ve oldukça zengin. Bu özelliklerin de üstünde, UE85S9 minimum görüntü bozulmasıyla harika shutter-3D görüntüler gösterebilmekte.

Şık bir tasarıma sahip TV güçlü bir sese sahip ve maksimum ses seviyesi oldukça yüksek. Harici hoparlörler, kasasındaki ve arka paneldeki subwoofer'lar da kayda değer özellikler olarak göze çarpıyor. Samsung TV, çeşitli kontrol seçenekleri sayesinde gayet sezgisel bir işletime sahip: iki uzaktan kumandaya (biri dokunmatik), tabletler ve akıllı telefon (iOS ve Android) uygulamalarına ek olarak ses ve mimik kontrolüne sahip. Arama fonksiyonu ve menü emirleri için sesli kontrol mekanizması gayet iyi çalışmakta ve ayrıca tüm cümleleri de anlıyor. Ama mimik kont-

rolü pek güvenilir değil. Fakat Samsung'un Akıllı TV'si sayısız uygulamayla uyumlu çalışabiliyor. Bir artı olarak da ikinci dokunmatik kumanda, arayüze ve hızlı tarayıcıya gayet iyi cevap vermekte.

Sayırsız arayüz ve alıcı ünitesi, TV'ye kablo ile bağlanan harici bir kutuya eklenmiş (One Connect Box), bu sayede uzun süreli kullanıma gayet elverişli. Samsung'un dediğine göre, HDMI 2.0 standardı uygulamaya geçtiği anda, yeni bir tür One Connect Box piyasaya sürülecek. USB ve ağ için entegre medya oynatıcısı en son formatları, hatta MKV gibi eski formatları bile destekliyor.

TEST SONUCU

215 santimetrelilik diyagonal geniş ekran boyutlarıyla Samsung UE85S9, testlerde her alanda bizi etkilemeyi başardı: ultra HD çözünürlüklü TV gerçekten harika bir görüntü kalitesine sahip. Klasındaki en geniş ölçüde özellikleri sunuyor ve harika işletim, çevrimiçi ve ağ özellikleri ile donatılmış. Buna rağmen, 65.000 TL'lik fiyatı bir çok kullanıcı için büyük bir engel.

- +** UHD formatına kadar mükemmel görüntü kalitesi, geniş yelpazedeki özellikleri
- Aşırı enerji tüketimi ve fiyatı

TEST LABORATUVARINDAN

TV'lerdeki en etkileyici faktör hiç şüphesiz görüntü kalitesi. Burada kontrast (damalı zeminde), parlaklık ve geniş izleme açısıyla homojen arka panel aydınlatması çok önemli.

Muazzam TV deneyimi

85 inç formatında bir TV için oldukça geniş bir odaya sahip olmanız gerekiyor.

- SAMSUNG UE85S9 (85 İNÇ):** 188 X 105 CM
- PANASONIC TX-P50VTW60 (50 İNÇ):** 110 X 62 CM
- SONY KDL-32EX655 (32 İNÇ):** 71 X 40 CM

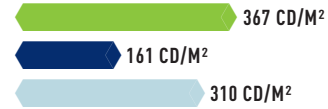

Işık saçan görüntü

84 inç LG rakibinin aksine, Samsung'un devasa görüntüsü adeta ışık saçıyor.

- SAMSUNG UE85S9**
- LG 84LM960V**
- SINIF ORTALAMASI**

PARLAKLIK

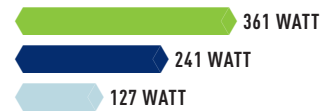

Enerji canavarı

Sadece bir inç küçük olan LG ekranla karşılaştırıldığında, Samsung modelinin ne kadar fazla enerji tükettiği ortaya çıkıyor, diğer dev ekranlı TV'lerden hiç bahsetmiyoruz bile.

- SAMSUNG UE85S9**
- LG 84LM960V**
- SINIF ORTALAMASI**

ENERJİ TÜKETİMİ

TEKNİK VERİLER

BOYUT/MAKSİMUM ÇÖZÜNÜRLÜK	85 inç / 3.840 x 2.160 Piksel
MAKS. KONTRAST (DAMALI ZEMİNDE)	201:1
MAKS. PARLAKLIK	367 cd/m2
TV ALICILARI (TUNER)	2 x DVB-T, 2 x DVB-C, 2 x DVB-S/S2, Analog kablo
MAKS. İZLEME AÇISI (DİKEY/YATAY)	176/176 derece
BAĞLANTILAR	4 x HDMI, SCART, composite, component, analog ses, LAN
ENERJİ TÜKETİMİ (BEKLEMEDE/ÇALIŞIRKEN)	0,3 / 361 watt
BOYUTLAR	37,5 x 4,3 x 25,1cm/2,8kg

DEĞERLENDİRME

TOPLAM PUAN	92,4
GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%47,5)	94
ÖZELLİKLER (%25)	100
ERGONOMİ (%15)	84
SES KALİTESİ (%5)	94
ENERJİ VERİMLİLİĞİ (%5)	96
3D KALİTESİ (%2,5)	94
FİYAT	yaklaşık 65.000 TL

CHIP Çok iyi (94)

Sony Cyber-shot QX10 Lens boyutlarına tam bir kamerayı sığdırıyor

Sony'nin yeni Cyber-shot QX10 kamera modülü, fotoğrafçılıkta yeni bir çağır açabilecek türde bir ürün olarak dikkat çekiyor. Kompakt lense yakın boyutlarına rağmen zoom lensi, resim sensörü ve tüm teknolojiyi rahatça taşınabilir bir gövdeye sığdıran modülün tam donanımlı bir kameradan eksikliği yok. Makine, 18 megapiksel çözünürlük ve 10x zoom'u mini boyutları içerisinde sığdırmayı başarmış. Bu küçük cihaz Wi-Fi üzerinden akıllı cebiniz veya tabletinizle iletişim kurabiliyor. Android market üzerinden indireceğiniz PlayMemories Mobile uygulaması üzerinden cep telefonunuz ile çalışan QX10, üzerinde bir zoom kaydıracağı ve microSD kart slotu da bulunuyor. Sony'nin DSC-QX10'un teknolojisini biraz daha parlatabileceğini düşünüyoruz. Modül, DSC-WX200'un artı ve eksi yanlarını neredeyse tamamen üzerinde taşıyor. QX10'un karlanma performansı daha kötü. Modülle gün ışığında çektiğiniz fotoğraflardaki pikselleri monitörünüzde görebiliyorsunuz. 1,440 x 1,080 piksel ve 12mbit/sn'de çektiğiniz videolar, bulanık görünebiliyor. Bu eksiler bir yana, QX10'u büyük oranda beğendiğimizi söyleyebiliriz. 10x'lik zoom lensi, küçük resimde beklendiği gibi 25 - 250mm'lik odak mesafesini kapsıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

KAMERA SINIFI	Kamera modülü
ÇÖZÜNÜRLÜK	18,2 megapiksel
RESİM SENSÖRÜ	1/2, 3 inç CMOS
OPTİK ZOOM	10x
ISO ARALIĞI	100-12,800S

DEĞERLENDİRME

FOTOĞRAF KALİTESİ (%45)	88
DONANIM (%40)	83
HIZ (%15)	85
FİYAT	649 TL

CHIP iyi (87)

Asus Mars GTX 760 Asus'un hazır SLI çözümü!

Performans olarak üst-orta seviye bir kart olan Asus Mars, halihazırda SLI olarak gelmesiyle en dikkat çekici yanını oluşturuyor. İki adet GeForce GTX 760 GPU'sunu tek devre üzerinde toplayan Mars GTX 760, böylece oyunseverleri SLI yapma derdinden kurtararak iki Nvidia ekran kartının gücünü bir arada sunuyor. Oldukça büyük ve güçlü bir görünüme sahip olan kart, tasarımıyla da ROG cazibesini yansıtıyor. Çift slot kaplayacak geniş bir gövdeye sahip olan kart, çift fanı ve Asus'un kart üzerinde yer verdiği geniş kanallı hattıyla iyi bir soğutma sağlayacak yapıda. Shader ünitelerine baktığımızda GPU başına 1152 CUDA çekirdeği taşıdığını görüyoruz. Grafik işlemci olarak 2 adet GK104'ü kullanan kart, yine 256 bit bellek veriyolu kullanıyor. Elbette bundan da iki adet mevcut. Yani 512 bit'e eşdeğer. Kartın belleklerine baktığımızda 2 GB'tan 2 adet yani toplamda 4 GB bellek taşıdığını görüyoruz. Toplam bellek hızı 6008 MHz. Kart fabrika çıkışında referans tasarım modele göre hız aşırıtmaya uğramış durumda. 980 MHz'lik taban hızının yerine Mars bize 1006 MHz'lik hız sunuyor. Asus, Mars GTX 760 ile çok özel bir kart hazırlamış. Kart trta-üst segmente özel bir performans sunuyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

GPU	Nvidia GeForce GTX 760 SLI
CUDA ÇEKİRDEĞİ	2 x 1152
BASE / BOOST CLOCK	1006 MHz / 1072 MHz
BELLEK	2 x 2 GB / 2 x 256b GDDR5 6008 MHz
BAĞLANTILAR	2 x DVI-I, DVD-D, Mini DisplayPort

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%50)	95
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	95
BAĞLANTI SEÇİMİ (%10)	90
FİYAT/PERFORMANS (%20)	65
FİYAT	2300 TL

CHIP iyi (88)

Asus Z87-Deluxe Quad Dünyanın ilk Thunderbolt 2'li kartı

Intel'in Haswell işlemcilerine uygun olarak geliştirdiği Z87-Deluxe Quad, dünyanın ilk Thunderbolt 2 teknolojisini taşıyan anakartı olma özelliğine sahip. Üzerinde yer verdiği Thunderbolt 2 portları ile 20 Gbit/s veri aktarımı gerçekleştirebilen Z87-Deluxe Quad, önceki nesle de destek veriyor elbette. Intel'in dördüncü nesil işlemcilerine uygun yapıda olan kart, LGA 1150 soket yapısında. ATX form faktöründe olan kart, zengin özelliklere ev sahipliği yapıyor. 4 Yönlü Optimizasyon özelliği ile performansa kolaylıkla hükmedebileceğiniz anakartın diğer bir dikkat çeken yanı ise NFC Express ve Wi-Fi ile Bluetooth bağlantıları. Kart bunlar için kullanışlı ek aparatları da beraberinde getiriyor. Hatta kartla birlikte bir USB istasyonu bile sunuluyor. Böylece anakartın üzerinde yer verdiği USB portlarına ek destek de sunan anakart, böylece kullanılabilirliği artırıyor. Üzerinde 4 adet DIMM DDR3 bellek slotu bulunduran kart, 32 GB'a kadar kapasite ve 3000 MHz'e kadar hız desteği gösteriyor. Hız aşırıtmalar için uygun yapıda olan kart, Nvidia Quad-GPU SLI ve AMD Quad-GPU CrossFireX teknolojilerini de destekliyor. Bu teknolojilerle birlikte çoklu ekran kartı kullanmak isteyen oyunseverleri memnun edecek olan anakart, emin üst performans arayanlar tarafından yakından incelenecektir.

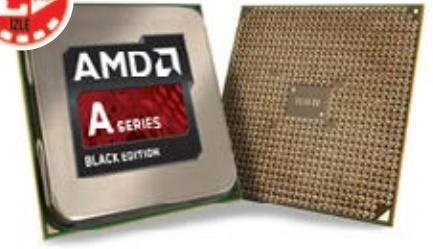
TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel Z87
İŞLEMCI DESTEĞİ	LGA 1150 Core i7 / i5 / i3 / Pentium
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR3 DIMM 32 GB
BAĞLANTILAR	Thunderbolt (2 adet), HDMI, LAN (2 adet), USB 2.0 (4 adet), Wi-Fi, Bluetooth 4.0
YAPI	ATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELLİKLERİ (%40)	90
PERFORMANS (%35)	93
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	92
BAĞLANTI SEÇİMİ (%10)	95
FİYAT	1098 TL

CHIP Çok iyi (91)

WD Black 2 Dual Drive İlk bütünleşik HDD ve SSD diski

Dünyanın ilk 2,5 inç boyutunda çift sürücülü depolama çözümü olan Black 2, hem HDD'yi hem SSD'yi bir arada sunuyor. Böylece ultra hızlı performansın yanında aynı anda geniş kapasite ihtiyacını karşılayan disk, tam 1 TB'lık HDD alanı ve 128 GB'lık SSD'yi bir araya getiriyor. 2,5 inç boyutunda, 9,5 mm inceliğinde ve 125 gram ağırlığında olan disk, SATA III arayüzünü kullanıyor ve 6 GB/s standardında çalışıyor. HDD tarafıyla 5400 RPM hızında çalışan diskin SSD tarafında ise flaş yongasıyla 20 nm MLC NAND görüyoruz. Disk kullanılabilir kapasite olarak 931 GB HDD, 111 GB SSD alanı sunuyor. Yaptığımız testlerde gayet iyi sonuçlar veren disk, SSD performansı ile sıralı okumada 400 MB/s, yazmada ise 200 MB/s civarında sonuçlar üretiyor. HDD ise okumada 112 MB/s, yazmada 113 MB/s veriyor. Beraberinde getirdiği SATA-USB 3.0 kablosu ile diski isterseniz taşınabilir disk olarak da kullanabiliyorsunuz. Tüm bunların yanında Black 2 Dual Drive'in Western Digital tarafından tam 5 yıllık garanti süresiyle korunduğunu da söylemek gerek. 512 k transfer testinde saniyede 58 MB yazan disk, okumada ise saniyede 43 MB elde etti.

TEKNİK ÖZELLİKLER

ARAYÜZ	SATA 6 GB/s
FAKTÖR	2,5 inç
SSD KAPASİTE	120 GB
HDD KAPASİTE	1 TB
GÜÇ TÜKETİMİ	1,80 watt

DEĞERLENDİRME

TRANSFER HIZI (%40)	86
PRATİK TEST (%25)	89
ERİŞİM SÜRESİ (%25)	94
GÜÇ TÜKETİMİ (%10)	92
FİYAT / PERFORMANS (%20)	70
FİYAT	1162 TL

CHIP Çok iyi (90)

Nvidia GeForce GTX 750 Ti Maxwell mimarisinin ilk örneği

Maxwell mimarisinin ilk örneği olma özelliği gösteren GeForce GTX 750 Ti, ailenin ilk üyesi. İlk nesil Maxwell mimarisiyle donatılan GeForce GTX 750 Ti, hem performans hem güç anlamında çok büyük yenilikler getiriyor. Nvidia, her zaman watt başına performans konusunda gelişim kaydetmeyi denedi ve bunda başarılı oldu. Sonunda bunun en güzel örneğini bize Maxwell'li GTX 750 Ti ile sunuyor. Fermi'den 4 kat, Kepler'den 2 kat daha fazla watt başına performans gösteren Maxwell, bu kartıyla yalnızca 60 watt tüketiyor. Üzerinde tek fan bulunduran kart, ayrıca bir güç bağlantısına ihtiyaç duymuyor. En önemli gelişimlerinden birini güç tüketimi noktasında gösteren kart, sisteminizde 300 watt'lık bir güç kaynağı olması durumunda rahatlıkla çalışıyor. 640 CUDA çekirdeğine sahip olan ekran kartı, standart saat hızıyla 1020 MHz, arttırılmış saat hızıyla ise 1085 MHz'le karşımıza çıkıyor. Bellek kapasitesi 2 GB. 128-bit GDDR5 bellek arayüzünü kullanan kart, elbette en büyük artısını Maxwell mimarisine sahip olmasıyla yaratıyor. Kepler'le kıyaslandığında çekirdek başına performansı yüzde 135 kadar arttıran bu mimari, watt başına performansı ise iki katına çıkartıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

CUDA ÇEKİRDEĞİ	640
BAZ FREKANSI	1020 MHz
BOOST FREKANSI	1085 MHz
BELLEK	2 GB / 128b GDDR5
BAĞLANTILAR	2xDL-DVI, mini-HDMI

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%50)	95
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	96
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	90
FİYAT/PERFORMANS (%20)	94
FİYAT / PERFORMANS (%20)	75
FİYAT	482 TL

CHIP Çok iyi (94)

AMD A8-7600 AMD'nin yeni nesil Kaveri APU'su

A8-7600, AMD'nin üçüncü nesil APU'su ve aynı zamanda heterojen sistem mimarisine (HSA) sahip ilk APU olarak da dikkat çekiyor. AMD'nin Mantle API'si ve TruAudio teknolojisini de destekleyen Kaveri, üst seviye performans gözetilerek hazırlanmış. Çoklu CPU ve GPU çekirdeklerini bir arada kullanan işlemci, GPU'da yüzde 50, işlemcide ise yüzde 20 hız artışına kadar destek verebiliyor. Elimizdeki model olan A8-7600, 10 çekirdek taşıyor. Bunlardan 4'ü CPU, 6'sı ise GPU için ayrılmış. 28 nm teknolojisinde çalışan A8-7600, 3,1 GHz hızında çalışıyor. Hız aşırımlarda ise 3,8 GHz'i görebiliyorsunuz. GPU saat hızına baktığımızda ise 720 MHz'i görüyoruz. GPU hanesinde yazan ismin AMD Radeon R7 olduğunu da söyleyelim. İşlemci 45 watt ile 65 watt arasında çalışıyor. Enerji tasarrufu modunda 45 watt, performans modunda ise 65 watt tüketen işlemcinin, performans noktasında sessizliğini koruduğunu da söyleyelim. AMD'nin Kaveri kod adlı yeni APU'su A8-7600, fark yaratacak teknolojileri bir arada sunuyor. Intel tarafında Core i3'ün karşısına konumlanabilecek olan A8-7600, özellikle bütünleşik GPU çözümüyle iyi iş çıkartıyor. Genel, ofis ve eğlence amaçlı kullanımlarda tercih edilebilir.

TEKNİK ÖZELLİKLER

ÇEKİRDEK	10 (4 CPU / 6 GPU)
İŞLEMCI TEKNOLOJİSİ	28nm
CPU BAZ FREKANSI	3,1 GHz
CPU BOOST FREKANSI	3,8 GHz
BELLEK HIZI	2133 MHz

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%70)	86
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	89
GÜÇ TÜKETİMİ (%10)	90
UYUMLULUK (%10)	80
FİYAT	Belli değil

CHIP İyi (75)

AOC i2369Vn AOC'nin AH-IPS panelli monitörü

23 inç boyutunda bir ekran paneline sahip olan monitör, böylece 27 inç büyük bulanların ilgisini çekebilir. Özellikle ekran tasarımıyla beğendiğimiz cihaz, mat malzemeyle kaplı bir ekrana sahip. Ekranın çevresinde oldukça ince bir çerçeve kullanılmış. Bu da görseelliğe büyük katkıda bulunuyor. Ekranın stant üzerinde öne ve arkaya doğru eğilebildiğini de söyleyelim. Böylece ekran karşısında oturuş şeklinize göre ekranı ayarlayabiliyorsunuz. Grafik tasarımıyla uğraşan kullanıcılar da monitörün bu yönüyle memnun olacaklardır. 16:9 görüntü formatında görüntü aktaran monitör, Full HD çözünürlüğü destekliyor. Üzerinde dahili hoparlör de bulundurulması sevindirici. Kullanılan AH-IPS panel, ekranın 178 dereceye kadar geniş görüş açısı sunmasının yanında elbette görüntü kalitesi de büyük katkı sağlıyor. Görüş açısı değiştirdiğimizde parlaklık veya renk bozulmasına rastlamadık. Ekranın tamamında homojen renk dağılımı mevcut. Güçlü gölge tutarlılığının yanında statik kontrast performansı da beğendiğimiz monitörün parlaklık seviyesi ise 250 kandela. 6 ms'lik tepki süresiyle hızlı cevap veren monitör, özellikle ekranda mat malzeme kullanılmış olmasıyla ilk bakışta dikkat çekiyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	23 inç AH-IPS (1920x1080)
TEPKİ SÜRESİ	6 ms
PARLAKLIK	250 kandela
KONTRAST	1000:1 (statik), 50.000.000:1 (dinamik)
BAĞLANTILAR	HDMI (2 adet), MHL, DisplayPort

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	92
ERGONOMİ (%25)	85
KULLANIM (%15)	86
BAĞLANTI SEÇEN. (%10)	70
TEKNOLOJİ (%10)	80
FİYAT	440 TL

CHIP İyi (85)

ZyXEL NBG6716 Multimedya merkezi isteyenler için

802.11n standardından 3 kat daha hızlı olan 802.11ac teknolojisi, ağ çözümlerinin köklü markalarından ZyXEL'in yeni HD Media Router'ında da karşımıza çıkıyor. Çift bantlı kablolu AC1750 HD Media Router'ı olarak anılan ZyXEL'in yeni cihazı NBG6716, özellikle tasarımıyla dikkat çekici. Çift bant desteği sağlayan cihaz, özellikle internet üzerinden hızlı veri aktarımı sağlamak ve multimedya dosyalarına erişmek isteyen kullanıcıların beklentisini karşılayacak özellikler içeriyor. 1750 Mbps'e erişebilen performansıyla dikkat çeken HD Media Router, ZyXEL'in çevreci özelliklerine de ev sahipliği yapıyor. Eğer evinizi internete bağlı bir multimedya merkezine çevirmek istiyorsanız ZyXEL'in bu çift bantlı kablolu AC1750 HD Media Router'ı işinize çok yarayacak. 2.4 GHz'de 802.11 b/g/n standartlarını destekleyen cihaz, 5 GHz bandında işin içine AC teknolojisini de katıyor. Evinizi bir medya merkezine çevirmek istiyorsanız ZyXEL'in NBF6716 kod adlı AC1750 HD Media Router'ı sizin için iyi bir çözüm olabilir. Yeni kablolu standart olan AC teknolojisini destekleyen cihaz, hızlı veri transferinin yanında cihazlar arası trafiği başarılı şekilde yönetebiliyor ve geniş kapsama alanı sunuyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

STANDART	802.11 b/g/n - 802.11ac/n/a
FREKANS	2.4 GHz / 5 GHz
HIZ	450 Mbps (2.4 GHz), 1300 Mbps (5 GHz)
BAĞLANTILAR	WAN, LAN (4 adet), USB 2.0 (2 adet)
BOYUTLAR	214 x 74 x 165 mm

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%50):	92
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%25):	93
ERGONOMİ (%15):	93
KULLANIM KOLAYLIĞI (%10):	92
FİYAT	Belli değil

CHIP Çok iyi (92)

Samsung UD590 4K UHD görüntü kalitesiyle karşımızda

Samsung UD590, Full HD ekranlara göre 4 kat daha fazla çözünürlük sağlamasıyla fark yaratıyor. 4K UHD teknolojisinin vücut bulduğu ekran, neredeyse büyüleyici bir görsellik sunuyor. Siyah ve beyaz dengesi bir yana Full HD ekranla yan yana getirdiğinizde aradaki çözünürlük farkının kattıklarını görmezden gelmenize adeta imkan yok. Standart monitörlere göre 64 kat daha fazla renk sunabilen Samsung UD590, görüntü akışını büyük bir ahenkle sahneleyebiliyor. Böylece hem iş hem eğlence kullanıcıları için ideal olduğunu söyleyebiliriz. Menü arabirimi üzerinden erişebileceğiniz Picture by Picture ve Picture in Picture 2.0 özelliği ile dilerseiz ekranı bölebilir ve farklı görüntü kaynaklarını monitör üzerinde buluşturabilirsiniz. Monitör, minimalist tasarımı ve bağlantı seçenekleriyle de dikkat çekici. Şık stant ve ekran çerçevesine sahip olan monitör, 2 HDMI ve DisplayPort bağlantısıyla görüntü için ideal noktaları sunuyor. Ancak monitörde bir USB arabirimi yok. Samsung UD590'ın, eğilip bükülememesiyle pek ergonomik olduğunu söyleyemeyiz. Ancak 4K UHD görüntü sunmasıyla zengin içerik üreten monitörün farklı bir deneyim yaşattığı bir gerçek.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	28 inç UHD / 4K (3840x2160 piksel)
TEPKİ SÜRESİ	1 ms
PARLAKLIK	300 kandela
KONTRAST	1000:1
GÖRÜŞ AÇISI	170 / 160 derece

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	95
ERGONOMİ (%25)	70
KULLANIM (%15)	92
BAĞLANTI SEÇEN. (%10)	80
TEKNOLOJİ (%10)	91
FİYAT	1699 TL

CHIP İyi (86)

MSI B85-G43

MSI'nin Intel tabanlı 4'üncü nesil anakartı

LGA 1150 soket yapısında olan B85-G43, Intel'in 4'üncü nesil Core i3, i5 ve i7 işlemcilerine hazır. Genel olarak karta hızlıca bakacak olursak, üzerinde 4 adet DDR3 belleğe yer verildiğini görüyoruz. 1600 MHz'e kadar hızları destekleyen bellek slotları maksimum 64 GB kapasiteye kadar açık. Ekran kartı için 3'üncü nesil PCI Express arabirimi bulunduran anakart, saniyede 32 GB veri transfer hızıyla bir önceki nesilden 2 kat daha hızlı veri aktarımı yapabiliyor. Bu da elbette oyun performansına olumlu yansıyor. B85-G43'ün öne çıkan özellikleri arasında Military Class 4, OC Genie 4 ve Super RAID bulunuyor. MSI'nin diğer kartlarında da görmeye alışık olduğumuz Military Class 4, kartın üzerinde yer alan bileşenlerin yüksek kalitede ve dayanıklı olduğunu göstergesi. B85-G43, hız aşırımlar yapabileceğiniz bir kart. Buna büyük katkı sağlayan OC Genie 4 teknolojisinin de sahibi. Anakartın bir başka özelliği ise Super RAID uygulaması. Sistem performansınızı ayarlamayı ve sisteminizin güncel kalmasını sağlayan bu özellik, Command Center ile birleştiğinde esnek bir kullanım sunuyor. MSI B85-G43, orta segment için iyi bir kart. Performans noktasında özellikle iş amaçlı kullanımlarda rahatlık sağlıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel B85 Express
İŞLEMCI DESTEĞİ	LGA 1150 Core i7 / i5 / i3 / Pentium
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR3 DIMM 64 GB
BAĞLANTILAR	USB 2.0 (6 adet), USB 3.0 (2 adet), SATA 6Gb/s (4 adet), HDMI, Ethernet
YAPI	ATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELLİKLERİ (%40)	82
PERFORMANS (%35)	85
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	90
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	83
FİYAT	273 TL

CHIP iyi (85)

Asus MB168

Ultra mobil monitörlere örnek

Asus'un "iki ekran tek ekrandan iyidir" sloganıyla tanıtılan MB168, USB üzerinden çalışan bir model. Monitörün üzerinde yalnızca USB kablosu var. Tek bağlantı olarak USB 3.0 arabirimini kullanan monitör, böylece "tak-çalıştır" özelliği ile büyük rahatlık sağlıyor. Buna hafif ve ince yapısını da eklediğinizde rahatlıkla çantaya atıp taşıyabilmeniz büyük kolaylık. Ezlink teknolojisi sayesinde dizüstü bilgisayarla kullanıldığında çok büyük güç tüketeceğinden şüphelenmeye gerek yok. Çalışırken 5 W tüketen monitör, bekleme modunda ise bunu 0'a indiriyor. 15,6 inç boyutunda bir ekranın sahibi olan monitör, 1366x768 piksel çözünürlüğünde görüntü üretiyor. WLED panelli görüntü kalitesiyle gayet iyi iş çıkartıyor. Monitör elbette USB 2.0'larla da uyumlu. Fakat monitörü USB 2.0'a bağladığınızda parlaklıkta çok hafif bir kayıp yaşıyorsunuz. Beraberinde getirdiği kılıfı bir stant olarak kullanan monitör, standıyla çok yer kaplıyor. Monitörü, çok hafif ve ince bir yapıya sahip olduğu için basit bir plastik aparatla ayakta tutabileceğiniz gibi, kullanım alanınıza göre sırtını bir yere de yaslayabilirsiniz. Mobil ortamlarda da çift ekran keyfi yaşamak isteyenlere öneriyoruz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	15,6 inç WLED/TN (1366x768)
TEPKİ SÜRESİ	11 ms
PARLAKLIK	200 kandela
KONTRAST	500:1
DAHİLİ HOPARLÖR	Yok

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	80
ERGONOMİ (%25)	65
KULLANIM (%15)	85
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	88
TEKNOLOJİ (%10)	90
FİYAT	Belli değil

CHIP iyi (78)

Dark Evo X5

Uygun fiyatlı yüksek performanslı Full HD

Dark Evo X5, 5 inç boyutunda Full HD çözünürlüklü bir ekrana sahip. Çift SIM kart desteği sunan telefon, 4 çekirdekli işlemciyle çalışıyor. 16 GB dahili hafızayla gelen telefonun yaklaşık 12 GB'lık kullanılabılır hafızası mevcut. Ancak 32 GB'a kadar geliştirilebilir microSD kart seçeneği de eklenmiş. 1 GB RAM seviyesiyle kategorisi için yeterli. Diğer yandan 13.0 MP arka kamera da telefon üzerinde yer alıyor. Özellikle 5 inç boyutunda Full HD IPS ekranıyla dikkat çeken Evo X5, 441 PPI piksel yoğunluğuyla gayet uygun görünüyor. 159 gram ağırlığında olan cep 9 mm kalınlığında. Üzerinde 2000 mAh'lık batarya taşıyan cep, pil ömrüyle tüm günü çıkartıyor. Ancak isteyenler için 4000 mAh'lık ek batarya aparatı da sunuluyor. MediaTek'in MTK6589T işlemcisinin kullanıldığı cep, 4 çekirdekli işlemcisiyle 1,50 GHz hız sunuyor. Orta segment için gayet başarılı sonuçlar sunan cep, General Mobile Discovery'den daha iyi durumda. Oyun ve uygulama performansı da tercih edilebilecek olan Evo X5, kamerasıyla otomatik netleme, HDR, panorama, seri çekim gibi özellikler de sunuyor. Özellikle fiyat/performans oranıyla iyi bir cep telefonu almak isteyenler tarafından tercih edilecektir diye düşünüyoruz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 4.2
İŞLEMCI	ARM Cortex A7 MTK6589T Quad-Core 1,50 GHz
BELLEK	1 GB
KAMERA	2.0 MP (ön), 13.0 MP (arka)
BAĞLANTILAR	Çift Hat, Wi-Fi, GPS, Bluetooth

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	88
İNTERNET (%20)	83
MÜLTİMEDYA (%20)	85
TELEFON FONKSİYONU (%10)	84
FİYAT/PERFORMANS (%10)	89
FİYAT	899 TL

CHIP iyi (86)

Türkiye'nin haftalık
tek otomobil dergisi

**Auto
SHOW**

Artık
Auto SHOW

DAHA
büyük
güçlü
renkli

Ayın yeni ürünleri

CHIP TOP 10

CHIP Test Merkezi'ne her ay 100'e yakın ürün ulaşıyor. 14 kategoriden en ilginç olan yeni ürünleri sizler için bir araya getirdik. Ürünlerle ilgili ayrıntılı bilgileri tablolarda veya www.chip.com.tr adresinde bulabilirsiniz

SIRA 3 LCD TELEVİZYON 43 İNÇ VE ÜZERİ

Samsung UE55F9090

55 inçte UHD çözünürlüğü, mükemmel görüntü kalitesi, güçlü sesler, online ve ağ fonksiyonları; ancak B sınıfı enerji tüketimi.
Toplam puan: 93,1
Fiyat: yaklaşık 3.400 €

SIRA 5 CEP TELEFONU ANDROID

Google Nexus 5 (32 GB)

Keskin ve parlak ekran, harika performans, güncelleme garantili Android 4.4, temiz işçilik ve tasarım; ancak az ışıkta kamerası zayıf.
Toplam puan: 95,4
Fiyat: yaklaşık 1250 TL

SIRA 7 ANAKART INTEL LGA-1155

MSI Z77A-GD80

Dört SATA 6 yuvası, CrossFireX ve 3-Way-SLI için 3 x PCIe, Thunderbolt, otomatik sürücü ve BIOS güncellemeleri için yazılım; ancak sadece üç USB 3.0 bağlantısı.
Toplam puan: 93,4
Fiyat: yaklaşık 190 €

SIRA 1 LCD TELEVİZYON 43 İNÇ VE ÜZERİ

Samsung UE55F9090

55 inçte UHD çözünürlüğü, mükemmel görüntü kalitesi, güçlü sesler, online ve ağ fonksiyonları; ancak B sınıfı enerji tüketimi.
Toplam puan: 93,1
Fiyat: yaklaşık 3.400 €

SIRA 1 TABLET IOS

Apple iPad mini Retina WiFi + 4G 128 GB

Keskin ekran, harika işçilik ve taşınabilirlik, A7 işlemci, iOS 7; ancak ekran parlaklığı homojen değil.
Toplam puan: 90,7
Fiyat: yaklaşık 2100 TL

SIRA 13 DİJİTAL FOTO. MAKİNESİ GENEL ÇÖZÜM/STİL

Canon PowerShot S120

Keskin fotoğraflar, iyi işçilik, manuel mod, 60 fps Full HD video; ancak önceki modeline göre daha fazla noise ve çok kısa video kayıt süresi
Toplam puan: 83,9
Fiyat: yaklaşık 470 €

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ GİRİŞ SEVİYESİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Etkinleşme hızı (%15)	Değişim hızı (%15)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)	
1	Casio ExilimEX-ZR700	78.5	200 €	69	83	96	0.26	15.9	18	225
2	Sony Cyber-shot DSC-WX200	77.9	180 €	78	74	89	0.34	18	10	120
3	Canon PowerShot SX240 HS	75.8	190 €	76	74	78	0.41	12	20	225
4	Canon PowerShot SX260 HS	75.6	170 €	76	75	78	0.45	12	20	230
5	Canon Ixus 255 HS	75.4	170 €	75	75	79	0.27	12	10	145
6	Casio ExilimEX-ZR300	75	130 €	65	79	96	0.31	15.9	12.5	205
7	Sony Cyber-shot DSC-WX80	74.8	140 €	74	71	88	0.33	15.9	8	125
8	Casio ExilimEX-ZR400	73.9	200 €	60	81	97	0.28	15.9	12.5	205
9	Sony Cyber-shot DSC-WX50	73.3	160 €	68	74	87	0.37	15.9	5	120
10	Canon Ixus 500 HS	73	170 €	79	68	70	0.45	10	12	155

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. KOMPAKT - MEGA-ZOOM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Değişim hızı (%15)	Deklansaj, megapiksel (s)	Optik zoom (x)	Etkiler	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-HX50V	81.5	340 €	78	84	84	0.29	20.2	30	272
2	Sony Cyber-shot DSC-HX20V	80.3	370 €	77	82	86	0.32	18	20	255
3	Panasonic Lumix DMC-TZ41	79.8	280 €	75	83	88	0.24	18	20	198
4	Casio ExilimEX-ZR800	79.1	330 €	69	82	100	0.21	15.9	18	225
5	Canon PowerShot SX280 HS	77.9	210 €	77	77	85	0.27	12	20	235
6	FujifilmFinepix F900EXR	77.5	300 €	71	79	93	0.16	15.9	20	235
7	Panasonic Lumix DMC-TZ36	76	210 €	72	79	79	0.28	15.9	20	193
8	Sony Cyber-shot DSC-WX300	74.9	230 €	69	79	80	0.53	18	20	164
9	FujifilmFinepix F800EXR	72.8	240 €	66	78	80	0.28	15.9	20	235
10	Nikon Coolpix S9500	71.2	220 €	65	74	81	0.33	18	22	205

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. GENEL ÇÖZÜM/STİL

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özel./kull. (%40)	Foto kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Değişim hızı (%15)	Deklansör megapiksel (s)	Optik zoom (x)	Etkinleşme	Ağırlık (g)
1	Sony Cybershot DSC-RX100 II	90,1	750 €	96	86	84	0,39	20	3,6	280
2	Canon PowerShot G1 X	89,7	530 €	100	87	66	0,54	14,2	4	535
3	Canon PowerShot G16	89,6	550 €	90	89	89	0,25	12	5	355
4	Panasonic Lumix DMC-LX7	88,7	420 €	86	90	93	0,27	10	3,8	300
5	Sony Cybershot DSC-RX100	87,9	550 €	91	84	89	0,25	20	3,6	240
6	Fujifilm Finepix X20	87,6	530 €	86	88	93	0,23	12	4	355
7	Fujifilm Finepix X10	85,6	370 €	83	89	85	0,33	12	4	360
8	Nikon Coolpix P7800	85,2	500 €	81	94	77	0,35	12	7,1	400
9	Nikon Coolpix P7700	84,7	390 €	83	90	77	0,39	12	7,1	395
10	Panasonic Lumix DMC-LF1	84,2	400 €	80	87	91	0,28	12	7,1	195

CEP TELEFONLARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.) (TL)	Kullanım (%30)	İnternet (%20)	Telefon ve pil (%20)	Ekran boyutu (inç)	Kamera (megapiksel)	Pil süresi	WLAN (802.11)	
1	Samsung Galaxy Note 3	96.9	1950	94	100	96	100	5.7	9:09	12.8	ac/n
2	LG G2	95.9	1400	94	98	93	100	5.2	9:09	13.0	ac/n
3	Sony Xperia Z1	95.8	2000	96	100	94	95	5	6:18	20.7	ac/n
4	HTC One	95.7	1700	99	98	91	92	4.7	5:55	4.1	ac/n
5	Google Nexus 5 (32GB)	95.4	1250	100	99	86	94	5	6:36	8.0	ac/n
6	Samsung Galaxy S4	95.4	1500	93	100	92	99	5	7:11	12.8	ac/n
7	Sony Xperia Z	95.2	1550	94	99	92	96	5	5:07	12.8	n
8	HTC One Mini	94.7	1250	97	98	90	93	4.3	7:26	4.1	n
9	Apple iPhone 5S (64GB)	94.6	2500	97	98	89	90	4	6:31	8.0	n
10	HTC One X+	94.3	1300	98	91	91	95	4.7	6:39	8.0	n

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

SABİT DİSKLER NOTEBOOK

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	WD Blue 500 GB (WD5000LPVT)	86.8	50 €	100	98	79	30
2	WD Blue 750GB (WD7500BPVT)	80.1	50 €	94	97	66	20
3	Toshiba MQ Hybrid 1TB (MQ01ABD100H)	79.8	85 €	68	89	87	75
4	Seagate Laptop Thin SSHD 500GB (ST500LM000)	79.6	60 €	69	93	86	50
5	WD Red 1TB (WD10JFCX)	78.4	70 €	75	90	85	33
6	WD Blue 1TB (WD10JPVT)	78.1	65 €	84	86	76	30
7	Seagate Momentus 5400.7 750GB (ST9750423AS)	77.7	75 €	92	92	62	26
8	Seagate Momentus XT 750GB (ST750LX003)	77.7	120 €	54	88	81	100
9	Toshiba MK3261GSYN 320GB	77	60 €	71	87	81	34
10	HGST Travelstar 7K1000 1TB (HTS721010A9E630)	76.6	65 €	49	100	100	38

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

SABİT DİSKLER SATA 3,5 İNÇ, 1 TB ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Seagate Desktop SSHD 2000 GB	81.1	100 €	100	77	48	100
2	Seagate Barracuda 7200.14 3TB (ST3000DM001)	71.7	100 €	95	78	50	41
3	HGST Ultrastar 7K3000 3TB (HUA723030ALA640)	71.5	200 €	90	66	100	40
4	WD Red 1TB (WD10EFRX)	70.5	60 €	74	100	40	17
5	WD Black 4TB (WD4001FAEX)	69.2	200 €	82	89	56	35
6	WD Red 2TB (WD20EFRX)	69	90 €	72	97	39	31
7	WD Red 3TB (WD30EFRX)	68.2	120 €	67	93	36	38
8	Seagate NAS HDD 4TB (ST4000VN000)	65.5	160 €	88	73	41	29
9	Samsung SpinPoint F3 1TB (HD1035J)	65.3	130 €	67	88	47	34
10	HGST DeskStar 7K4000 4TB (HDS724040ALE640)	65.2	180 €	81	77	51	38

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

TABLETLER

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Apple iPad mini RetinaWiFi + 4G 128GB	90.7	750 €	99	76	90	83
2	Apple iPad Air 128GB 4G	89.8	870 €	100	83	75	83
3	Apple iPad mini 64GB 4G	88.4	620 €	99	64	94	76
4	Asus Google Nexus 7 2	87.6	270 €	93	72	100	67
5	Lenovo Yoga Tablet 10 (B8000)	87.6	300 €	94	84	84	66
6	Microsoft Surface 2	87.6	430 €	98	77	84	67
7	Apple iPad 3 64GB 4G	86.8	640 €	99	82	69	74
8	Samsung ATIV Smart PC (XE500TIC-H02DE)	86.7	650 €	90	90	79	78
9	Samsung Galaxy Tab 3 8.0 (SM-T3100)	85.2	250 €	91	71	93	66
10	Asus Memo Pad FHD 10 (ME302C-1B012A)	84.6	350 €	93	79	78	68

EV SİNEMASI PROJEKTÖRLERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Epson EH-TW3200	87.6	1,100 €	97	100	53	1,920 x 1.080
2	BenQW700	86.1	510 €	90	95	67	1,280 x 720
3	BenQW703D	85.6	560 €	90	88	77	1,280 x 720
4	Panasonic PT-AH1000E	84.9	1,750 €	100	80	57	1,920 x 1.080
5	Acer H6510BD	83.7	700 €	96	69	80	1,920 x 1.080
6	Acer H9500BD	83.2	1,500 €	89	75	100	1,920 x 1.080
7	ViewSonic Pro8200	82.2	750 €	91	79	73	1,920 x 1.080
8	ViewSonic Pro9000	81.9	1,650 €	88	77	61	1,920 x 1.080
9	ViewSonic Pro8400	81.8	1,350 €	90	76	75	1,920 x 1.080
10	Optoma HD300X	81.4	990 €	93	82	53	1,920 x 1.080

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 42 İNÇ KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Philips 40PFL8008S	95.7	1,150 €	100	94	95	192:1
2	Samsung UE40F8090	95.3	1,100 €	94	100	100	199:1
3	Sony KDL-42W805A	93.8	805 €	95	92	94	178:1
4	Samsung UE40F7090SL	92.5	930 €	92	96	96	190:1
5	Samsung UE40F6470	91.3	490 €	90	94	90	165:1
6	Panasonic TX-L42ETW60	90.8	740 €	86	93	99	163:1
7	Philips 42PFL6008K	90.7	680 €	89	89	97	164:1
8	Philips 40PFL7007K	88.6	900 €	88	85	97	192:1
9	Toshiba 40L7363DG	88	500 €	90	86	83	172:1
10	Toshiba 39L4363D	85.9	400 €	89	89	79	176:1

ANAKARTLAR AM3

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Gigabyte GA-990FXA-UD7	99.2	200 €	100	98	100	990FX
2	Asrock 990FX Extreme4	97	120 €	99	98	92	990FX
3	MSI 990FXA-GD80	96.4	150 €	95	100	93	990FX
4	Asrock 990FX Extreme9	96.3	170 €	99	96	92	990FX
5	Asus M5A99X Evo	95.6	130 €	94	98	96	990X
6	Gigabyte GA-990FXA-UD5	95.2	140 €	97	97	90	990FX
7	Asrock 890FX Deluxe5	94.9	130 €	96	97	90	890FX
8	MSI 990FXA-GD65	93.6	100 €	87	99	96	990FX
9	Asus M5A97 Evo R2.0	93.4	80 €	87	98	97	970
10	Gigabyte GA-970A-UD3	93.3	80 €	86	99	97	970

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 43 İNÇ ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Panasonic TX-L65WT600E	95.2	6,500 €	98	100	95	201:1
2	Samsung UE85S9	93.2	35,650	94	99	100	201:1
3	Samsung UE55F9090	93.1	3,400	96	98	92	208:1
4	LG 65LA9709	92.6	7,000	100	97	75	210:1
5	Philips 65PFL9708S	91.7	4,600	95	96	86	195:1
6	Samsung KE55S9C	91.6	8,000	98	92	85	214:1
7	Samsung UE65F9090	90.9	6,000	92	98	92	180:1
8	LG 84LM960V	90.8	13,500	95	91	90	198:1
9	Sony KDL-46W905A	90.2	1,600	93	85	92	198:1
10	Toshiba 58M9363DG	89.1	3,000	95	91	86	197:1

INTEL ANAKARTLAR SOCKET 1155

Sıra	Ürün	Toplam puan	Güç tüketimi (W)	Transfer hızı (MB/s)	Erişim süresi (ms)	Uygulama (%)	Güvenlik (%)
1	Gigabyte GA-Z77X-UD5H	97.4	220 €	94	100	100	Z77
2	Asus Maximus V Extreme	97.3	350 €	100	95	96	Z77
3	Asus P8Z77-V Premium	95.7	370 €	100	94	92	Z77
4	Gigabyte G1.Sniper 3	95.3	290 €	99	92	94	Z77
5	Asus Maximus V Formula	94.5	260 €	93	99	91	Z77
6	Asus P8Z77-V Deluxe	93.7	230 €	95	94	90	Z77
7	MSI Z77A-GD80	93.4	190 €	92	91	100	Z77
8	MSI Z77 MPower	92.3	140 €	86	96	98	Z77
9	Asus Maximus IV Extreme	91.7	300 €	86	94	98	P67
10	Asrock Fatal1ty Z77 Professional	90.2	190 €	95	92	81	Z77

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMİZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

İşlemci rehberi

Piyasada satılan işlemci ve grafik yongalarıyla ilgili performans bilgilerini CHIP CPU-GPU rehberinde bulabilirsiniz

Ufuk Yamankılıçoğlu

Güce doymayan profesyonel kullanıcılar sevinebilirler, zira en iyiler listemizde artık iki adet uygun fiyat-performans oranına sahip Haswell yongası arasında bir seçim yapabilirler: Core i7-4770K, dört çekirdekli bir işlemci ve açık çarpanı sayesinde kolayca overclock edilebiliyor,

i7-4770 ise neredeyse aynı performansa sahip olmasına rağmen, i7-4770K'ya göre 40 dolar daha ucuz. Model adında „K“ ekinin sahip olmayan Haswell işlemciler gerçi hız aşırıya izin vermiyorlar, ancak turbo modunda 3,9 GHz'e kadar çıkan hız sayesinde buna pek de ihtiyaç duymuyorlar. Üst seviyedeki en uygun fiyatlı işlemci olarak Intel Core i7-4770 4. sırada yer alıyor ve yeni bir satın alma tavsiyesi olmayı başarıyor. Masaüstü işlemcilerdeki ikinci yeni

modelimiz ise sıralamanın üçte birlik alt seviyesinden geliyor. 22. sıradaki AMD A10-6790K işlemcisinin gücü entegre grafiğinde saklı: 3DMark Vantage sentetik benchmark testinde 4,3 GHz hızındaki dört çekirdekli işlemci 6.381 puanla hatta satın alma tavsiyemiz olan Intel Core i7-4770'i (6.187 puan) geçmeyi başarıyor. Daha az grafik yoğunluklu olan Cinebench, WinRAR ve TrueCrypt benchmarklarında ise buna karşın A10-6790K zirve sınıfındaki işlemcilerle boy ölçüşemiyor. Geçen aya göre daha uygun bir fiyata sahip olan orta seviye satın alma tavsiyemiz AMD FX-8320'nin fiyatı ise sadece 155 dolar.

Mobil işlemciler Taşınabilir ve enerji tasarruflu bir Ultrabook arayanlar, özellikle Intel Core i5-3317U işlemcili bir modeli dikka-

te alabilirler. Ivy Bridge ailesinden olan bu Ultra Low Voltage (ULV) yonga ultrabooklar için şu andaki en ucuz ve düzgün bir performans sunan seçeneklerden biri. 17 watt TDP güç tüketim değeri, ultrabookların i5-3317U ile birlikte neredeyse 5,5 saat çalışma süresine sahip olmasını sağlıyor.

Grafik yongaları GPU'larda nVidia, yine bir satın alma tavsiyesi almayı başardı: Fiyata önem veren oyuncular GeForce GTX 660 için artık sadece 175 dolar ödemek zorundalar. Bunun karşılığında güncel Kepler mimarili, dinamik overclock fonksiyonlu orta seviye bir ekran kartına sahip oluyorsunuz. GTX 660'ın güç tüketimi de 140 watt ile kendi performans seviyesine göre düşük denilebilir.

uyaman@chip.com.tr

Masaüstü

Sıra	İşlemci	Fiyat-performans puanı	Yaklaşık fiyat	CPU performans puanı	CPU çekirdek / Thread sayısı	Soket tipi	Turbo-Mod (GHz)	CPU Freqansı (GHz)	L2-Cache (KB)	L3-Cache (KB)	Üretim mimarisi (nm)	Cinebench R11.5 64 Bit	WinRAR x64 4.01 64 Bit	TrueCrypt 7.1 AES-256 (MB/s)	GPU performans puanı	3DMark Vantage 1.0.2 Perf.	Resident Evil 5 12x10 (fps)
1	Intel Core i7-4960X	1.000	100	52.3	2011	6/12	3,60	4,00	6 x 256	15.360	22	130	12,09	4.569	370	-	-
2	Intel Core i7-3970X	790	89,6	39.2	2011	6/12	3,50	4,00	6 x 256	15.360	32	150	10,76	4.172	324	-	-
3	Intel Core i7-4770K	290	82,6	88.4	1150	4/8	3,50	3,90	4 x 256	8.192	22	84	8,58	3.630	253	85,0	HD 4600
4	Intel Core i7-4770	260	76,8	97.8	2011	4/8	3,70	3,90	4 x 256	10.240	22	130	7,90	3.980	242	-	-
5	Intel Core i7-4820K	280	74,9	73.0	AM3+	8/8	4,70	5,00	4 x 2.048	8.192	32	220	7,79	4.810	300	-	-
6	AMD FX-9590	270	71,2	66.8	AM3+	8/8	4,40	4,70	4 x 2.048	8.192	32	220	7,35	4.742	280	-	-
7	AMD FX-9370	200	70,7	86.1	1150	4/4	3,40	3,80	4 x 256	6.144	22	84	6,54	3.472	189	81,8	HD 4600
8	Intel Core i5-4670K	200	70,1	77.8	1155	4/4	3,50	3,90	4 x 256	8.192	22	77	7,50	3.497	228	57,8	HD 4000
9	Intel Core i7-3770K	280	68,6	56.3	2011	4/8	3,60	3,90	4 x 256	10.240	32	130	7,23	3.529	206	-	-
10	AMD FX-8350	170	67,7	93.5	AM3+	8/8	4,00	4,20	4 x 2.048	8.192	32	125	6,95	4.702	259	-	-
11	Intel Core i5-4570	325	67,7	82.6	1150	4/4	3,20	3,60	4 x 256	6.144	22	84	6,18	3.333	180	79,2	HD 4000
12	Intel Core i7-2700K	325	65,1	48.6	1155	4/4	3,50	3,90	4 x 256	8.192	32	95	7,05	3.465	201	37,5	HD 3000
13	AMD FX-8320	155	64,7	100.0	AM3+	8/8	3,50	4,00	4 x 2.048	8.192	32	125	6,42	4.665	244	-	-
14	Intel Core i5-4440	200	63,1	71.9	1150	4/4	3,10	3,30	4 x 256	6.144	22	84	5,72	3.181	165	75,5	HD 4600
15	Intel Core i5-3550	235	59,6	51.6	1155	4/4	3,30	3,70	4 x 256	6.144	22	77	5,48	3.213	170	31,5	HD 2500
16	AMD FX-8150	165	59,1	71.6	AM3+	8/8	3,60	4,20	4 x 2.048	8.192	32	125	5,98	4.103	223	-	-
17	Intel Core i5-4430	195	57,5	55.8	1150	4/4	3,00	3,20	4 x 256	6.144	22	84	5,17	3.092	149	74,8	HD 4600
18	AMD FX-8120	155	52,6	53.7	AM3+	8/8	3,10	4,00	4 x 2.048	8.192	32	125	5,11	3.777	190	-	-
19	AMD FX-6300	120	51,9	62.9	1155	4/4	3,10	3,40	4 x 256	6.144	32	95	5,13	3.108	134	19,2	HD 2000
20	Intel Core i3-4130	125	50,9	42.9	AM3+	6/6	3,50	4,10	3 x 2.048	8.192	32	95	4,54	3.599	170	-	-
21	AMD A10-6800K	140	45,4	32.1	1150	2/4	3,40	3,40	2 x 256	3.072	22	54	3,72	1.980	110	63,2	HD 4400
22	AMD A10-6790K	110	42,8	38.3	FM2	4/4	4,10	4,40	2 x 2.048	0	32	100	3,61	2.671	135	100	HD 8670D
23	AMD A10-6700	145	40,1	25.5	FM2	4/4	3,90	4,20	2 x 2.048	0	32	65	3,37	2.363	132	77,5	HD 8670D
24	AMD FX-4100	110	37,1	26.6	AM3+	4/4	3,60	3,80	2 x 2.048	8.192	32	95	2,96	2.631	110	-	-
25	AMD A8-5600K	100	36,5	27.8	FM2	4/4	3,60	3,90	2 x 2.048	0	32	100	3,17	2.152	113	74,5	HD 7560D
26	Intel Core i3-2100	105	36,2	25.9	1155	2/4	3,10	3,10	2 x 256	3.072	32	65	3,01	2.637	70	18,5	HD 2000
27	Intel Pentium G3220	65	34,9	37.4	1150	2/2	3,00	3,00	2 x 256	3.072	22	54	2,58	1.707	62	44,3	HD Graphics
28	Intel Celeron G1610	45	28,5	29.4	1155	2/2	2,60	2,60	2 x 256	2.048	22	55	2,14	1.567	51	27,4	HD Graphics
29	AMD A6-5400K	60	23,3	12.1	FM2	2/2	3,60	3,80	1.024	0	32	65	1,52	1.316	60	52,0	HD 7540D
30	AMD A4-5300	50	22,4	12.9	FM2	2/2	3,40	3,60	1.024	0	32	65	1,42	1.292	56	41,7	HD 7480D

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) — GRAFİK YONGASI YOK

Mobil

Sıra	İşlemci	Yaklaşık fiyat (\$+KDV) 1	Fiyat-Performans puanı	İşlemci frekansı/ Çekirdek sayısı/ CPU Thread	L2 önbellek (KB)	Maks. Güç tüketimi (TDP, watt)	60 Wn pile çalışma süresi (dk) 2	PCMark05 CPU Puanı	Cinebench 9.6, 1 CPU (Puan)	Cinebench 9.6, x CPUs (Puan)	3DMark05 CPU (Puan)	3DMark05 GPU (Puan)	3DMark01 (default) GeForce 740M GT	3DMark01 (default) GeForce 780M GTX					
CHIP TAVSİYE	1	Intel Core i7-4700HQ	Haswell	500	100	92,5	4/8	2,40	6.144	47	115	12.278	984	3.223	32.683	22.000	38.000	65.000	
CHIP TAVSİYE	2	Intel Core i7-3740QM	Ivy Bridge	450	98,9	100	4/8	2,70	6.144	45	120	12.997	922	3.157	32.245	16.500	32.000	51.500	
	3	Intel Core i7-4700MQ	Haswell	500	92,9	74,2	4/8	2,40	6.144	47	115	12.003	977	2.895	27.900	17.500	35.000	60.000	
	4	Intel Core i7-2760QM	Sandy Bridge	500	89,5	68,1	4/8	2,40	6.144	45	120	11.685	852	2.799	29.250	12.750	29.000	44.000	
	5	Intel Core i7-4702MQ	Haswell	500	88,4	63,9	4/8	2,20	6.144	37	146	11.988	877	2.405	30.693	16.500	32.000	51.500	
	6	Intel Core i7-2720QM	Sandy Bridge	430	78,2	52,5	4/8	2,20	6.144	45	120	9.969	797	2.706	22.100	12.000	27.500	41.000	
	7	Intel Core i5-3360M	Ivy Bridge	330	73,4	55,6	2/4	2,80	3.072	35	154	10.278	859	1.809	23.112	15.000	30.000	48.000	
	8	Intel Core i5-4200M	Haswell	300	70,2	55,3	2/4	2,50	3.072	37	146	10.114	902	1.832	18.503	13.000	28.000	42.000	
	9	Intel Core i7-2620M	Sandy Bridge	430	68,7	35,6	2/4	2,70	3.072	35	154	9.762	833	1.708	20.420	11.400	26.500	38.000	
	10	Intel Core i5-2520M	Sandy Bridge	210	66,8	49,9	2/4	2,50	3.072	35	154	9.168	719	1.935	19.882	11.250	26.000	37.000	
	11	Intel Core i7-3517U	Ivy Bridge	280	61,0	22,8	2/4	1,90	4.096	17	318	8.787	783	1.425	18.031	17.000	-	-	
	12	Intel Core i5-4250U	Haswell	470	60,1	23,1	2/4	1,30	3.072	15	360	8.249	725	1.430	19.374	17.000	-	-	
CHIP TAVSİYE	13	Intel Core i5-3317U	Ivy Bridge	450	55,9	27,3	2/4	1,70	3.072	17	318	8.203	668	1.308	17.312	16.500	-	-	
	14	Intel Core i7-2677M	Sandy Bridge	300	49,6	13,4	2/4	1,80	4.096	17	318	6.512	693	1.336	12.803	13.000	-	-	
	15	Intel Core i5-520M	Arrandale	430	47,4	19,7	2/4	2,40	3.072	35	154	6.803	576	1.187	13.851	8.300	19.000	32.000	
	16	Intel Core i3-2310M	Sandy Bridge	250	44,1	30,1	2/4	2,10	3.072	35	154	7.045	531	1.121	11.513	9.500	22.000	30.000	
	17	Intel Core 2 Duo T9900	Penryn	130	43,6	5,5	2/2	3,06	6.144	35	154	6.922	558	1.034	11.487	7.900	17.500	29.000	
	18	AMD A10-4600M	Trinity	700	43,5	11,6	4/4	2,30	4.096	35	154	6.606	445	1.178	13.114	22.500	-	-	
	19	Intel Core i5-2467M	Sandy Bridge	330	42,8	11,0	2/4	1,60	3.072	17	318	6.164	537	1.028	12.537	12.500	-	-	
	20	AMD A8-3520M	Llano	330	35,9	7,4	4/4	1,60	4.096	35	154	6.020	310	936	12.100	17.000	-	-	
	21	AMD A6-4400M	Trinity	240	35,0	8,4	2/2	2,70	1.024	35	154	5.413	498	704	10.085	16.500	-	-	
	22	Intel Core 2 Duo T6500	Penryn	120	28,0	8,6	2/2	2,10	2.048	35	154	4.401	369	695	6.889	4.900	-	-	
	23	AMD A6-4455M	Trinity	200	26,1	4,2	2/2	2,10	2.048	17	318	3.578	385	503	8.543	10.500	-	-	
	24	Intel Core i5-520UM	Arrandale	320	25,9	2,5	2/4	1,06	3.072	18	300	3.812	369	553	7.350	6.300	-	-	
	25	AMD A4-5000	Temash	130	25,2	5,6	4/4	1,50	2.048	15	360	3.905	232	707	8.016	12.000	-	-	
	26	AMD E2-1800	Zacate	100	19,6	3,8	2/2	1,70	1.024	18	300	2.942	231	455	6.023	11.500	-	-	
	27	Intel Pentium SU4100	Penryn	120	17,2	2,0	2/2	1,30	2.048	10	480	3.121	234	410	3.715	4.300	-	-	
	28	Intel Atom Z2760	Clover Trail	55	14,4	2,6	2/4	1,80	1.024	3	1.800	2.130	150	525	3.277	4.500	-	-	
	29	AMD C-60	Ontario	80	11,4	0,9	2/2	1,00	1.024	9	600	2.057	143	225	3.204	7.000	-	-	
	30	Intel Atom D525	Pineview	90	8,3	0,3	2/4	1,80	1.024	13	415	2.145	101	265	1.055	3.100	-	-	

1 ÇOĞUNLUKLA SADECE BİR DİZÜSTÜ PC İLE BİRLİKTE TEMİN EDİLEBİLİR
2 SHARED MEMORY GRAFİKTE ÇALIŞMA SÜRESİ, HIZLI GRAFİK YONGALARI SÜREYİ %40'A KADAR AZALTABİLİYOR

Grafik

Grafik

Sıra	Grafik yongası	Bellek büyüklüğü MB ve türü	Yaklaşık fiyat (\$+KDV)	Performans puanı	Yonga frekansı (MHz)	Shader frekansı (MHz)	Bellek bağlantısı (MHz)	Unified Shader	Transistör sayısı (Milyon)	Mimarî (nm)	Maksimum güç tüketimi (TDP, Watt)	3DMark 11 Extreme	Crysis Warhead 2560 8AA (fps)	Dirt 3 1920 8AA (fps)	Heaven Benchmark 1920 4AA 16AF DX11 (fps)		
1	AMD Radeon HD 7990	2 x 3.072/GDDR5	800	100	43,3	950	6.000	2 x 384	2 x 2.048	28	2 x 4.313	375	5.576	10.139	54	143	111
2	nVidia GeForce GTX 690	2 x 2.048/GDDR5	1200	95,9	27,7	915	6.008	2 x 256	2 x 1.536	28	2 x 3.540	300	5.706	9.950	57	126	93
3	nVidia GeForce Titan	6.144/GDDR5	970	79,7	28,4	837	6.008	384	2.688	28	7.100	250	4.837	8.139	42	117	77
4	nVidia GeForce GTX 780	3.072/GDDR5	555	75,3	47,0	863	6.008	384	2.304	28	7.100	250	4.508	7.966	38	112	72
5	AMD Radeon R9 280X	3.072/GDDR5	315	70,4	77,4	1.100	6.400	384	2.048	28	4.313	190	3.654	7.678	39	112	70
6	AMD Radeon HD 7970	6.144/GDDR5	735	66,0	31,1	1.150	6.400	384	2.048	28	4.313	230	3.333	6.746	38	109	68
7	nVidia GeForce GTX 770	2.048/GDDR5	345	62,2	62,4	1.059	7.012	256	1.536	28	3.540	230	3.594	6.666	35	96	55
8	nVidia GeForce GTX 680	4.096/GDDR5	690	62,0	31,1	1.111	6.008	256	1.536	28	3.540	195	3.653	6.520	34	100	53
9	AMD Radeon HD 7970	3.072/GDDR5	355	60,9	59,4	1.000	6.000	384	2.048	28	4.313	250	3.021	6.639	35	97	62
10	nVidia GeForce GTX 680	2.048/GDDR5	620	57,1	31,9	1.006	6.008	256	1.536	28	3.540	195	3.165	6.398	32	88	51
11	nVidia GeForce GTX 760	2.048/GDDR5	240	53,3	76,9	1.059	6.212	256	1.152	28	3.540	170	2.973	5.619	30	86	49
12	nVidia GeForce GTX 670	4.096/GDDR5	360	51,9	49,9	915	6.008	256	1.344	28	3.540	175	2.765	5.898	28	82	47
13	AMD Radeon R9 270X	2.048/GDDR5	200	50,6	87,6	1.070	5.600	256	1.280	28	2.800	180	2.506	5.471	27	86	52
14	AMD Radeon HD 7870	2.048/GDDR5	170	49,1	100,0	925	6.000	256	1.536	28	4.313	195	2.425	5.487	26	81	49
15	AMD Radeon HD 7950	3.072/GDDR5	255	48,9	66,4	900	5.000	384	1.792	28	4.313	200	2.456	5.670	27	69	50
16	nVidia GeForce GTX 660 Ti	2.048/GDDR5	280	48,1	59,5	1.033	6.008	192	1.344	28	3.540	150	2.845	5.053	26	80	40
17	nVidia GeForce GTX 660	2.048/GDDR5	175	44,7	88,4	1.072	6.108	192	960	28	2.540	140	2.395	5.235	24	69	39
18	AMD Radeon HD 6970	2.048/GDDR5	205	37,1	62,7	880	5.500	256	1.536	40	2.640	250	1.806	3.821	22	59	40
19	nVidia GeForce GTX 650 Ti Boost	2.048/GDDR5	150	36,2	83,6	1.020	6.008	192	768	28	2.540	140	1.949	3.767	20	59	35
20	AMD Radeon HD 7850	2.048/GDDR5	130	33,8	90,0	870	4.840	256	1.024	28	2.800	130	1.635	3.503	21	49	38
21	AMD Radeon HD 7790	2.048/GDDR5	150	31,8	73,4	1.050	6.400	128	896	28	2.080	85	1.621	3.563	16	53	32
22	AMD Radeon HD 7790	1.024/GDDR5	125	27,6	76,4	1.000	6.000	128	896	28	2.080	85	1.564	3.503	5	51	28
23	nVidia GeForce GTX 650 Ti	1.024/GDDR5	140	26,3	65,0	928	5.400	128	768	28	2.540	110	1.449	3.066	13	42	24
24	AMD Radeon HD 6870	1.024/GDDR5	130	23,0	61,3	900	4.200	256	1.120	40	1.700	151	1.393	2.846	4	38	24
25	nVidia GeForce GTX 650	1.024/GDDR5	100	20,3	70,3	1.216	5.100	128	384	28	1.300	65	1.092	2.149	10	34	20
26	AMD Radeon HD 7770	1.024/GDDR5	100	19,5	67,5	1.000	4.500	128	640	28	1.500	80	1.079	2.387	4	35	22
27	AMD Radeon HD 6850	1.024/GDDR5	140	18,7	46,2	775	4.800	256	960	40	1.700	127	1.139	2.282	4	30	20
28	AMD Radeon HD 7750	1.024/GDDR5	80	14,6	63,2	800	4.500	128	512	28	1.500	55	810	1.698	4	24	17
29	nVidia GeForce GT 640	2.048/GDDR3	90	12,0	46,2	901	1.782	128	384	28	1.300	65	707	1.253	6	20	11
30	nVidia GeForce GT 620	2.048/GDDR3	55	5,3	33,4	700	1.820	64	96	40	585	49	291	543	2	13	4

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

CHIP fiyat barometresi

CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz dokuz aygıt sınıfı için fiyat tahminleri ve üç farklı fiyat sınıfındaki dizüstü tavsiyelerini yayınlıyor

GİRİŞ SEVİYESİ
(YAKLAŞIK 350 DOLAR)

TAVSİYE	Samsung ATIV Book NP-275E5E-K01TR
İŞLEMCI	AMD E2-2000 (2 x 1,75 GHz)
RAM	4 GB (maks. 8 GB)
GRAFIK YONGASI	AMD Radeon HD 7340
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	500 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	4:15/7:00 Saat

GENEL ÇÖZÜM
(YAKLAŞIK 605 DOLAR)

TAVSİYE	Acer Aspire E1-572G (54204G50MKNK)
İŞLEMCI	Intel Core i5-4200U (2 x 1,6 GHz)
RAM	4 GB (maksimum 8 GB)
GRAFIK YONGASI	AMD Radeon HD 8750M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	500 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	5:32/8:18 saat

MULTIMEDYA
(YAKLAŞIK 1025 DOLAR)

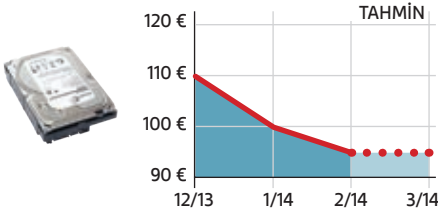
TAVSİYE	Toshiba Satellite L50-A-1CZ
İŞLEMCI	Intel Core i7-4700MQ (2 x 2,4 GHz)
RAM	8 GB (maksimum 16 GB)
GRAFIK YONGASI	nVidia GeForce GT 740M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8
SABİT DİSK	1000 GB
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	3:56/6:45 saat

* TAM YÜKTE/OFFICE

Tahmin: Önümüzdeki ay için fiyat tahmini

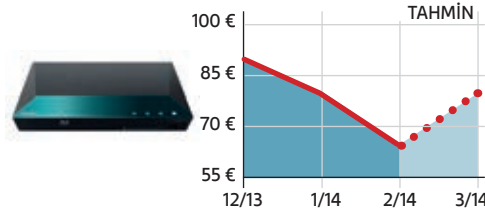
Sabit disk (SATA)

Seagate Barr. 7200.14 3 TB (ST3000DM001): 3 TB kapasitenin fiyatı 100 Euro'nun altında

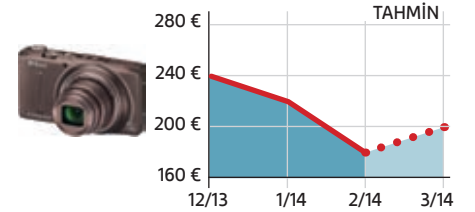
Blu-Ray oynatıcı

Sony BDP-S3100: Bu ürün sadece kısa bir süreliğine çok uygun bir fiyata sahipti

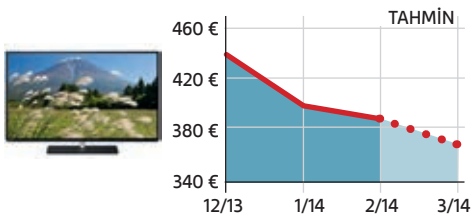
Dijital foto. mak. (giriş sev.)

Nikon Coolpix S9500: Çok sayıda fiyat indirimine rağmen yeni bir fiyat artışı kapıda

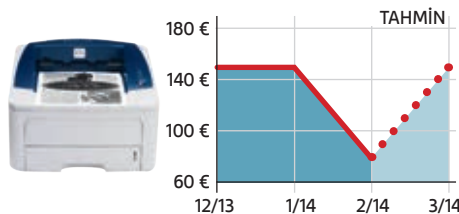
Televizyon (LCD, 39 inç)

Toshiba 39L4363D: Bir yıl sonra fiyatı yarı yarıya düştü

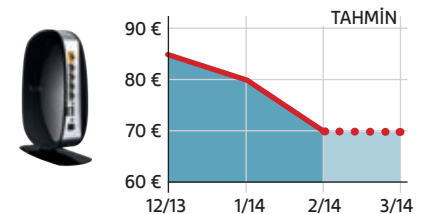
Yazıcı (siyah/beyaz)

Xerox Phaser 3250D: Sadece kısa bir süreliğine fiyatı oldukça düştü

WLAN yönlendirici (802.11N)

Belkin Play N750 (F9K1103v1): Uzun süredir fiyatı bir çıkıyor bir iniyor

Ekonomik (Ofis) PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Pentium G3220	65
CPU fanı	Intel stok fan	0
Anakart	Asrock H81M-DGS	50
RAM	G.SKILL DDR3 1333Mhz 4GB 2x2GB)	50
Ekran kartı	Tümleşik (CPU'da)	0
Sabit disk	SanDisk Ultra Plus 64 GB SSD	70
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-350 350 watt	55
Toplam		310

HTPC (Ev sineması)

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD A6-6400K	70
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	ASUS F1A75-M PRO	80
RAM	G.SKILL DDR3 2133 Mhz 4GB (2x2GB)	60
Ekran kartı	AMD HD 8470D (işlemcide)	0
Sabit disk	Seagate 1 TB ST1000DM003	65
Optik sürücü	Slim 8x DVD-RW	25
Kasa	Redrock 102BB 230W Micro ATX	35
Toplam		335

Genel amaçlı PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	120
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	Gigabyte GA-970A-D3	90
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	105
Ekran kartı	AMD Radeon R7 240	70
Sabit disk	Samsung 840 EVO 120 GB SSD	105
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-350 350 watt	55
Toplam		565

Giriş seviyesi oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	120
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	Gigabyte GA-970A-D3	90
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	105
Ekran kartı	AMD Radeon HD 7870	170
Sabit disk	Samsung 840 EVO 120 GB SSD	105
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-430 500W	85
Toplam		695

Orta seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i5-4670K	260
CPU fanı	Cooler Master Hyper 412*	50
Anakart	ASRock Z87 Fatal1ty Killer	180
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 2x4 GB 2400MHz	105
Ekran kartı	AMD Radeon R9 280X	315
Sabit disk	Samsung 840 EVO 250 GB SSD	190
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Cooler Master Elite RC-430 500W	85
Toplam		1205

Üst seviye oyun PC'si

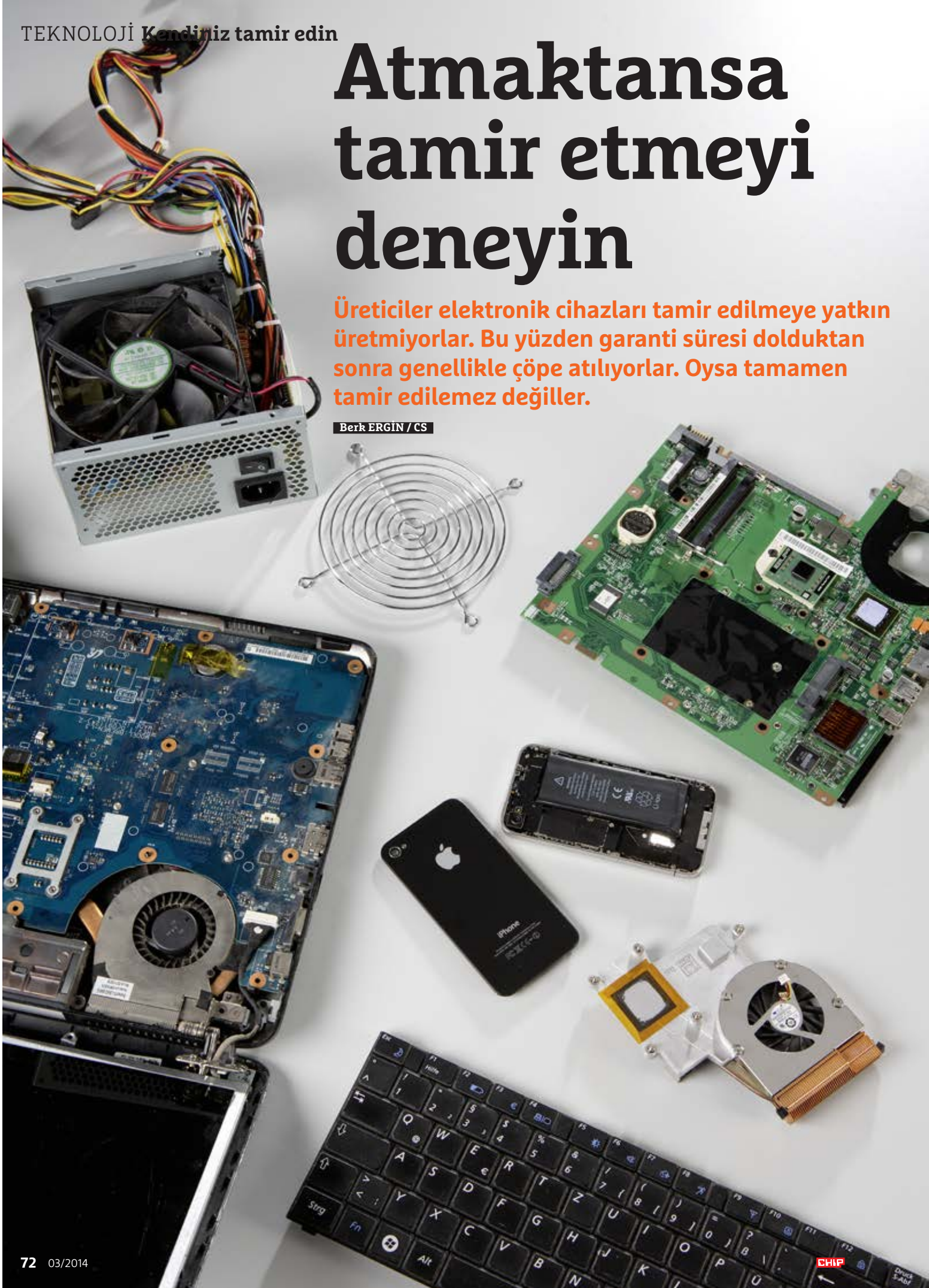
Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i7-4930K	350
CPU fanı	Noctua NH-D14 SE2011*	100
Anakart	MSI X79A-GD45 Plus	225
RAM	Kingston HyperX T2 Predator 4x4 GB 2400MHz	210
Ekran kartı	AMD Radeon R9 290	450
Sabit disk	Samsung 840 EVO 500 GB SSD	360
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	20
Kasa	Corsair Carbide 400R 750 watt	195
Toplam		1910

*Overclock yapılmıyacaksa stok fan yeterli

Atmaktansa tamir etmeyi deneyin

Üreticiler elektronik cihazları tamir edilmeye yatkın üretmiyorlar. Bu yüzden garanti süresi dolduktan sonra genellikle çöpe atılıyorlar. Oysa tamamen tamir edilemez değiller.

Berk ERGİN / CS

IPHONE 4: Wi-Fi Anteni

Söz konusu akıllı telefonlar olduğunda kötü WLAN bağlantısı basit bir nedenden kaynaklanabiliyor: Anten bağlantıları zarar görmüş ya da kopmuş olabilir

Eğer iPhone'unuzun WLAN bağlantısı çalışmıyorsa muhtemelen korozyon ya da mekanik nedenlerden ötürü anteni zarar görmüş demektir. WLAN antenlerini nasıl tamir edeceğinizi iPhone 4 üzerinden gösteriyoruz.

1 Arka paneli açın

İlk önce yuva bağlantısının yanındaki iki vidayı sökün. Tasarıma bağlı olarak değişen vida kafalarını sökmek için muhtemelen yıldız tornavida takımındaki en ufak uçlu yıldız tornavidayı tercih edebilirsiniz. Alternatif olarak eBay ya da Amazon'dan Apple'a özgü tornavidalardan sipariş edebilirsiniz. Vidaları söktükten sonra arka kapağı ilkin 2 mm kadar açın ve sonra çekerek çıkartın.

2 Bataryayı sökün

WLAN antenine ulaşip onarabilmeniz için bataryayı çıkartmak zorundasınız. Zaten artık yıpranmışsa bu bataryanızı yenilemek için de uygun fırsat. Yan sanayi ucuz bataryalara internette yapacağınız kısa bir araştırmadan sonra ulaşabilirsiniz. Bataryanın alt kısmında, sol taraftaki vidayı sökün. Batarya klips bağlantısını önce yukarıdan aşağı sonra sola doğru çekerek iptal edin. Daha sonra dikkatlice sol yana iterek bataryayı çıkartın.

Uyarı Bataryanın dış kısmındaki plastik kayış kolaylıkla kopabiliyor. Eğer bu kayış esnemekte zorluk çıkartıyorsa, saç kurutma makinesiyle ısıtarak esnetin.

3 Vidaları sökün

Mobil cihazınızın üst kısmındaki en uzun metal parça WLAN antenidir. Anteni yerine beş adet vida sabitliyor. Bu vidaları sökerken doğru tornavida kullandığınızdan emin olun. Yalnız bir tornavida, vidaların kafasına zarar verecektir. Bu durumda, vidaları geri takarken ya da tekrar ihtiyaç duyduğunuzda vidalar kullanılamaz hale gelecektir. Ayrıca vidaların konumlarını not edin. Bunun için en iyi yöntem bir parça kağıda çıkarıldıkları sırayla dizmek.

4 WLAN antenini çıkartın

Anten alt kısmından bulunduğu bölüme orta kısımdan kanca biçiminde sabitlenmiş konumdadır. Ayrıca sağ kısmında sabitlenmesi için iki küçük kanca daha kullanılmıştır. Aşağı doğru iterek çıkartmak için uygun bir cımbız kullanabilirsiniz. Böylelikle anteni çıkartın. Gümüş metal kısımlara dokunmamaya özen gösterin. Bunlar bağlantı noktaları.

5 Bağlantıları temizleyin

Çok küçük de olsa pas ya da kir WLAN bağlantınızı engeller. Tekrar geri vidalamaya başlamadan önce antenin üzerindeki bu kalıntıları temizleyin. Bunun için mikrofiber bez ve eczaneden temin edebileceğiniz bir parça alkol kullanabilirsiniz.

→

1

2

3

4

5

DİZÜSTÜ: Gürültülü fan

Eski dizüstlerindeki fanlar hayli gürültülü hale gelebiliyor. Temizlik için fanlara ulaşmaksa hayli meşakkatli olabiliyor

Bu atölyemizde fan temizliğinin nasıl yapıldığını göstermek için 2006 yılında üretilen Medion MD 97900 dizüstünü kullandık. Eğer fanınız dizüstü açılışından itibaren tıkrıtlı çalışıyorsa, bu fanı değiştirmeniz gerekiyor. Sadece hızlı dönerek yüksek gürültüye neden oluyorsa temizlik yeterli olacaktır.

1 Vidaları sökün

Cihazın iç kısımlarına ulaşabilmeniz için dizüstünün alt kısmındaki vidaları sökmeniz gerekiyor. Tüm çıkartılabilir parçaları (batarya, DVD sürücü, sabit disk, RAM, WLAN kartı vs.) sökün. Bilgisayarı döndürün ve ekran bağlantılarını çıkartın. Klavyenin yanı sıra üst kısımdaki koruyucu plakanın klipslerini de çıkartın.

2 Ekranı ayırın

Kalın ekran kablosu ve iki WLAN anteni ekranı ana karta bağlamaktadır. WLAN antenlerini kasadan sökün (bunun için WLAN kartını önceden çıkartmış olmanız gerekiyor). Kalın kablounun altındaki siyah plastik kulakçığı çıkartın. Son olarak ekranı bilgisayara bağlayan üç vidayı da çıkartarak işlemi tamamlayın.

3 Önyüz plakasını ayırın

Klavyenin üzerinde yer alan açılış paneli kablosunu çıkartın ve üç vida yardımıyla sıkıştırılmış paneli, vidaları çıkarttıktan sonra yüzeyden ayırın. Daha sonra anakarttaki kapak sensörünü çıkartın ve çok fazla kuvvet uygulamadan yüzey plakasının klipslerini ayırın. Gereğinden fazla güç uygularsanız klipslerin tırnaklarını kırabilirsiniz. Plaka ayrılmakta direniyorsa, bir yerlerde sökmediğiniz vida kalmış olabilir.

4 Anakartı çıkartın

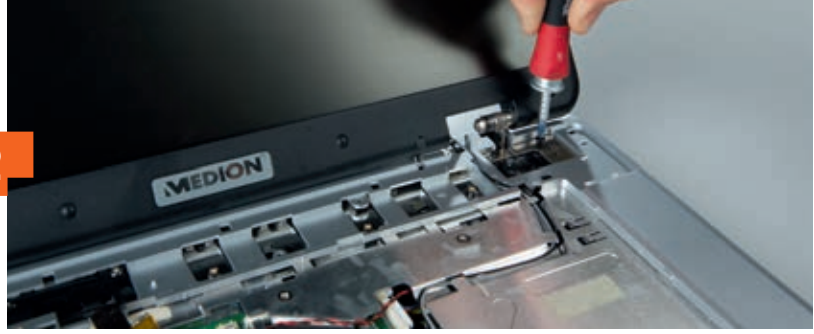
Anakarttaki beş bağlantı fişini çıkartın ve sol kısımda yer alan hoparlörü bağlantı yerinden ayırın. Akabinde kalan vidaları da söktükten sonra anakartı yerinden çıkartın.

5 Soğutucuyu çıkartın

Anakartın üst kısmındaki fanın bağlantı fişini çıkartın ve ters döndürün. Üzerindeki vidaları söktükten sonra soğutma birimini yerinden ayırın.

6 Fanı değiştirin

Vidalar yardımıyla fan, soğutma birimine sabitlenmiş bir konumdadır. Bu vidaları sökün. Fanın ızgaralarını temizlemek için kompresör tutabilirsiniz. Eğer gerekli görürseniz fanı değiştirin. Bir parça alkol ve mikrofiber bez yardımıyla işlemci ve soğutma birimlerini temizleyin. İşlemcinin üzerine bir parça termal macun sürerek soğutucu bloğunu yerine takın. Cihazınızı yeniden toplamak için vida ve klipslerin doğru ve eksiksiz biçimde yerlerine oturtulduğundan emin olun.

SESSİZ ÇALIŞAN Kasa fanı

1 Kasayı açın

Eğer güç kaynağı fanı artık gürültülü çalışıyorsa, yan sanayi üreticilerinin 12 cm çapındaki yenisiyle değiştirme vakti gelmiş demektir. Birkaç vidayı söktükten sonra güç kaynağı fanının kasasını çıkartın. Fanı çıkarttıktan sonra aynı çapta ve aynı watt'ta çalışan yenisiyle değiştirin.

2 Elektrik kablosunu ayırın

Eski fana yakın olan kısımdan bir kargaburunla elektrik kablosunu kesin. Üzerindeki plastik kaplayıcıyı birkaç milimetre soyun ve bakır kabloları bükerek birleştirin. Yeni fanın elektrik kablosu için de aynı işlemi uygulayın.

3 Yeni fana kaynak

Soyulan kablo uçlarından eksi ve artı uçlarını dikkatli bir biçimde bir araya getirin ve kaynak malzemesiyle kaynak eriyene kadar ısıtın. Akabinde kaynak noktalarını elektrik bantıyla ince bir biçimde sarın ve güç kaynağı fanını söküş yönünün aksine geri toplayın.

1

2

3

SESLERDEN KURTULUN rahatsız edici

1 Güç kaynağı birimini açın

Her ne kadar bazı dizüstü modellerinde fan sistemine sahip olmasa da, yine de gürültü çıkartmaya başlayıp rahatsız edici bir hal alabiliyorlar. Bu durum genellikle iç kısımdaki kabloların sarkmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla güç kaynağı ağır yük altındayken, kablolardan rahatsız edici gürültüler çıkıyor. Çoğu kasa tamamen kapalı bir yapıda olduğundan tamir edilemez görülseler de bir kutu açıcıyla sentetik materyalin içine ulaşmak için dikkatlice kesmelisiniz.

2 Bobin verniği

Genellikle dizüstülerinin güç kaynaklarında üç ya da dört adet bobin bulunur. AC alanına yakın olan büyük bobinler daha çok gürültüye neden olmalarıyla ünlüdür. Bu sesi engellemek için sargılarını verniklemek pratik bir çözüm sunar. Vernik yerine tırnak cilası da kullanabilirsiniz.

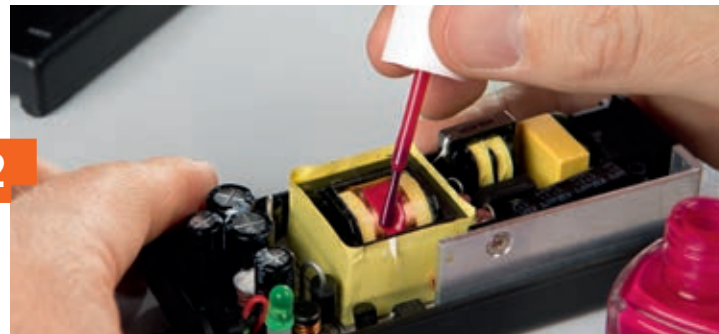
3 Kasayı yapıştırın

Verniğin kuruması için biraz bekleyin. Güç kaynağı bağlantısını takın (Uyarı: Bağlantıyı yaptıktan sonra iç kısımlara kesinlikle dokunmayın) ve bilgisayarınızı çalıştırdıktan sonra rahatsız edici seslerin hala olup olmadığına bakın. Eğer seslerden kurtulmuşsanız, Japon yapıştırıcı ile dikkatli bir biçimde kestiğiniz kasayı yapıştırın. →

1

2

3

MONİTÖR: Yeni ampuller

LCD ekranları tamir etmek neredeyse imkansızdır. Bununla birlikte cihazınızın eskiyen ışıklarını yenilemeniz mümkün

Sekiz yıllık eski Dell UltraSharp 2001FP'nin arka plan ışıkları iyice solmuş ve günışığında neredeyse hiç fark edilmiyor. Florasan tüplerini yenilemek için tüm monitörü sökmeniz gerekiyor.

1 Arka paneli sökün

Alt kısımda tornavidayı sokabileceğiniz altı adet yuva bulunuyor. Tornavidayla araladıktan sonra arka kısım ön kısımdan aşağı yöne doğru ayrılabilir. Tek yapmanız gereken diğer tırnaklar ayrılınca değin bu işlemi tornavidayla yan kısımlarda da uygulamak. Birkaç santimetre daha hareket ettirerek paneli monitörden ayırabilirsiniz.

2 Kontrol tuşlarını çıkartın

Panelin ön yüzündeki metalik kasanın tırnaklarını sökerek çıkartın. Ön panelin plastiği kırılınca ya da çatlayınca kontrol düğmeleri çalışmaz hale gelebiliyor. Eğer silikon ya da Japon yapıştırıcıyla onaramıyorsanız bu butonları sökün. İlerleyen zamanlarda bu düğmeleri kullanmak zorunda kalırsanız buraya bir kibrit çöpü sokarak çalıştırabilirsiniz.

3 Kapasitörleri açın

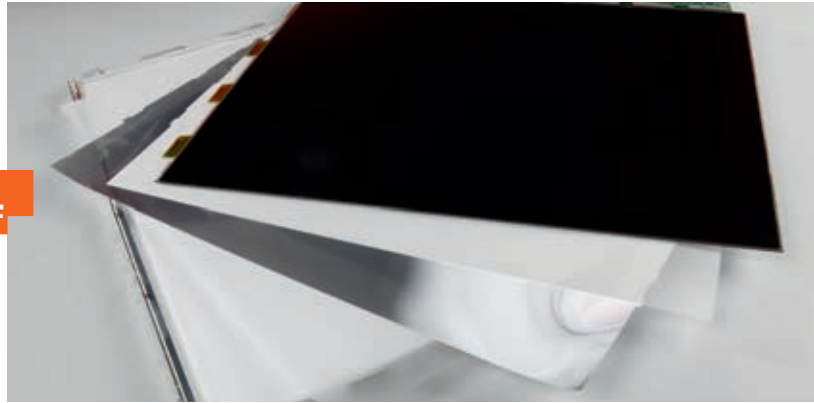
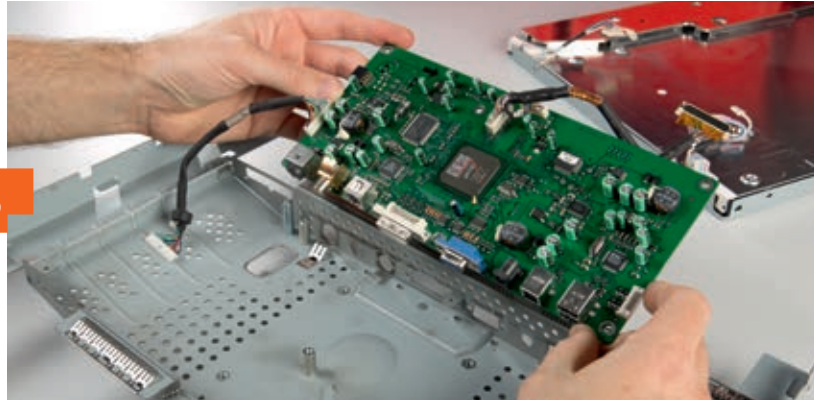
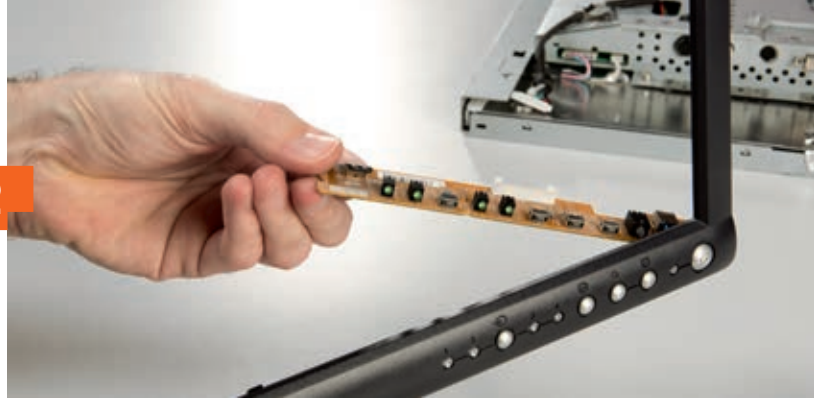
Panele arkadan vidalanmış elektronik kutunun vidalarını sökün. LCD paneline giden geniş veri kablolarını ve üst ve alt kısımdaki floresan tüplerinin güç fişlerini sökün. Cihaza zarar veren potansiyel elektrik arızalarını bu noktada giderebilirsiniz. Monitörün artık açılmadığı, ekranın titreşimler yaptığı ya da kısa bir süre sonra görüntünün tamamen gittiği gibi sıkıntılı durumlar genellikle devre kartındaki elektrolitik kapasitörlerin zarar görmesinden kaynaklanır. Dolayısıyla kapasitörleri değiştirmeniz sorununuzu büyük ihtimalle çözecektir.

4 Paneli açın

Florasan tüplerine ulaşmak için arka kısmın üst bölümünde yer alan kılıfı ve ön kısımdan eklenen rafı kaldırın. LCD paneli, folyoları ve plastik cam diski çıkartın. Tüm bu parçaları temiz ve yumuşak bezlerin üzerine yerleştirin.

5 Florasan tüpünü bağlayın

Alt ve üst kısımlardaki floresan tüp çerçevelerini ayırın. Florasan tüpleri ve kablolar birbirine yapıştırılmış haldedir. Bunların yerine kullanabileceğiniz malzemeyi internette kolaylıkla bulabilirsiniz. Tek yapmanız gereken "CCFL" aramasını yapmak ve ön kısımdaki metal panelde yazılan kodları girmek. Bizim modelimiz için yaptığımız arama sorgusunda, alternatif olarak parlak ve kırmızı renklere harika ışıklı buton takımına kavuştuk. Bu işlemi de gerçekleştirdikten sonra, cihazın söküm işlemlerini tersine uygulayarak tekrar birleştirin ve ilk günkü gibi kullanmaya başlayın. berk@chip.com.tr

1. YAŞ GÜNÜ SAYISI! ÖZEL BİR HEDİYEYLE BAYİNİZDE

HEDİYENİZ:
130 sayfa
hardcover
kitap

2014 seyahatleriniz için tüm dünyadan
trendsetter önerileri, ünlü editörlerin
seçimleri, 100 destinasyon ve
muhteşem fotoğraflar...

Bakış açını değiştirirsen dünyanın değişir

Çevrimiçi yaptığınız her şeyi gizleyin

Web’de yaptığınız hiçbir şeyin izinin sürülememesini mi istiyorsunuz? CHIP, sizlerle aktivitelerinizi gizlemenin ve çevrimiçi olabildiğince anonim kalmanın 27 yolunu paylaşıyor.

Ozan KAYA

Web’de tamamen anonim gezinmek neredeyse imkânsız. Eğer tedbirinizi almazsanız, yaptığınız her şeyin izi üçüncü şahıslar tarafından sürülüp, kayıt altına alınabilir. Eğer saklayacak bir şeyinizin olmadığını inanıyorsanız, bunun bir problem olmadığını düşünebilirsiniz, fakat gerçekten web şirketlerinin (ve Amerikan Ulusal Güvenlik Dairesi NSA’nın) aradığınız her şeyden, nerede alışveriş yaptığınızdan, nerelere gittiğinizden, kiminle ve ne hakkında konuştuğunuzdan haberdar olmalarını istiyor musunuz? Daha da önemlisi bu bilgilerinizin reklam ve pa-

zarlama şirketlerinin eline geçmesini? Geçtiğimiz günlerde Brightest Flashlight adlı bir Android uygulamasının (<http://chip.tk/1gwLnKO>) kullanıcıların isteği olmadan, lokasyon ve aygıt detayları da dâhil, kişisel bilgileri reklam ağlarıyla paylaştığı ortaya çıktı. Kullanmayı bıraksanız dahi bu bilgiler paylaşılmaya devam ediyor.

Bize göre tüm bu olanlar hiç de adil değil. Dolayısıyla bu sayıdaki kapak konumuzda sizlere çevrimiçi gizliliğinizi nasıl koruyacağınızı ve peşinizdeki casusları nasıl atlatabileceğinizi göstereceğiz.

HER ŞEYİ şifreleyin

TAILS'i kullanarak topluluk içinde anonim kalın

TAILS (tails.boum.org), The Amnesiac Incognito Live System, DVD, USB ya da SD karttan başlatabileceğiniz bir Linux işletim sistemi. Bir kere başlattığınızda, tüm dosyalarınızı, e-postalarınızı ve sohbet dökümanınızı kimsenin okumadığından emin olmak için şifreleyebiliyorsunuz. OS ayrıca Tor ile bağlantılarınızı yönlendirerek web'e anonim erişmenizi sağlayan Firefox temelli bir Tor Browser'ı da (<https://www.torproject.org>) birlikte sunmakta (Tor: bağlantılarınızı küresel ağlara dağıtarak gizliliğinizi koruyan açık bir ağ). TAILS'in kullanımı kolay ve web sitesinde tam açıklaması bulunuyor.

Boxcryptor kullanarak çevrimiçi deponuzu şifreleyin

Birçoğumuz önemli kişisel verilerimizi Dropbox, Google Drive ve SkyDrive depolama hizmetleriyle Cloud'a depoluyoruz. Eğer verilerinizin başka birinin sunucusundaki güvenliğinden şüphe duyuyorsanız, Boxcryptor (www.boxcryptor.com) kullanarak işinizi sağlama alabilirsiniz. Yazılım kişisel kullanım için ücretsiz ve kişisel dosyalarınızın güvenliğini sağlamak için AES-256 ve RSA şifreleme yöntemlerini kullanmakta. Windows, Mac OS X, Linux, Windows RT ve Chrome için sürümleri mevcut ve iOS ve Android için uygulamaları da bulunmakta. Boxcryptor'ı nasıl kullanacağınızı öğrenmek için sağ taraftaki Mini Atölyemize göz atın.

Securesha.re yardımıyla şifreli dosyalarınızı paylaşın

Eğer özel bir dosya veya resminizi biriyle paylaşmak istiyorsanız, en güvenli yöntem şifreleme olacaktır. Securesha.re (securesha.re) bu işlemi oldukça kolaylaştıran akıllı bir araç. Securesha.re sistemindeki dosyaları web sunucusuna yüklemeyen önce şifreliyor, ardından da dosyayı paylaşmak istediğiniz kişi için daha sonradan kendini imha eden bir URL ve parola yaratıyor. İsterseniz URL'yi ve parolayı alıcıya aynı anda ya da daha fazla güvenlik tedbiri için ayrı ayrı gönderebilirsiniz. Alıcının dosyayı indirmesi için sadece gönderdiğiniz bağlantı gerekli, herhangi bir yazılım indirmesine veya hesap yaratmasına gerek yok.

E-postalarınızı Lockbin ile şifreleyin

İnsanlar e-postalarının güvenli olduğunu varsayarak her çeşit kişisel bilgilerini de beraberinde gönderiyorlar, fakat işin aslı e-postalar en fazla kartpostallar kadar güvenli. Dolayısıyla banka şifrenizi bir zarfa yazıp göndermemeniz gerektiği gibi, postalarınızda da bulundurmamalısınız. Fakat illa göndermeniz gerekiyorsa Lockbin (lockbin.com) gibi bir hizmet kullanmanızda fayda var. Araç ücretsiz ve kayıt gerektirmiyor. Maillerinizi korumak için güçlü bir AES-256 şifrelemesi kullanmakta. Dosyalarınızı direkt olarak web sitesinden gönderebileceğiniz gibi, Windows, Mac OS X ve Linux uygulamalarını da kullanabilirsiniz. Lockbin'in en büyük dezavantajı Java kullanması, bu yüzden en güncel ve güvenli sürüme sahip olduğunuzdan emin olun.

Kendini imha eden Gmail mesajları oluşturun

Chrome'un yeni mxHero Toolbox (<http://chip.tk/MUnHaJ>) eklenti-

MINİ ATÖLYE

Boxcryptor ile buluttaki dosyaları şifreleyin

1 Boxcryptor'ı yükleyin ve bir hesap yaratın, ücretsiz planı seçtiğinizden emin olun. E-posta adresinizi doğrulayın ve hesabınıza giriş yapın, ardından görev çubuğunda bulunan Boxcryptor butonuna sağ tıklayarak Aç'ı seçin. Kullandığınız Dropbox, Google Drive veya SkyDrive gibi varsayılan cloud aracınız saptanacak ve Boxcryptor dosyanıza eklenecektir.

2 Her bir dosyayı veya klasörü şifrelemek için üzerlerine sağ tıklayın ve Boxcryptor, Encrypt'i seçin. Alternatif bir yol ise zaten şifrelenmiş olan dosyanın içine sürüklemektir. Şifrelenmiş öğeler yeşil renkte gösterilecek ve sadece sizin tarafınızdan açılabilir. Herhangi bir kişiye erişim izni vermek için şifreli dosyaya sağ tıklayın ve 'Share access'i seçin Add User'a tıklayın ve istediğiniz kişinin mail adresini girin.

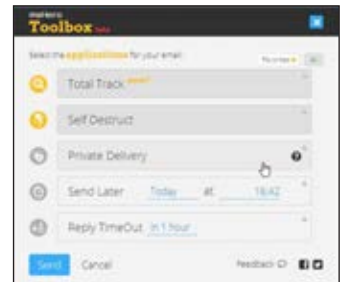
3 Boxcryptor'un ücretsiz sürümü her seferinde sadece bir tane çevrimiçi depodan şifreleme yapmanıza olanak tanıyor. Bir diğer servise geçmek için Boxcryptor'a sağ tıklayın ve Settings'e girin. Eski hizmeti etkisiz hale getirin ve yenisini seçin ya da arama yapmak için Add'e tıklayın. Boxcryptor dosyasının adını veya sürücüyü değiştirmek için Advanced'e tıklayabilirsiniz.

Cryptocat ile chat yapın

Eğer arkadaşlarınızla sohbetinizi gizli yapmak istiyorsanız, açık kaynaklı anlık mesajlaşma aracı Cryptocat'i (crypto.cat) kullanabilirsiniz. Aracı tarayıcınıza ekleyin (Chrome, Firefox, Safari ve Opera ile uyumlu) ve başlatın. Rumuzunuzu ve sohbetin ismini belirleyin, ardından sohbete başlayın veya var olan bir sohbete katılın. Aracın mobil sürümü şu an yapım aşamasında. Uygulama sadece mesajları şifreliyor, dolayısıyla kimliğinizin halen görünebilir olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

Lockbin'in ayrıca telefon ve tabletinizdeki mailleri şifreleyen Ücretsiz bir Android uygulaması ve Outlook eklentisi de bulunuyor.

mxHero Toolbox ile kendini imha eden mesajlar göndermek mümkün

şile gönderdiğiniz e-postaların okunup, okunmadığını görebilir, önemli mesajlar için bildirim alabilir ya da BCC seçeneğine bir alternatif olarak bir grup kişiye tek kişisel postalar gönderebilirsiniz. Eklentinin ayrıca kaydedilemeyen ve okunduktan beş dakika sonra kendini imha edebilen mesajlar yaratma gibi bir özelliği de bulunmakta. Buna rağmen alıcı mesaj kendini yok etmeden ekran görüntüsünü alabilir, yani bu yöntemle yüzde yüz bel bağlamayın.

ARAMALARINIZI Koruyun

Disconnect Search ile aramalarınızı gizli yapın

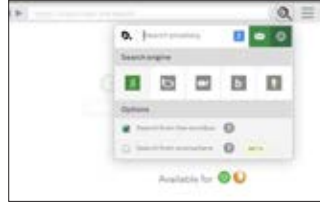
Google ve Bing yaptığınız aramaları depolar ve eğer Google veya Microsoft hesabınızla giriş yapmışsanız, detaylar doğrudan sizinle ilişkilendirilir. Disconnect Search (disconnect.me/search) sizi bu bağlantıdan korumak için yaptığınız aramaları anonim hale getiriyor. Buna ek olarak, aynı zamanda ISP'nizi gizleyip, web sitelerinin aramalarınızı takip etmesini önüyor. Disconnect Search'ü uygulama olarak Firefox ve Chrome'da kullanabilirsiniz. Bir kere yüklediğinizde, eklenti ile yine tarayıcınızın adres çubuğundan veya arama motorunun giriş sayfasından arama yapabilirsiniz.

F-Secure'nin arama sonuçlarınızı kontrol etmesine izin verin

F-Secure anti-virüs yazılımıyla biliniyor, fakat şirketin ücretsiz, güvenli arama motoru gibi diğer güvenlik hizmetleri de mevcut. F-Secure Search (search.f-secure.com) arama sonuçlarının yanında renk tabanlı güvenlik dereceleri ekliyor (Google gelen sonuçlar), böylece siteye erişmeden önce güvenliğinizden emin olabiliyorsunuz. Yanında kırmızı 'X' bulunan sonuçlar kişisel bilgilerinizin ya da tercihlerinizin çalınmasına sebep olabileceğinden uzak durulması gerekiyor.

DuckDuckGo ile anonim arama yapın

Google haklı sebeplerden dolayı en iyi arama motoru – en iyi sonuçları sağlıyor. Fakat kötü yanı tarayıcı ve bilgisayar bilgilerinizle beraber arama geçmişinizi de depolaması. Eğer Google hesabınızla giriş yapmışsanız, attığınız her adım kişiselleşmekte. DuckDuckGo (duckduckgo.com) ise hiçbir kişisel bilginizi saklamıyor ve dola-

Disconnect Search ile gizli aramalar

F-Secure arama sonuçlarını kontrol ediyor

DuckDuckGo ile anonim aramalar

ixquick ile gizli gezintilere çıkın

yısıyla bilgileriniz internet içinde elden ele dolaşmamış oluyor. Politikası hakkındaki daha fazla bilgiyi dontrack.us adresinde bulabilirsiniz. Telefon ve tabletinizdeki aramaları gizli tutmak için ücretiz DuckDuckGo Search & Stories uygulamasını Android ve iOS sisteminize yükleyebilirsiniz. Araç anonim arama yapmanıza ve güvenli çevrimiçi kaynaklardan günlük içerik elde etmenizi sağlıyor. DuckDuckGo'nun ayrıca erişebileceğiniz süper kısa bir domain ismi de bulunuyor – ddg.gg.

ixquick ile gizli gezinin

DuckDuckGo kadar meşhur olmasa da, ixquick de (ixquick.com) IP adresinizi, arama kayıtlarınızı ve cookie'lerinizi depolamayan iyi bir alternatif. Ayrıca proxy de sunmakta, böylelikle sayfaları tamamen anonim bir şekilde görüntüleyebilirsiniz. Meraklı gözlerden sakınmak için sadece sonuçların altındaki Proxy bağlantısına tıklamanız yeterli. ixquick'in bir diğer özelliği de daha kaliteli arama sonuçları elde etmek için verileri birçok arama motorundan derlemesi. Eğer Google tarafından takip edilmekten sıkıldıysanız kesinlikle bir göz atmanızı tavsiye ediyoruz.

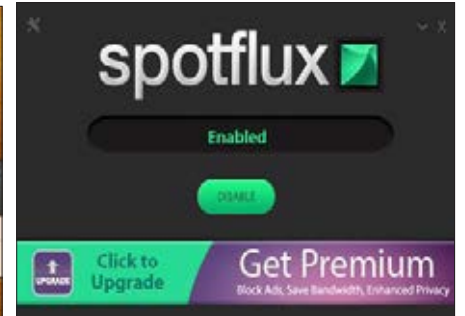
TARAYICINIZI Saklayın

Sitelerin sizi takip etmesini engellemek için TunnelBear'ı kullanın

TunnelBear (www.tunnelbear.com) bizim favori Virtual Private Network (VPN) araçlarından birisi. Yazılım sizi başka bir ülkeden bağlanıyormuş gibi göstererek yerel kısıtlamaları aşmanızı sağlıyor. Yeni bir güncelleme sayesinde artık gizliliğinizi koruyarak, takip edilmenizi de engelliyor. TunnelBear'ın en güncel sürümü reklamları, script'leri, cookie'leri, işaret ve sosyal düğmeleri kaldırıyor ve oldukça hızlı da. Ücretsiz sürümü size aylık 500 MB veri trafiği sağlamakta. Tabi bu rakamı program hakkında tweet atarak 1,5 GB'a çıkarabilirsiniz. Eğer daha fazla veri istiyorsanız aylık 4,99 \$'dan başlayan sınırsız planlardan birini satın alabilirsiniz. TunnelBear'ı nasıl kullanacağınızı öğrenmek için yan tarafta bulunan Mini Atölyeye göz atın.

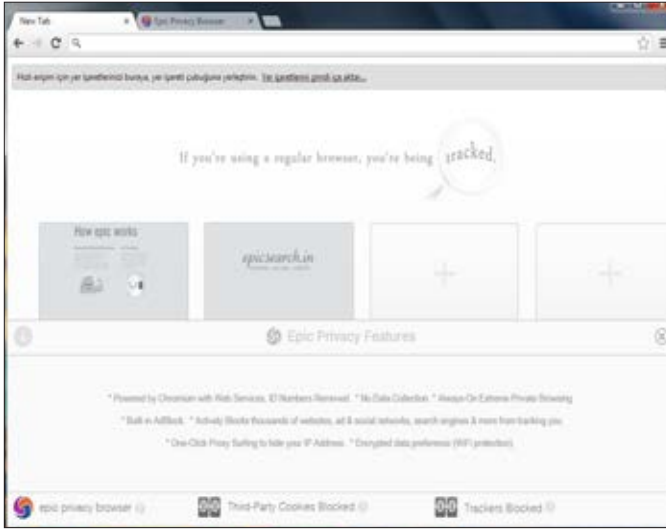
TunnelBear takip edilmeyi engelliyor

Aracın, fiyatları 5,99 ve 29,95 \$'dan başlayan Mobil ve Premium sürümleri mevcut

Kişisel verilerinizin açığa çıkmasını engelleyin

Bir diğer mükemmel VPN aracı da, sörf yaparken web bağlantılarınızı şifreleyen ve gizliliğinizi koruyan Spotflux (www.spotflux.com). Yazılım ayrıca reklam, takip cookie'leri ve malware'leri kaldırarak yepyeni bir tarayıcı kullanıyormuş gibi hissetmenizi sağlıyor. Ücretsiz benzerlerine nazaran herhangi bir yavaşlamaya sebep olmuyor ve ayrıca bant genişliği sınırı da yok.

Epic Privacy Browser tamamen güvenlik için tasarlanmış

Epic Privacy Browser'a geçin

İsminden de anlaşılacağı gibi Epic Privacy Browser (www.epicprivacybrowser.com) tamamen güvenlik için dizayn edilmiş. Kullandığı taban Google Chrome ile aynı, yani Chromium. Tarayıcının çevrimiçi gizliliğinizi koruyan ve sayısız potansiyel güvenlik açıklarını engelleyen bir dizi özelliği bulunuyor. Buna ek olarak hiçbir şekilde geçmişinizi saklamıyor, web cache, DNS tanımlaması ve parola kaydı yok, uygulama veya üçüncü parti cookie'lerine izin verilmiyor. Ayrıca diğer servisler ve aygıtlar arasında senkronizasyona sebep olduğu için Google Sync de bloke edilmiş.

Programı kapattığınızda beraberinde tüm veriler, reklamlar, takip engelleyici ve IP adresinizi gizleyen tek tık proxy otomatik olarak temizleniyor. Epic Privacy Browser herkes için uygun olmayabilir, fakat kesinlikle adının hakkını veriyor.

MOBİL gizliliğinizi koruyun

Uygulamaların kişisel bilgilerinize erişimini engelleyin

Android'de yüklü birçok aplikasyon sizin bilginiz dahi olmadan kişisel bilgilerinize erişebilir. Harika Malwarebytes Anti-Malware Mobile (<http://chip.tk/MUur8I>) hangi uygulamaların kullanıcı hesabınıza, takviminize, güvenlik ayarlarınıza, belleğinize, metin mesajlarınıza, lokasyon ve kişisel bilgilerinize erişebildiğini gösteriyor. Ayrıca hangi aplikasyonların aramalarınızı dinleyebildiği, donanımınızı kontrol edebildiği, size masraf çıkardığı ve ağınıza erişebildiği konusunda da sizi uyarıyor. Sonuçlar kimi zaman şaşırtıcı olabiliyor. Uygulamanın bir diğer özelliği de güvenlik ayarlarınızı kontrol ederek size nasıl geliştirebileceğinize dair tavsiyelerde bulunması.

MINİ ATÖLYE

TunnelBear ile web'de anonim gezinin

1 Ok işaretine tıklayın 1 ve bağlanıyor-muş gibi gözükeceğiniz ülkeyi seçin. Birleşik Devletler, İngiltere, Kanada, Almanya, Japonya veya Fransa seçeneklerinden birini seçebilirsiniz. Yeni ülkenize bağlanmak için On/Off'a tıklayın.

2 Gizliliğinizin etkin olup, olmadığını

www.whatismyip.com adresinden kontrol edebilirsiniz. Site size IP adresinizi ve bağlandığınız yeri göstermekte. Gezinirken kalan veri kullanımını da göz önünde bulundurun. Anonim statüye ihtiyacınız olmadığı durumlarda TunnelBear'ı kapatın.

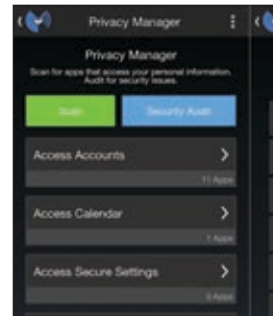
3 Gizliliğinizin açık olduğundan emin

olmak için ve Maul Trackers özelliğini kapatıp açmak için Privacy butonuna tıklayın. Bu size ne kadar analitik, reklam ve takip edici sosyal ağ butonunun bloke edildiğini gösterecek. Settings'ten 'Vigilant Mode'u etkinleştirebilirsiniz. Bu mod size TunnelBear yeniden bağlanmayla meşgulken güvensiz veri sızıntılarına karşı koruyacak.

Lokasyonunuzu CyberGhost VPN ile saklayın

CyberGhost VPN 5 (cyberghostvpn.com) bağlantınızı yazılımın anonim web sunucularına yönlendirerek sizi başka bir yerden internete giriştirmiş gibi gösteriyor. 14 değişik ülkeden 20 sunucu seçebiliyorsunuz. Eğer ücretli sürümüne geçerseniz bu sayı 6 ülkeye ve 253 sunucu daha artıyor. Ücretsiz sürüm sınırsız bant genişliğine sahip, fakat her üç saatte bir bağlantınız kesiliyor.

Anti-Malware Mobile ile ekstra gizlilik

Wicker ile tam kontrol mümkün

Mobil iletişimin gizliliğinden emin olun

NSA, bilgisayarlarımızı olduğu gibi telefonlarımızı da gözetlemekte. Ajanları uzakta tutmak için, iOS ve Android sisteminize mesajlarınızı, fotoğraflarınızı, videolarınızı, ses kayıtlarınızı ve gönderdiğiniz PDF'lerinizi kimin göreceği üzerinde size tam kontrol sağlayan Wicker (www.mywicker.com) güvenlik uygulamasını yükleyebilirsiniz. Uygulama iletişimi koruma konusunda askeri derecede şifreleme kullanmakta (AES-256, ECDH521, RSA4096 ve TLS), ayrıca meta bilgileri siliyor (lokasyon, zaman, kişi bilgisi ve düzenlemeler) ve önceden belirlenmiş bir sürede gönderilen mesajları temizliyor (varsayılan olarak beş gün). Uygulamanın işlev görmesi için iletişim kurduğunuz kişinin de Wicker'e sahip olması gerekmiyor.

İnsanların telefonunuzda neleri görebileceğini kontrol edin

Hiç telefonunuzu arkadaşınıza bir fotoğrafa bakması için verdiğiniz, ardından arkadaşınızın tüm albümü karıştırdığı oldu mu? Bu durum kimileri için rahatsız edici, hatta gizliliğin ihlali bile sayılabilir. Telefonunuzu hemen geri kapmak yerine Screen Locker'i (<http://chip.tk/MUwgCy>) kullanarak verdiğiniz kişiyi sadece gösterdiğiniz fotoğraf ile sınırlandırabilirsiniz. Uygulama Android aygıtlarda çalışıyor ve APK dosyası şeklinde geliyor, bu yüzden yüklemeniz gerekiyor. Bunu yapmak için telefon ekranınızın sol altına tıklayın ve Ayarları açın. Security menüsünü açın ve 'Unknown sources' seçeneğini etkinleştirin. Eğer seçeneği bulamıyorsanız 'Applications'a bakın. Uygulamayı sitesindeki QR kodunu okutarak ya da indirerek kurabilirsiniz.

Orweb ile Android'de gizlice sörf yapın

Orweb Android'deki özel bir tarayıcı. Direkt olarak Google Play'den (<http://chip.tk/MUwJV8>) ya da APK formatında The Guardian Project web sitesinden (guardianproject.info) indirebilirsiniz. Tarayıcı geçmişini depolamıyor; cookie'leri kontrol etmenize ve aygıtınızı saklamana olanak tanıyor, böylece web siteleri mobil aygıttan bağlandığınızı göremiyor. Tor ağını kullandığı için internette anonim olarak geziniyor ve çeşitli sınırlamalardan kurtulabiliyorsunuz.

iOS'ta anonim sörf yapın

Eğer iPhone ya da iPad kullanıyorsanız, internete anonim olarak erişmek için Onion Browser'ı (<http://chip.tk/MUxnC9>) kullanabilirsiniz. Tor tabanlı web tarayıcısı IP adresinizi saklıyor, gezintinizi şifreliyor, üçüncü parti cookie'lerini ve çevrimiçi takibi engelliyor. Bir diğer özelliği ise sizin iOS aygıtından bağlandığınızı gizlemesi.

Kendini imha eden resimler gönderin

Eğer birisine bir resim göndermek istiyor, fakat resmin o kişinin telefonunda sonsuza kadar durmasını istemiyorsanız, Snapchat (www.snapchat.com) tam aradığınız şey. Uygulama gönderdiğiniz Snap'lerin kullanım ömürlerini belirlemenize (1 ile 10 saniye arası) olanak tanıyor. Süre dolduğunda resimler otomatik olarak aygıttan ve Snapchat sunucusundan siliniyor. Tabi ki alıcının bu süre zarfında ekran görüntüsü almasını engelleyen bir şey yok, bu yüzden resmi bunu yapmayacağından emin olduğunuz kişilere göndermenizi tavsiye ediyoruz. Uygulama iOS ve Android için mevcut.

Android'in saklı App Ops özelliğini kullanın

Android 4.3 (Jelly Bean) ve 4.4'te (KitKat) telefon ve tabletinizdeki uygulamalara değişik izinler vermenize olanak tanıyan App Ops adında bir gizli sistem özelliği mevcut. Bunu herhangi bir uygulamanın neler yapabileceğini görmek için (konum kaydı, rehberi okuma ve düzenleme, aramalarınıza veya kameraya erişim) ve istemediğiniz izinlerden bazılarını kaldırmak için kullanabilirsiniz. App Ops'a kullanımı en rahat Color Tiger'dan (<http://chip.tk/MUy6TO>) erişebilirsiniz. Uygulama sadece Android 4.3 ve 4.4 için mevcut.

ChatSecure ile 'Kayıt dışı' kalın

ChatSecure (chatsecure.org) size arkadaşlarınızla Facebook, Google Talk, Jabber ve OSCAR üzerinden sohbet etme olanağı tanıyan bir iOS anında mesajlaşma aracı. iPhone, PC, Mac, Linux, Mobil aygıtlarla çalışabiliyor ve diğer IM programlarıyla aynı şekilde çalışıyor. Tek farkı istediğinizde kayıt dışı da çalışabilmesi (ya da tüm sohbetlerinizin gizli kalması, seçim sizin). Ayrıca sohbetler bittiğinde otomatik olarak da silinebiliyor.

GİZLİLİK ayarlarınızı sıkılaştırın

Google'ın Paylaşılan Önerilerinden vazgeçin

Google, Paylaşılan Önerilerin yanında sizin profil isminizin ve fotoğraflarınızın kullanımının önünü açan yeni bir Kullanın Şartları güncellemesini duyurdu. Paylaşılan Öneriler sadece arkadaşlarınızı kapsayan bir çeşit reklam türü. Eğer tanıdığınız biri Google Maps'den bir restoran arıyorsa, bu kişiye sizin daha önce paylaştığınız bir iletiden öneriler sunulabiliyor. Eğer bu fikre pek sıcak bakmıyorsanız, bu özelliği <http://chip.tk/MUyy4C> adresinden iptal edebilirsiniz. Bu özelliği çok önceden de iptal etmiş olabilirsiniz, fakat iki kere kontrol etmeye değer.

Google'ın paylaşılan önerilerini iptal edebilirsiniz.

Sizden gelenler

CHIP okuyucularına çevrimiçi gizliliklerinden bir yıl öncesine göre daha mı fazla endişe duyduklarını sorduk. İşte cevaplar...

Gizliliğimizin tehlikede olduğu hakkındaki söylentileri duyduktan sonra, sosyal medya hesaplarımdaki tüm bilgilerimi olabildiğince azalttım.

Açıkçası her zaman bu konu hakkında endişelerim vardı. Bu yıl içinde iki e-mail hesabıma potansiyel tehlike içeren mailler gönderildi. Eğer bu konuda bilinçli olmasaydım, şu anda finansal bir sorunum içinde olabilirdim. Bu konuyu yeterince ciddiye almayanlar adına da endişeliyim. Yani evet, artık daha fazla korkuyorum.

Bence artık sosyal medya gizliliğinin seviyesini kontrol etmek daha kolay bir hal aldı. Her ne kadar bazı şirketler gizlilik politikaları hakkında suçlansalar da, korkutucu olan kimsenin bu konuda geri adım atmamış olması. Bence çoğu Google kullanıcılarında durum bu. İzlediğimiz farkındayız, fakat saklayacak bir şeyimiz yok. Paranoyak insanlar teknolojiyi anonim kullanmanın bir yolunu her zaman bulacaktır. Hükümet her şeye erişebilmesi gerektiğini düşünüyor. Bence bunun bir sınırı olmalı.

Birleşik Devletlerin casusluk metotlarını açığa çıkardığı için Edward Snowden'a minnettar olmalıyız. Şimdi yapmamız gereken tek şey çevrimiçi paylaşımlarımızda daha dikkatli davranmak.

Dediklerine göre saklayacak bir şeyimiz yoksa, endişelenmemiz gereken de bir şey yokmuş. Fakat ben hala birilerinin benim çevri-

miçi yaptıklarımı izlemesi fikrine karşıyım, özellikle de karımın.
“Sanırım 2013 casusluğun sınırları konusunda insanların gözü-
nü açan yepyeni bir yıl oldu.”

JustDelete.me ile eski hesaplarınızı silin

Artık kullanmadığınız sürüyle çevrimiçi hizmete kayıt olabilirsiniz. Belki SkyDrive’a geçtiğinizden beri kullanmadığınız bir Dropbox hesabınız vardır ya da Reddit’e kayıt olmuşsunuzdur, fakat hiç bir şey paylaşmamışsınızdır. Bu gereksiz hesaplardan kurtulmak demek, aynı zamanda kişisel bilgilerinizin bulunduğu yerlerin de sayısını azaltmak anlamına gelmekte ve kesinlikle denemeye değer. İşlem sırasında zaman kazanmak için JustDelete.me (justdelete.me) adresini ziyaret edin. Sitede hesaplarınızı silmek adına sayısız bağlantı bulabilirsiniz. Bağlantılar silinme zorluk derecelerine göre renk tabanlı kategorilenmiş: yeşil kolay, kırmızı zor, siyah ise imkansız. Ayrıca size bulunduğunuz sitedeki bilgileri nasıl sileceğinizi de gösteren bir Chrome eklentisi de mevcut (<http://chip.tk/MUZENL>).

Facebook ayarlarınızı kontrol edin

Facebook sık sık gizlilik ayarlarını değiştirmekte, bu da siz farkında olmasanız dahi izin verdiğinizden daha fazla bilgi paylaşabiliyor olabileceğiniz anlamına gelmekte. Paylaşımlarınız sadece arkadaşlarınız tarafından görünüyor olabilir, peki ya daha dikkatsiz arkadaşlarınızın sayfasında yaptığınız yorumlar? Eğer yakın bir zamanda (ya da hiçbir zaman) Facebook gizlilik ayarlarınızı kontrol etmemişseniz, bu işlemi ‘Gizlilik Ayarları ve Araçları’ (<http://chip.tk/MUZW7g>) sayfasından yapabilirsiniz. Buradan paylaşımlarınızı, arkadaş isteklerinizi ve aramalarınızı kimlerin görebileceğini belirleyebilirsiniz.

AVG PrivacyFix ile sosyal ağlarınızı koruyun

AVG PrivacyFix (www.avg.com/gb-en/privacyfix) Facebook ve LinkedIn gibi sosyal ağlarınızı daha güvenli hale getiren tarayıcınız, mobil ya da tabletinizle uyumlu ücretsiz bir araç. Ayrıca Google’ın sizden topladığı bilgileri kısıtlıyor, hangi sitelerin e-mail’inizi paylaşabileceği ve sizi takip edebileceği konusunda sizi uyararak, bu işlemleri durdurmalarını sağlıyor. 1200’ün üzerinde takipçiyi engelleyebilme kapasitesine sahip. AVG, PrivacyFix’i mayıs ayında çıkardı ve o günden beri araca, Android uygulamalarında Wi-Fi Do Not Track seçeneği de dâhil, sayısız yenilik eklendi.

AVG Crowd Control ile Facebook paylaşımlarınızı kimlerin görebildiğini kontrol edin

AVG Crowd Control (<http://chip.tk/MUAXe>) Facebook Zaman Tünelinizdeki paylaşımlarınızı, video ve fotoğraflarınızı kimlerin görebildiğini yönetebilmenizi sağlayan kullanışlı bir hizmet. Facebook tarıyor ve arkadaşlarınızı gruplar halinde organize ediyor –Okul, İş, Çevre, Hepsi. Sadece paylaşımlarınızı görmesini istemediğiniz (fakat halen arkadaşınız olan) kişileri seçili halden kaldırın ve bir şey paylaşmadan önce açılan diyalogdan ‘My Crowd (AVG PrivacyFix)’i seçin. Örneğin, işiniz hakkında söylenmek istiyorsunuz. Patronunuzu listeden çıkarın ve istediğinizi paylaşın. Crowd Control özelliği AVG PrivacyFix’e de entegre edilmiş.

yorum@chip.com.tr

İNTERNETTE Mahremiyet isteyenler Tek yol VPN!

VPN teknolojisi nedir; internette “özgürleşmenizi” nasıl sağlıyor? İşte son günlerde çok konuşulan internet yasası ile gündeme gelen VPN hakkında her şey!

Zeynel Öztürk

VPN (Sanal Özel Ağ) terimini daha önce birden çok kez duydunuz, ancak şimdiye kadar kullanmanız hiç gerekmemişti ya da belki de nasıl kullanacağınızı bilmediğiniz için zahmet etmek istemediniz. Ancak son günlerde internet ile ilgili konuşulan yasadaki son internet üzerindeki mahremiyetinizi korumak için tek yol olarak gözüken VPN’in (Virtual Private Network) adının sıklıkla telaffuz edilmesi ile birlikte biz de bu konuyu detaylı olarak sizlere aktarmak istedik. Bu yazımızda VPN’in nasıl çalıştığından, ona neden ihtiyacınız olduğuna, ücretli ve ücretsiz VPN hizmetlerine ve sunduklarına değineceğiz.

VPN nedir?

Virtual Private Network (Sanal Özel Ağ) teriminin kısaltılmışı olan VPN, basit bir anlatımla internet üzerinde kurulu bilgisayarlar grubundan oluşur. Bu özel bilgisayar ağı, örneğin yerel bir ağa fiziksel erişimi bulunmayan, dışarıdaki bir kişi tarafından ağ kaynaklarına erişmekte kullanılabılır. VPN’ler, güvenilir olmayan ağlara bağlanırken bağlantıyı şifrelemek ve güvenli hale getirmek için de kullanılır. Bunun yanında VPN’ler, farklı konumlarda bulunabildiğinden, sizi ülkelerin kısıtlamalarından (yasaklı web siteleri ve IP’ler gibi) da kurtarırlar.

VPN’lerle bağlantınız şifreli olduğundan, gönderdiğiniz ve aldığınız tüm veriler şifrelendiğinden, meraklı gözler ne yaptığınızı göremezler.

Peki o halde niye herkes VPN kullanmıyor?

İyi, hızlı ve kesintisiz bir VPN hizmeti için genellikle aylık bir ücret ödememiz gerekecektir. Bağlantınız farklı bir bilgisayar üzerinden yönlendirileceğinden, çoğu durumda normaldeki internet bağlantınız kadar hızlı olmayabilir. Ancak bunları aştığınızda faydalarının, eksilerinden fazla olduğunu fark edebilirsiniz. VPN, sizi normalde bağlanmadığınız bir ağa güvenle bağlamakla görevlidir. VPN birkaç farklı amaçla kullanılmaktadır:

- Okul veya iş ağına uzaktan ulaşmak için. Bu durumda VPN hizmeti, okul veya iş yeri tarafından sağlanır.
- Yasaklı web sitelerine giriş için. VPN sunucuları farklı konumlarda bulunabildiğinden ve verileri şifreleyerek gönderdiğinden, engelli web sitelerine erişmenize izin verir.
- Torrent indirmek gibi yasal veya yasadışı indirmeler için. Bittorrent’te gerçek güvenlik sağlamanın tek yolu, VPN’lerdir.
- Gizliliği ve güvenliği artırmak için. Tüm iletişiminizi ve bağlantılarınızı meraklı gözlerden korumak için VPN gibi bir hizmetten faydalanmanız gereklidir. Bir kafede şifresiz bir ağa bağlandığınız

da, VPN sayesinde güvenliğin ağına açıklarından etkilenmezsiniz.

- Ülkelere özel hizmetleri kullanmak için. Örneğin ABD'ye özel Netflix'i normal şartlarda Türkiye'den kullanmanız mümkün değil.

- VPN'yi kullanma nedeniniz, yukarıda saydıklarımızın birkaç tanesi birden de olabilir.

En iyi VPN hizmeti, sunduğu işlevler, sunucunun konumu, bağlantı protokolü ve fiyat konusunda iyi bir denge kuran hizmettir. Tek bir VPN hizmetinin ismini verip, en iyisi olduğunu söyleyemeyiz, çünkü bu onunla ne yapacağınıza bağlı. Çok sık dosya indirecekseniz, daha fazla ücret ödememiz gerekebilir; bunun yanında amacınız konum kısıtlamalarından kurtulmak, yasaklı siteleri açmaksa daha uygun fiyatlı seçenekleriniz var.

İşte VPN hizmetlerinde bakmanız gereken özellikler

Protokol: VPN hizmetlerini araştırırken SSL/TLS (bazen OpenVPN olarak da adlandırılır), PPTP, IPSec, L2TP gibi farklı VPN türlerine rastlayacaksınız. Protokollerin kendilerine has avantaj ve dezavantajları var ancak güvenlik araştırmacıları, tüm bu protokollerin yeterli güvenliği sağladığını, normal bir kullanıcıya pek yansımadıklarını söylüyorlar.

Çıkış konumları: VPN hizmetinin bulunduğu konum, onu neden kullandığınıza bağlı olarak sizin için önem kazanabilir. Örneğin İngiltere'deki bir TV kanalını izlemek istiyorsanız ve bu kanalın web sitesi, sadece İngiltere'ye hizmet veriyorsa, VPN hizmetinizin sunucularının İngiltere'de bulunmasına dikkat edin. ABD'deki sunucular, ABD kanunlarına tabi olduklarından yetkililer istediğinde kullanım verilerini onlara aktarabilirler. Ücret ödeyeceğiniz bir VPN hizmetinin farklı konumlarda hizmet verdiğine dikkat edin.

Günlük kaydı: VPN'ye bağlandığınızda, aktarılan veriler konusunda VPN sağlayıcınıza güveniyorsunuz demektir. Bağlantınız, onu gözetlemek isteyenlere karşı korumada olsa da, aynı VPN'yi kullanan sistemler, özellikle VPN yöneticisi, verilerinizi günlük dosyalarına kaydedebilir. Bu herhangi bir VPN'ye üye olmadan önce sağlayıcının günlük kaydetme politikalarına göz atın. Bazı sağlayıcılar günlük kaydetmeyebilir. ABD'deki VPN hizmetlerinin günlük kaydetmek zorunda olduğuna dair bazı söylentiler var. Bu doğru olmasa da ülke yönetimi, günlük tutanlardan bu bilgileri her zaman isteyebilir.

Zararlılardan koruma işlevleri: VPN kullanmak, tam anlamıyla güvende olduğunuz, her şeyden korunduğunuz anlamına gelmez. HTTPS'yi mümkün olduğunca kullanmaya devam etmeli, indirdiğiniz dosyalara dikkat etmelisiniz. Bazı VPN hizmetleri (özellikle mobil hizmetler), sizi virüs ve trojan'lara karşı koruyabiliyorlar.

Mobil uygulama: VPN için para harcacaksanız, onun her yerde, tutarlı bir biçimde çalışmasını isteyeceksinizdir. Önde gelen hizmetler, hem masaüstü hem de mobil cihazlar için çözümler sunuyorlar. Hem telefonunuzda, hem de laptop'unuzda VPN kullanmak için iki ayrı hizmete para ödememeye dikkat edin.

Ücretsiz VPN sağlayıcılarının etkinliğini kaydetmesi ve size reklam göstermesi muhtemeldir. Size gösterilen reklamlarda gezinti alışkanlıklarınızın kullanılma olasılığı da yüksektir. Bunun yanında ücretsiz hizmetler, daha az çıkış noktası sunarlar. Gizlilik konusuna verdikleri önem de ücretliler kadar yüksek değildir. Ancak arada sırada kullanacaksanız, para harcamadan da işinizi görecektir bir VPN bulabilirsiniz.

Ücretli VPN'ler gizliliğinizi daha çok ciddiye alırlar. Genellikle reklam göstermezler. Etkinliğini kaydedip kaydetmemeleri ise hizmetten hizmete değişmektedir. Birçoğu, satın almadan önce denemeniz için ücretsiz deneme hizmeti sunarlar. Ancak ücretli bir VPN kullanmanın yasaları çiğnemek gibi davranışları haklı kılmadığını da unutmamak gerekiyor.

TorVPN (ücretsiz ve ücretli)

Platformlar: Windows, OS X, Linux, iOS, Android

Protokoller: SSL (sitede OpenVPN olarak anılıyor), PPTP ve tam SSH tünelleme

Bulunduğu ülke: Macaristan, çıkış sunucuları Macaristan'da

Günlük kaydı: Bant genişliği kullanımı ve ödeme detaylarınız dışındaki bilgileri kaydetmiyor

Fiyatı: Ayda 1GB'a kadar ücretsiz, Premium hesaplar 5GB için ayda 7 dolardan başlıyor. 100GB için ayda 38 dolar ödemeniz gerekli

WiTopiaa (ücretli)

Platformlar: Windows, OS X, Linux, iOS, Android, webOS, Chromebook'lar

Protokoller: SSL, PPTP, IPSec ve L2TP (256 bit güvenlikle)

Bulunduğu ülke: ABD. 10 ABD eyaletinde, Latin ve Güney Amerika'da, Asya'da, Avustralya'da, Avrupa'da, Afrika'da ve Orta Asya'da çıkış sunucuları var

Günlük kaydı: WiTopia, kullanıcılarıyla eşleştirilebilecek bilgiler kaydetmiyor, günlükleri haftalık olarak siliyor. Sadece kayıt bilgilerini ve ödeme detaylarını saklıyor

Fiyat: Şifreleme ve kullanılan protokollere göre yılda 50 - 70 dolar arasında değişiyor

Private Internet Access (ücretli)

Platformlar: Windows, OS X, Linux, iOS, Android

Protokoller: SSL, PPTP, IPSec, ve L2TP. DD-WRT yüklü veya Tomato router'larla çalışacak biçimde ayarlanabiliyor (SSL/OpenVPN)

Bulunduğu ülke: ABD merkezli hizmetin Kanada, İngiltere, İsviçre, Romanya ve Hollanda'da çıkış sunucuları var

Günlük kaydı: Etkinliğinizi kaydetmiyor, paylaşımlı IP kullanıyor, verilerinizi gizli tutma sözü veriyor.

Fiyat: Ücretler ayda 7 dolardan ve yılda 40 dolardan başlıyor

proXPNP (ücretsiz ve ücretli)

Platformlar: Windows, OS X, iOS

Protokoller: SSL, PPTP

Bulunduğu ülke: Merkezi ABD'de. ABD'de, Hollanda'da, Singapur'da ve İngiltere'de çıkış sunucuları var

Günlük kaydı: proXPNP, etkinliğinizle ilgili çok az şeyi kaydediyor. Bunlar arasında e-posta adresiniz, ödeme bilginiz, bant genişliği kullanımınız, bağlantı süreniz, giriş çıkış saatleriniz var. Bu günlükleri sadece 14 gün veya daha az saklama ve kimseyle asla paylaşmama sözü veriyorlar

Fiyat: Ücretsiz planda hızınız 300kbps ve Miami'deki (ABD) çıkış noktasıyla sınırlanıyor. Premium hesaplar, PPTP desteği sunuyor (router veya mobil cihazları bağlamak için) ve kotayı kaldırıyor. Bunun yanında diğer çıkış noktalarını da seçebiliyorsunuz. Premium planlar ayda 10 dolardan başlıyor

VPN Türkiye (Ücretli)

Platformlar: Windows, Mac OS X, Android, iOS

Bulunduğu ülke: Merkezi Türkiye'de; "Mini paket" içinde Amerika, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, İngiltere, İsveç ve Slovakya var

Günlük kaydı: Belirtilmemiş

Fiyat: Ayda 20 TL'den başlıyor. 12 aylık abonelik 180 TL

Batihost (Ücretli)

Platformlar: Windows, Linux, iPhone, Android, Windows Phone

Protokoller: PPTP, OpenVPN, SSTP, L2TP

Bulunduğu ülke: Türkiye; çıkış sunucuları seçtiğiniz pakete göre değişiyor

Fiyat: Aylık 17 TL'den, yıllık 150 TL'den başlıyor. Ücretsiz olarak 1 günlük denemeniz mümkün

3 DİZİ YILDIZI POSTERİ

20 POSTER

blue Jean

MADONNA
İkon
Müzesi'nde

**Pharrell
WILLIAMS**
Dokunduğunu
altına çeviren büyücü

**Hande
DOĞANDEMİR**
Demecileriyle
Pop Up'ta

**Kerem
BURSIN**
Ekranın yeni
fenomeni

**Bruno
MARS**
Yükselişi hızla
sürüyor

LORDE
Gözler yeni
odul avcısının
üzerinde

**LEONARDO
DICAPRIO**
İlanmayan adam

**JARED
LETO**
Zaman
Tüneli'nde

DUMAN
CD Ödüllü Test

**FERMAN
AKGÜL**
Akıtsız hikayeleri
ile B J'de

PARAMORE
Turuncu saçlı kız
ve maceraları

**Blue Jean
YENİLENDİ!**

**Yeni
boyut
Yeni
tasarım
Yeni
kışeler**

Laptopunuzun pil ömrünü uzatın

Çoğu laptop fişten çıktığında kolay kolay uzun süre dayanamıyor, hatta bazılarının çıkabilen bir pili yok; yani biri bitince dolu başka bir tanesini takmanız mümkün değil. Biz size bu yazıda pil ömrünü arttırmanın bazı ipuçlarını vereceğiz.

Ertuğ Aydın

Laptoplar harika cihazlar, size fazlasıyla esneklik sunuyorlar. Fakat pil ömrü kısaldıkça fişe bağlı yaşamaya başlıyorsunuz ve cihaz aslında biraz da amacından sapıyor. Size vereceğimiz ipuçları ile bu durumu geciktirebilirsiniz. Biz Windows üzerinden gitsek de aslında tüm işletim sistemleri altında çalışan tüm laptoplar için geçerli ipuçlarımız...

Ekranı karartın

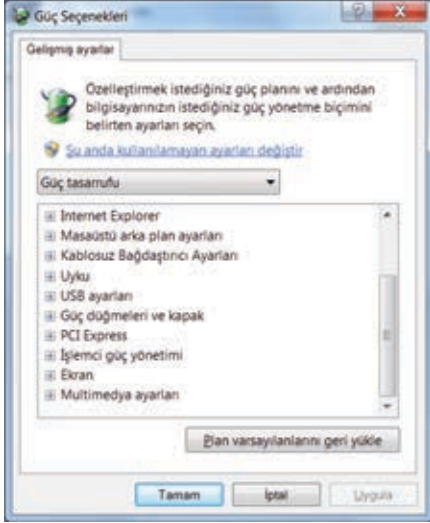
Uzak ara en büyük enerji sömürücüsü ekrandır, daha da açık olursak ekran parlaklığıdır. LCD ekranlarda görüntüyü oluşturan ekran paneli gerçekten ciddi manada enerji kullanır, yeni modeller LED teknolojisine geçse de sarfiyat çok da ciddi ölçüde azaldı denilemez. Sadece ekran parlaklığı azaltmak tek başına 30 dakikaya yakın pil ömründe artış sağlayacaktır. Bunun için birçok laptopta

özel tuşlar var, onlara basarak arka plan ışığını karartabilirsiniz. Tipik olarak Fn tuşuna basılı tutup, ekran parlaklığını bir F tuşuna basarak azaltabilirsiniz. Ayrıca Windows Mobility Center menüsünden de bu ayarlamayı yapabilirsiniz.

Güç ayarlarını değiştirin

Önayar olarak Windows dengeli güç planında çalışır. Bunu değiştirmek için Denetim Masasından Güç planları menüsüne girin ve ilgili güç planını seçin.

Bizim genel olarak istediğimiz işletim sisteminin mümkün olduğunca enerji tasarruf etmesi. Bu nedenle ekranın belli bir süre işlem yapmadığınızda kendiliğinden kapanması iyi bir seçim olacak. Kahve almaya gittiğinizde ekranın boşta çalışmasının pek de anlamı yok sanki. Bu menüleri inceleyin ve tercihlerinize göre bir-

Denetim Masası'ndaki güç seçeneklerini mutlaka gözden geçirin

çok hususu belirleyin. Sistemin uyku moduna geçişinden hangi bileşenlerin hangi kapasiteyle çalışacağına kadar her şeyi ayarlayabiliyorsunuz.

Wi-fi ve Bluetooth'u devre dışı bırakın

Bunları kullanmadığınızda kapatmak anlamlı. Ciddi anlamda enerji tüketiyorlar zira... Wi-fi için birçok modelde ufak bir düğme var ve açıp-kapamak oldukça kolay; fakat bluetooth biraz daha sorunlu. Emin olmak için Denetim masasında aygıt yöneticisine girin ve bluetooth adaptörüne sağ tıklayarak devre dışı bırakın. Gerçi birçok üreticinin masaüstü yazılımlarında bluetooth'u açıp kapamak da oldukça kolay.

Cihazı şarjda bırakmayın

Lityum iyon piller görece iyiler, fazla şarj yüklenmesine (overcharging) karşı korumalıdır. Yine de bir laptopu devamlı şarjda bırakmak çok iyi bir tercih değil. Hatta Sony ve Lenovo gibi üreticiler sırf bu durumun yarattığı sorunları engellemek için pili tam anlamıyla dolmaktan alıkoyan bazı yazılımlar ürettiler. Bu pilin ömrünün azalmasını engelleyen bir husus. Fakat böyle bir yazılımı olmayan bir laptop kullanıyorsanız, şarj ettiğiniz zaman pilin tamamen dolmasına özen göstermenizi tavsiye ederiz.

Gereksiz donanımlardan kurtulun

Optik sürücünüzde bıraktığınız bir DVD'nin pil ömrünü azaltacağından emin olabilirsiniz. Her Windows Explorer'ı açtığınızda sürücü DVD'yi az da olsa döndürecektir. Ayrıca USB'den güç alan her türlü cihaz- flash disk, webcam vs. de enerji tüketiyor. Kullanmadığınızda bunları çıkarın.

İkinci bir pil edinin

Yedek piller çok fazla model için uygun fiyata satışta ve bazı durumlarda orijinal pillerden daha uzun ömürlü olabiliyorlar. Örneğin piliniz 6 hücreli bir pildir ama siz 9 hücreli yeni bir pil alırsanız ömrü 1,5 katı olacaktır. Dell'in bazı modellerinde DVD sürücüsünün yerine uygun bir ikinci bir pil takılabilir. Zaten DVD sürücüsünü kullanan kaç kişi kaldı ki? Ayrıca alternatif olarak her laptopa uyumlu pil ünitelerini de deneyebilirsiniz. Şarj edip uygun ucu takarak laptopunuza dıştan bağlayabilirsiniz. İsteğinize göre pilinizi şarj edebilir veya laptopunuza direkt güç verebilirsiniz.

SSD terfisiyle güç tüketimini de düşürebilirsiniz.

Yeni bir pil satın alın

İnsanlar pek inanmak istemiyorlar ama piller tıpkı yazıcı kartuşları gibi değiştirilebilen şeyler. Bunlar çok büyük bir olasılıkla garanti kapsamında da değiller ayrıca, şaşırdınız mı? Cevabınız büyük ihtimalle evet zira kimse o küçük kağıtları kutudan çıkarıp da okumuyor. Garanti kapsamında olanların da garanti süresi, cihazın kendisinden kısa oluyor, zira pil ömrü cihazın ömründen hep daha kısa oluyor. Pillere iyi de baksanız ömürlerini doldurunca kullanılmaz hale geliyorlar. Yıllar içinde kapasiteleri gittikçe düşüyor ve ona göre şarj süreleri de kısalıyor. Büyük bir çoğunluğunda değiştirilebilir piller varsa da nadiren pili dışarıdan çıkarılamayan modeller de çıkıyor. Güvenilir yan üreticilerden daha uygun fiyata yeni piller alabilirsiniz.

SSD disklere terfi edin

Mekanik eski model sabit diskler hala birçok laptopta mevcutlar ve yeni, hareketli parçası olmayan SSD disklere kıyasla çok daha fazla enerji sarf ediyorlar. Sırf enerji tasarrufunda değil hız bakımından da işe yarayacak bu terfi ciddiye alınması gereken bir seçenek.

Dahili grafik moduna geçin

Eğer laptopunuzun AMD veya nVidia ekran kartı varsa, ayrıca onda Intel marka dahili bir ekran kartı olma ihtimali oldukça yüksek. Bu ikincil ekran kartı, teorik olarak oyun oynarken veya grafik işlemlerinde destek amaçlı entegre edilmiştir. Birçok modelde bu kartı devreye sokmak için markanın ilgili bir yazılımı oluyor ve oradan kolayca bu moda geçilebiliyor. Dahili grafik modunda ekran kartıyla dayandığından 2 kat fazla dayanan modeller var; yani bunu denemekten de zarar gelmeyecektir.

RAM kullanımınızı ayarlayın

10-20 tane sekme açıp webde sörf yapmak zevkli belki ama pilinizin ömrünü kısaltacağı da aşikar, aynı şey aynı anda birçok programı çalıştırmayı sevenler için de geçerli. Bütün bunlar sistemin tüm RAM'ini harcıyorlar, ayrıca bunların mekanik bir parça olan sabit diski de yazmaya zorladığını unutmamak gerek. Yani bunları yapmak sadece sistemi yavaşlatmıyor, pil ömrünü de kıaltıyor. Bu durumda ya daha fazla RAM edineceksiniz ya da bu alışkanlığınızdan vazgeçip pil ömrünüzü arttıracaksınız.

yorum@chip.com.tr

Windows XP'ye bir şans daha verin

8 Nisan 2014'te Microsoft, Windows XP için son güncellemesini yayınlayacak. Eğer bu tarihten sonra da favori sisteminizde devam etmeye kararlıysanız, işte size bazı hayatta kalma ipuçları

Ozan KAYA / JG

CHIP dergisi olarak sizden XP'yi mümkün olduğunca uzun kullanmanızı istemiyoruz. Aksine, bize göre 13 yıllık sistemin, halefleriyle karşılaştırıldığında, fonksiyonel bakımdan birçok eksikliği mevcut, özellikle de güvenlik yönünden. Microsoft 8 Nisanda tüm desteğini çektiğinde, XP içerisinde bulunan yeni açıklara karşı büyük oranda savunmasız kalacak, çünkü bu tarihten sonra güncelleme yok.

Bugün bile XP, Windows'un en güvenliksiz sürümü. Microsoft'a göre, her gün bin üzerinden on XP bilgisayar virüse maruz kalmakta, bu sayı Win8'de ise sadece iki. Güvenlik uzmanları son güncelleme yayınlandıktan sonra XP'ye büyük bir

saldırı olacağı konusunda hemfikir, çünkü neredeyse dünya üzerinde her üç bilgisayardan biri bu sistemi kullanıyor ve bu da hacker grupları için XP'yi cazip bir hedef haline getirmekte.

XP sonuna kadar ve güvenli!

Birçok kullanıcı halen Windows XP'yi kullanmakta ısrarlı. Bizim bu ısrarcı kullanıcılara, XP içerisindeki sızıntıları önlemeleri için önerdiğimiz iki strateji var. Strateji 1: Eğer sadece XP'yi kullanmak istiyorsanız, sisteminizi güvenli hale getirmelisiniz. Strateji 2: Eğer XP'yi sadece belli durumlarda kullanmak istiyorsanız, size var olan kurulumu nasıl sanal bir makineye yükleyebileceğinizi göstereceğiz.

GÜVENLİ Sistem

Güncellemeler olmadan Windows XP ile çalışmak büyük bir risk içermekte. Vereceğimiz tüyolarla XP'nizi olabildiğince güvenli hale getirmenize yardım edeceğiz.

1 Son XP güncellemesini edinin

XP sistem güncellemelerinin sonu, klasik güvenliğin en önemli bileşeninin de sonu demek. Bu yüzden XP sisteminizin Nisan 2014'te son güncellemeyi edindiğinden emin olmalısınız. Bunu yapmanın en kolay yolu Windows Update'i "Denetim Masası | Sistem | Otomatik Güncellemeler"den tüm paketleri otomatik indirip, kurabilecek şekilde ayarlamak.

2 Sadece önemli programları bulundurun

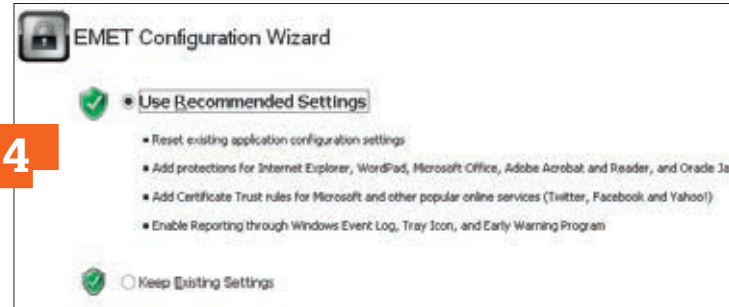
Anti-virüs yazılımı olmadan asla çalışmayın.

Önemli: Daima XP'yi destekleyen bir virüs tarayıcısı kullanın. Avira, Kaspersky ve Symantec gibi ünlü firmalar en az bir yıl daha XP'yi destekleyeceklerini garanti ettiler, fakat Microsoft Security Essentials ve Internet Explorer son güncellenmeyle birlikte artık desteklenmeyecek. Yapılması gerekli bir diğer şey de Windows Güvenlik Duvarını (ya da başka bir üçüncü parti güvenlik duvarını) etkin hale getirmek. Bunu "Sistem ve Güvenlik"le rahatlıkla yapabilirsiniz.

Güvenlik duvarını "Özel durumlara izin verme" olarak ayarlamak güvenliğinizi açısından yararlı olacaktır. Böylelikle gelen istekler engellenecek, fakat siz sörf yapmaya ve mail göndermeye devam edebileceksiniz. İş program güncellemelerine geldiğinde hiçbir şeyi şansa bırakmayın. Yüklü programların listesinden yazılımın halen XP'yi destekleyip, desteklemediğini kontrol edin. Bundan da öte, ihtiyaç duymadığınız programları silin. Ne kadar az program bulundurursanız, o kadar saldırıya uğrama riskiniz azalır. Yazılım statüsünü kontrol etmenin en kolay yolu "Denetim Masası"ndan "Programlar" sekmesine girmektir. Yazılımı tanımladığınızda, üreticinin web sitesinden yazılım güncellemeleri ile bilgileri edinebilirsiniz. Eğer herhangi bir program artık XP'yi desteklemiyorsa (tarayıcı da dahil), hiç düşünmeden silmeniz gerekmektedir.

3 Kısıtlı haklarla çalışın

En son Windows sürümlerinin kullanıcı hesap kontrolü XP'yi desteklememekte; çünkü bu özellik ilk olarak Vista'da tanıtıldı. Sonuç olarak, kısıtlı haklarla çalışıp hızlı bir şekilde yönetici moduna geçmek kolay değil. Bu yüzden birçok XP kullanıcısı sistemlerini doğrudan yönetici olarak kullanıyor. Fakat sizin bunu değiştirip, sadece yönetici iznine ihtiyaç duyduğunuzda yönetici hesabınızı kullanmanız gerekmekte. Rutin işlemlerinizi için sadece kısıtlı kullanıcı hesabını kullanın. Ayarları değiştirmek için "Başlat | Denetim Masası | Kullanıcı Hesapları"na gidin ve "Yeni bir hesap oluşturun"ı tıklayın. Hesaba uygun bir isim girin ve "İleri"ye tıklayın. Ardından hesap türünü "Sınırlı" olarak belirleyin ve "Hesap oluşturun" ile işlemi onaylayın. Hesabı yarattıktan sonra hesap ekranına girin ve "Parola Oluşturun"u seçin. İçinde en az sekiz karakter, sayılar ve özel karakterler bulunan, güvenli bir parola belirleyin.

Microsoft'un güvenlik aracını kullanın

Bazı yazılımlar Windows tarafından önerilen güvenlik özelliklerini göz ardı ederler. Fakat Microsoft'un ücretsiz EMET aracı ile (Enhanced Mitigation Experience Toolkit, download.chip.eu/tr adresinden indirebilirsiniz) programları bu özellikleri kabul etmeye zorlayabilirsiniz. Bu araç sayesinde artık yükleme sırasında "Önerilen Ayarları Kullan" seçeneğini seçmenize gerek kalmıyor, çünkü EMET program ayarlarını Microsoft Office veya Adobe Reader gibi yaygın programların özellikleriyle çakışmayacak şekilde optimize etmekte. Daha fazla aracı koruma altına almak istiyorsanız "Apps'e, ardından da "Add Application" a tıklayın ve programın EXE dosyasını seçin (Örneğin "Firefox.exe"). Bu işlemden sonra Firefox listede yerini alacaktır. EMET genellikle uygun güvenlik ayarlarını otomatik olarak yapar.

Önemli Her seferde sadece bir program yükleyin ve sistemin dengeğini test edin.

SANAL Makine

Eğer XP'yi sık kullanmıyorsanız, onu sanal bir makineye kurabilirsiniz –ister en güncel Windows sürümüne, ister Linux'a ya da OS X'e

1 Windows'u hazırlayın

Eğer Windows XP'yi sanal bir makineye dönüştürmek istiyorsanız, bunu onu temizlemek için bir fırsat olarak da kullanabilirsiniz. İhtiyacınız olmayan verileri silin, istenmeyen programları kaldırın ve sistemi CCleaner (dergi DVD'sinde bulabilirsiniz) aracı ile temizleyin. Sıkça ihtiyacınız olan verileri sanal makineye transfer etmeyin. Bunun yerine, ana sisteme transfer edin. Örneğin fotoğraf koleksiyonu veya müzik dosyaları vs.

Eğer XP CD'sinde ya da bilgisayarın üzerindeki etikette Windows anahtarını bulamıyorsanız, dergi DVD'sinde bulunan 'Windows 8 Product Key Viewer' aracı yardımıyla XP'de anahtarınızı öğrenebilirsiniz. Anahtara daha sonra XP'yi sanal makineye aktive ederken ihtiyacınız olacak. ZIP dosyasını arşivden çıkartın ve içinde bulunan "pkeyui.exe" dosyasını çalıştırın. Aracı kullanmakta olduğunuz Windows anahtarını gösterecektir.

2 Taşıma yardımcısını kullanın

Windows'u taşıma konusunda uzman birkaç araç bulunuyor. Size önerimiz Microsoft'un ücretsiz Disk2vhd aracını kullanmanız (dergi DVD'sinde bulabilirsiniz). Araç, güvenilir ve sanal makineye adaptasyon konusunda faydalı özellikler sunuyor, ayrıca beraberinde getirdiği herhangi bir külfet de yok. ZIP dosyasını arşivden çıkarın ve içinde bulunan "disk2vhd.exe" dosyasını çalıştırın. "Agree" ile lisans sözleşmesini onayladıktan sonra, araç bulunan Windows sürümünü VHD dosyasına paketleyecek. Pencerenin üst kısmında dosyanın depolanacağı yeri belirleyebilirsiniz.

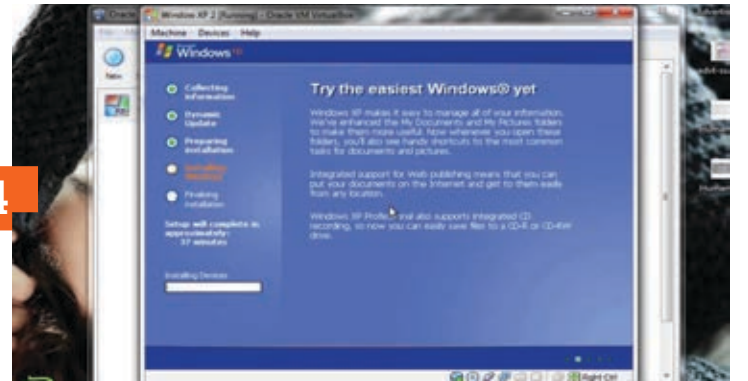
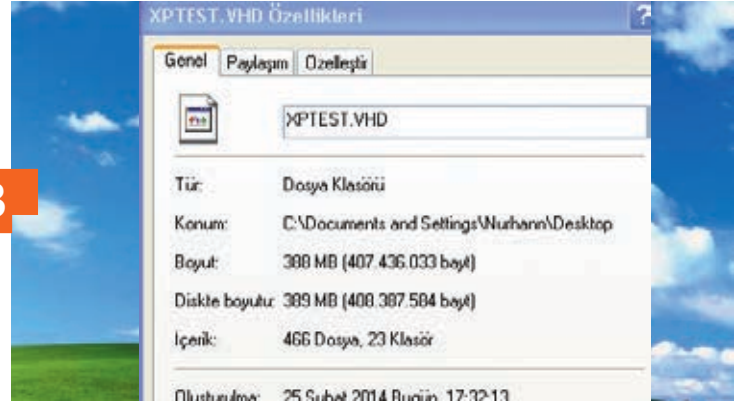
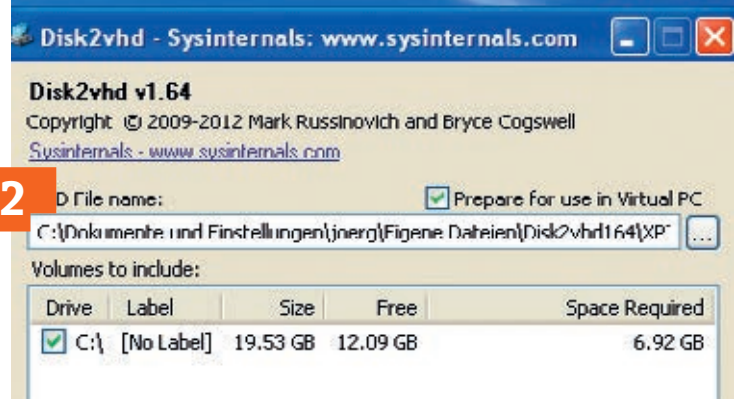
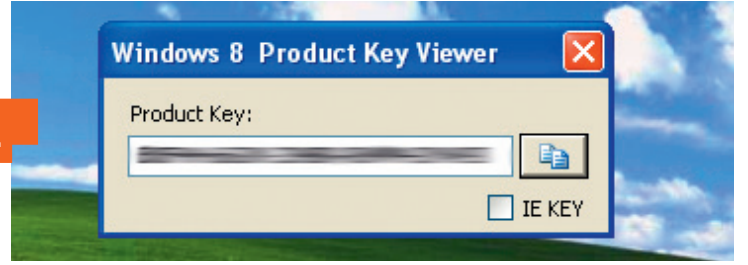
Önemli "Prepare for use in Virtual PC" seçeneğini aktive edin. Böylelikle Windows sistemi dokunulmamış ve ayarları sanal makinede kullanım için optimize edilmiş hale gelecektir. Sabit diskin tamamı değil, sadece kullanılan alan görüntü dosyası olarak kaydediliyor. Dönüşümü başlatmak için "Create"e tıklayın.

3 Görüntü dosyasını kullanın

Microsoft'un aracı VHD formatında bir görüntü dosyası yaratacaktır. Windows 7'nin Professional, Ultimate ve Enterprise üst sürümlerinde bu dosyayı XP modunda kullanabilirsiniz. Alternatif olarak diğer tüm sistemlerde ilk seçenek olan VirtualBox'ı kullanabilirsiniz (dergi DVD'sinde mevcut). Yazılım herhangi bir dönüştürmeye ihtiyaç duymadan VHD formatını destekliyor. Yarattığınız VHD dosyasını harici bir sabit diske kaydedin ve yeni Windows'ta kullanın.

4 VirtualBox'ın kurulumu

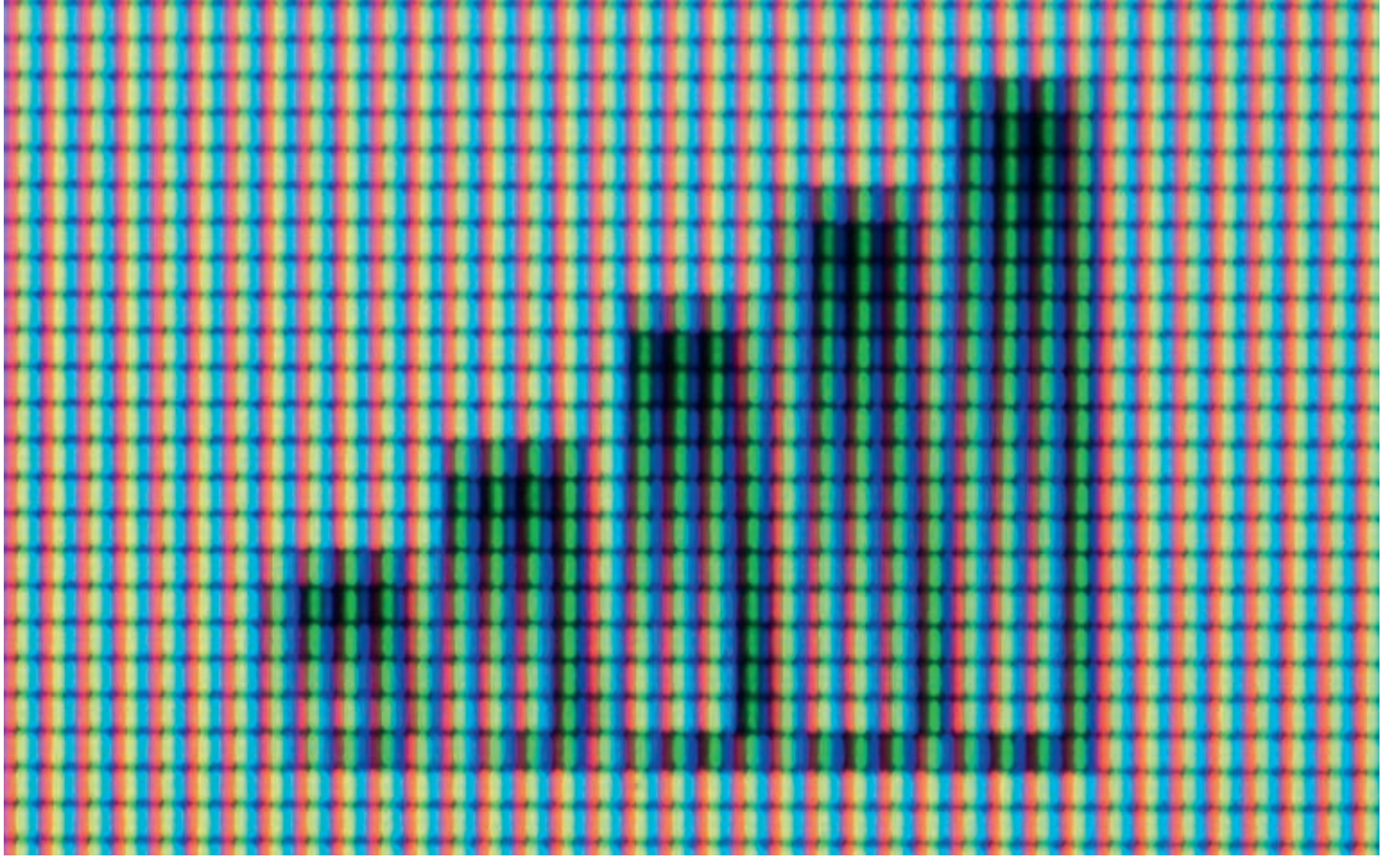
VirtualBox'u şu an kullandığınız yeni bilgisayarınıza ya da Windows işletim sisteminize kurun. Aracın Linux ve OS X sürümleri

de bulunuyor. Kurulum bittikten sonra "New"e tıklayın ve Windows XP için sanal bir makine seçin. RAM'i belirleyin (256 MB yeterli olacaktır) ve "Use existing disk"i seçin. Şimdi yarattığınız VHD dosyasını bulun ve "Create"e tıklayın.

Windows XP sanal makinede çalışacak. Fakat XP değişik bir donanımda çalıştığı için aktivasyon sorun yaratacaktır. Nokta 1'de edindiğiniz anahtarı kullanın. Eğer işe yaramazsa telefonla aktivasyonu deneyebilirsiniz. XP desteği kesilse de bu seçenek halen kullanılabilir olacaktır.

İpucu Sanal makinede XP performansını arttırmak için VirtualBox "Devices"dan "Guest additions"ı kurun. Güvenlik sebeplerinden dolayı sistemin anlık görüntüsünü (image) yaratmalısınız. VirtualBox'ta sanal makineyi seçin ve "Snapshots | Create snapshot"a tıklayın. Acil durumlarda "Restore snapshot" seçeneğini seçebilirsiniz. yorum@chip.com.tr

Kablosuz ağ artık daha hızlı ve güvenli

Bu ipuçları ve hileler sayesinde kablosuz ağınızın hızını ve kapsama alanını genişletip sorunsuz bir bağlantıya sahip olabilirsiniz.

Hüseyin Cem KOYLÜ

Piyasadaki kablosuz modemler yüzlerce metre uzağa birkaç yüz MB veri aktarabiliyorlar. Ya da en azından ürünlerin janjanlı ambalajlarında tüketiciye iddia ettikleri bu. Fakat paket açılıp da iş teoriden pratiğe döktüğünde performansın dört duvardan daha öteye gidemediği görülüyor. Sürekli kesilen bağlantılar, takılan videolar ve ev ağında cihazlar arasında büyük boyutlu dosyaların paylaşımının saatler sürmesi can sıkıcı olabiliyor.

Fakat, yine de modeminiz bekleneni vermedi diye üzülmeniz veya sinirlenmeniz gerekmiyor. Birazdan size göstereceğimiz değişiklikleri yaparak ağınızın kapsama alanını genişletebilir ve hızını artırabilirsiniz. Dahası, cüzdanınızı ve kendinizi yormadan kablosuz bağlantınızı diğer katlara da dağıtabilirsiniz, örneğin sadece mevcut elektrik hattını kullanarak bunu yapabilirsiniz. Ancak, şunun altını çizmekte fayda var, ağınız en zayıf elemanı kadar

güçlü olabilir, yani mümkün olan en yüksek hızı elde etmek istiyorsanız öncelikle eski cihazları elden çıkarmanız gerekiyor. Özellikle de 802.11b standardını destekleyen cihazlar 2.4GHz frekansını kullanan tüm kablosuz ağ elemanlarına köstek oluyorlar.

Hızı ve kapsama alanını artırırken aynı zamanda güvenliği de elden bırakmamak gerekiyor. Ağınızın başkaları tarafından kullanılmasının en başta iki tehlikesi var, birincisi tüm veri akışlarınız izlenebilir ve girdiğiniz şifrelerden en özel mesajlara kadar her şeyiniz kötü niyetli siber korsanların eline geçebilir. İkincisi ise, siber korsanlar yasa dışı olan işlemleri sizin ağınız üzerinden gerçekleştirip izini kaybettirdikten sonra ağ sahibi siz olduğunuz için başınız derde girebilir. Göstereceğimiz ipuçları ile kablosuz ağınızı ve ona bağlı cihazları istenmeyen ellerden uzakta ve güvende tutabileceksiniz.

AĞ GENİŞLİĞİNİ artırmak

Kablosuz ağınızın kapsama alanını ve hızını artırmak için izlemeniz gereken adımlar

1 Daha güçlü harici antenler kullanın

Daha güçlü anten daha geniş kapsama alanı ve daha kararlı bir bağlantı demektir. İyi bir harici antene sahip modemler -97 dBm seviyelerine ulaşabilirken, dahili antene sahip modemler ancak -85 dBm seviyesine çıkabilirler, buradaki “-” sembolü kapsama alanında büyük ölçüde düşüşe sebep oluyor. Eğer modeminizde harici anten varsa ve bu antenler değiştirilebiliyorsa, buraya daha güçlü antenler (5 – 12 dBi) takarak kapsama alanınızı büyük ölçüde artırabilirsiniz.

2 Modeminizi merkezi bir noktaya yerleştirin

Eğer internetinizi eve mümkün olduğunca yaymaya çalışıyorsanız ilk yapmanız gereken modeminizi daha merkezi bir konuma taşımak olmalı. Tabi bu taşıdığınız konumda kablosuz sinyallere zarar veren mikrodalga fırın, kablosuz telefon ya da bluetooth aygıtlarının bulunmamasına dikkat etmelisiniz. HeatMapper aracı ile modeminizin yaydığı sinyalleri bir harita üzerinde görebilir ve buna göre en uygun noktayı seçebilirsiniz. Eğer modeminize aynı zamanda kablolu cihazlar da bağlıysa ve bu yüzden yerini değiştirmeniz mümkün değilse, modem arka arkasındaki duvara alüminyum folyo yapıştırabilirsiniz.

3 Temiz bir frekans kanalı kullanın

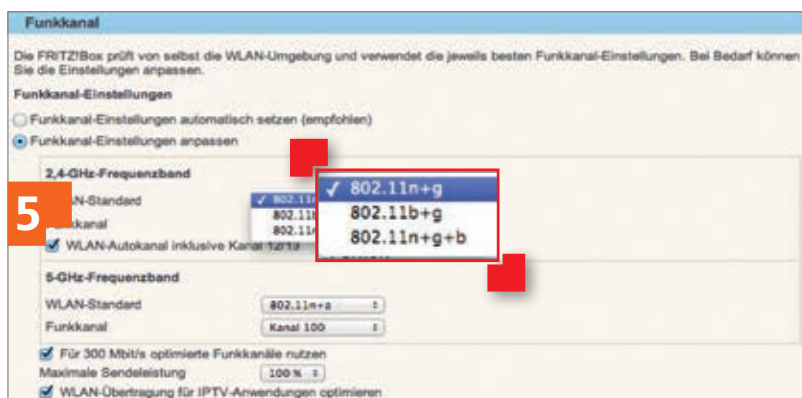
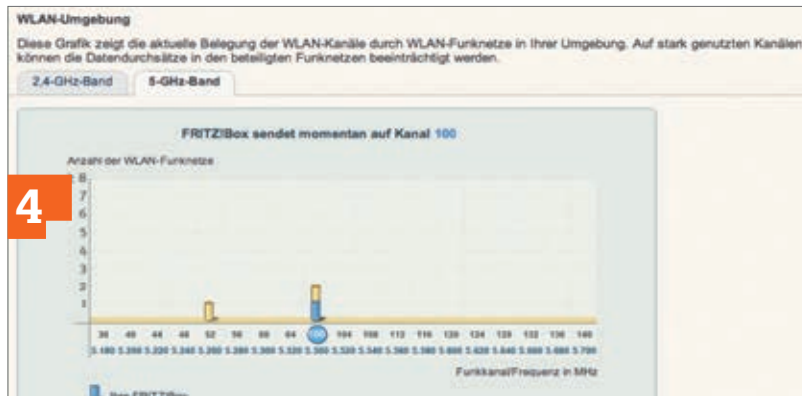
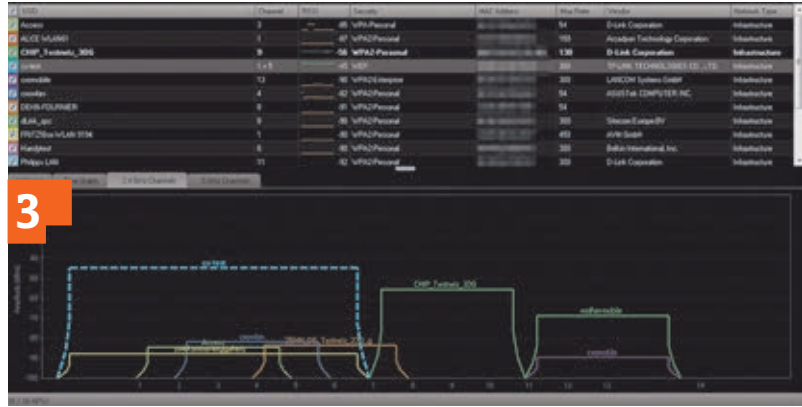
Günümüzde neredeyse her evde bir kablosuz modem var ve genellikle tüm modemler varsayılan frekans olan 1, 6 ve 11'i kullanıyorlar, tabi bu da büyük ölçüde sinyal kirliliğine neden oluyor. 2.4 GHz bandında her kanal arasında 5 MHz fark bulunmasına rağmen kanallar 20 MHz bant genişliğinde yayın yapıyorlar, bu yüzden de frekans aralıkları açık olan 1,6 ve 11. kanallara yüklenme olur. Fakat bu kanallar komşularınızın modemleri tarafından da işgal edildiği için veri trafiği yoğun olur. Bu ana kanallara komşu kanallar da genellikle bu trafikten etkilenir. Kablosuz ağınıza en uygun kanalı seçmek için inSSIDer isimli becerikli bir araçtan yararlanabilirsiniz. Çevrenizdeki kablosuz ağları ve hangi kanalda çalıştıklarını görebilirsiniz, duruma göre en uygun kanalı belirledikten sonra kablosuz modeminizi bu kanala ayarlayabilirsiniz.

4 5-GHz bandına geçiş yapın

Kablosuz ağ cihazlarının yanı sıra 2.4 GHz bandı, bluetooth cihazları, hareket algılayıcılar ve mikrodalga fırınlar tarafından da kullanılır. Tüm bu cihaz yoğunluğu bantın taşıma kapasitesini doyma noktasına getirdiği için genellikle istenilen hıza ulaşamaz. Fakat dual bant özellikli bir modem kullanarak kablosuz ağınızın yayını 5 GHz bandına taşıyabilirsiniz. Toplam 23 kanala sahip olan 5 GHz bandı veri akışları için daha geniş bir alan sunar. 5 GHz bandında sinyaller engellerden daha kolay etkilense de, doygun 2.4 GHz bandına oranla çok daha yüksek sinyal/parazit oranına sahiptir. 5 GHz bandına geçiş yapmak, özellikle de kablosuz ağ yoğunluğunun fazla olduğu ortamlarda kapsama alanında avantaj sağlar. Kimi dual bant modemler aynı anda 2 bandı birden kullanma kapasitesine de sahiptir.

5 Eski cihazlardan kurtulun

Modern 802.11n modemlerde bulunan MIMO teknolojisi, alınan ve gönderilen sinyalleri iki farklı akışta toplayarak sinyal kirliliğini azaltıyor ve daha geniş bir alanda daha hızlı bağlantı imkanı sunu-

yor. Tabii bu senaryo ancak uyumlu cihazlar bağlandığı zaman geçerli oluyor. Artık eski sayılan 802.11b/g standartları ise MIMO ile uyumlu değil, üstelik bu bağlantıyı olumsuz etkiliyor. Özellikle b-standardını kullanan cihazlar 2.4 GHz bandındaki toplam işlem hacmini büyük ölçüde düşürüyor. Eğer yüksek hızlı bir ağ istiyorsanız, öncelikle bu cihazlardan kurtulmalı ve modeminizdeki 802.11b geri uyumluluk seçeneğini kapatmalısınız. Sahip olduğunuz cihazlara bağlı olarak isterseniz ağınıza 2.4-GHz bandında 802.11g ya da 5-GHz bandında 802.11n standardında ayarlayarak mümkün olan en yüksek hızlara ulaşabilirsiniz.

6 İnternetinizi elektrik hattından dağıtın

Katlar arasında interneti dağıtmak için binanın mevcut elektrik hattını kullanarak Ethernet kablosu döşeme derdini bitiren powerline adaptörleri teknoloji marketlerinde 90 TL'den başlayan fiyatlarla alıcı buluyor. WLAN tekrarlayıcı ya da menzil genişleticilerden daha iyi bağlantı performansına sahipler ve kurmak basit. Dikkat etmeniz gereken tek nokta alıcının ve vericinin olduğu odaların aynı faza bağlı olmaları.

7 Daha büyük anten kullanın

İnternet bağlantınızı doğrusal olarak daha uzak bir alana yönlendirmek istiyorsanız parabolik anten kullanabilirsiniz. Parabolik antenler çevresel çekim alanını düşürse de yönelttikleri doğrultuda yüzlerce metrelik çekim alanı sunabilirler. Anteni değiştirilebilir bir modemınız varsa kolaylıkla bağlantıyı yapabilirsiniz. Fakat parabolik antenlerin bir dezavantajı, yönelttikleri doğrultuda yüksek oranda radyasyon yayarlar. Bu radyasyonu düşürmek için modemini ayarlarına girerek iletim gücünü yüzde 50 oranında azaltmanız faydalı olacaktır.

ARIZALARI giderin

1 USB 3.0 sinyallerini etkiliyor

Garip ama gerçek, USB 3.0 kablolarındaki veri akışı kablosuz ağ ve Bluetooth sinyallerini bozuyor. Intel bu iddianın gerçekliğini araştırdı ve veri akışı sırasında USB kablusunun etrafında oluşan elektromanyetik alanın sinyalleri karıştırabileceğini tespit etti. Bunu engellemek için yapılması gereken ise kaliteli bir USB 3.0 kablosu kullanmak ve cihazları bilgisayardan olduğunca uzağa yerleştirmek.

2 Dizüstünüz internete bağlanmıyor ise

Bazen her şeyi yapmanıza rağmen dizüstü bilgisayarınız internete bağlanmaz ve bunun neden olduğunu çözemezsiniz. Hemen ümitsizliğe kapılıp servis yollarına koyulmayın, çünkü bazı modellerde kablosuz bağlantıları kapatan bir anahtar yer alır ve farkında olmadan bu anahtarı kapalı konuma getirmiş olabilirsiniz.

3 Daha iyi bağlantı için uzatma kablosu

Pek çok masaüstü bilgisayarda yerleşik kablosuz ağ kartı bulunmaz, bunun yerine USB kablosuz ağ adaptörleri kullanılır ve genellikle de bu adaptörler kasanın arkasına takılır. Eğer ki sizin bilgisayarınız da diğer pek çok masaüstü bilgisayar gibi masanın altında duruyorsa internet bağlantısı olması gerekenden yavaş olabilir. Böyle bir durumla karşı karşıyaysanız yapmanız gereken şey bir USB uzatma kablosu almak ve kablosuz ağ adaptörünü masanın üzerine ya da modemi doğrudan görebileceği bir konuma yerleştirmek. →

6

7

1

2

3

YÜKSEK HIZIN sırrı: 802.11ac

Yeni kablosuz ağ standardı 802.11ac MU-MIMO yayın teknolojisini kullanarak 5 GHz bandında birkaç paralel kanal oluşturur ve veri akışı bu kanallar üzerinden sağlanır. Eğer hem sunucu hem de alıcı üç kanalı kullanabiliyorsa 1300MBit/s'ye çıkan veri transferi hızlarına ulaşılabilir. Eğer iki kanal kullanılırsa bu rakam 866MBit/s'ye, bir kanal kullanılırsa 433MBit/s seviyelerine düşer fakat yine de, bu hızın altındaki değerlerde bile birkaç HD video aynı anda yayınlanabilir. Yüksek hızların yanı sıra WLAN-ac teknolojisi, haleflerinden çok daha geniş alanlara yayın yapabilir. Fakat bu teknolojinin henüz çok yeni olması, az sayıda cihaz tarafından desteklenmesi ve bu cihazların da fiyat etiketlerinin cep yakıyor olması yüzünden şu anda pek yoğun bir kullanım alanına sahip değil. WLAN-ac standardı sadece 5-GHz bandını kullandığı için, 2,4 GHz bandını kullanan eski cihazlarınız için bir de dual bant yönlendirici kullanmanız gerekecek. Bunun için iki sunucuyu Ethernet kablosu ile birbirine bağlayabilir ve ikisini de aynı anda kullanabilirsiniz. Testlerimiz gösterdi ki, ac-standardının hız konusunda gerçek performansını sergileyebilmesi için en önemli etmen sunucu değil alıcı (yani kullanıcı), eğer alıcı cihaz uyumlu değilse en iyi ac-modem bile n-standardının hızının üstüne çıkamıyor. Şu anda piyasada ac-standardını kullanan cihaz sayısı da oldukça az. Aynı şekilde WLAN-ac USB adaptör sayısı da az. Diyelim ki WLAN-ac modem ve adaptör aldınız, fakat bu sefer de, şu anda en yaygın standart olan USB 2.0'ın hız limitine (200 MBit/s) takılmış olacaksınız. Bizim tavsiyemiz, ac-standardı biraz daha piyasaya yerleşene kadar sabredin.

GÜVENLİĞİ elden bırakmayın

Kablosuz ağınız evinizin sınırlarını aşabilir, yeter ki korsanlar sınırlarını aşamasın

1 Modeminize şifre koyun

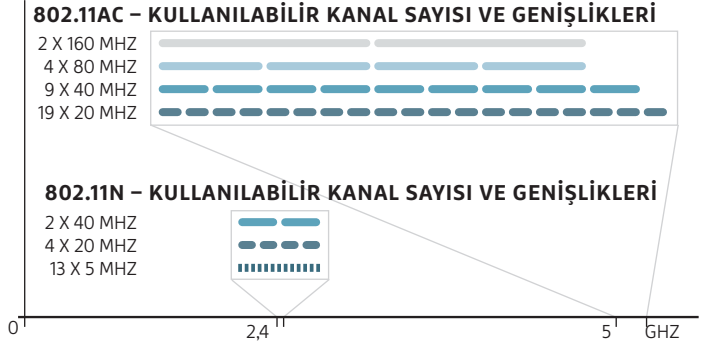
Modeminizin ilk kurulumu sırasında web arayüzü üzerinden ayarlarına girmeli ve kablosuz ağınıza kolay kırılamayacak bir şifre koymalısınız. Dahası kablosuz ağınızın var olan ismi, modem üreticisi ve modeli hakkında bilgi verir, bu yüzden bu ismi de (SSID) değiştirmenizde fayda var, hatta isterseniz bu ismi tamamen görünmez yapabilir ve ağ adınızı bilmeyenlerin ağı ulaşamamasını sağlayabilirsiniz. Ayrıca modeminizin web ayar arayüzünün var olan kullanıcı adı ve şifresini de değiştirmeniz güvenliği bir adım daha ileri taşıyacaktır.

2 Düzgün bir şifreleme kullanın

Onuncu yaşını geride bırakmış olmasına karşın WPA2 hala en güçlü şifreleme yöntemi. Şifreleme için WPA2-AES ya da WPA2 (CCMP) seçeneklerinden birini işaretlediğinizden emin olun, çünkü daha eski olan WPA-TKIP yöntemi hem daha güvensizdir hem de hızınızı 54MBps ile sınırlar. Modemlerin hali hazır şifreleri alt kısımlarında yazar. Her ne kadar güvenli gözüksün de bu şifre korsanların kullandığı çeşitli programlar tarafından tahmin edilebilir, bu yüzden mevcut şifreyi büyük/küçük harf ve sayılar içeren yeni bir şifre ile

Daha geniş kanallar sayesinde daha fazla veri akışı

2,4-GHz bandında kablosuz ağ sinyalleri için yaklaşık 80MHz alan bulunuyor, 5-GHz bandında ise bu alan 380MHz'e kadar yükselebiliyor. Tabi bu da, çok daha geniş kanallarda daha yüksek veri aktarım hızlarını mümkün kılıyor.

Kapsama alanı: Mesafe tanımayan güç

Zorlu engellerle dolu ortamlarda bile etkileyici sonuç: Dört ac-yönlendiriciyi test ettik, Asus'un modeli, referans olarak kullandığımız Trendnet n-yönlendiriciyi tam 374'e kattı!

VERİ İŞLEM HACMİ

(MESAFE: 12M, 2 DUVAR)

ASUS RT-AC66U	374,0 MBPS
FRITZBOX 7490*	294,0 MBPS
D-LINK DIR-865L	202,0 MBPS
BUFFALO AIRSTATION 1750	96,2 MBPS
TRENDNET TEW-692GR	1,0 MBPS

*TEST İÇİN HAFIF MODİFİYE EDİLDİ

1

Funknetz

Das WLAN-Funknetz Ihrer FRITZ!Box ist für andere WLAN-Geräte mit einem Namen, der sogenannten SSID, sichtbar.

2,4-GHz-Frequenzband

☒ WLAN-Funknetz aktiv

Name des WLAN-Funknetzes (SSID): WLAN2Koma4

MAC-Adresse: 24-65-11-XXXXXX

5-GHz-Frequenzband

☒ WLAN-Funknetz aktiv

Name des WLAN-Funknetzes (SSID): WLAN5Koma2

MAC-Adresse: 24-65-11-XXXXXX

☐ Name des WLAN-Funknetzes sichtbar

☐ AVM Stick & Surf aktivieren

2

Sicherheit

Verschlüsselung **WPS-Schnellverbindung**

Legen Sie hier fest, wie Ihr WLAN-Funknetz gegen unberechtigte Nutzung und gegen Abhören gesichert werden soll.

☒ WPA-Verschlüsselung (größte Sicherheit)

☐ WEP-Verschlüsselung (nicht empfohlen, unsicher)

☐ unverschlüsselt (nicht empfohlen, unschlüsselt)

WPA-Verschlüsselung

Legen Sie einen WLAN-Netzwerkschlüssel fest. Mit diesem WLAN-Netzwerkschlüssel werden die WLAN-Verbindungen gesichert. Der Netzwerkschlüssel muss zwischen 8 und 63 Zeichen lang sein.

WPA-Modus: WPA + WPA2 1

WLAN-Netzwerkschlüssel: 64h7892Ctun69Re-2Fgk

20 Zeichen eingegeben

3

Firmware aktualisieren

Für Ihre FRITZ!Box wurde eine neue Firmware-Version gefunden.

Momentan installierte Version: 84.05.50

Aktuell verfügbare Version: 84.06.00

Neue Features

- WLAN-Gastzugang neu als "Privater Hotspot"
- Live TV mit Tablet, Notebook und Smartphone ansehen
- Bereit für VDSL-Vectring-Angebote der Netzbetreiber
- Kindersicherung mit einem gemeinsamen Budget für mehrere Geräte
- Einfacher, übersichtlicher, informativer - erweiterte Push Services informieren automatisch per E-Mail
- MyFRITZ-Zugang zu Sprachnachrichten, Smart Home und FRITZ!NAS für mobile Geräte erneuert
- Smart Home jetzt noch komfortabler und mit mehr Informationen
- FRITZ!Fon mit Mediaplayer und vieles mehr
- Neues für Telefonie: Unterstützung für Gegensprechanlagen und SIP-Anlagenanschluss
- Mediaserver erweitert um neue Cloud Services
- Diagnosefunktion überprüft DSL-, Internet und Heimnetz
- Verschiebende Funktionen von WLAN, Netzwerk und FRITZ!Fon

değiştirmeniz önemli. Fakat özel karakterler ve farklı sesli harfler kullanırken dikkatli olun, çünkü ağa bağlanacak olan tüm cihazlar da bu karakterler bulunmuyor olabilir.

3 Modem yazılımını güncelleyin

Üreticiler ürünleri için belirli aralıklarla ücretsiz güncellemeler yayınlar. Bu güncellemelerin temelinde genellikle güvenlik iyileştirmeleri yer alır. Çok yüksek boyutlu olmayan bu güncellemelerin kurulumu genellikle bir dakikadan fazla zaman almaz, bu yüzden belirli aralıklarla bu güncellemeleri takip etmeniz ve kurmanızda yarar var. Pek çok kullanıcı fark etmese de bazı internet sağlayıcıları, kendi verdikleri modemlerin yeni güncellemesi çıktığında bunu tüm modemlere otomatik olarak yüklüyor.

4 IP izolasyonu ve MAC filtresini kullanın

IP-izolasyonu kablosuz ağdaki kullanıcıların birbiri arasındaki iletişimini engeller. Yani tüm kullanıcılar internete sorunsuz bir şekilde bağlanabilirler fakat birbirlerine erişemezler. Dikkat: Eğer bir kablosuz yazıcı kullanıyorsanız, IP-izolasyonu bu bağlantıyı da engelleyecektir. MAC adresi filtresi de siber korsanların yoluna koyulabilecek taşlardan biri. MAC adresini ağ kartlarının parmak izi olarak tanımlayabiliriz. Eğer MAC filtresini etkinleştirirseniz, ağa sadece sizin izin verdiğiniz MAC adresine sahip cihazlar erişebilir.

5 DHCP sunucusunu kapatın

Bir ağda iletişim kurmak için gerekli olan şey IP adresidir. Bu yüzden de modem, bağlanan her yeni cihaza otomatik olarak bir IP adresi atar. Bunu engellemek için modem web ayar arayüzünü kullanarak DHCP sunucusunu kapatabilirsiniz. Daha sonra yeni bir cihaz eklemek istediğiniz zamanlarda yeniden açabilirsiniz. Modem verilen IP adreslerini hatırlayacaktır. İsterseniz yeni cihazların IP adreslerini kendiniz de atayabilirsiniz. Eğer saldırganları ağıңызdan uzakta tutmayı bir adım daha ileri taşımak isterseniz sıra dışı IP adresleri de tanımlayabilirsiniz.

6 Misafir ağı kurun

Bazı modem ve yönlendiricilerde ev ağına değil, sadece internete bağlanmaya izin veren misafir ağı seçeneği bulunuyor. Normal ağıınızın yanında bir de farklı isimle bir misafir ağı kurabilir ve ağıınıza bağlanmak isteyenlere bu ağın adını ve şifresini verebilirsiniz..

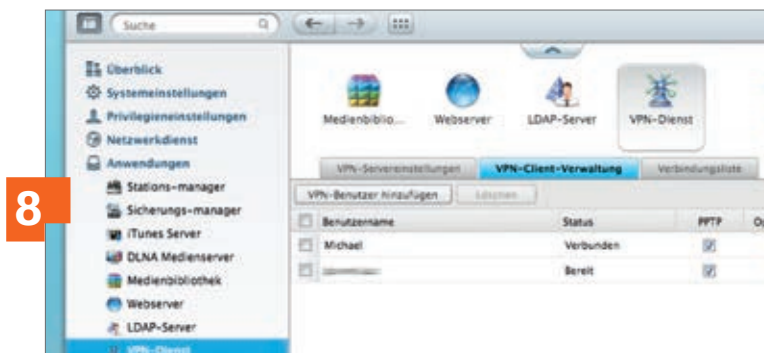
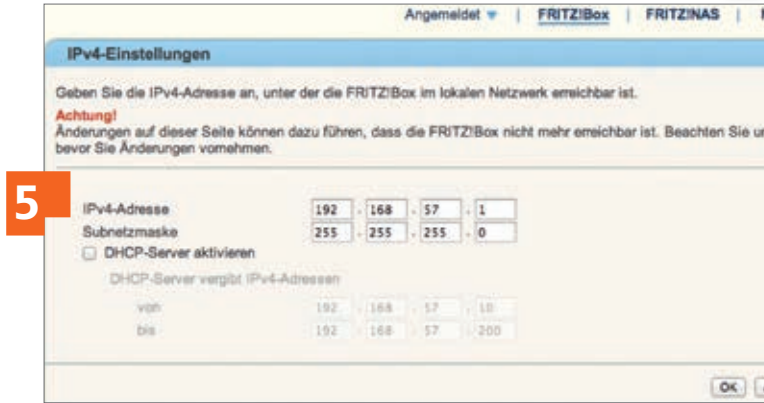
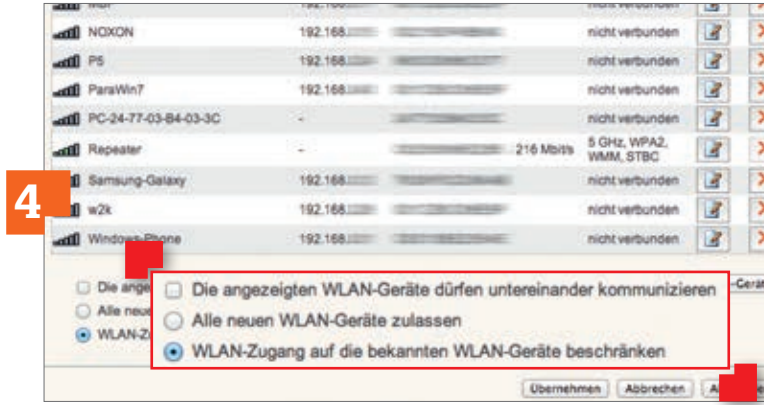
7 Kullanılmayan özellikleri devre dışı bırakın

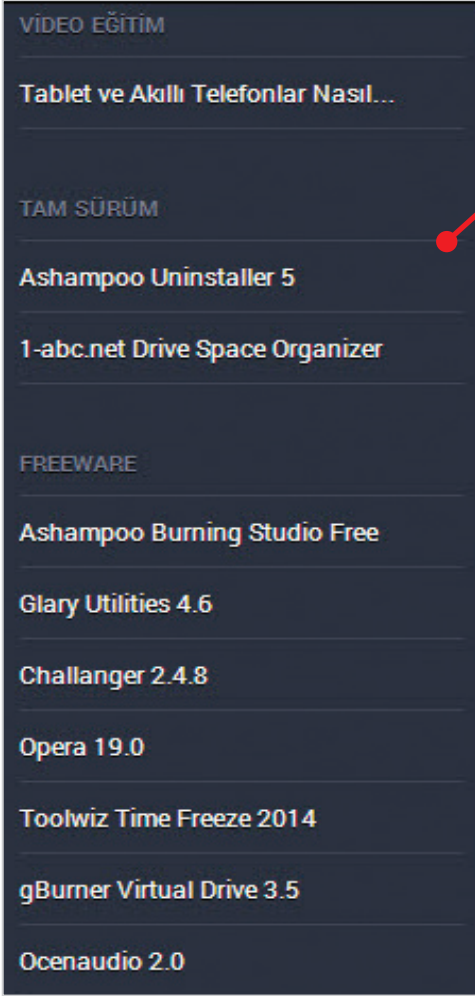
Bazı kablosuz modem ve yönlendiricilerde medya veya NAS depolama sunucuları gibi ek özellikler de bulunuyor. Çok az kullanıcı bu özellikleri kullansa da, genellikle bu seçenekler halihazırda açık olarak geliyor. Bu tür özellikler, siber korsanlar tarafından kullanılacak açık kapılar ve zayıflıklar içeriyor olabilir. Bu yüzden, kullanmadığınız bu tür özellikleri kapatabilirsiniz.

8 En güvenli bağlantı için: VPN

Virtual Private Network (VPN) ile ev ağıınızın içinde şifreli bağlantıya sahip bir kişisel sanal ağ kurabilirsiniz. Böylece korsanlar bağlantınızı izlese bile ellerine geçen tek şey şifreli bir veri karmaşası olacaktır. Açık kaynaklı ve ücretsiz bir VPN yazılımı olan OpenVPN (<http://openvpn.net/>) ile VPN sunucusu kurabilir ve bağlantıyı güvenli tüneller içerisinde yapabilirsiniz. VPN sunucusunu ana bilgisayara kurduktan sonra, sunucuyu aktifleştirebilir ve hangi kullanıcıların ağa erişebileceğini belirleyebilirsiniz. Daha sonra OpenVPN istemcisini bilgisayara, iOS ya da Android cihazınıza kurabilir ve size atanan kullanıcı adı ve şifreyi girerek ağıınıza güvenli bir tünelden bağlanabilirsiniz.

yorum@chip.com.tr

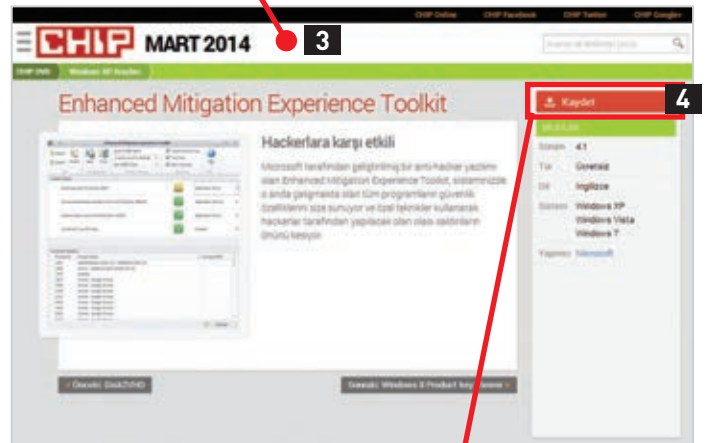
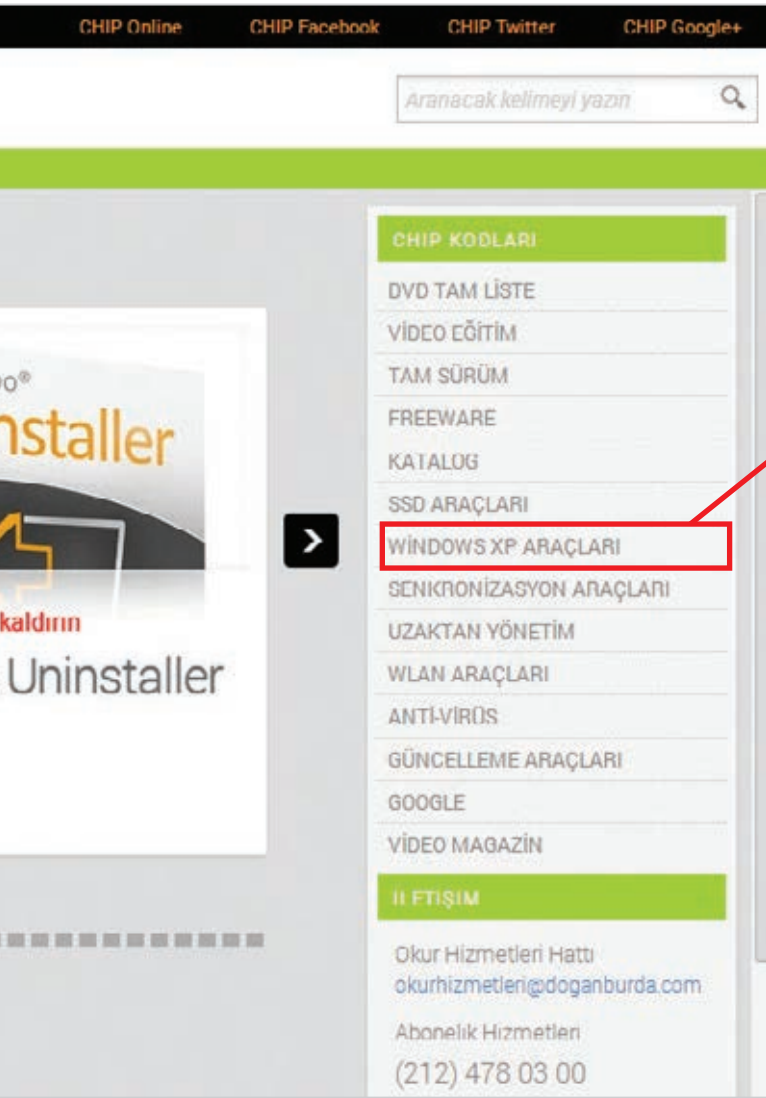

DVD İÇERİĞİ

CHIP DVD arabirimi yenilendi! CHIP DVD artık daha kolay, daha sade ve en önemlisi artık daha fazla interaktif!

CHIP DVD arabiriminde sol üstteki ikona tıkladığınızda açılan menüyü **1** kullanarak DVD içeriğinin sıralı tam listesine ulaşabileceğiniz gibi, aynı zamanda "CHIP Kodları" menüsünden de tüm kategorileri bir arada görebilirsiniz. Kategoriler **2** altında bulacağınız içeriklere erişmek içinse, ilgili kategoriye girdikten sonra ulaşmak istediğiniz içeriğe tıklayabilirsiniz. **3** Böylece istediğiniz içerik tüm bilgileriyle birlikte ekrana gelecek. Eğer isterseniz "Kaydet" **4** butonu ile içeriği

çalıştırabilirsiniz. Bunun için ekrana gelen güvenlik penceresini "Çalıştır" **5** butonu ile onaylamanız gerekli. Böylece kurulum programı başlayacak. Ayrıca artık CHIP DVD'de yalnızca programların 32 ve 64 bit'lik sürümlerini değil, akıllı telefon sürümlerini de bulabilirsiniz. **6** Bunun için "Kaydet" menüsünü kullanabilirsiniz. CHIP DVD artık daha canlı! Dergide yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemeleri ile ilgili videolara artık Video Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

VIDEO EĞİTİM

Tablet ve Akıllı Telefonlar
Nasıl Kullanılır

TAM SÜRÜMLER

Ashampoo Uninstaller
1-abc.net Drive Space
Organizer

ÜCRETSİZ YAZILIMLARI

Ashampoo Burning Studio
Free

Glary Utilities

Challenger

Opera

Toolwiz Time Freeze

gBurner Virtual Drive

Ocenaudio

HeavyLoad

BleachBit

Plex Home Theater

LastPass

Advanced Uninstaller Pro

KATALOG'DA İSMİ GEÇEN

ARAÇLAR

Aero Glass for Windows 8.1

Aero8Tuner

AquaSnap

Blat

ModernMix

Clover

Lisbon JPG

Monaco JPG

Touchpad Blocker

BitTorrent Sync

Freemake Music Box

EduBuntu

LibreOffice

SSD ARAÇLARI

CrystalDiskInfo

CrystalDiskInfo

Paragon Backup & Recovery

SSDlife Free

UNetbootin

WINDOWS XP ARAÇLARI

CCleaner

VirtualBox

Disk2VHD

Enhanced Mitigation

Experience Toolkit

Windows 8 Product key

Viewer

SENKRONİZASYON

YAZILIMLARI

Akruto Sync

BirdieSync

CompanionLink

Microsoft Outlook Hotmail

Connector

MyPhoneExplorer

Thunderbird

iCloud Control Panel

eM Client

UZAKTAN YÖNETİM

ARAÇLARI

TeamViewer

UltraVNC

SecureVNC Plugin

KABLOSUZ AĞ ARAÇLARI

Ekahau HeatMapper

Wireshark

OpenVPN

inSSIDer

Network Stumbler

ANTI-VİRÜS PAKETLERİ

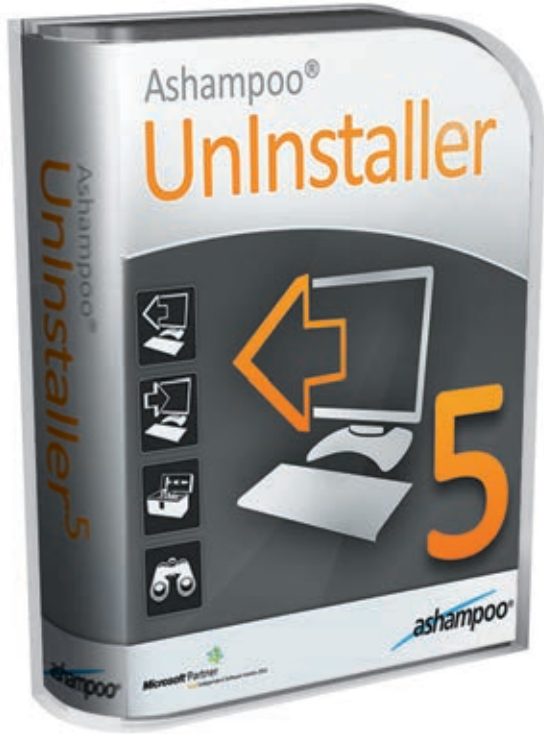
AVG Anti-Virus Free

Kaspersky Internet Security

CHIP

VIDEO MAGAZİN: CHIP DVD artık daha canlı! Dergide
üzerinde **Video Magazin** logosu yer alan haber, makale,
dosya ve ürün incelemeler ile ilgili videolara artık Video
Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

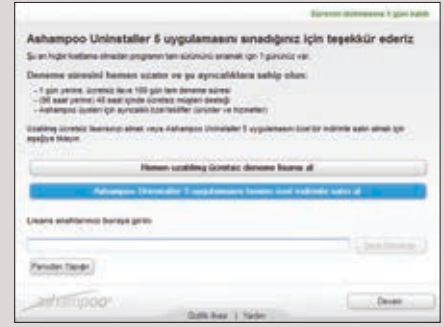

ASHAMPOO UnInstaller 5

Bilgisayarınızdaki inatçı yazılımları kaldırmanın en kolay yolu.

Ashampoo'nun başarılı yazılımı UnInstaller yeni sürümüne kavuştu. Yeni sürümle birlikte yepyeni bir görsellik ve özelliklerle kazanan UnInstaller 5, temel olarak bilgisayarınızdaki bulunan programları kaldırmanızı sağlıyor. Ancak Windows'un Program Ekle/Kaldır modülünden çok farklı olarak inatçı programları da sisteminizden derinlemesine temizleye-

bilen UnInstaller 5, silinen programların tüm izlerini ortadan kaldırıyor. Silmek istediğiniz yazılımı Kayıt Defteri'nden de kaldıran UnInstaller 5, böylece sildiğiniz bir programın izi nedeniyle sistem kararlılığının olumsuz etkilenmesini engelliyor. Yazılım, ilk kez kullanacaklar için içeriğinde bir eğitim programı da sunuyor. eugurlu@chip.com.tr

Ücretsiz kullanın

Yazılımı ücretsiz tam sürüm kullanmak için kurulumdan sonra tek yapmanız gereken "Hemen uzatılmış ücretsiz deneme lisansı satın al" butonuna tıklamak.

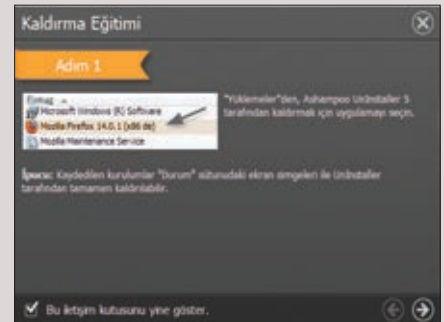
Tema seçin

Yazılımı ilk kez çalıştırırken sizden tema seçmenizi isteyecek. Bir tema belirledikten sonra işleme devam edebilirsiniz.

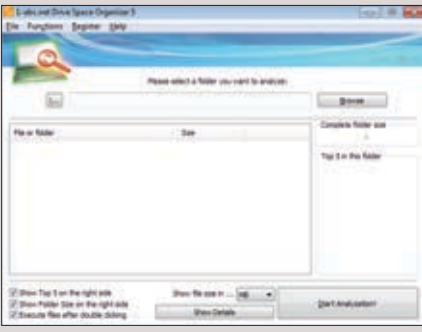
Komut merkezi

İşte UnInstaller 5'in ana ekranı. Oldukça şık görünen ekran, kolay bir kullanıma sahip. Yazılımı kaldırmaya "Kaldır" butonuyla hemen başlayabilirsiniz.

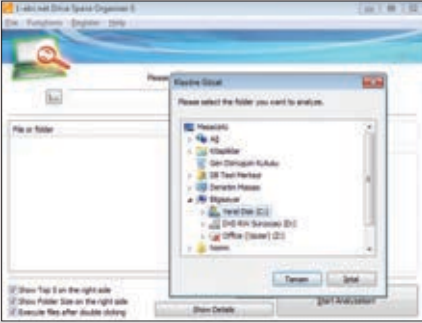
Kaldırma Eğitimi

Eğer daha önce UnInstaller kullanmadıysanız bu eğitim sizin için. İlk kez çalıştırdığınızda size yazılımı nasıl kullanacağınızı dair bilgilendirmede bulunuyor.

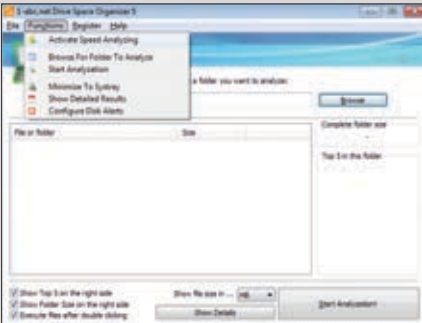
Ana ekran

Drive Space Organizer'ın ana ekranı oldukça basit ve sade. Tek yapmanız gereken analiz yapmak istediğiniz dosyayı seçmeniz ve "Start Analyzation" tuşuna basmanız.

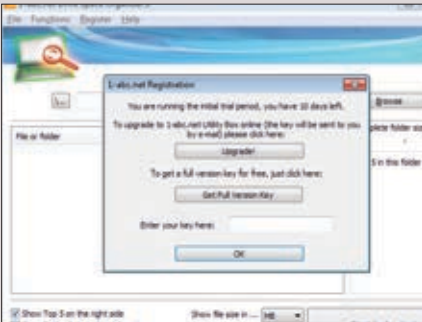
Yolu seçin

Hangi disk, klasör veya dosyayı analiz etmek istiyorsanız önce onu belirtmeniz gerekiyor. Bu işlemin ardından sonuca tek bir tuş kadar yakınsınız.

Ana fonksiyonlar

Drive Space Organizer ile ilgili diğer fonksiyonları bu menüden kullanabilirsiniz. Analize hız kazandırmak için de bu menüyü kullanabilirsiniz.

Kayıt olun

Drive Space Organizer'ı ücretsiz olarak kullanabilmek için ilk yapmanız gereken işlem kayıt olmak olmalı. Bunu "Register" menüsünden halledebilirsiniz.

1-ABC.NET Drive Space Organizer

Sisteminizde hangi dosya ne kadar yer kaplıyor; analiz edin, öğrenin, gereğini yapın.

Drive Space Organizer, sisteminiz için oldukça yararlı bir program. Bilgisayarınızda tuttuğunuz dosya ve dokümanların boyutlarını size gösterebilen yazılım, hangi dosyaların sisteminizde daha fazla yer tuttuğunu size gösterebiliyor. Oldukça kolay bir kullanıma sahip olan yazılım, tüm özelliklerini tek bir ekranda sunuyor. Diski hızlı bir şekilde analiz edebilen Drive Space Organizer, bu işlem için sizin tek bir tuşa tıklamanıza ihtiyaç duyuyor.

Ayrıca 1-abc.net, Drive Space Organizer yazılımı ile birlikte Utility Box güncellemesi için bir fırsat da sunuyor. Firmanın sun-

duğu kampanya dahilinde dilerseniz şu an 44,99 \$ yerine 19,99 \$ ödeyerek Utility Box yazılımının limitsiz versiyonuna kavuşabiliyorsunuz.

DVD YARDIM

CHIP-DVD ile ilgili en güncel düzeltmeleri, bilgilendirme ve yamaları ay içinde www.chip.com.tr/blog/dvd adresinden takip edebilirsiniz. Eksik ya da fiziksel sorunu olan DVD'nizle ilgili yardım için lütfen okurhizmetleri@doganburda.com adresine e-posta ile başvurun.

Oxo Training eğitim yazılımı nasıl kullanılır?

Bu aydan itibaren sizlerden gelen istek ve öneriler ile yenilenmiş, kurulum ve kayıt işlemleri daha da kolaylaştırılmış, yine 1 yıl sürecek yepyeni bir eğitim serisine başlıyoruz. İşte yeni eğitim arabirimini kullanabilmek için yapmanız gerekenler.

OxoTraining eğitim yazılımını sağdaki adımları uygulayarak kullanabilirsiniz. Aynı zamanda, yazılımın "YARDIM" bölümü içerisinde de gerekli adımlara ulaşabilirsiniz. OxoTraining eğitim yazılımını kurabilmek için, Mac işletim sistemini kullanıyorsanız, DVD içinden "Egitim_2014.dmg" dosyasını kurabilirsiniz. Windows işletim sistemini kullanıyorsanız da ister yine DVD içinden, "Egitim_2014.exe" dosyasını kurabileceğiniz gibi CHIP DVD'yi bilgisayarınıza taktığınızda otomatik olarak açılan arabirimden de eğitimi seçip "Kaydet" tuşu ile kurulumu gerçekleştirebilirsiniz. DVD arabirimi otomatik olarak başlamazsa DVD içinden index.html dosyasına çift tıklayarak çalıştırabilirsiniz.

Adımlara başlamadan önce lütfen CHIP DVD'sini DVD sürücünüze yerleştirin. İlk olarak CHIP DVD ana sayfasından eğitimin üzerine basarak kurulum sayfasını açın (ADIM 1). Daha sonra sağ üstteki Kaydet tuşuna basarak eğitimi bilgisayarınıza kurabilirsiniz. Chrome ve Internet Explorer için farklı yollar izlemeniz gerekebilir (ADIM 2).

Kurulum adımlarını izleyerek kurulumu tamamlayabilirsiniz. **Eğitimin sorunsuz ça-**

lışması için eğer size AIR güncellemesi sunuluyorsa bunu mutlaka yapmanız gerektiğini unutmayın. Masaüstünüze eklenecek OxoTraining2014 simgesine çift tıklayarak eğitimi çalıştırabilirsiniz. Yazılım çalışır çalışmaz ilk olarak sol bölümden Eğitim Ekle tuşuna daha sonra da açılacak sayfada Ekle tuşuna tıklayarak eğitim videolarını DVD'den bilgisayarınıza kurabilirsiniz. (ADIM 3)

Videoları seyretmek için sadece bir sefer mahsus olmak üzere aktifleştirmeniz gerekiyor. Bunun için geçerli bir e-posta adresi ile derginizin 3. sayfasında bulabileceğiniz aktifleştirme kodunu kullanabilirsiniz. (ADIM 4) Tüm yıl boyunca eğitimleri eklemek için aynı e-posta adresini kullanırsanız tüm eğitimler alt alta listelenecektir. Artık sol bölümdeki menüden Eğitimler menüsünü kullanarak eğitim başlıklarına ulaşabilir ve listeden istediğiniz eğitim videosunu seyredebilirsiniz. (ADIM 5)

ÇALIŞMAYAN CHIP DVD İLE İLGİLİ SORULARINIZ İÇİN: okurhizmetleri@doganburda.com
EĞİTİM İÇERİĞİ İLE İLGİLİ SORULARINIZ İÇİN: info@ersinsengul.com

ETKİNLEŞTİRME KODUNU 3. SAYFAMIZDA BULABİLİRSİNİZ

ADIM 1

ADIM 2

ADIM 3

ADIM 4

ADIM 5

Ashampoo® PhotoCommander 11

YEPYENİ!

Son olarak, fotoğraflarınız iyi bir şekilde düzenlenir, kolaylıkla paylaşılabilir, optimize edilir ve sunulabilir!

Son tatilime veya en iyi arkadaşımın doğum gününe ait tüm fotoğrafları kolaylıkla nasıl bulabileceğimi sevdim. Şimdi, fotoğraflarımı aileme bir profesyonel gibi sunabilirim!

Muhteşem!
Yeni Tilt-Shift efekti benim pickup aracımı minyatür bir araba gibi yapıyor.

Şimdi test et
www.PhotoCommander.com

Ücretsiz yazılımlar

Tümü ücretsiz: Sizlere her ay en başarılı ücretsiz yazılımları ve uygulamaları tanıtıyoruz. Bu ücretsiz araçların hepsi DVD'de.

Tüm yazılımların en güncel sürümlerine ulaşmak için **TikTag**'i takip edin

Disk yazdırmadan fazlası

Ashampoo Burning Studio Free

Ashampoo Burning Studio Free, CDBurner XP gibi ücretsiz olup aynı zamanda popüler araçlar arasında yer alıyor. Son versiyonuyla birlikte yeni özellikler kazanarak daha fonksiyonel olmayı başaran yazılım, yalnızca CD / DVD yazma işlemleri öncelikli olarak sunulan yazılımda ayrıca yedekleme araçlarını da kullanabilirsiniz. Eğer "Backup + Restore | Backup Files" yolunu takip ederseniz, önemli dosyalarınız için bir yedek hazırlayabilirsiniz. Bunun yanı sıra oluşturduğunuz yedeklere şifre koruması da atayabileceğiniz yazılımda, böylece istenmeyen erişimlere karşı koruma kalkana da oluşturabilirsiniz.

Türkçe dil desteği ile rahatlıkla kullanıla-

bilen ve bunu kolay ve anlaşılır arayüzüyle destekleyen Ashampoo Burning Studio Free, eğer CD / DVD yazdırma işlemlerini halen kullananlardansanız mutlaka sisteminizde

bulunması gereken yazılımlardan biri. Windows 8 kullanıcılarına da sunulan yazılım, disklerinizi yazdırma aşamasında da korumaktan geri kalmıyor. Böylece popülerliğini arttırmayı başarıyor.

İPUCU 1 Yükleme işlemi başladığında yazılım size farklı programları da yüklemeyi önerir. Bunları ilgili seçenekle engelleyebilirsiniz.

İPUCU 2 Eğer yedeklerinizi şifre korumasına alırsanız, bu yedeklere erişmek istediğinizde mutlaka şifreye ihtiyacınız olacak. O nedenle not alın.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: Türkçe

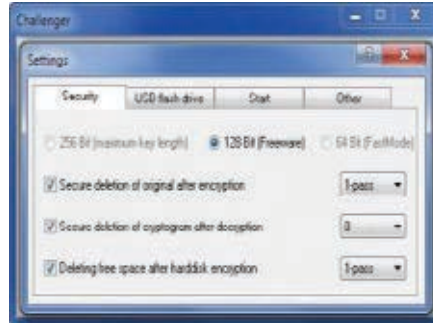
Sistem doktoru

Glary Utilities 4.1.0.67

Windows işletim sistemi zamanla yüklenen programların gazabına uğrar. Şişen kayıt defteri işletim sisteminizin ilk günkü gibi çalışmasını engeller. Bu gibi durumlarda performans kaybı yaşamamak için bakım ve temizlik yazılımları kullanmanız gerekiyor. Glary Utilities aradığınız sistem doktoru olabilir. Sistem bakımını yapan yazılım, performans kaybını engelleyebiliyor.

İPUCU Eğer Glary Utilities'den beklentiniz daha yüksekse glarysoft.com adresinden yazılımın ücretli Pro versiyonuna geçebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: Türkçe

Verilerinizi şifreleyin

Challenger 2.4.5

Özel dosyalarınızı şifrelemek ve böylece başkalarının erişmesini engellemek istiyorsanız Challenger'i kullanmak isteyebilirsiniz. Akıllı bir araç olan Challenger, verilerinizi şifreleyip istediğinizde geri açabilir. Oldukça kolay bir kullanıma sahip olan yazılım, ilgili dosyaları seçtikten sonra "Encrypt" butonuna basmanızla birlikte çalışmaya başlıyor.

İPUCU Bu tip programların çoğunda olduğu gibi tanımlı bir parola ile çalışan yazılımda, bu parolayı belirlemek için "Manage Phrases" kısmını ziyaret etmeniz gerekiyor.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

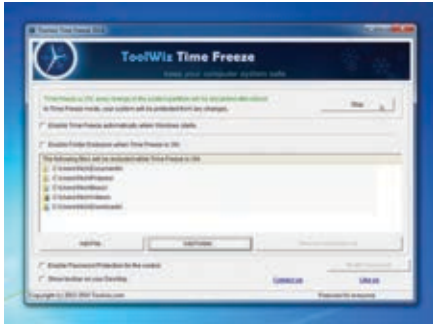
Ünlü web tarayıcı

Opera 18.0 1284.63

Dünya çapında 50 milyonu aşkın kullanıcı Opera web tarayıcısını tercih ediyor. PC kullanıcıları tarafından tercih edilmesinin sebebi elbette tarayıcının rakiplerine göre hızlı çalışması ve başarılı araçlara sahip olması. HTML5 ve CSS3 gibi web teknolojilerini de destekleyen Opera, eklentileriyle de iyi iş çıkartıyor.

İPUCU Tarayıcının sol üst köşesinde bulunan "Get Extensions" yazısına tıklayarak ihtiyacınız olan eklentileri kolaylıkla edinebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

PC'nizi sanallaştırın ToolWiz Time Freeze 2014

İnternette dolaşmak casus yazılımları nedeniyle günümüzde kişisel veri güvenliği için oldukça tehlikeli. Eğer siz de bu konudan mutaripseniz PC'nizi sanallaştırarak internette güvenli şekilde dolaşabilirsiniz. Daha önce bu tür uygulamalarla çalışmadıysanız ToolWiz Time Freeze bu konuda endişe duymanıza izin vermiyor. Yazılım oldukça kolay bir kullanıma sahip.

İPUCU Yazılımı aktifleştirdiğinizde lokal ortamdaki doküman, fotoğraf ve videolarda yaptığınız tüm değişiklikleri kaybedeceğinizi unutmayın.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

İmaj dosyalarını kullanın gBurner Virtual Drive 3.5

gBurner Virtual Drive ile sanal sürücüler oluşturabilirsiniz. ISO, Bin/CUE ve NRG dosyalarını destekleyen gBurner Virtual Drive, optik veri taşıyıcıları için oluşturduğunuz imaj dosyalarını diski her zaman değiştirmek zorunda kalmadan kullanmanıza yardımcı oluyor. Yazılımla aynı anda 16 sürücüye kadar sanal disk üretebilir ve yönetebilirsiniz.

İPUCU Yükleme süresince yazılımın Windows üzerinden bazı sürücülerini yüklemesi gerekiyor. Bunun için mutlaka izin vermeniz gerekli.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Plex Home Theater 1.0 Final

Ücretsiz bir medya sunucusu olan Plex Home Theater, son sürümüne kavuştu. Yeni sürümle birlikte iTunes desteği genişleyen yazılımda, aynı zamanda pek çok yeni özellik daha gün yüzüne çıkıyor.

plexapp.com

LastPass 3.0.10

Online şifre yöneticisi olan LastPass şimdi 32 ve 64 bit sürümleriyle hazır. Şifreleri hatırlama derdinden kurtulmak için kullanabileceğiniz yazılım, son güncellemeyle birlikte yeni özellikler içeriyor. Bunlardan bazıları arama fonksiyonuyla ilgili.

lastpass.com

Advanced Uninstaller Pro 11.26

Son versiyonu 11.26 ile yeni Windows sürümü olan Windows 8.1'e de hazır durumda olan Advanced Uninstaller Pro, böylece bu işletim sistemini kullananlar tarafından da tercih edilebilir.

innovative-sol.com

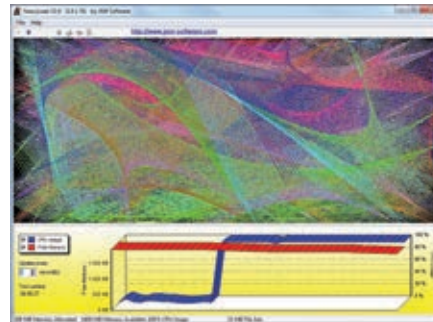

Küçük ses stüdyosu ocenaudio 2.0

WAV, MP3 veya AAC dosyalarını açabilen yazılım, daha pek çok ses formatına tam destek veriyor. Müzik dosyalarınızı rahatlıkla düzenleyebileceğiniz bu yazılım ile ses üzerinde dilediğinizce oynayabiliyorsunuz. En sevdiğiniz müzikleri "mix"leyip yeniden yaratabileceğiniz bu platform, kullanıcı dostu arabirimiyle de beğeninizi kazanacak. Kendinize küçük bir stüdyo kurmak istiyorsanız ideal.

İPUCU Virtual Studio Teknolojisi'ni (VST) destekleyen ocenaudio, böylece eklentilere ve daha fazla filtre ile etekte açık.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

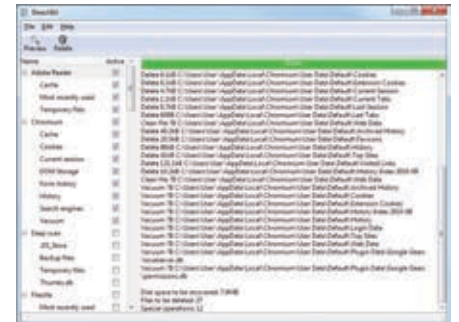

PC'nizi "stres"e sokun HeavyLoad 3.3

İşletim sisteminizin bir yana sisteminizin donanım birimleri nasıl çalışıyor ve ne kadar performans gösterebiliyorlar diye merak ediyorsanız HeavyLoad'ı denemenizi öneririz. İşlemcinin, grafik kartının ve sabit diskin limitlerini ölçecek bir yazılım olan HeavyLoad, pek çok test ile sisteminizin genel performansını yakından öğrenmenizi sağlıyor.

İPUCU ZIP dosyası içinde hem 32 bit Windows sistemleri hem de 64 bit Windows sistemleri için versiyonlar bulunuyor. Size uygun olanı yükleyebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

Dosyaları temizler BleachBit 1.0

Yazılımın görevi oldukça basit. Sisteminizde yer alan gereksiz ve geçici dosyaları temizleyen BleachBit 1.0, böylece daha temiz bir sisteme sahip olmanızı sağlıyor. LOG dosyalarını da temizleyen yazılım, sistem klasörleri bir yana Firefox gibi web tarayıcılarını da kolaylıkla denetleyebiliyor. Dosya temizliği yapan BleachBit'in sisteminizde bulunması yararlı olabilir.

İPUCU BleachBit'in sisteminizden sildiği dosyaları bir daha geri getiremezsiniz. Bunun için "Settings" menüsünü ziyaret edin.

İşletim sistemi: Windows XP / Vista / 7 / 8
Dil: İngilizce

TouchRetouch

İmajlara yeni bir dokunuş

Başarılı bir fotoğraf uygulaması olan TouchRetouch, fotoğraflarınıza yeniden ve daha derinlemesine dokunabilmenizi sağlar. Klasik efekt ekleme uygulamalarından çok farklı olan TouchRetouch ile çektiğiniz fotoğraflardaki nesneleri silebilirsiniz. Çektiğiniz fotoğraf üzerinde bulunan bir objeyi oldukça rahat ve hızlı bir şekilde ortadan kaldırarak sanki hiç orada bulunmadığı izlenimi yaratabilmenizi sağlayan TouchRetouch, oldukça kolay bir şekilde kullanılabilir. Basit araçlardan oluşan uygulama, "Lasso" ve "Brush" araçlarını kullanarak fotoğraftaki obje veya kişiyi seçmenizi istiyor. Seçimi tamamladıktan sonra "Go" butonuna tıkladığınızda seçilen objenin fotoğraf üzerinden tamamen silindiğini görebilirsiniz.

İlk defa kullandığınızda olumsuz sonuç alabilmeniz mümkün. Bunun için uygulama içinde bulunan eğitim videolarını izlemenizi tavsiye ederiz. Uygulamanın nasıl kullanıldığını öğrendikten sonra başarılı

sonuçlara erişebilirsiniz. Yeniden dokunduğunuz fotoğrafları Facebook ve Twitter üzerinden arkadaşlarınızla da paylaşabilirsiniz.

Uygulama düz zemin kullanıldığı fotoğraflarda çok daha fazla başarılı sonuç veriyor. Fotoğraflar üzerinde obje seçerken istemediğiniz bir alanı seçtiğinizde bunu "Erase" aracı ile düzeltebilmeniz de mümkün.

K A R A R

TouchRetouch, uygulama mağazasında karşılaşılabileceğiniz en iyi fotoğraflar araçları arasında bulunuyor. İyi bir çalışma sonucunda başarılı sonuçlarla rahatlıkla karşılaşılabiliyorsunuz. Uygulamanın kırpılmış ücretsiz versiyonu da bulunuyor.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	2.67 TL	2.28 TL	-
CHIP Çok iyi (94)			

Önce-sonra uygulama fotoğraflara etkileyici bir görünüm kazandırıyor

Link2SD (v2.4.10)

SD karta kopyalayın

Eğer akıllı telefonunuzun dahili hafızası küçükse bu uygulamayı sıkça kullanmanız gerekebilir. Link2SD, cep telefonunuzun dahili hafızasında bulunan uygulamaların hepsini SD karta aktarabilmenizi sağlıyor. Link2SD uygulaması bu açıdan oldukça kullanışlı. Ancak uygulamayı başlatmadan önce telefonunuza Super User yetkisi vermelisiniz. Ardından da hafıza kartınızı yedeklemeyi ihmal etmeyin. Elbette telefonunuzun hafıza kartını bölümlere de ayırmanız gerekiyor.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	-	Ücretsiz	-
CHIP Çok iyi (94)			

Regen-Alarm Plus

Yağmura yakalanmayın

Hava durumunu yakından takip edenlerdenseniz bu uygulamayı gerçekten beğeneceksiniz. Başarılı bir hava durumu uygulaması olan Regen-Alarm Plus, özellikle yağışlı havalara dikkate alıyor. Bulduğunuz konum bilgisinden yararlanarak size doğru gelen bir yağış var mı diye uygulamadan görebilmeniz mümkün. İsterseniz sesli bildirimde de bulunabilen uygulama, böylece şemsiyesiz yağmura yakalanmanızı engelleyebilir. Uygulamanın ücretsiz (limitli) sürümü de mevcut.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	-	10.5 TL	-
CHIP İyi (84)			

Bandsintown Concerts

Sevdiğiniz grubu kaçırmayın!

Müzikle aranız iyiyse ve konserleri yakından takip ediyorsanız Bandsintown Concerts seveceğiniz türde bir uygulama. Sevdiğiniz şarkıcı ve grupları listeleyen uygulama, konser tarihlerini bir arada sunuyor. Böylece tur tarihlerini ve şehirlerini rahatlıkla takip edebileceğiniz uygulamada bilet almanız ise mümkün değil. 150 bin performansı veritabanında tutan uygulama ile bu yaz ülkemizi ziyaret edecek olan ünlü şarkıcıları kaçırmaya ihtimaliniz yok.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	-
CHIP Çok iyi (96)			

Out of Milk Markette unutkanlığa son

Alışverişe çıktığınızda en büyük derdiniz unutkanlık ve elinizde not defteriyle reyonlar arasında dolaşmaksa bu dertten hemen kurtulabilirsiniz. Out of Milk, sizin yeni kişisel alışveriş asistanınız olabilir. Alışveriş yaparken alacaklarınızın listesini tutabileceğiniz uygulama, oldukça kullanışlı. Her satın aldığınız malzemeden sonra liste üzerinden çizerek kaldırabilir ve tek eksik olmadan marketten gönül rahatlığıyla eve dönebilirsiniz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	–

CHIP Çok iyi (92)

Family Locator Yerinizi ailenizle paylaşın

Aileye özel bir uygulama olan Family Locator, ailenizde yer alanların ne zaman nerede olduğunu takip edebilenizi sağlıyor. Özellikle ebeveynleri sevindiren bu uygulama ile çocukların nerede olduğunu an an görebiliyorsunuz. İçinde dahili bir mesajlaşma kısmı da bulunan uygulama, böylece rahat bir iletişim kurmanızı da sağlıyor. Elbette uygulamayı genişleterek arkadaşlarınızı da bu kapsama almanız mümkün. Family Locator, ücretsiz olmasıyla da gayet kullanışlı.

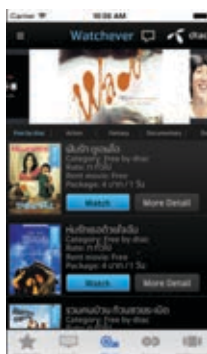
SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	–

CHIP İyi (78)

Watchever Film ve dizi sevenlere özel

Film ve dizileri yakından takip ediyorsanız Watchever uygulamasını sevebilirsiniz. Akıllı telefonunuzdan ve tabletinizden film ve dizi izleyebilenizi sağlayan uygulama, ücretsiz olarak indirilebiliyor. Ancak hizmetten kesintisiz faydalanmak için aylık bir bedel ödemek durumundasınız. Böylece istediğiniz an nerede olursanız olun film ve dizi keyfi yaşayabiliyorsunuz. Uzun yolculuklarda da yanınızda olan uygulama, film ve dizileri kaydederek offline durumlarda da sizi yalnız bırakmıyor.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	–

CHIP İyi (74)

WorkTimes Çalışma periyodunuzu zamanlayın

Yalnızca iOS işletim sistemine özel olarak geliştirilen Worktimes, disiplinli bir çalışma temposu gözetenler tarafından beğenilebilir. Çalışma sürelerini hesaplayan ve hedefler hazırlayan bir uygulama olan Worktimes, çalışma periyodunu düzene sokmak isteyenleri mutlu edecektir. Periyot içindeki belirli aktiviteler için süre takibi yapabileceğiniz uygulamanın ayrıca tatillerde kullanabileceğiniz sürümü de mevcut. Böylece daha programlı bir hayat geçirebilirsiniz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	10.77 TL	–	–

CHIP Çok iyi (92)

GÜNCELLEMELER

Feedly

17.0 sürümüne kavuşan Feedly, gelişmiş bir RSS okuyucu. Yeni sürümüyle birlikte yeni özelliklere de kavuşan uygulama, artık daha hoş bir arayüzünün sahibi ve gelişmiş okuma deneyimi sunuyor. **(Android, ücretsiz)**

Google Play Store

Google Play Store da Android 4.4 KitKat güncellemesiyle birlikte yenilendi. Artık ekranın sol köşesinden uygulamalara ve istek listesine erişilebiliyor. **(Android, ücretsiz)**

Batman: Arkham Origins

Siyah yarasa yeniden harekete geçti! iPhone ve iPad sahiplerinin eğlenceli zaman geçirmesini sağlayacak olan Batman: Arkham Origins, yakında Android işletim sistemine de gelecek **(iOS, ücretsiz)**

Machinarium Pocket Ed.

Eğer bu oyunu daha önceden oynamadıysanız artık kaçırmayın diyoruz. Daha önce PC ve iPad platformlarında boy gösteren Machinarium, şimdi de iPhone'larda... **(iOS, 13,50 TL)**

Instagram

Sosyal paylaşım siteleri arasında en başarılı platformlardan biri olan Instagram, uygulamasıyla 4.2 sürümüne erişti. Android tarafında 4.2 sürümüne erişen uygulama, iOS tarafında ise 4.2.3 güncellemesini almış durumda. Son güncellemelerle uygulamanın artık daha işlevsel olduğunu söyleyelim. **(Android/iOS, ücretsiz)**

WhatsApp

Başarılı sohbet uygulaması da güncellendi. Son güncelleme ile birlikte telefon numaranızı değiştirdiğinizde kontak ve diğer bilgileri kaybetmeniz engelleniyor. **(Android, ücretsiz)**

Twitter

Akıllı telefonların olmazsa olmaz uygulaması Twitter, her geçen gün yeni güncellemelerle büyümeye devam ediyor. Twitter uygulamasındaki bildirim servisi önceden sadece akıllı telefonlarda varken, şimdi yeni güncelleme ile birlikte tabletlere de geldi. **(Android, ücretsiz)**

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini eugurlu@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

ERCAN UĞURLU

“Özgürce Haykır”

www.freelyshout.com

Tamamen Türk girişimcileri tarafından sıfırdan kodlama yapılarak hazırlanan bir sosyal ağ olan freelyshout.com, yepyeni bir sosyal platform olarak dikkat çekiyor. Henüz beta aşamasında olan freelyshout.com, Dünya çapında kullanılan sosyal ağlara nazaran, farklı bir bakış açısı içinde kullanıcılara en iyi hizmeti vermeyi amaçlıyor. Yayın hayatına başlayalı oldukça kısa bir süre olmasına karşın pek çok sanatçı tarafından desteklenen, basın ve yayın kuruluşlarının da ilgi gören freelyshout.com, konsept olarak Twitter'la benzeşiyor. Facebook ve Twitter entegrasyonu da bulunan site, 4square üzerinden yer bildirimi yapabilmeye de olanak tanıyor. Sitenin diğer bir ismi ise www.ozgurcehaykir.com. Eğer bu yeni platformu kullanmak isterseniz siteye sadece saniyeler içinde kayıt olabilirsiniz.

Yüzük koleksiyonu Emlak hakkında

www.artistanbulsilver.com

2000'de Tarihi Kapalıçarşı'da kurulan Art İstanbul Silver, kapılarını online platformda da ziyaretçilerine açıyor. Özel tasarımcıların eserlerine pırlanta işçiliği ile hayat veren Art İstanbul Silver, yerli ve ithal üretimlerle geniş bir koleksiyona sahip. Yüzük, bileklik, kolye ve setleri görebileceğiniz sitede, sade ama kullanışlı tasarımı ve online satış imkanı bulunuyor. Tamamen güvenli olan site, %100 müşteri memnuniyetini gözetiyor.

www.emlakwebtv.com

“Yeni evinizin adresi” sloganıyla yayın hayatını sürdüren emlakwebtv.com, çağdaş ve modern yaşam alanlarına sahip olmak isteyen nitelikli tüketici grubuna, doğru, tarafsız ve ilkeli haber ulaştırmayı temel misyonu olarak seçmiş bir internet sitesi. Emlakla ilgili çeşitli haberleri bulabileceğiniz sitede, son dönemde bir program da başlamış. Adan Z'ye Emlak Terimleri isimli program.

PC hocası

www.pchocasi.com

Bilgisayar ile ilgili geniş bilgi sunan bir site olan PCHocasi.com, yararlı içerikler sunuyor. Donanım, yazılım, SEO ve Adwords, tasarım, programlama, oyun, güvenlik, internet ve ağ, işletim sistemleri ve daha pek çok konuda içerik üreten PCHocasi.com, tasarımıyla da gayet sade ve kullanışlı. Düzenli olarak güncellenen site, PC dünyası ile ilgilenenlerin ilgisini çekebilir. Facebook ve Twitter, Google+ ve YouTube'dan da takip edebilirsiniz.

Hanımlara özel

www.mahmure.com

Özellikle hanımların ilgisini çekebileceğini düşündüğümüz bir site olan Mahmure.com, kadınlara yönelik içerik üretiyor. Moda, güzellik, aşk ve ilişkiler, magazin, yaşam, sağlık, blog, alışveriş, astroloji, video ve galeri şeklinde kategorilerde pek çok içerik sunan Mahmure.com, tasarımıyla da gayet sade ve şık görünüyor. En son moda trendleri ile ilgili bilgilerden makayın inceliklerine, beslenme alışkanlıklarından ünlülerin dünyasına kadar bilgi mevcut.

Her tür sigorta

www.sigortam.net

Ülkemizde online ve telefon üzerinden sigorta karşılaştırması ve satışı yapan ilk sigorta ve reasürans brokerlik şirketi olan Sigortam.net; kasko, trafik, sağlık branşları başta olmak üzere pek çok sigorta branşında 20'den fazla sigorta şirketine ait sigorta tekliflerini karşılaştırma ve satın alma hizmeti sunuyor. Sigortam.net aynı zamanda 7/24 hizmet veren Sigorta Destek Hattı ile müşterilerine kesintisiz hizmet sunuyor.

Anime platformu

www.animemangatr.com

Japon anime ve manga kültürü üzerine kurulmuş olan animemangatr.com, 6 yıldır hizmet veriyor. Her yaş grubundan ziyaretçiye hitap eden site, çizgi sanatının iyi bir kurguyla birleştiği zaman en iyi filmlerle yarıştığı iddiasında. Anime ve manga tanıtımları, haberleri, Japoncadan İngilizce anime çevirileri ile ön plana çıkan site, anime ve mangaya ilgi duyanların hoş vakit geçirmesini sağlayacaktır. Site, forum eklentisi ne de sahip.

Başka bir yöntem

www.chooseclick.com

Sosyal bir arama motoru olan Chooseclick.com, tüm interneti seçebiliyor, depolayabiliyor ve insanlarla etkileşimli bir şekilde web içerikleri üzerinden iletişim kurmanıza olanak tanıyor. Web sayfaları üzerinden farklı kullanıcılar ile sohbet edebileceğiniz Chooseclick.com, sosyal ağlar arasında yepyeni bir yöntem olarak dikkat çekiyor. Site, istediğiniz bir internet sitesini ziyaret ederek beğendiğiniz içerikleri profilinize depolayabilmenize de olanak tanıyor.

Online alarm

www.onlinealarmkur.com

Online Alarm Kur, klasik alarm uygulamalarına farklı bir dokunuşta bulunuyor. Uyanmakta güçlük çeken veya kendine hatırlatma kurmak isteyenler tarafından kullanılabilir bir alarm servisi olan onlinealarmkur.com, hem klasik olarak hem YouTube modifikasyonu ile çalışıyor. Klasik olarak hazır 6 alarm sesiyle çalışan site, isterseniz YouTube üzerinden seçeceğiniz bir video / şarkı ile de alarm işlemini uygulayabiliyor.

Yargı kararı arama

www.kararara.com

Yargı kararlarına herkesin kolayca ulaşabilmesi ve yargı kararları içerisinde aranan konu veya kavramların kısa sürede bulunabilmesi amacıyla kurulan bir site olan kararara.com, iyi bir noktaya parmak basıyor. Ceza hesaplama, yargılama giderleri hesaplama, avukatlık ücreti hesaplama, avukat rehberi, hukuki temyiz dilekçesi hazırlama, cezai temyiz dilekçesi hazırlama ve istatistikler gibi servisleriyle hizmet sunuyor.

Sağlık ürünleri

www.ailemicinsaglik.com

Ailenin tüm bireyleri için en doğru ve sağlıklı ürünleri sunan ailemicinsaglik.com; doğal ve organik içerikli kozmetik ve dermokozmetik markalarından, saygın sağlık kuruluşları tarafından onaylanmış besin desteği ve sporcu takviyelerine, alanında lider kişisel bakım ve temizlik ürünlerinden, organik bebek giyimine dünyada başarısını kanıtlamış ödüllü markaları tüketicisiyle buluşturmayı hedefliyor.

Hayvan sahipleri

www.temizmama.com

Hayvan sahipleri tarafından ziyaret edilebilecek olan temizmama.com; ev hayvanları için sağlıklı, besleyici ve taze mamaları uygun fiyatlarla sunuyor. Site üzerinden kedi ve köpek mamaları satın alabilir, aynı zamanda pek çok faydalı bilgiye ulaşabilirsiniz. Beslenme uzmanları tarafından yanıtlanan soruların da bulunduğu sitede, mamalarla ilgili pek çok bilgi de hazır bulunuyor. Site üzerinden mama siparişi verebilirsiniz.

Drakensang Online

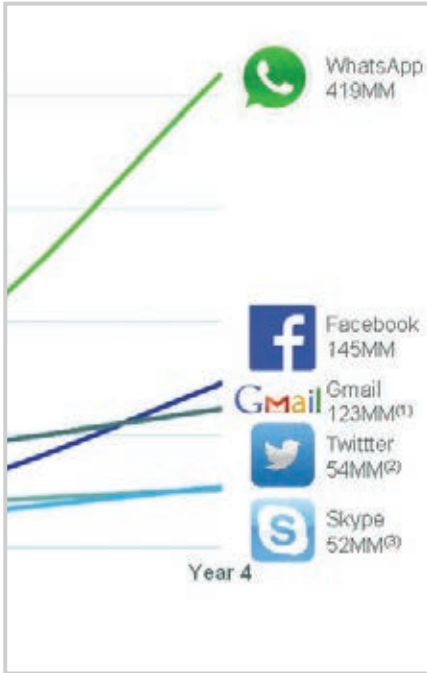
www.tr.drakensang.com

Yeni bir online oyun arayışı içindeyseniz Drakensang Online sizi bekliyor. tr.drakensang.com adresi üzerinden başlayabileceğiniz oyun, online fantezi browser türünde. Birbirinden farklı karakterlerle mücadele vereceğiniz Drakensang Online, Drakensang Dünyası'nda geçiyor. Pek çok bölge ve karaktere sahip olan oyunda ister büyücü ister savaşçı olabiliyorsunuz. Oynayacağınız oyunun Facebook ve Twitter entegrasyonu mevcut.

CHIP Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, yazılım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor. Sosyal ağlarda takip etmek için:

mkarsl@chip.com.tr
www.chip.com.tr/blog/mahmut
www.twitter.com/mahmutkarliolu
www.instagram.com/mahmutkarliolu
www.pinterest.com/mahmutkarliolu

Popüler sosyal ağların son 4 yıl içindeki aylık aktif kullanıcı sayılarındaki artış göz önüne alınırsa sanırım neden Whatsapp sorusuna cevap bulunabilir...

INSTAGRAM, WHATSAPP... SIRADA KİM VAR?

Zuckerberg, Facebook'tan hızlı büyüyen Whatsapp'ı da alarak yeni gelecek aktif kullanıcılar ile çok daha büyük bir reklam pastasına sahip olacak...

AYIN ALIŞ VERİŞİ Whatsapp'da artık Zuckerberg'in

Şubat ayının sonlarına doğru aldığımız bir haber tam anlamı ile ayın haberi oldu. Facebook, yaptığı resmi açıklama ile, popüler mobil mesajlaşma uygulaması WhatsApp'ı satın aldığını duyurdu. Tam 16 milyar dolar karşılığında gerçekleşen satın alma işlemi sonrasında Facebook, bugüne kadar görülen en önemli satın almalarından birine imza atarken dünyanın belki de en popüler mesajlaşma platformunu da eline geçirmiş oluyor. Alınan ilk bilgilere göre WhatsApp, Facebook'un içerisine dahil edilmeyecek ve bağımsız bir platform olarak yoluna devam edecek. Şirketin ortak kurucusu ve CEO'su Jan Koum ise, Facebook'un yönetim kuruluna dahil olacak. Aslında bu satın alma, Facebook için bir ilk değil. Dev sosyal ağ, 2 yıl önce de, 1 milyar dolar karşılığında Instagram'ı satın almıştı. O dönem için önemli bir olay olan Instagram adımı, bugün, 16 milyon dolarlık anlaşmanın yanında tabii ki sönük kalıyor. Bu arada, Facebook Messenger'ın da ayrı bir platform olarak yaşamayı sürdüreceği de söylenenler arasında. Yani Facebook, hem WhatsApp hem de Messenger ile iki ayrı platformu aynı anda elinde tutuyor olacak. Tabi yakın gelecekte, iki platform arasında bir bağ kurulması olasılığı da yüksek.

AYIN DEĞİŞİKLİĞİ Microsoft yeni CEO'suna karar verdi

Şubat ayındaki diğer bir önemli gelişme ise Microsoft'un en sonunda CEO'suna karar

Microsoft'un kurucu ortak olmayan ilk CEO'su Nadella belki de bu özelliği ile şirkete beklenen mobil sıçrayışı yaptırabilir

vermesi oldu. Bundan sonra CEO'luk görevini üstlenecek olan Satya Nadella, 20 yılı aşkın süredir Microsoft'ta görev yapıyordu ve firmaya 1992'de Sun Microsystems'teki kısa görevinin ardından katılmıştı. Satya Nadella, CEO seçilmeden önce Microsoft'un Bulut ve Kurumsal Çözümler Bölümü Başkanı olarak görev yapıyordu ve bulut hizmetleri piyasasında Microsoft'a kazandırdığı başarılarla tanınıyor.

Microsoft'un kurucusu Bill Gates'in yaptığı açıklamadan Nadella'ya çok fazla güvendiği anlaşıyor. Ancak Nadella'nın Microsoft'un liderliğini gerçekten yapıp yapamayacağı, şirketin içinde bulunduğu dönüşüm sürecini başarıyla yönetip yönetmeyeceği ise büyük merak konusu. Nadella'nın tüketicilere yönelik ürünlerde ve yatırımcılarla başa çıkmakta tecrübesiz olduğu konusunda eleştiriler de yok değil. Satya Nadella'nın Microsoft'un üçüncü CEO'su olmasıyla beraber Bill Gates de yeni bir rol alacak. Gates, şimdiye kadar yürüttüğü yönetim kurulu başkanlığı görevini

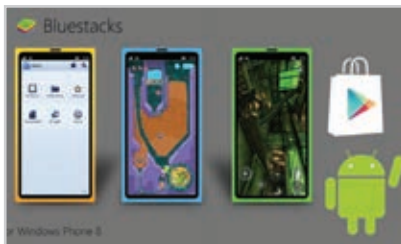
Mahmut Karslıoğlu'nun
blog'undaki diğer
yazıları için
TikTag' leyin

John Thompson'a devrederek bir "Kuru-
cu ve Teknoloji Danışmanı" olarak şirkete
daha çok zaman ayıracak. Bu şekilde
teknoloji ve ürünlerin şekillenmesinde
Nadella'ya destek olurken onu gölgesi
altında yaşamaktan kurtaracağı, kendi
kimliğini Microsoft'a getirmesi için ona
alan sunacağı da söylenenler arasında.

AYIN EĞİTİME KATKISI Google bilim fuarına çağırıyor

Dünyanın dört bir yanındaki parlak be-
yinleri dünyayı değiştirecek fikirlerini
paylaşmaya davet eden Google Bilim
Fuarı 2014 (Google Science Fair 2014)
için başvurular başladı. Yaşları 13-18 ara-
sında değişen öğrenciler, dünyanın en
büyük online bilim fuarı olan organi-
zasyona, projeleriyle 12 Mayıs 2014 tari-
hine kadar başvurabilecek. Google Bi-
lim Fuarı'nda kazananlar, 22 Eylül'de
Google'ın Mountainview Kaliforni-
ya'daki merkezinde düzenlenecek gala
etkinliğinde açıklanacak.

Virgin Galactic, Scientific American,
LEGO Education ve National Geograp-
hic işbirliğiyle düzenlenen bu yıl ki Go-
ogle Bilim Fuarı'nda büyük ödülü kaza-
nan kişi New Mexico'da bulunan Space-
port America'da uzay uçuşu için hazırlık
yapan Virgin Galactic ekibine katılıp,
astronotları Dünya'ya dönüşte ilk karşı-
layanlar arasında olma şansı yakalayaca-
k. Ayrıca National Geographic'in En-
deavour gemisiyle Galapagos Adaları'na
10 günlük yolculuk yapma olanağına
kavuşurken, okulu da derginin dijital
edisyonuna 1 yıl süreyle ücretsiz abone

**Bu reklam çalışması şimdilik sadece
bir grafik çalışması. Ancak WP8
sahiplerinin heyecanla beklediğine
de eminim**

olabilecek. Yaş kategorilerine göre kazanan
katılımcılar ise Danimarka Billund'daki LE-
GO fabrikası, Google veya National Geog-
raphic ofislerinden birini ziyaret edecek.
Bu yılki yarışmada daha fazla genç ve yete-
nekli bilim insanını kutlamak amacıyla iki
yeni kategori daha eklendi. "Bilgisayar Bi-
limleri Ödülü", bu alanda yenilikçi bir pro-
jeye verilirken, Ülke Ödülleri de dünyanın
belli bölgelerinde yaşadıkları toplumun
sorunlarını çözmeye yönelik proje sahibi
öğrencilerin olacak. Scientific American
Science In Action ödülü bu yıl da sağlık,
kaynaklar ve çevresel zorluklarla ilgili so-
runlara yönelik bir projeye verilecek. Kaza-
nan proje bir yıl süreyle Scientific
American'dan mentorluk ve proje için kul-
lanılacak 50 bin dolarla desteklenecek.
www.google-sciencefair.com/tr adresinden
ayrıntılı bilgi alabilirsiniz.

AYIN MÜJDESİ WP8'e Android uygulama desteği geliyor

Microsoft, Windows 8 ve Windows Phone 8
uygulamalarını bir araya getirmek için ça-
lışıyor. Ancak Windows Phone sahipleri ya
da almayı düşünenler için asıl müjde bu
değil. Şirket içinden sızdırılan bilgilere gö-
re Microsoft, Android gibi farklı bir platfor-
mun uygulamalarını Windows'ta çalıştır-
maya izin verebilir. Microsoft'un uygulama
platformları, iOS ve Android gibi rakip-
lerinin karşısında hala zayıf kalıyor. Bu de-
zavantajdan kurtulmak isteyen Microsoft,
söylentilere göre Android uygulamalarını
Windows ve Windows Phone cihazlarında
çalıştırmayı planlıyor. Ancak Microsoft yö-
neticileri, böyle bir kararın Microsoft'a
uzun dönemde zarar vermesini de istemi-
yorlar. Benzer bir hamlenin BlackBerry ta-

rafından denenmiş ve başarısız olmuş ol-
ması, Microsoft'u düşündüren şeyler ara-
sında. Ancak Microsoft, elbette BlackBerry
değil, çok daha büyük bir şirket. Dahası
Nokia'nın Normandy ile Android'li bir cep
piyasaya sürmesinden görünüşe bakılırsa
pek de rahatsız olmuyor. Bununla birlikte
Microsoft, Android için bir "fork" oluşturu-
manın derdine katlanmak yerine Android
uygulamalarının Windows'ta çalışmasını
sağlayacak basit bir çözüm istiyor. Bunun
için Android uygulamalarını Windows'ta
çalıştırmaya izin veren BlueStacks en iyi
adaylardan biri.

AYIN EN DUYARLI İNSANI Günlük 50K \$'dan vazgeçen Dong

Şubat ayında öyle bir oyunla tanıştık ki
parlaması da bitmedi de olay oldu. Piyasa-
ya çıktığı gibi kelimenin tam anlamıyla,
tüm akıllı telefon ve tablet kullanıcılarını
peşinden sürükleyen Flappy Bird, kısa süre
sonra yapımcısı tarafından uygulama
marketlerinden kaldırıldı. App Store ve Go-
ogle Play'e girişinden birkaç gün sonra ya-
yını durdurulan Flappy Bird'ün yapımcısı
Dong Nguyen'e göre Flappy Bird'ü üretme
amacı, yoğun iş hayatı ve sıkıcı yaşam ko-
şullarındaki insanları anlık da olsun rahat-
lamakta ama oyun kısa süre içerisinde ba-
ğımlılık yaratan bir ürüne dönüştü. Oyuna
bir iki saat içerisinde bağımlı olan insanla-
rın internet üzerinde yazdıkları, özellikle
aldıkları düşük puanları arttırmak için
gösterdikleri gereksiz çabayı gördükçe,
yaptığı işten tiksindir hale geldiğini belirten
Nguyen, her ne kadar, sadece ilk gün içinde
50.000 dolar gibi bir para kazanmış olsa
da, insanlık yönü ağır basmış olacak ki
oyunu yayından kaldırmış.

Etkili bir içerik stratejisi için 5 önemli ipucu

Google başta olmak üzere neredeyse tüm arama motorları, internet sitelerinin ziyaretçilerini memnun edip etmediğini değerlendirme kriterlerinin en başına koyarlar. Bu nedenle özellikle son dönemlerde, kaliteli ve ilgi çekici içerik üretmek ve son kullanıcıya sunmak, SEO'nun da temel taşlarından biri haline geldi diyebiliriz.

Mehmet Aktuğ, SEOZEO Vice President

Burak Pehlivan, SEOZEO Vice President

Hatta Google'ın kıdemli başkan yardımcısı ve yazılım mühendisi Amit Singhal, içeriğin önemini şu sözleriyle dile getiriyor: "Google'ın kalite algoritmasının asıl amacı, insanlara yararlı bilgi veren yüksek kaliteli internet sitelerini tespit ederek son kullanıcıya sunmak. Bunlara da, düşük kaliteli ve faydasız içerik yayınlayan internet sitelerini eleyerek ulaşıyor.." Peki Singhal'ın belirttiği yüksek kaliteli internet sitelerinden birine sahip olmak için içeriklerimizi nasıl sunmalıyız? Şimdi onlardan bahsedelim:

1. İçeriğin niceliğine değil, niteliğine önem verin!

Bilinenin ya da tahmin edilenin aksine, arama motorları bir web sitesinin sahip olduğu içerik miktarından ziyade, bu içeriklerin yararlı ve ilgi çekici olmasına önem vermektedir. Bu tabii ki özet şeklinde içerikler üretin anlamına gelmiyor, fakat sadece arama mo-

torlarını etkilemek ve SEO başarısı elde etmek için, kullanıcı memnuniyetini göz ardı ederek, bilgi kirliliği boyutuna gelmiş içerik yığınları üretmekten kaçınmak anlamına geliyor. Çünkü bu yolu tercih ettiğiniz takdirde planlarınızın aksine, arama motorları sizi kalitesiz bir içerik üreticisi olarak belirleyerek cezai yaptırımlarda bulunabilirler. O nedenle kullanıcıyı gerçekten memnun etmek, maddi kaygıları bir kenara bırakarak ziyaretçilerinizin internet sitenizdeki sunumdan tatmin olmasını sağlamak temel başlangıç noktanız olmalıdır diye düşünüyorum.

Bu temel doğrultusunda, kitlenizi yaratacak boyutta oluşturacağınız içeriklerle, hem internet sitenizi, hem de web'i olumlu yönde besleyerek gelişiminize katkıda bulunacaksınız. Belki de bu mantığı uygulama sürecinde kendinizi, internet sitenizi ziyaret eden kullanıcının yerine koyarak empati yapmak sağlıklı olacaktır. Örneğin; erkek spor ayakkabıları hakkında araştırma yapan birine, aynı sayfa dahilinde, sadece daha fazla ve farklı kitleyi internet si-

tenize çekmek adına kadın ve çocuk ayakkabıları hakkında da bilgi veriyorsanız bu, ziyaretçinizin internet sitenizden faydalanarak ayrılmasına sebebiyet verecek türden bir durum olur. O nedenle, içerik oluştururken kendinizi potansiyel ziyaretçinizin yerine koyun ve onlara en ideal ve nokta atışı, yararlı bilgiler vermeye çalışın.

2. İçeriğinizi ilgi çekici kılarak, daha fazla insana ulaşın!

İçeriğin niteliği dahilindeki en kritik noktalardan biri de, onu ilgi çekici kılarak insanların doğal yollarla paylaşımında bulunmalarını sağlayabilmektir. Site yöneticisi için bunun manevi bir hazzı olsa da, aynı zamanda SEO tarafındaki katkılarını da göz ardı etmemek gerekiyor. Yapılan araştırmalarda görüldüğü üzere, insanlar ilgi çekici ve sıra dışı içerikleri paylaşmaya ya da referans vermeye eğilimlidir. Bu da SEO'da backlink edinme sürecinin tamamen doğal ve sağlıklı bir şekilde işlemesi anlamına geliyor. Konuyu çok dağıtmadan kısaca backlink nedir, ondan bahsetmek istiyorum. Bir internet sitesi, Google tarafından değerlendirilirken sadece site içi faktörler ön planda olmaz. Aynı zamanda site dışında da, farklı internet siteleri tarafından ne kadar refere edildikleri ve önerildikleri incelenerek, değerlendirmede bulunulur. Bu da backlink adını verdiğimiz, başka internet sitelerinden edinilen bağlantılarla sağlanmaktadır. Bu konudan şimdilik çok detaylı bahsetmek istemiyorum, çünkü önümüzdeki yazılarımızda bu konuya da derinlemesine değinmiş olacağız.

Sonuç olarak ürettiğiniz içerikler, internet sitenizin farklı mecralarda paylaşılmasına olanak sağlayacağından, onları daha da ilgi çekici, eğlenceli ve sıra dışı bir şekilde oluşturmak çok önemli. Bu aslında biraz kazan-kazan modeline örnek oluyor. Ziyaretçilerinize eğlenceli içerikler sunun, onları memnun edin. Onlar da sizleri doğal olarak farklı mecralarda refere etsin, ve belki de bilmeden site dışındaki otoritenizi, buna bağlı olarak SEO başarınızı yükseltsin.

3. Farklı ve özgün olun!

Eğer internet sitesi sahibiyseniz ve SEO ile az da olsa ilgiliyseniz, özgün içerik oluşturmanın ve sunmanın önemini farkındasınız demektir. Çünkü, Google'ın bir siteyi değerlendirirken en fazla önem verdiği metriklerin başında içeriğin geldiğini düşünürsek, bunun kullanıcıya tam anlamıyla farklı ve özgün sunulması, web'in kalitesinin muhafaza edilmesi adına Google'ın en fazla istediği şeydir diyebiliriz.

Şunu asla unutmamalıyız ki, Google artık çok daha fazla manuel web sitesi kontrollerinde bulunuyor. Yani, internet sitenizin bir robot tarafından gezildiğinde, içerik niteliğinin çok da fazla ön planda bulunmayacağını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Zira Google sadece site içi SEO kriterlerini değerlendirdiği ve bunların temelinde içerik özgünlüğünü kontrol ettiği arama sonuç güncellemelerinde bulunuyor. Geçtiğimiz sene içerisinde 4 kere gerçekleşen ve "panda" adı verilen bu güncellemeler, arama sonuçlarının neredeyse toplamda %5'lik diliminde değişiklik yaşanmasına neden oldu. Araştırmalara göre dünyada yaklaşık 700 milyon internet sitesi bulunduğunu da göz önünde bulundurursak, bu oranın ne derece ciddi olduğunun farkına varabilirsiniz.

4. İçeriğinizi görsel öğelerle süsleyin!

Yapılan araştırma ve analizler doğrultusunda, insanlar içerisinde bir veya daha fazla görsel içerik barındırmayan yazılara oldukça az ilgi gösteriyorlar. Hatta ilgi gösterenler arasında bile sadece çok ufak bir kısım ilgili yazıyı tamamen okuyor. Bunun da başlıca sebebi olarak araştırmacılar insan psikolojisini işaret ediyorlar. Peki neden insanların psikolojisi bu yönde eğilim gösteriyor? Aslında sorunun cevabı oldukça basit! Nedeni, online ortamda yer alan ve

çok büyük bir yüzdeye sahip kalitesiz içerik barındıran siteler.

Bu durumu fark edip, kaliteli içerik yayınlamanın önemini anlayanlar arasında da sadece iki taraftan biri amacına ulaşabildi. Bunlar, kaliteli içerik sunan ve kullanıcılarından beklediği geri dönüş oranına sahip olanlardı. Neredeyse yayınladıkları her yazı içerisinde insanların konuyu daha iyi kavrayabilmesi ve ilgi göstermesi için alakalı resimler, videolar ve infografikler yayınlıyorlardı. Daha sonra diğerleri tarafından da benzer içerik yaratma stratejileri geliştirildi ve bu uygulamaların tamamı günümüzün trend içerik oluşturma stratejilerinin başında gelmekte.

Peki bu durumun hem yayıncıya hem de kullanıcıya getirdiği faydalar üzerinde biraz daha duralım. Arama motorları tamamen kullanıcıların istekleri doğrultusunda hareket etmeyi ve en ihtiyaç duyulabilecek bilgiyi en kısa yoldan sunmayı hedeflemişlerdir. Bizler de internet kullanıcıları olarak yaptığımız aramalarda en üst sıralarda istediğimiz sonuçların listelenmesini ve hızlıca aradığımız bilgiye ulaşmayı isteriz. Eğer ulaştığımız bilgi gerçekten ihtiyaçlarımızı karşılayacak bilgileri içeriyor ve bu bilgileri bizlere görsel bir şekilde de sunabiliyorsa işte o zaman hem arama motoru hem yayıncı hem de kullanıcı asıl amacına ulaşabilmiş demektir. Belki bu bilgi kullanıcılar tarafından diğerleri ile paylaşılacak bile istenebilir! :)

5. Paylaşılabilir kaliteli içerikler oluşturun!

Buraya kadar hep kaliteli içerik oluşturma tüyolarından bahsettik. Son olarak, oluşturduğumuz bu kaliteli içerikleri etkili yöntemler uygulayarak sosyal medya aracılığı ile nasıl daha büyük kitlelere ulaştırabiliriz bu konuya bakalım.

Öncelikle her kullanıcı okuduğu içeriği sosyal medya üzerinden paylaşmak için kendi kriterleri doğrultusunda hareket eder. Kimi kısa ve açıklayıcı yazıları daha çok paylaşırken kimi ise uzun ve kapsamlı yazıları daha çok paylaşmak ister. Buradaki tek ortak nokta, her iki tarafın da aradığı bilgiye ulaşmış olduğu ve diğer kullanıcılar ile paylaşacak kadar önem vermesi.

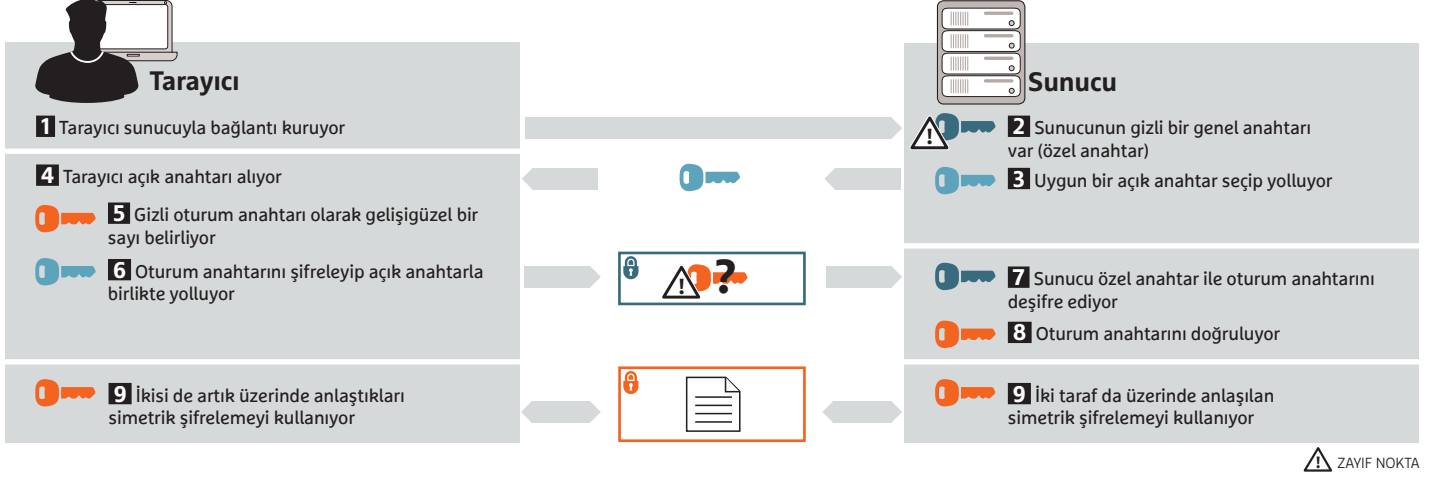
Peki bu kriterleri sağladıktan sonra yayıncılara düşen görev ne oluyor? İlk sırada kesinlikle ve kesinlikle sitede paylaşım butonlarına yer vermek olmalı. Kullanıcıları daha çok paylaşım iten bu yöntem olmazsa olmazlardan biri. Bununla birlikte her sosyal medya platformu farklı hedef kitlelerini barındırdığından, paylaşım yapılan her platforma özel metinler kurgulanmalı. Mesela 140 karakter limiti olan Twitter için oldukça kısa ve öz bir metin kullanılmalı, hashtag ve ilgili link kesinlikle kullanılmalıdır. Hashtag (#), tahmin edilenin üzerinde geri dönüşler sağlamanıza yardımcı olabilir. Çünkü direkt olarak hedef kitlenizin ilgili kelimelerini hashtag dahilinde kullanarak onlara ilgi çekici içeriğinizi gösterebilirsiniz. LinkedIn'de yaptığımız paylaşımları ise biraz daha kurumsal bir üslup çerçevesinde, daha uzun açıklayıcı cümleler kullanılarak yapabiliriz. Burada da, sadece profillerimizden ziyade, birçok ilgili gruplara da paylaşım yapmakta fayda var. SEOZEO Blog'unda yazdığımız birçok yazı, genellikle LinkedIn'deki ilgili SEO gruplarında büyük oranlarda olumlu geri dönüş almaktadır. Bu nedenle aktif kullanmak ve ilgili kitleye ulaşmak açısından LinkedIn'e önem vermek gerekiyor.

Sonuç olarak;

Amit Singhal'in kısaca dediği gibi, önemli olan insanlara kaliteli içeriği sunabilmektir. İnternette her an, paylaştığımız içeriğin bir başka benzeri başkaları tarafından da paylaşılma. Bu sebepten dolayı yapmamız gereken tek şey başarılı SEO stratejileri ile diğerlerinden sıyrılmak, çünkü inanılmaz derecede büyük olan bu havuz içerisinde herkesin istediği tek şey kaliteli içeriğe en kısa yoldan ulaşabilmek. 🇹🇷

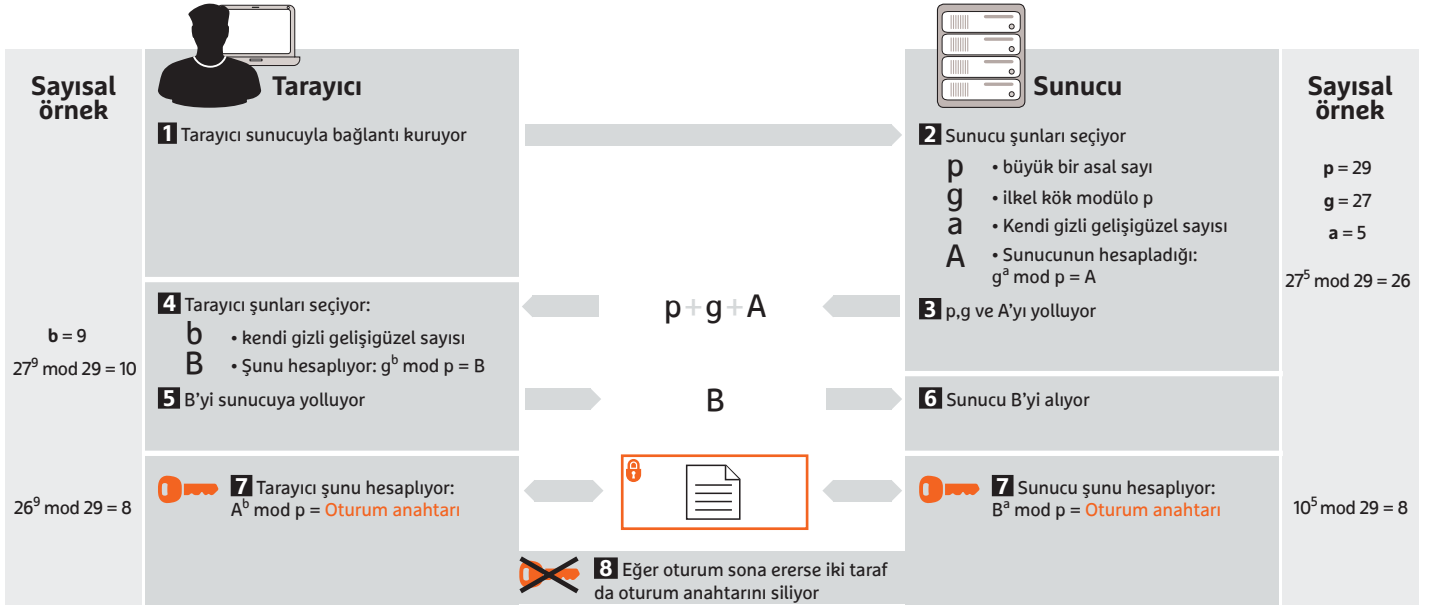
Asimetrik şifrelemenin zayıf yanları var

Tarayıcılar ve sunucular özel ve açık anahtar çifti sayesinde güvenli bağlantı kuruyor ve bunlar da bir oturum anahtarıyla korunuyor. Tüm iletişim verilerini kaydeden bir korsan, sunucunun özel anahtarını ele geçirirse, internet üzerinden yollandığı için oturum anahtarını da deşifre edebiliyor.

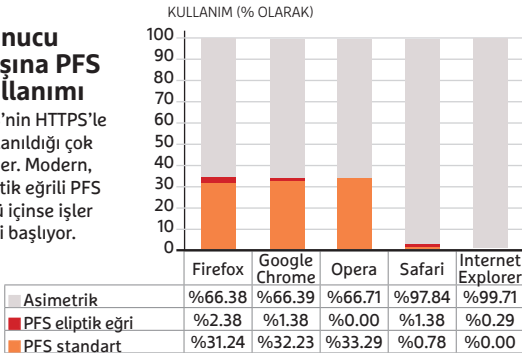
Perfect Forward Secrecy (PFS), güvenli çözüm

PFS'de oturum anahtarı internet üzerinden gönderilmiyor. Onun yerine, tarayıcı ve sunucu matematiksel yöntem kullanıyor ve sadece kendilerinin bildiği gizli bir rastlantısal değer kullanıyor. Böylece ikisi de aynı oturum anahtarını (SK) elde ediyor, sonra da anahtarı yok ediyorlar. Korsanlar oturum anahtarına erişemiyor.

Sunucu başına PFS kullanımı

PFS'nin HTTPS'le kullanıldığı çok ender. Modern, eliptik eğrili PFS türü içinse işler yeni başlıyor.

Faktör anahtarı uzunluğu

Daha uzun anahtarlar daha güvenli fakat CPU'ya çok yük bindiriyor. Eğer yöntemlerin karmaşıklığını güvenlik faktörünü sabit tutarak karşılaştırırsanız, web şifrelemesi için en iyisi ECDHE

Simetrik şifreleme, örneğin AES	Bit türünden anahtar uzunluğu				
	80	112	128	192	256
Asimetrik şifreleme RSA	1.024	2.048	3.072	7.680	15.360
PFS standardı (DHE)	1.024	2.048	3.072	7.680	15.360
PFS eliptik eğri (ECDHE)	160	224	256	384	521

Matematik sözlüğü

Asal sayı – 1'den ve kendisinden başka bölene olmayan sayı. Örnek: 23

Modülo – Tam sayıların bölme işleminden arta kalan.

Örneğin: $17 \mod 3 = 2$, $A7:3 = 5$, kalan 2.

Farklı bir şekilde açıklarsak: $17 \mod 4 = 1$, $16:4=4$ ve kalan 1

İlkel kök – Üsleri $n-1$ 'e kadar tüm kalanları veren n sayısı.

Örneğin 3, mod 7'ye göre ilkel bir köktür zira $3^1 \mod 7 = 3$, $3^2 \mod 7 = 2$, $3^3 \mod 7 = 6$, $3^4 \mod 7 = 4$, $3^5 \mod 7 = 5$, $3^6 \mod 7 = 1$ ile 6 arası sayıları verir.

Kırılmayan şifreleme

PFS (Perfect Forward Secrecy) NSA'nın şifreli web iletişimini çözmesini önlüyor ama ne yazık ki kullanan yok.

Barış Emre ALKİM / MM

Snowden'in NSA'nın oyununu açığa çıkarmasından bu yana bir yıl geçti. Amerikan gizli servisinin web iletişiminde kullanılan güvenlik mekanizmalarını ısrarlı biçimde çözdüğü açığa çıktı. Büyük yeraltı kablolarından ya da internet düğümlerinden geçen tüm trafik, iletişimini şifreleyen herkes şüpheli konumunda. Normalde tarayıcınızın adres çubuğunun solunda bir anahtar simgesi varsa, yani güvenli HTTPS bağlantısı etkinse gizli servisin bu bağlantıyı takip ettiğini ve lüzum görürse deşifre edebileceğini unutmayın. Atlantik'in ötesindeki Büyük Ağabey politik güçle değil, ancak teknolojiyle durdurulabilir. Yani PFS ile.

Snowden'a göre küresel gözetlemeye karşı en iyi koruma, güçlü bir şifreleme. Fakat tarayıcıların ve sunucuların genelde kullandığı HTTPS bağlantılarının şifreleme gücü yetersiz kalıyor. Bu bağlantının iki aşaması var. Önce bağlantı bir asimetrik şifreleme aracılığıyla sağlanıyor (el sıkışma) sonra simetrik şifreleme için oturum anahtarı iletiliyor. İlk sunucu, tarayıcıya kendi özel anahtarıyla eşleşen ve tarayıcıdan gelen mesajları çözebilen bir açık anahtar yolluyor. El sıkışmanın ardından iki taraf da asıl iletişim için, daha az CPU gücü gerektiren simetrik şifrelemeye geçiyor. Bir oturum anahtarı ve şifreleme yöntemi (AES) üzerinde anlaşmaları gerekiyor. Oturum anahtarı üzerinde uzlaşma, el sıkışmanın son adımı.

Zincirin zayıf halkası özel anahtar

Bu noktaya kadar, iletişimi dinleyen birisi saçma sapan karakterlerden başka bir şey göremiyor. Fakat sunucunun özel anahtarını ele geçirirse bundan oturum anahtarını, bu anahtarla da o saçma karakterlerin içinden asıl iletişimi deşifre edebiliyor. NSA, Lavabit'in operatörü Ladar Levison'dan böyle bir özel anahtar istedi çünkü Snowden bu e-posta hizmetini düzenli kullanıyordu. NSA, Snowden'in şifreli e-postalarını çözebilirse bunları tamamen okuyabilecekti. Fakat Levison, NSA'ya anahtar vermektense kendi web e-posta hizmetini askıya aldı. Perfect Forward Secrecy, yani PFS kullansa bunlar olmayacaktı zira PFS'de özel anahtar yok.

Dahası, oturum anahtarı internet üzerinden gönderilmeyip iki taraf arasında sırf matematiksel yöntemlerle hesaplanıyor. PFS bunun için Diffie-Hellman anahtar değişimini (DHE) kullanıyor.

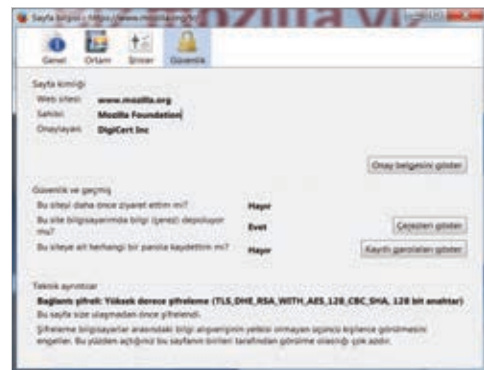
Klasik DHE'de (solda) sunucu bir matematiksel formül için parametreleri (bir asal sayı ve bir de ilkel kök) tanımlıyor. Bu formülde iki taraf da kendi rastlantısal sayılarını belirliyor ancak birbirlerinden gizliyorlar. İki taraf da kendi sonucunu karşı tarafa gönderip diğerinin sonucuyla hesabı tekrarlıyor. Sonuçta ortaya aynı ra-

kam çıkıyor. Bu rakam da simetrik şifrelemenin oturum anahtarı oluyor. PFS doğru biçimde kullanılırsa iki taraf da oturum anahtarını iletişim bittiği anda siliyor. Şifrelenmiş mesajları bu sayede daha sonradan sunucunun ya da tarayıcının bile tekrar çözmesi mümkün olmuyor.

Matematik, casuslara engel oluyor

NSA gibi gücü her şeye yeten bir dinleme örgütü parametreleri ve rastlantısal rakamlarla elde edilen değerleri öğrenebilir. Fakat anahtarı kırmak için rastlantısal rakamlardan en azından birini bilmek gerekiyor. Bu rastlantısal rakamlar hesaplamalarda üs olarak kullanılıyor. Bu rakamları bulmak için, casusun iki adet bilinmeyen gelişigüzel sayı içeren bir logaritmik denklemi çözmesi lazım. Bu da çok zor bir şey, ama olanaksız değil. İşte o yüzden gerek tarayıcı gerekse sunucu çok büyük asal sayılarla (sözgelimi 2048 bitle) çalışıyor. Bu sayede, dinleyen kişi kaba güç kullanarak sonucu ele geçiremiyor.

Klasik Diffie-Hellman algoritmasının yanı sıra anahtar değişimi eliptik eğriler (ECDHE) ile de gerçekleşiyor. Bu konuda daha fazla bilgiyi CHIP code Technology ile elde edebilirsiniz. Bu matematiksel yöntem daha da karmaşık. ECDHE küçük asal rakamlarla işlem yapıyor, böylece hem CPU'yu yormuyor hem de oturum anahtarının hesaplanmasını hızlandırıyor. Neredeyse bilinen tüm tarayıcılarda DHE ve ECDHE için (solda) PFS bulunuyor ama tüm simetrik şifreleme yöntemleriyle bir arada kullanılmıyor. Aynı sunucular için de geçerli. Onlar da PFS'i anahtar değiş tokuşunda nadiren kullanıyor. Fakat en geç önümüzdeki yıla kadar bu yöneme geçmeleri gerek. balkim@chip.com.tr

Firefox'ta adres çubuğundaki "HTTPS"e tıkladığınızda bir sitede PFS'nin etkin olup olmadığını görebiliyorsunuz. Bu tanımda DHE ya da ECDHE kısaltmaları görülüyor.

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Cem ŞANCI

PHONESOAP UV

iPhone'unuz sterilize olsun

Eve girince elimizi yıkayarak dışarıdan getirdiğimiz bakterilerden, mikroptan, kirden, tozdan kurtulduğumuzu sanarak çok yanıyoruz çünkü dışarıda tüm gün elimizde tuttuğumuz akıllı telefonumuz da o mikropları hala üzerinde taşıyor. İşte, her türlü mikroba karşı savunmasız şekilde evde bekleyen minik bebeklerin bulunduğu evler için çok gerekli olan bu cihaz, telefonu UV ışınları ile sterilize ediyor. Cihaz aynı zamanda iPhone şarjı olarak da çalışıyor.

Fiyat: 50 dolar

Bilgi için: www.thinkgeek.com

DOKUNMATİK EKRAN DÖNÜŞTÜRÜCÜSÜ

Eski laptoplar dokunmatik oluyor

Bu küçük kamera ve dijital kalemin, hiç beklenmedik bir yeteneği var: Dokunmatik ekranlı laptop'lara bütçesi yetmeyenler için, eski laptopları dokunmatik ekrana çeviriyorlar. Kamera ekranın üzerine asılıyor ve dijital kalemin hareketlerini takip ederek ekranın hangi noktasına dokunduğunu tahmin edebiliyor. Böylece ekrandaki tuşlara, linklere kalemle dokunmak mümkün oluyor. Ayrıca el yazısını da tanıyor. Dijital kalem, pil ile çalışıyor. Kamera ise enerjisini USB arayüzünden alıyor. Kameranın aynı zamanda video-chat yapmayı sağlayan yazılımı da bulunuyor. Yani aynı zamanda web-cam olarak da kullanabiliyorsunuz.

Fiyat: 43 dolar

Bilgi için: www.chinavasion.com

LYTRO LIGHT FIELD CAMERA

Çok acayip bir kamera

Bu minik uzun kameranın çok ilginç bir yeteneği var. Çektiği fotoğrafları farklı açılardan gösterebilme ve her noktasına ayrı ayrı odaklanabilme yeteneği ile normal fotoğraf makineleri ile yapılamayacak veya zor yapılabilecek bir fotoğraf ortaya çıkarıyor ve fotoğrafı sosyal medyada paylaşıyor. Böylece arkadaşlarınız çektiğiniz fotoğrafı mouse ile tutup döndürebiliyor, değişik noktalarına odaklanabiliyor, fotoğrafı incelemek çok farklı bir boyut kazanıyor. Kısa sürede sosyal medyada bir star haline dönüşebilirsiniz. Size sadece çekecek güzel kareler bulmak kalıyor.

Fiyat: 399 dolar

Bilgi için: www.lytro.com

CÜZDANDA YEDEK ŞARJ

Telefon iletişimi hayatiyse!

İş ve sosyal hayatımız artık çok yoğun şekilde telefon iletişimine ihtiyaç duyuyor. Sadece konuşmak da değil, internete bağlanmak için, WhatsApp gibi anında mesajlaşma yazılımlarını kontrol etmek için telefonlarımız sürekli şarj yiyor. Eğer gün sonunda şarjınız bitiyor ve siz de yedek şarj ihtiyacı duyuyorsanız, bu küçük cüzdan işinize yarayabilir zira cüzdanın bir kanadında yedek telefon pili bulunuyor. Tek yapmanız gereken şarjı biten telefonu cüzdanın kablosuna takmak.

Fiyat: 80 dolar

Bilgi için: www.hammacher.com

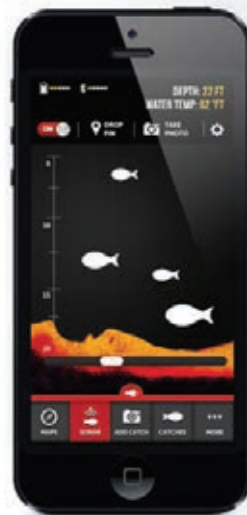
FISH HUNTER

Balıkları bulmak için sonar

Eğer bir teknemiz olsaydı, hem su altındaki kayalık bölgeleri görmek hem de balık tutmak için bir sonar ihtiyacınız olacaktı. Ancak tekneyle değil de basit bir olta ile kıyıda veya kayıkta balık tutmaya niyetliyseniz akıllı telefonunuzdan bu konuda yardım alabilirsiniz. FishHunter isimli bu balık bulucu minik sonar cihazına bir ip bağlayıp deniz atıyorsunuz ve balıkların nerede olduğunu telefon ekranınızda kolayca görebiliyorsunuz. Sonra tek ihtiyacınız olan doğru yere olta atmak. Hadi rastgele.

Fiyat: 180 dolar

Bilgi için: www.fishhunter.com

İPUÇLARI ve HİLELER

Bu ipuçları ile bilgisayarınızı daha hızlı ve kullanışlı bir hale getirebilirsiniz. Ayrıca: En iyi Office, Facebook, Photoshop, Mobil, Donanım ve daha fazlası için küçük hileler de cabası.

Windows

1 WINDOWS 8 Modern uygulamalarını pencerede çalıştırın

2 WINDOWS VISTA/7/8 Sisteminizde atılan her adımı e-posta ile öğrenin

3 WINDOWS XP/VISTA/7/8 PNG dosyalarını iyice sıkıştırın

4 WINDOWS 8 Düğmeler'i büyük ölçüde gizleyin

5 WINDOWS 8.1 Sistem kaynağını tüketen uygulamaları kapatın

6 WINDOWS XP/VISTA/7/8 Windows Gezgini'ne yeni sekmeler ekleyin

7 WINDOWS 8 Takılan Mağaza'yı kolay ve hızlıca tamir edin

8 WINDOWS 8 Sisteminizi Windows 8.1'e güncelleyin

Office

9 WORD ırnak işaretlerini bir örnek yapın

10 FIREFOX Yer imlerini rahatça ekleyin ve düzenleyin

11 EXCEL Farenin yardımıyla veri alanlarında daha hızlı gezin

Donanım

12 SONY PS4 Konsolunuzu yeni yazılımla güncel tutun

13 SAMSUNG GALAXY S4 Şişen veya biten pillerinizi değiştirin

14 KINDLE PAPERWHITE E-kitap okuyucunuzda anında ekran görüntüsü

15 AĞ CİHAZLARI Cihazın üreticisini MAC adresi ile tespit edin

16 USB DİSKLER USB diskler için "otomatik kullan"dan kurtulmak

17 ANAKART Anakartın markasını, modelini ve seri numarasını Registry ile tespit edin

PROFESYONEL İPUCU Laptop menteşesini tamir etmek

Fotoğraf

19 ÇEKİM TEKNİKLERİ Nesneleri merkezde değilken bile doğru netleme

20 ÇEKİM TEKNİKLERİ Düşük ışık koşullarında beyaz dengesi

21 FOTOĞRAF KOMPOZİSYONU Basit kurallarla güzel fotoğraf standardı

22 DONANIM Özel lenslerle sürreal görünüm

23 EFEKT UYGULAMA Minyatür fotoğraflar

24 TAŞINABİLİR KAMERA Akıllı fotoğraf uygulamaları

25 ÇEKİM TEKNİKLERİ Duygusal fotoğraflar için şafak vakti

PROFESYONEL İPUCU Düzenli Kaos

Sosyal ağlar

21 FACEBOOK Dünya çapındaki tüm Facebook kullanıcılarını fotoğraflarıyla beraber görüntüleyin

28 WHATSAPP En son giriş zamanınızın görünürlüğünü engelleyin ya da tamamen kapatın

29 WHATSAPP Düzenli sohbet ettiğiniz kişiler için ana ekranda kısayol oluşturun

WINDOWS

Bu ipuçları işletim sisteminizi uçuşa geçirecek

Ozan Kaya

1 WINDOWS 8 Modern uygulamalarını pencerede çalıştırın

Microsoft'un amfibi işletim sistemi Windows 8 hem tablet hem de masaüstü arayüzünü tek bir bünyede toplamayı başarıyor, fakat bu esneklik bazen sorunlara da neden olmuyor değil. Modern (Metro) arayüzündeki tablet odaklı uygulamalar doğrudan tam ekranda açılıyor ve çalışıyor. Tabletler için ideal olan bu özellik, 24 inç monitöre sahip bir masaüstü kullanıcısı için sinir bozucu ve kullanışsız olabiliyor. ModernMix (<https://www.stardock.com/products/modernmix/download.asp>) isimli becerikli araç ise Modern uygulamalarını alıştığımız pencerelerde açılmaya zorluyor. Ücretsiz süreli deneme sürümü olan ModernMix'i beğenirseniz süresi sonunda 4,99 dolar karşılığında satın alabiliyorsunuz.

Kurulum sırasında Start8 seçeneğini iptal edin ve "Next"e basın. "ModernMix'i Dene" seçeneğini seçin ve e-posta adresinizi girin, devam etmeden önce e-postanızı kontrol edin ve gelen postadaki "Activate 30-Day Trial" butonuna tıklayın. Kurulumda "İleri"ye tıklayınca kısa bir tanıtımın ardından ayarlar penceresi açılacak. "Genel" sekmesinde uygulamaların hangi arayüzde hangi modda açılacağını belirleyebilirsiniz. "Gelişmiş" sekmesi altında tam ekran uygulamaların da görev çubuğunda gözükmesi gibi detaylı ayarları yapabilirsiniz. "Uyg. Ayarları" sekmesinde her uygulama için özel ayar atayabilirsiniz, örneğin Hava Durumu uygulamasının her zaman pencerede açılmasını istiyorsanız, uygulama simgesine sağ tıklayın ve açılan menüde "Pencereye al" seçeneğini işaretleyin. İsterseniz "Masaüstüme bu uygulamanın kısayolunu oluştur" seçeneğini işaretleyerek istediğiniz uygulamaya masaüstünden hızlı bir şekilde erişebilirsiniz.

Ayrıca ModernMix tam ekran uygulamalarda, sağ üst köşeye küçük bir menü yerleştiriyor. Bu menüden kolaylıkla uygulamayı pencereye alabilir, kapatabilir ya da Düğmeler'i açabilirsiniz. [F10] tuşunu kullanarak da iki görünüş arasında kolayca geçiş yapabilirsiniz.

2 WINDOWS VISTA/7/8 Sisteminizde atılan her adımı e-posta ile öğrenin

Çok kullanıcı bilgisayarlarında siz başında de-

1 Windows içinde Windows ModernMix ile tam ekran açılan Modern uygulamalarını pencerede açabilir ve Windows 8'in iki yakasını bir araya getirebilirsiniz

3 PNG'leri sıkıştırın Hali hazırda küçük olan PNG dosyalarını kaliteden ödün vermeden daha da sıkıştırmanız mümkün

ğilken sisteminiz ne zaman açıldı ya da hangi programlar kullanıldı merak edebilir ve haberdar olmak isteyebilirsiniz. Sistemde var olan Görev Zamanlayıcı ile belirli etkinlikler oluşturarak da benzer olaylardan haberdar olabilirsiniz, fakat e-posta ile haberdar olabilmek için bir komut satırı programına ihtiyacınız olacak. Oldukça eski fakat hala kullanışlı olan Blat (<http://sourceforge.net/projects/blat/files/Blat%20Full%20Version/>) bu iş için biçilmiş kaftan. Not: Blat'ı indirirken ve kurarken anti-virüs programınızı durdurmanız gerekebilir, çünkü her ne kadar zararlı yazılım içermese de izinsiz e-posta gönderme özelliği Blat'ı anti-virüs programlarının gözünde şüpheli durumuna düşürüyor. Programın sorunsuz çalışması için Blat'ı anti-virüsünüzün ayrıcalıklılar listesine eklemeniz gerekiyor. PowerShell isimli başka bir küçük uygulama da benzer şekilde komut satırından e-posta gönderebiliyor (detay için 8. ipucu).

Sistemden haberdar olmak için "Görev Zamanlayıcı"yı açın ve sağ kısımdaki "Eylemler" sekmesinin altından "Görev Oluştur..." seçeneğini tıklayın. Açılan pencerede "Genel" sekmesinin altında önce oluşturduğunuz olaya bir isim verin, sonra alt tarafta yer alan "Güvenlik seçenekleri" bölümündeki seçeneği "Kullanıcı oturum açmışsa da açmamışsa da çalıştır" olarak değiştirin. "Tetikleyiciler" sekmesine geçin ve "Yeni" butonuna tıklayın, açılan pencerede "Görevi başlat" seçeneğini "Başlatılırken" olarak ayarlayın. Daha özelleştirilmiş kontroller için "Bir olayda" seçeneğini de ayarlayabilirsiniz. Değişiklikleri yaptıktan sonra

"Tamam"a basın ve "Eylemler" sekmesine tıklayın. Burada da aynı şekilde "Yeni"ye tıklayın ve "Eylem" seçeneğini "Program başlat" olarak ayarlayın ve alt kısımda "Gözet..." butonunun yanındaki boşluğa programın yerini ve diğer kodları girin. Girdiğiniz kod şuna benzemeli "C:\tools\blat.exe -to [alıcı]@gmail.com -subject Mesaj -body Bilgisayar_açıldı -server smtp.gmail.com -f [gönderen]@yahoo.com [u [gönderen]@yahoo.com -pw [şifreniz]". Alıcı, konu ve mesaj içeriğini kendinize göre düzenledikten sonra, "-server" yanına giden e-posta sunucusunu, "-f" yanına gönderenin adresini, "-u" ve "-pw" yanına da sırasıyla kullanıcı adı ve şifrenizi hatasız olarak girmeniz gerekiyor. Bu yöntem her e-posta sağlayıcısı ile uyumlu çalışmayabiliyor, bu yüzden deneme yapmak isterse "Eylem" menüsünde "E-posta gönder"i seçerek aynı bilgileri buraya girebilir ve kontrol edebilirsiniz.

Not: Olayları e-posta ile aldığınızda hareket halindeyken bile haberdar olma ve kontrol etme şansına sahip oluyorsunuz. Özellikle de her yeniden başlatma sonrasında kontrol edilmesi gereken sunucuların gözlenmesi için yararlı bir özellik.

3 WINDOWS XP/VISTA/7/8 PNG dosyalarını iyice sıkıştırın

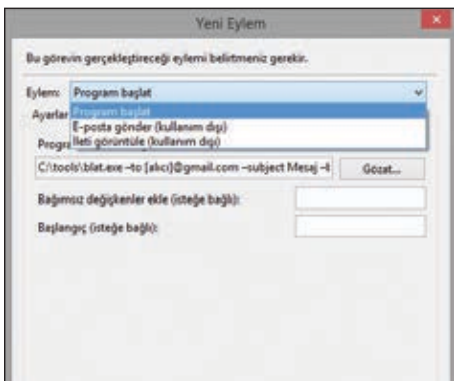
Web sitelerinde genellikle küçük boyutlu görseller için PNG ilk tercih olarak kullanılır. Zaten küçük boyutlu olan PNG'leri daha da sıkıştırmak isterseniz ücretsiz bir çevrimiçi servis olan TinyPNG'ye başvurabilirsiniz. Tinypng.org sitesini açtıktan sonra "Drop your .png files here!" kısmına görsel-

leri doğrudan Windows Gezgininden sürükleyerek yükleyebilir ya da sürüklemeye bölümüne tıklayarak açılan pencerede dosyaları seçebilirsiniz.

Seçtiğiniz dosyalar sisteme geçici olarak yükleniyor ve burada sıkıştırılıyor. Sıkıştırma işlemi tamamlandıktan sonra dosyalarınızın ne kadar küçültüldüğü yazacak ve hemen yanında indirme linki yer alacak. İndirme yaparken yeni dosyanın, eski dosyanın üzerine kaydedilmemesine dikkat edin. Böylece daha sonra sıkıştırılmış ve normal resmi açabilir, aralarında kalite farkı var mı görebilirsiniz. Tabi TinyPNG kayıpsız bir sıkıştırma yaptığını iddia etmiyor. Eğer kayıpsız sıkıştırmaya daha çok önem veriyorsanız o zaman punypng.com sitesini ziyaret etmelisiniz. Benzer şekilde "Upload Images" butonuna tıklayınca açılan pencerede sıkıştırmak istediğiniz görselleri seçebilirsiniz. Görseller sıkıştırıldıktan sonra "Download" butonuna tıklayarak indirebilirsiniz. Tabi kaliteyi ön planda tuttuğu için TinyPNG kadar fazla sıkıştırma yapmadığını not edelim.

4 WINDOWS 8 Düğmeler'i büyük ölçüde gizleyin

Programla işiniz bitti, sağ üst köşedeki kapatma ikonuna tıklamak isterken o da ne, Düğmeler. Masaüstüne gitmek için sağ alt köşede, sistem tepsisinin yanındaki küçük boşluğa tıklamak isterken o da ne, yine Düğmeler. İmleç ne zaman sağ köşelere değse karşınıza çıkan, Windows 8'in hayatımıza kattığı Düğmeler'den pek de haz etmiyorsanız küçük bir Kayıt Defteri hamlesi ile Düğmeler'in karşınıza çıkmasını

2 Her zaman haberiniz olsun Bilgisayarınız her açıldığında e-posta ile bilgilendirilebilirsiniz

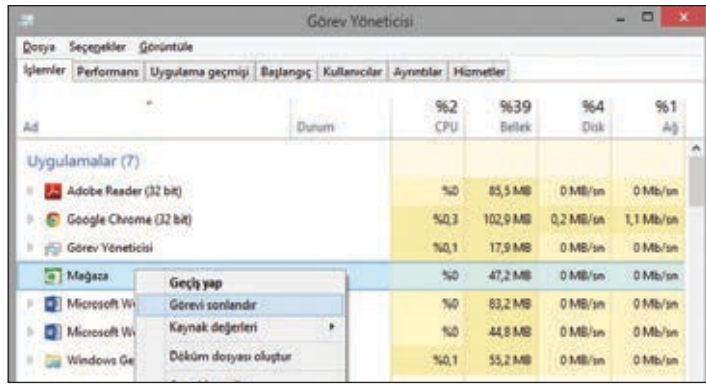
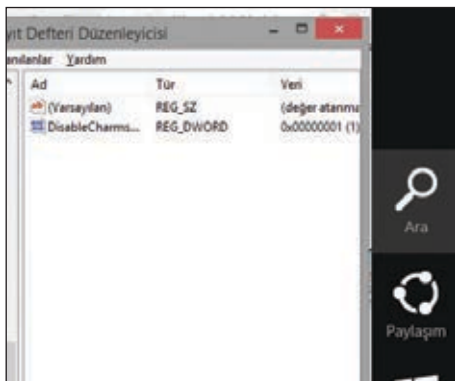
3 Sadece PNG değil, her şeyi sıkıştırın PunyPNG servisi sadece PNG değil, GIF ve JPG formatlarını da kaliteden ödün vermeden sıkıştırabiliyor

zorlaştırabilirsiniz. Bunun için, Masaüstü görünüşünderken [Windows]+[R] tuş kombinasyonu ile “Çalıştır”ı açın ve “regedit” yazıp “Tamam” a tıklayın. “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\ImmersiveShell” yolunu izleyin, “Düzen” menüsünde “Yeni” altmenüsünü açın ve “Anahtar” ı seçin. Yeni oluşturduğunuz anahtara “EdgeUI” adını verin, daha sonra EdgeUI’ye tıklayın ve burada, yeniden “Düzen/Yeni” yolunu izleyerek yeni bir “DWORD (32 bit) Değeri” oluşturun ve adını “DisableCharmsHint” olarak değiştirin. Şimdi bu değere çift tıklayarak açın ve “0” olan değeri “1” olarak değiştirin, “Tamam” a basarak çıkın ve Kayıt Defteri’ni kapatın. Bilgisayarı yeniden başlatmaya ihtiyaç duymadan yaptığınız değişiklik etkin hale gelecektir. Artık imleç köşelere gittiğinde Düğmeler karşınıza çıkmayacak, fakat köşeden başlayarak kenar boyunca hareket ettirdiğiniz zaman belirecek. Ayrıca [Windows]+[C] tuş kombinasyonu ile Düğmeler’i açmaya devam edebileceksiniz.

5 WINDOWS 8.1 Sistem kaynağını tüketen uygulamaları kapatın

Masaüstü deneyimini gitgide tablete yaklaştıran Microsoft, Windows 8.1 ile çoklu görev sistemini de değiştirdi. Artık kapatılan uygulamalar tamamen kapanmıyor, onun yerine az kaynak tüketen ve her an çalışmaya hazır durağan moda geçiyor. Uygulamayı tutup aşağıya atınca veya [Windows]+[F4] tuş kombinasyonu ile kapatınca da aynı şey oluyor. Bu özellik programın daha sonra çok daha hızlı açılmasını olanak sağlasa da aynı zamanda çalışmayan programın sistem kaynağı tüketmesine de neden oluyor.

Görev Yöneticisinde işlemler sekmesinin altında sona erdirmek istediğiniz programa sağ tıklayın ve açılan menüde “Görevi sonlandır”ı seçin. Ayrıca programın üst çubuğunda sol köşede bulunan simgesine iki defa tıklayarak da programı kapatmanız mümkün.

6 WINDOWS XP/VISTA/7/8 Windows Gezginine yeni sekmeler ekleyin

Web tarayıcıların kullandığı ve vazgeçilmez bir özellik haline gelen sekmeleri Windows Gezgini hala kullanmıyor. Fakat küçük ve ücretsiz bir araç olan Clover (<http://ejie.me/download>) ile Chrome benzeri bir sekme yapısı Windows Gezginine taşınabiliyor. Kısa süren kurulumun ardından Windows Gezginine hemen entegre olan Clover'a, Google Chrome benzeri arayüzü sayesinde hemen alışabilirsiniz. Sık kullandığınız klasörleri ya da sayfaları yer işareti çubuğuna ekleyebilir ve hızlıca erişebilirsiniz. Bunun için eklemek istediğiniz sekmedeyken başlığa sağ tıklayın ve "Bu sayfaya yer işareti koy" seçeneğine tıklayın. Ayrıca yer işareti çubuğuna sağ tıklayarak da açılan menüden sayfa ya da klasör ekleyebilirsiniz. Sol üst kısımda yer alan anahtar simgesine tıklayınca açılan menüden ayarlara erişebilirsiniz. Burada tıpkı web tarayıcıda olduğu gibi ince ayar yapabileceğiniz seçenekler bulunuyor, eğer eski alışkanlıkla pencereyi kapattığınızda tüm sekmelerin de kapanmasından çekiniyorsanız "Çıkmadan önce uyar" seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Ayrıca sürükleyip bırak yöntemiyle sekmeler arasında dosyaları kolaylıkla kopyalayabilir veya taşıyabilirsiniz. Tıpkı Chrome'da olduğu gibi bir sekmeyi tutup ekranın başka bir köşesine taşırsanız klasör ayrı bir pencerede açılacaktır, benzer şekilde tam tersi adımlarla klasörü tekrar diğer sekmelerin yanına ekleyebilirsiniz. Eğer Clover'ı sisteminizden kaldırmak isterseniz Denetim Masası üzerinden basitçe gerçekleştirebilirsiniz.

7 WINDOWS 8 Takılan Mağaza'yı kolay ve hızlıca tamir edin

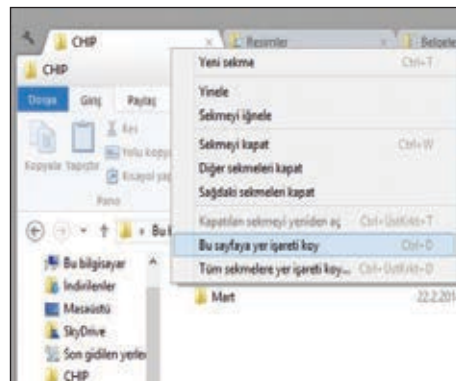
Windows 8'in hayatımıza kattığı bir başka yenilik olan Mağaza'da yüzbinlerce uygulama bulunuyor. Bu uygulama okyanusunda arama yaparken ya da bir uygulama indirirken Mağaza donakalır ya da hata mesajı verirse hemen endişe etmenize gerek yok. Genellikle Mağazanın önbellediği temizlendiğinde hatalar da sona erer. Bunun için, Modern arayüzündeyken "WSReset.exe" yazın ve sağ tıklayıp "Yönetici olarak çalıştır"ı tıklayın. Açılan uyarı pencresine "Evet" diyerek onay verdikten sonra Mağaza, önbellediklerinin temizlendiğine dair bir uyarı mesajı verecek. Artık Mağaza'daki gezintinize kaldığınız yerden devam edebilirsiniz.

8 WINDOWS 8 Sisteminizi Windows 8.1'e güncelleyin

Windows 8 kullanıcılarına ücretsiz olarak sunulan 8.1 güncellemesi geliştirilmiş başlat ekranı, genişletilmiş kişiselleştirme seçenekleri gibi yeniliklerin yanı sıra Windows 8 ile kaybolan Başlat tuşunu da geri getiriyor. Belli ki Microsoft kullanıcıların eleştirilerine kulak vermiş ve şikayet edilen pek çok konuya el atarak Windows 8.1 güncellemesi ile başarılı bir güncelleme yayınlamış. Genellikle Windows 8 kullanıcıları Mağaza'ya girdikleri anda 8.1 güncellemesi ile karşılaşılıyorlar, fakat bu ekran karşınıza çıkmasa da güncelleme ekranını açabilirsiniz. Windows Gezgini'nin adres çubuğuna "ms-windows-store:WindowsUpgrade" yazıp Enter'a basmanız yeterli, ardından Mağaza açılacak ve güncelleme sayfasına yönlendirecek.

4 Sinir bozan Düğmeler

Olmadık yerde açılan
Düğmeler canınızı
sıkıyorsa basit bir
Kayıt Defteri
değişikliği ile bu
sorunu asabilirsiniz

6 Windows Gezgini artık daha pratik

Ücretsiz ve küçük bir araç olan Clover, Chrome'un yeteneklerini Windows Gezginiye taşıyor

OFFICE

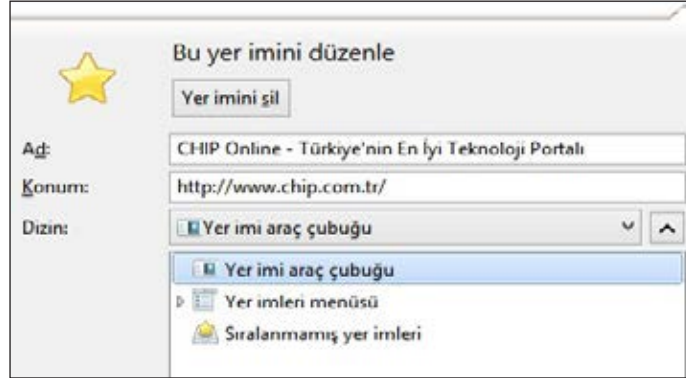
Çalışırken verimliliğinizi artıracak ipuçları ve püf noktaları

9 WORD Tırnak işaretlerini bir örnek yapın

Eski metinlerde ya da yabancı dillerden alınmış yazılarda karşımıza çıkan farklı noktalama işaretlerini, yazıya uyum sağlaması için bir örnek yapmak gerekir. Özellikle de uzun yazılarda bunu tek tek yapmak uzun ve sinir bozucu olabilir. Fakat uğraşmanıza gerek yok, çünkü kolayı var.

Bunun için öncelikle Word'ün otomatik olarak matbaalık karakterleri girdiğinden emin olmalısınız. "Dosya/Seçenekler" yolunu izleyerek ayarlar menüsünü açın ve sol taraftaki menüden "Yazım Denetleme"ye tıklayın. "Otomatik Düzeltme Seçenekleri" butonuna tıklayın ve açılan pencerede "Yazarken Otomatik Biçimlendir" sekmesinin altındaki »"Düz tırnaklar", "akıllı tırnaklar" ile« seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun. "Tamam"a basarak pencereyi kapatın.

Bu değişiklik yapıldıktan sonraki yazılar için geçerli olacak, bu yüzden önceden yazılan kısmı da değiştirmek gerekiyor. Bunun için GİRİŞ menüsünde "Düzenleme" başlığının altından "Değiştir"e tıklayın. "Aranan" bölümüne değiştirmek istediğiniz karakteri yazın, altındaki "Yeni değer" bölümüne de ["] işaretini yazın. "Tümünü Değiştir" butonuna tıkladığınızda araç bütün yazıyı tarayacak ve değiştirmek istedi-

ğiniz karakterleri otomatik olarak değiştirecektir.

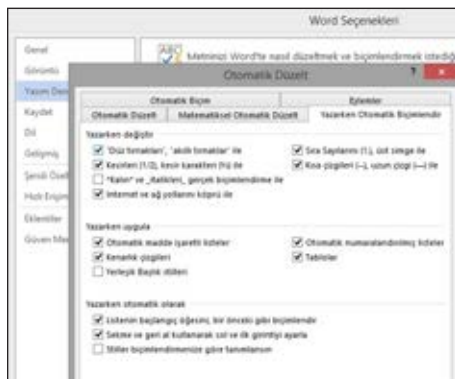
10 FIREFOX Yer imlerini rahatça ekleyin ve düzenleyin

Adres çubuğunda yer alan yıldıza tıklayarak bir siteyi kolayca yer imlerine ekleyebilirsiniz. İşlem bu kadar kolay olunca yer imlerine çok sayıda sayfayı ekliyoruz fakat daha sonra iş bunları düzenlemeye geldiğinde gruplanmamış onlarca yer imi başımıza bela açabiliyor. Mozilla'nın eklenti mağazasında bulunan küçük ve becerikli, ücretsiz bir araç olan Add Bookmark Here² (<https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/add-bookmark-here-2/>) Firefox'un yer imlerini çok daha rahat bir şekilde düzenlemeye olanak sağlıyor. Kısa süren kurulumun ardından tarayıcıyı yeniden başlattığınızda aktifleşen eklenti, Firefox'un yer imi yıldızını daha kullanışlı yapıyor. Yıldıza iki defa tıkladığınızda açılan büyük pencerede yer imini silebilir, adını ve adresini değiştirebilir, etiket ve anahtar kelimelerini belirleyebilir ve konacağı klasörü belirleyebilirsiniz.

11 EXCEL Farenin yardımıyla veri alanlarında daha hızlı gezin

Excel tabloları büyüdükçe içinde gezinmek de bir hayli zorlaşır, bazen listenin başından sonuna gitmek bile yorucu bir hal alabilir. Fakat kolayı var, sonuna gitmek istediğiniz satır ya da sütun bir hücreye tıklayın, fareyi gitmek istediğiniz yöndeki kenara doğru yaklaştırın, uçlarında ok olan artı simgesi geldiğinde çift tıklayın, doğrudan o satır ya da sütundaki en son hücreye atlayacaksınız. Eğer ilk seçtiğiniz hücre doluyorsa en uçtaki dolu hücreye, boşsa yol üzerindeki ilk boş hücreye atlırsınız.

Pek çok kullanıcının aşına olduğu bir özellik de, imleci hücrenin sağ alt köşesine getirince simgesi artıya dönüşür ve tutup sürüklendiğinde o hücrenin değerini sürüklendiği hücrelere de taşır. Benzer şekilde büyük tablolarda bu sürükleme işlemi zorlaşabilir, fakat bu iki özelliği birleştirirseniz işiniz büyük ölçüde kolaylaşacaktır. İmleç artıya döndüğünce çift tıklarsanız hücrenin değeri altındaki tüm sütuna aktarılacaktır.

9 Tek tek uğraşmayın Değiştirme özelliği sadece Otomatik Düzeltme açık olduğu zaman çalışıyor

274	451	104
10.561	13.170	12.478
165	1.168	345
163	67	
1.356		2.560
3.500	3.500	3.500
151	134	228

11 Fare ile işinizi kolaylaştırın Fare imleci şekil değiştirdiğinde farklı özellikler de kazanıyor

DONANIM

Tüm cihazları yeniden canlandırın ve en iyi şekilde kullanın

12 SONY PS4 Konsolunuzu yeni yazılımla güncel tutun

PlayStation 4 USB diskle güncellemeye izin veriyor. Bu durum özellikle güvenli bir internet bağlantısı olmayan kullanıcılar ve stand-by modunda çıkabilen sorunları bertaraf etmek için önemli. Size adım adım bu işlemi nasıl yapacağınızı anlatacağız.

Yapmanız gereken ilk işlem yeni PS4 yazılımını edinep USB diskinize kopyalamak. En son versiyonu <http://chip.tk/1jZ8cME> linkinden edinebilirsiniz. USB diskinizde „PS4“ adlı bir dosya oluşturup, bu dosya içinde „UPDATE“ adlı bir dosya daha oluşturun. İndirdiğiniz güncellemeyi bu klasöre kopyalayıp, buraya unzipleyin.

PS4'ün »Safe-Mode« (güvenli mod) özelliği sadece bazı temel özelliklere ulaşım sağlayan, bir ayar menüsü sunuyor. Burada yapabileceklerinizden bir tanesi de USB diskten güncelleme yapmak. Bu moda ulaşmak için, cihazı tamamen kapatın. USB diskli cihaza bağladıktan sonra, cihazın açma kapama düğmesine yaklaşık 7 saniye boyunca basılı tutun.

Bunu yaparsanız, cihazın açılırken ve 7 saniye sonra bir bip sesi çıkardığını duyacaksınız. Artık cihaz güvenli modda açılmış demektir. PS4 kolunu cihazınıza USB kablo ile bağlayın. Açılan menüde 3. sırada bulunan »Update System Software« seçeneğini seçin ve talimatları takip edin.

Eğer PlayStation 4'ünüzün hard diskini değiştirdiyse veya konsolunuzun ciddi bir sistem hatası verdiğine şahit olduysanız, bu durumda menüde 7. sırada bulu-

Safe Mode

1. Restart the PS4
2. Change Resolution
3. Update System Software
4. Restore Default Settings
5. Rebuild Database
6. Initialize PS4
7. Initialize PS4 (Reinstall System Software)

X Enter

12

Update veya yeniden kurulum

Update sadece yeni sistem dosyalarını yükler ama yeniden kurulum cihazı sıfırlar

nan »Initialize PS4 (Reinstall System Software)« seçeneğini seçmelisiniz. Bu seçenekte de ekrandaki talimatları takip etmelisiniz. Bu seçenekte cihazdaki tüm bilgilerin (kullanıcı dosyaları da dahil) silineceğini hatırlatmamızda fayda var. Sistem adeta kutusundan ilk çıktığı ana geri dönüyor.

Eğer PlayStation 4 update dosyalarını görmüyorsa, USB diskinizi kontrol edin. Tüm dosya isimlerinin büyük harfle yazılmış olması gerekiyor. Buna update dosyası „PS4UPDATE.PUP“ da dahil. Hala sorun yaşıyorsanız, USB diskinizi FAT-32 formatına getirip, yukarıda anlatıldığı gibi diske yeniden kopyalayın ve işleme baştan başlayın.

13 SAMSUNG GALAXY S4 Şişen veya biten pillerinizi değiştirin

Samsung Galaxy S4 telefonunuzun pili şişme yaptıysa cihazın ortasında bir kabarıklık kolayca fark edilebilir. Bu durumda pilin performansından memnun olsanız da, bu pili derhal telefonunuzdan çıkarmalı ve kullanmayı bırakmalısınız. Eğer yeni bir pil almakla uğraşmak istemiyorsanız, Samsung yetkililerine başvurmalısınız. Genelde bu tür durumlarda ücretsiz olarak piliniz yenilenecektir.

Dikkat! Herhangi bir şekilde zarar görmüş piller çevreye zarar verme riski çok yüksek ve tehlikeli eşyalardır. Bunları bir zarfta veya paketle üreticiye göndermeyi denemeyin. Bu tür pillerin yangın çıkarma riski yüksektir ve bu durumda zararlardan siz sorumlu olursunuz. Bu tür pilleri, uygun

bir şekilde ortalıktan kaldırmak gerekir. Bunun yolu ise onları doğrudan çöpe atmak asla değildir. Birçok yerde bulunabilen teknoloji çöplerine atmaktır.

14 KINDLE PAPERWHITE E-kitap okuyucunuzda anında ekran

Aynı anda ekranın sağ üst köşesine ve sol alt köşesine dokunmanız halinde, Kindle'ınızda bir screenshot (ekran görüntüsü) alabilirsiniz. Bu dosyaların oluştuğunu ekranın hafifçe bir titremesinden anlayabilirsiniz. Bu dosyalar Kindle'ınızın içinde yer alacaklar ve bunları USB kablonuz ve bir PC yardımıyla edinebilirsiniz.

15 AĞ CİHAZLARI Cihazın üreticisini MAC adresi ile tespit edin

Doğru sürücüyü yüklemek için, cihazın markasını (üreticisini) bilmek elzem. Bunu her cihazda bulunan Media-Access-Control (MAC) adresi ile kolayca yapabilirsiniz. Genelde bu adres ağ bağdaştırıcısında bir çıkartmada yazar. Eğer bu çıkartma mevcut değilse Başlat menüsüne »cmd« yazın ve Komut satırı penceresine ulaşın. Burada »ipconfig /all« yazın ve »Fiziksel Adres« satırına bakın. Bu sizin MAC adresinizdir. Sonrasında standards.ieee.org/develop/regauth/oui/public.html linkine gidin. Burada tespit ettiğiniz MAC adresinin ilk altı hanesini, aralarına tire koyarak yazın. (00-26-82 gibi) Sonrasında cihazın üreticisini tespit etmiş olacaksınız.

1) Güncelleme dosyasını kaydetmek için USB depolama cihazında klasörler oluşturun. Bilgisayar kullanarak „PS4“ adlı bir klasör oluşturun. Bu klasörün içinde „UPDATE“ adlı başka bir klasör oluşturun.

2) Güncelleme dosyasını indirin ve 1. adımda oluşturduğunuz „UPDATE“ klasörüne kaydedin. Dosyayı „PS4UPDATE.PUP“ dosyası adıyla kaydedin.

Sistem yazılımı güncelleme sürümünü 1.6.1: [HEMEN İNDİRİN](#)

3) PS4 sisteminizin gücünü tamamen kapatın. Güç göstergesinin yanmadığına emin olun. Güç göstergesi turuncu renkte yanarsa PS4 sisteminin güç düğmesine en az yedi saniye boyunca dokunun (sistemden ikinci kez bip sesi gelene kadar).

4) Güncelleme dosyasının kayıtlı olduğu USB depolama cihazını PS4 sisteminize takın ve daha sonra güç düğmesine en az yedi saniye boyunca dokunun. PS4 sistemi güvenli moda geçiş.

12

Hepsi büyük harfle

Tüm dosyaların, PS4 tarafından bulunabilmesi için, büyük harfle adlandırılması gerekiyor

13

Orjinal parça kullanın

Galaxy S4'ün pilini değiştirtmeniz gerekirse mutlaka orjinalini tercih edin

14

Kolay ekran görüntüsü
Ekranı iki parmağınızla dokununuz ve ekran görüntüsü alındı bile!

16 USB DİSKLER USB diskler için "otomatik kullan"dan kurtulmak

Bir USB diski bağladığınızda, Windows otomatik olarak size bir menü çıkarıp ne yapabileceğinizi öneriyor. Bunun sinir bozucu olduğunu düşünüyorsanız, bunu kapatabileceğinizi duymak hoşunuza gidecektir. Hem de bunu kapatmak sadece bir kaç tıklama halledilebilecek kadar basit. »Denetim Masası«, »Donanım ve Ses« yoluyla »Otomatik Kullan« menüsüne ulaşın. »Medya veya aygıtların varsayılan ayarlarını değiştir« seçeneğine girip »Tüm medya ve aygıtlar için Otomatik Kullan'ı etkinleştir« kutucuğunun yanındaki seçimi kaldırın. Bu fonksiyonu tamamen devre dışı bırakmak yerine, "Kabuk donanım algılaması"nı tamamen kapatabilirsiniz. Bu seçenek size tüm otomatik kullanma opsiyonunu sunan seçenektir. Buna ulaşmak için Başlat menüsündeki "çalıştır"

ekranına "services.msc" yazın ve Enter tuşuna basın. açılan ekranda "Kabuk donanım algılaması"nı bulun ve onu "hizmeti devre dışı bırak" seçeneği ile kapatın.

Dikkat! Bazı programlar bu seçeneğin açılması ihtiyacı duyarlar. Eğer sorun yaşıyorsanız, bu adımları izleyerek bu hizmeti yeniden açabilirsiniz.

17 ANAKART Anakartın markasını, modelini ve seri numarasını Registry ile tespit edin

Anakartların üzerinde, ona ilişkin tüm bilgiler mevcuttur. Fakat bunlara ulaşmak için kasayı açmanıza gerek yok. Bunun için Başlat menüsündeki boşluğa »regedit« yazıp Enter tuşuna basın.»HKEY_LOCAL_MACHINE\Hardware\Description\System\BIOS« yoluyla anakartınız ve BIOS versiyonunuzla ilgili tüm bilgilere ulaşabilirsiniz.

15 MAC adresi bir künyedir IEEE database'i ağ bağdaştırıcıları için üreticiyi tespit etmek için bir imkan sağlıyor

IEEE Registration Authority
c/o IEEE Standards Association
445 Hoes Lane
Piscataway, NJ 08854
Phone: (732) 465-6481
Email: IEEE.Registration@ieee.org

IEEE OUI/Company Id Assignments
The below public listing should be searched prior to applying for an OUI. Search determine whether your company or any parent/subsidiary companies already searching the public listing, addresses should be entered as XX-XX-XX.

Firms and numbers listed may not always be obvious in product implementation subcontract component manufacture and others include registered firm OUIs in the three-octet OUI can be used to generate Universal LAN MAC addresses and ANSI/IEEE Std 802 for use in Local and Metropolitan Area Network applications.

These listings are updated daily.

Search the Public OUI/Company Id Listing
Search for:

[Download a copy of the OUI Public Listing \(Updated daily\)](#)

16 Otomatik çalıştırdan kurtulun Denetim masasından otomatik çalıştırma ayarlarını değiştirebilirsiniz

(Standard)	REG_SZ	(Wert nicht festgelegt)
BaseBoardManufa...	REG_SZ	LENOVO
BaseBoardProduct	REG_SZ	2349D95
BaseBoardVersion	REG_SZ	Not Defined
BiosMajorRelease	REG_DWORD	0x00000002 (2)
BiosMinorRelease	REG_DWORD	0x0000003b (59)
BIOSReleaseDate	REG_SZ	11/13/2013
BIOSVendor	REG_SZ	LENOVO
BIOSVersion	REG_SZ	61ET99WW (2.59)
ECFirmwareMajor...	REG_DWORD	0x00000001 (1)
ECFirmwareMinor...	REG_DWORD	0x0000000c (12)
SystemFamily	REG_SZ	ThinkPad T430
SystemManufactu...	REG_SZ	LENOVO
SystemProductNa...	REG_SZ	2349D95
SystemSKU	REG_SZ	LENOVO_MT_2349

17

Registry adeta bir hazine sandığı

Donanımlar için gerekli dosyalar Windows Registry'de gizli

LEVEL

iPad'de

Etkileşimli
Oyun
Dergisi

Türkiye'nin
İlk Tablet Oyun
Dergisi

App Store'dan
İndirin

1

Laptop menteşesini tamir etmek

Ekranın menteşeleri birçok dizüstü için en önemli zayıf noktadır. Bunları değiştirmek için tüm cihazı sökmek gerekiyor.

Ertuğ AYDIN / CS

Üç yıllık ve oldukça fazla kullanılmış Samsung R530 laptopumuzun ekranında sorun var: Ekranı kapatırken veya oynatırken çatır çatır sesler geliyor. Bunun sebebi menteşelerde gizli. Bunlar hasar görmüş durumdadır, belki de tamamen değiştirilmeleri gerekiyor. Maalesef menteşelere ulaşmak için tüm laptopu sökmek gerekiyor. Bu nedenle çalışmaya başlamadan evvel bazı gereçleri hazırlamakta fayda var. Bize gerekenler, bir tornavida haricinde tabii, şunlar: bir plastik kart (kredi kartı, telefon kartı gibi), bir cımbız ve yağlamak için uygun bir yağ. Bütün bu işlemlere başlamadan önce cihazı kapatıp, pilini çıkarmalıyız. Ayrıca cihazın alt kısmına vida ile tutturulmuş her türlü parçayı da sökmemiz gerekecek. Buna sabit disklerin üstündeki koruyucu metal parçalar da dahil.

Yedek parça temin etmek

Popüler markalar söz konusu olunca, eBay gibi sitelerde orta ve üst kalite yedek parçalar bulmak çok da zor değil. Yedek parça ararken, laptopunuzun modeline mümkün olduğunca en uygun parçayı bulmaya ve aldığınız parçanın hasarsız olmasına dikkat edin. Eğer parçaların vidalarında bir sorun fark ederseniz, parça kötü kullanılmıştır ve iade etmekte fayda vardır. Bu tip sitelerdeki bir çok yedek parça aslında kullanılmış cihazlardan sökülmüş oluyor. Fakat

bu parçaların cihazınızın ömrünü en az bir iki yıl uzatacağını düşünürsek, verilen paraya da, uğraşınıza da değecektir.

Nasıl Yapılır

1 Klavyeyi sökün

R350 söz konusu olunca, doğru söküm klavyeyi sökmekle başlıyor. Yapmanız gereken, yuvasından klavyeyi bir kredi kartıyla ayırmak. Üst köşeden 3 noktadan kasaya bağlı klavyeyi söktükten sonra nazik davranın ve altından kabloları sökün.

2 Üst kapağı çıkarın

Şimdi klavyenin altındaki bağlantıyı gevşetin. Laptopunuzun yüzeyini kaplayan kapağı köşelerden nazikçe çıkarın. Bunu yaptığınızda menteşelerin alt yüzeyine ulaşmış olacaksınız.

3 Ekranın çerçevesini sökün

Bu aşamada ekranın köşelerindeki plastik korumaları söküp altındaki vidaları gevşetin. Bunun en iyi yolu öncelikle alttaki vidalarla başlamaktır. Sökme sırasında alttaki kısmı yavaşça kaldırın ve ufak bir çıtırtı duyduğunuzda yuvasından çıktığını fark edeceksiniz.

2

3

4

5

6

7

8

4 Menteşeleri yağlayın

Menteşeleri çıkarırken yapışmayan tipte bir yağ kullanmalısınız, özellikle de iyice sertleşmiş menteşelerde... Makine yağları (dikiş makineleri için olan tipler), WD-40 veya Ballistol iyi bir tercih olabilir. Bunları bir kablo ucuyla yaymak gerekebilir fakat etrafa da bulaştırmamaya özen gösterin. Bizim Samsung R350 için yağlamak çare olmadı zira menteşeler değişmesi gerekecek kadar hasarlılardı. eBay'den yenilerini sipariş ettik.

5 Menteşenin üst kısmını sökün

Menteşeler elimize bir haftadan kısa sürede ulaştı. Artık işleme devam ediyoruz ve menteşenin ekranın altındaki tüm vidalarını sökerek tamamen çıkarıyoruz.

6 Ekranın çerçevesini çıkarın

Menteşeleri tamamen boşa çıkarmak için, ekranın çerçevesinin vidalarını gevşetmek gerekiyor. 6. fotoğrafta gösterildiği gibi vidaları gevşetin. Kablosunu da çıkarıp ekranı nazıkçe yerinden sökün.

7 Menteşeleri alttan gevşetip çıkarın

Menteşelerin laptopun kasasının altından vidalarını söküp, onları çıkarın. Alt kısımda çatlak olup olmadığına dikkat edin. Eğer varsa, bunları yeni menteşeleri monte etmeden önce, çift bileşenli, "epoksi reçinesi" tipi hususi yapıştırıcılarla tamir etmelisiniz. Bu sayede menteşeler tam olarak yerlerine oturacaklardır.

8 Menteşeleri takın/ Laptopu toparlayın

Son olarak menteşeleri monte edip, aşama aşama tüm parçaları laptopa geri takın. Bütün kablo ve bağlantıları dikkatli bir şekilde bağlayın. Sonradan yaptığınız bir hatayı telafi etmek için her şeyi tek tek sökmek zorunda kalmak sinir bozucu olabiliyor.

FOTOĞRAF

Hayatınızın foto hikayesi için en dahiyane ipuçları

19 ÇEKİM TEKNİKLERİ

Nesneniz merkezde değilken bile doğru netleme

Fotoğraf makineleri genellikle merkezi AF ölçme noktasıyla netleme yapar. Böylelikle çoğu çekimde keskin fotoğraflar elde edebilirsiniz. Ancak daha fazla çeşitlilik istiyorsanız, etkin netleme noktasını kendiniz belirlemelisiniz. Nesneniz bazen çekimin merkez noktasında bulunmayabilir. Bu yüzden ilkin AF ölçme noktasının istediğiniz netlemeyi yapabilmesinde uzmanlaşmanız gerekiyor.

DSLR fotoğraf makinenizin vizöründen baktığınızda birden çok netleme noktası görebilirsiniz. Bütün bu noktaları tek tek seçebilmemiz mümkün. Bu seçimi yapmak için AF netlemesinden "Single point AF"yi işaretleyin. Cihazınızın modeline göre hangi noktayı ya da birden çok noktayı seçebilmemiz farklılık gösterebiliyor. Canon dijital fotoğraf makinelerinde AF seçimini işaretledikten sonra enstantane tekeriyle nokta seçimleri yapılabilir.

Seçimi takip edebilmeniz için vizörden noktalara bakmanız gerekiyor; seçiminiz kırmızıyla işaretleniyor. Nikon DSLR cihazlarda ise "Single point AF"yi seçtikten sonra multi-function ölçümüyle cihazın ön kısmından ölçümü etkinleştirin. Çevre kısma dağıtılan ölçüm noktalarının dezavantajı ise merkezdeki ölçüm noktası kadar keskin netleme yapamaması. Çevre ölçüm noktalarından netleme yaparken düşük

20

Doğru beyaz ayarı

Doğru beyaz ayarıyla en sıcak gün batımlarını fotoğrafınıza yansıtabilirsiniz

ışık koşullarında, 5,6'dan düşük diyafram aralıklarında, düşük kontrast değerlerinde sorun yaşayabilirsiniz. Ayrıca çekmek istediğiniz nesne bu noktalardan birine denk düşmüyor olabilir. Böylesi durumlarda netleme kilidi tekniği yardımınıza koşuyor: Merkez noktadan netleme yaptığınızda deklanşöre yarı basılı tutmaya devam edin ve kadrajı nesnenizin üstüne kaydırıp çekiminizi yapın.

20 ÇEKİM TEKNİKLERİ

Düşük ışık koşullarında beyaz dengesi

Fotoğraf çekerken beyaz dengesi ayarı her an bozulabilir. Eğer RAW modunda çekim yapıyorsanız beyaz dengesindeki hatayı Photoshop'ta düzenleme yaparken gidermeniz hayli kolay. Bununla birlikte çekim esnasında doğru beyaz ayarı yaptığınız takdirde pozlama değerleri ve renkler fotoğrafınıza çok daha doğru değerlerle yansıtacaktır. Çoğu durumda dijital fotoğraf makinenizin otomatik beyaz ayarı dengesi tam değerleri yakalıyor ve renkleri en doğru ve canlı halleriyle fotoğrafınıza yansıtabiliyor. Ancak bazı özel durumlarda cihazınızın bu özelliği doğru çalışmıyor. Özellikle belirli bir rengin fotoğrafın geneline hakim olduğu mavi gökyüzü, turuncu gün batımı ya da yeşil çimenlikler gibi durumlarda yaşanıyor. Bahsettiğimiz koşullarda çekim yaparken cihazınızın beyaz ayarı dengesini "Sun" ya da "Shadow" gibi belirli bir beyaz dengesi ayarına sabitlemeniz ge-

reliyor. Eskiden gün içi çekimler 5.500 Kelvin ısıya sabitlenmişti. Gün batımlarında bu değeri sabit alırsanız, sıcak turuncu gölgeler edinebilirsiniz.

21 FOTOĞRAF

KOMPOZİSYONU Basit kurallarla güzel fotoğraf standardı

Çekmek istediğiniz fotoğrafı nihayetinde bir dikdörtgene oturtmak zorundasınız. Her fotoğrafçı gibi siz de kabullendiğiniz tanım içinde kendi "güzel" fotoğraflarınızın bir standarda oturmasını istiyorsunuz. Nihayetinde geometrinin kimi özelliklerinden yararlanarak, çekimlerinizde matematiğin kimi basit kurallarından yararlanabilirsiniz. Bu kuralların başında da vizörün en ve boydan ikiye çizgi ile üçer eşit alan oluşturduğu çizimler yer almaktadır. Eğer kompakt dijital bir fotoğraf makinesi kullanıyorsanız çekim esnasında ekranı bu eşit çizgilere bölen özelliği genellikle "Info" ya da "Display" tuşlarını kullanarak etkinleştirebilirsiniz. Her ne kadar görece eski DSLR fotoğraf makinelerinde "Live View" özelliği bulunsun da ekranı dokuz eşit alana bölen bu özellik cihazların hatırı sayılır bir bölümünde yer almıyor. Bu özelliği fotoğraf makinenizi kazandırmak için ince uçlu bir gazlı kalemle ön izleme ekranını kendiniz çizebilirsiniz. Ancak görüntü kaybı, silinme ya da kirlenme gibi nedenlerden dolayı bu uygulama pahalı DSLR makinelerde pek tercih edilmiyor. Diğer taraftan bu uy-

19

İşaretle ve tut

Netleme yapmak için antika kaplardan ortadaki seçilmiş ve deklanşöre yarı basılarak kadraj kaydırılmış

21

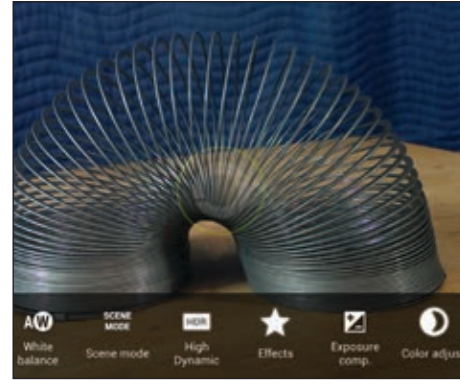
Fibonacci kullanımı

Fibonacci dizilimine göre çekilen bu merdivenlerin oluşturduğu algı beğeni standardı oluşturuyor

22 Balık göz lens

Balık göz lenslerle yaptığınız çekimlerdeki distorsiyon kompozisyonunuzu vurgulamak için iyi bir yöntem

24 Akıllı telefonlarla fotoğraf

Akıllı telefonların sunduğu zengin yazılım seçenekleriyle ilginç fotoğraflar oluşturabilirsiniz

gulamayı cihazınıza kazandırmak istiyorsanız örneğin Canon'ın "Eg-d Focusing Screen" gibi bir cihazını yaklaşık 30 dolar civarında bir ücret karşılığında internet satış sitelerinden temin edebilirsiniz. Güncel DSLR fotoğraf makinelerinde ise bu özelliği ekranınızda etkinleştirmek için "Grid display" menüsünden "Disable" seçeneğini "Enable" olarak değiştirmeniz yeterli olacaktır. Böylelikle çekimlerinizde düz ufuk çizgisini kadrajın alt ya da üstüne hizalayacağınız 1/3 oranıyla çekimlerinizde kadraj hatalarını azaltacak ve daha estetik çekimlere imza atacaksınız.

Yüzyıllardır sanat, mimari gibi alanlarda kullanılan "altın oran" uygulamasının fotoğraf sanatında kullanımı da kaçınılmaz. Fibonacci sayıları olarak adlandırılan 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13... ardışık sayılarının artarak yaklaştığı altın oran teorisine göre oluşan spiral, göz algısında sonsuza gidişi orantıladığından estetik arayışlarına matematiksel bir temel sağlıyor. Doğada bitkiler aleminde, uzayda yıldız dizilimlerinde de gözlemleyebildiğimiz bu orana uygun yapılan fotoğraf çekimleri genellikle göz algısının, fotoğrafa uyumunu kolaylaştırdığından çekimler başarılı bir standarda oturmuş oluyor.

22 DONANIM Özel lenslerle sürreal görünüm

Turistlerin çektiği fotoğraflar genellikle birbirlerine benzer. Bu sıkıcı fotoğrafların oluşmasında ise aynı ışık koşullarında aynı

açılardan çekim yapılması etkilidir. Böylesi çekimlere maruz kalmamak için özel bir motifi özel filtrelerle görüntülemenizi tavsiye ediyoruz. Böylelikle çekimleriniz biricikliğine kavuşabilir ve izleyenler için sıradan tatil fotoğrafları algısını kırabilirsiniz. Kullandığınız lens ekipmanlarının, filtrelerin Photoshop'ta düzenlenirken çekiminize katacağı artılar ise tartışılmaz.

23 EFEKT UYGULAMA Minyatür fotoğraflar

Görmeye alıştığımız sıradan çekimleri etkili bir hale getirmenin başka bir yöntemi de, fotoğraflarınıza minyatür efekti uygulamaktan geçiyor. Uygulamanın Photoshop'ta gerçekleştirilmesi hayli basit. Bunun için yapmanız gereken fotoğrafın tümüne efektler kısmındaki "Blur / Gaussian blur"dan yeterince netsizlik sağlayacak kadar blur uygulamak. Akabinde fotoğrafın belirli bir kısmını arkaplana atayacağınız maskede silerek üzerindeki netsizliği kaldırmak. Böylelikle minyatür bir görünüm kazandırdığınız fotoğrafınız hayli ilgi çekici bir görünüme kavuşmuş olacak.

24 TAŞINABİLİR KAMERA Akıllı fotoğraf uygulamaları

Her taşınabilir işletim sistemi için çok sayıda farklı fotoğraf düzenleme uygulaması bulunuyor. Oysa kullanıcı alışkanlıkları bunlardan sadece bir ikisini fotoğraf düzenlemede kullanım alışkanlığı haline getiriyor. Oysa Google Play ya da Apple'ın

iTunes Store'unda çıkacağınız gezintiler neticesinde, birbirinden ilgi çekici fotoğraflar elde etmenizi sağlayacak nice uygulamaya kolaylıkla kavuşabilirsiniz. Sizlere tavsiye edebileceğimiz "Powercam", "Focal & Co" bunlardan sadece ikisi. Her uygulamanın kendine özgü kuvvetli bir ya da birkaç becerisi bulunuyor. Bunlardan yararlanarak internette çekici fotoğraflar paylaşabilirsiniz.

25 ÇEKİM TEKNİKLERİ Duygusal fotoğraflar için şafak vakti

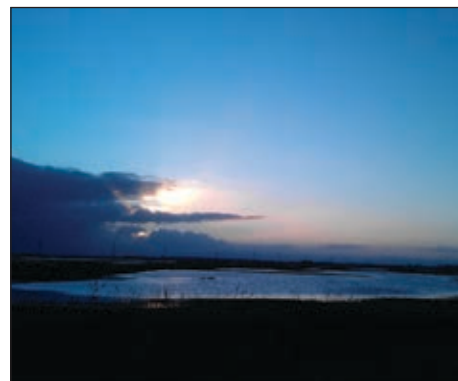
Başarılı bir fotoğrafa günün her saatinde imza atabilirsiniz. Ne var ki duygusal bir ruh hali yakalamak için günün en iyi vakti şüphesiz şafak vaktidir. Daha önceden yaptığınız gezintilerde tespit ettiğiniz çekime uygun noktalarını gündeğümü ışık koşullarında değerlendirdiğinizde, çok daha etkileyici fotoğraflar elde edebileceğinizi göreceksiniz.

Ancak önceden keşif yapmak şart çünkü gündeğümü süresi hayli dar bir zaman aralığında cereyan ediyor. Mekan tespiti için yanı sıra modeliniz ve ekipmanınız da bu dar zaman aralığında etkin çalışma yapabilmek için önceden hazırlanmış olmalı. Işık koşullarının zorlayıcı olması nedeniyle çekim esnasında yanınızda mutlaka bir üçayak bulundurmanız gerekiyor. Böylelikle enstantaneden feragat ederken, netlik sorunu yaşamamanın önüne geçmiş olacaksınız.

23 Çocuksu görünüm

Sıradan fotoğraflara uygulanan minyatür efekti hayli çarpıcı sonuçlar veriyor

25 Şafak vakti ideal

Soğuk renk tonlarıyla gündeğümünde ideal fotoğraflar çekebilirsiniz

Düzenli Kaos

Ayaküstü çektiğiniz sıradan bir fotoğraftaki hataları giderip nasıl daha başarılı bir görünüm kazandıracağınızı anlatıyoruz

Berk ERGİN / SL

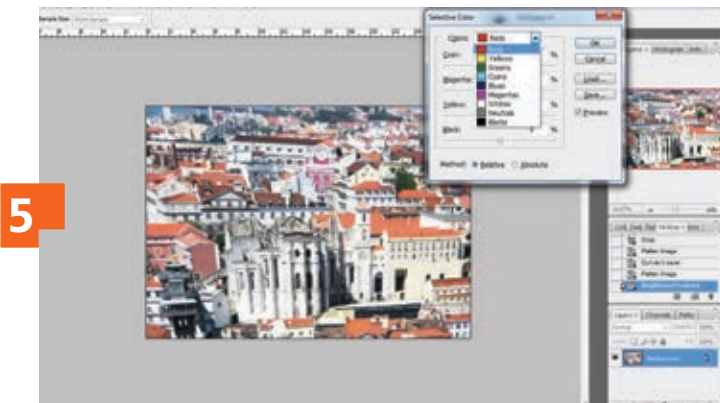
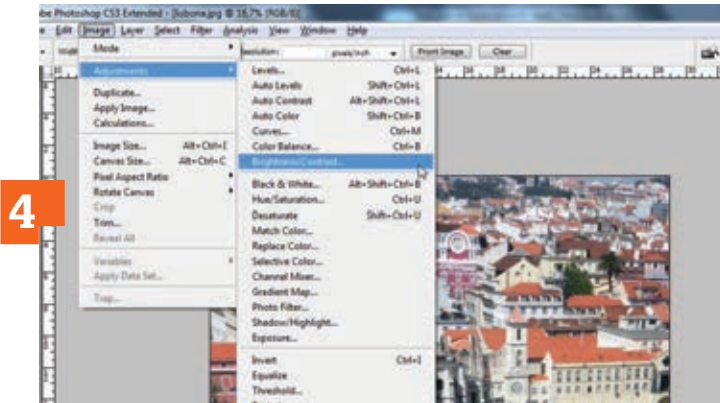
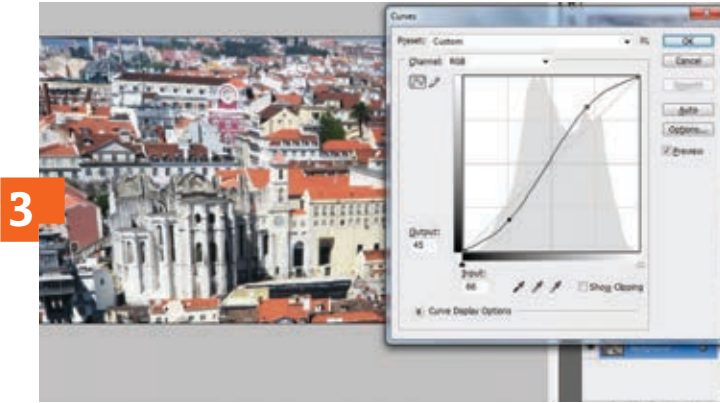
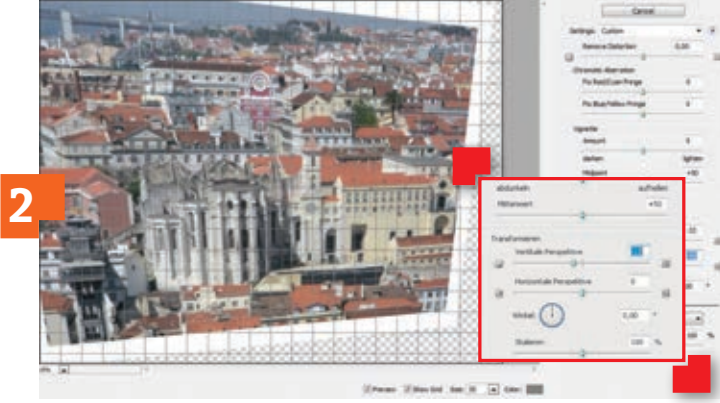
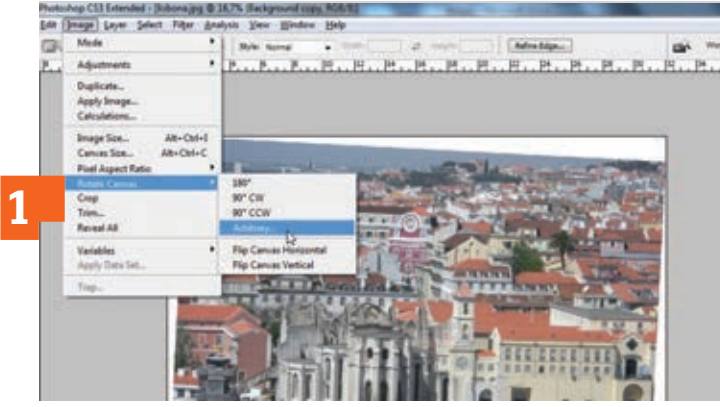

Orijinal

Tatile çıktığınızda sürekli yanınızda bulundurduğunuz akıllı telefonunuz ya da kompakt dijital fotoğraf makinenizle yaptığınız çekimleri tatil dönüşünde bilgisayarınızda açtığınızda, çoğu sonuç hüsrana uğrar. Her ne kadar sizin için sıcak duygular uyandırsa da, çekim yaptığınız bölgeyi tanımayanlar için çok bir şey ifade etmezler. Dahası dar zamanda, hiçbir ön hazırlık yapmadan ayaküstü çektiğiniz fotoğraflar çekim hatalarıyla dolu olabilir.

Bu ayki atölyemizde bu tarz hataları Photoshop'ta nasıl hızlıca düzelteceğinizi gösterip, fotoğraflarınıza hoş bir görünüm kazandırabileceğinizi anlatıyoruz. Yaptığınız hızlı çekimlerde yamuk çıkan kadrageyi hızla düzeltebilecek. Lens hataları olarak nitelendirdiğimiz yanlış çekim açılarını "Lens Correction" özelliğiyle hassas bir biçimde giderebileceksiniz. "Curves" eğrisi sayesinde hem renkleri hem de ışık değerlerini hızlıca düzeltebilecek ve "Brightness/Contrast" seçeneğiyle fotoğrafınızın genel ışığını birkaç tıklama ile en çarpıcı haline dönüştürebileceksiniz.

Bu işlemler sonrasında arkadaşlarınıza gezip gördüğünüz yerleri gururla gösterirken "Selective Colors" ile kattığınız canlılık

sayesinde, sizdeki sıcak duyguları onlara da aktarabileceksiniz. Bu basit ve zaman almayan işlemleri gerçekleştirmeniz için Photoshop'ta uzun saatler geçirmiş olmanıza da gerek yok. Çoğu amatör fotoğrafçının gözünü korkutan bu devasa yazılıma adım atmak için bu ayki atölyemize mutlaka göz atmanızı tavsiye ediyoruz.

Nasıl Yapılır

1 ufuk çizgisini düzeltirin

"Lisbon.jpg" dosyasını açın ve arka planı [Ctrl]+[J] ile katmanlaştırın. "Eyedropper" aracına sağ tıklayın ve "Ruler Tool"u seçin. "Image / Rotate Canvas"tan "Arbitrary"ı seçin. 3 değerini girdikten sonra "CCW"yi işaretleyin. Katmanlardan sağ tıklayıp "Flatten Image"a basın.

2 perspektif hatalarını düzeltin

"Filter / Distort"tan "Lens Correction..."a tıklayın. "Size" kısmına "35" değerini girin. "Transform" alanından perspektif hatalarını düzeltebilirsiniz. Bunun için "Vertical perspective" alanına "-33" ve "Horizontal Perspective" alanına "-43" değerini girin ve yaptığınız değişiklikleri "Ok" tuşuna basarak onaylayın. Akabinde "Crop" ile fotoğrafın fazlalık kısımlarını temizleyin.

3 ton değerleri optimizasyonu

Bu adımdaki uygulamalar için "Curve" eğrisi üzerinde çalışmamız gerekiyor. "Image / Adjustments / Curves..."a tıklayın. Açılan "Curves" panelinde "RGB" kanalı seçin. "Output" alanına 45, "Input" alanına 66 değerlerini girebilirsiniz. Böylelikle ışıklı ve gölgeli alanları daha iyi vurgulamış olacaksınız.

4 kontrast ve parlaklık ayarları

Parlaklık ve gölgelere son şeklini vermek için Photoshop'ın üst kısmında yer alan menülerdeki "Image / Adjustments"tan "Brightness / Contrast"a tıklayın. Karşınıza gelen diyalog kutusundaki çubukları hareket ettirerek ideal tonu ayarlayın. Biz her iki alana da "+20" değerini verdik. Siz de kendi ışık tercihinize göre bu alandaki değerleri belirleyin.

5 Canlı renkler

Çalışmamızda her renge ayrı ayrı müdahale ederek görünümü daha canlı bir hale getirdik. Photoshop'ta bu iş için en etkili araç kesinlikle "Selective Color" seçeneği. Yine üst menüdeki "Image / Adjustments"tan "Selective Color..."ı seçin. Açılan diyalog penceresinde "Colors" alanından tüm renkleri ayrı ayrı seçip bunların değerleriyle oynayabileceğinizi göreceksiniz. Göz zevkinize göre bu alanda biraz vakit geçirdikten sonra artık fotoğrafınız çok daha etkili görünecek.

SOSYAL AĞLAR

Dünya ile bağlantıda kalın – gizliliğinizden feragat etmeden

Ozan Kaya

27 FACEBOOK Dünya çapındaki tüm Facebook kullanıcıları fotoğraflarıyla beraber görüntüleyin

Hiç Facebook'ta kaç kullanıcı olduğunu merak ettiniz mi? Natalia Rojas'ın 'The Faces of Facebook' projesi bu soruyu yanıtlıyor ve tüm Facebook kullanıcıların profil fotoğraflarını app.thefacesoffacebook.com adresinde bir araya getiriyor. Arka planda çalışan bir sayaç yardımıyla güncel sayıyı devamlı takip edebiliyorsunuz. Aynı zamanda site içerisinde yakınlaştırmayı kullanarak 120 profil fotoğrafını aynı anda görünür hale getirebiliyorsunuz. Her bir resmin üzerinde kaçınıcı kullanıcı olduğu görüntülenebiliyor ve üzerine tıklamanızla resmin ait olduğu profile geçebiliyorsunuz. Sadece profil resimleri görünür olan kullanıcıların resimleri görüntülenerek ve hiçbir veri kayıt edilmemesiyle gizlilik esası da çiğnenmemiş.

Resimlerin numaralandırması kronolojik olarak Mark Zuckerberg'in profili ile başlıyor. Eğer kendi sıranızı bulmak istiyorsanız, sağ üstte bulunan ikona tıklayarak Facebook profiliniz ile siteye giriş yapmanız gerekiyor. Bunun için, »Connect« ikonuna tıklayın ve erişim bilgilerinizi girin. »OK« komutu ile profilinize ve arkadaş

listenize erişim izni verin. İsterseniz bir sonraki adımda isminizin yayınlanma iznini atlayabilirsiniz. Site sizin ve arkadaşlarınızın konumunu üyeler içinde gösterecektir. Eğer isterseniz sonuçları paylaşabilirsiniz.

28 WHATSAPP En son giriş zamanınızın görünürlüğünü engelleyin ya da tamamen kapatın

WhatsApp varsayılan olarak kişinin en son çevrimiçi olduğu zamanı gösteriyor, bu yüzden arkadaşlarınız sizin WhatsApp'ta en son ne zaman çevrimiçi olduğunuzu görebilirler. Eğer bunun olmasını istemiyorsanız, iPhone'daki seçenekleri kullanarak bu özelliği kapatabilirsiniz. WhatsApp'ı iOS'ta açın ve »Settings«'e tıklayın. Chat settings« ve açık alanın altında bulunan »Advanced«'i seçin. Buradan »Last Seen Timestamp« sürgüsünü etkisiz hale getirin. İşlemin WhatsApp sunucusunda etkin hale gelmesi birkaç saati bulacaktır. Android sistemde bu özellik bulunmamakta.

Not Eğer Android için bu işlevi kapatmak istiyorsanız, iPhone sahibi bir arkadaşınızın aygıtına SIM kartınızı takarak aynı işlemi uygulayabilirsiniz. SIM kartını iPhone'a takın ve WhatsApp'ı başlatın. İlk olarak ye-

ni aygıtı kaydetmeniz, ardından da size gelen SMS'deki onay kodunu girmeniz gerekmektedir.

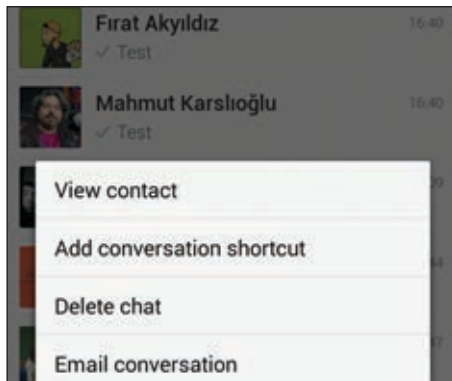
Artık bu rahatsız edici uygulamayı seçeneklerden kapatabilirsiniz. SIM kartı yeniden değiştirin. Her iki kullanıcının da kendi aygıtlarıyla yeniden kayıt yapması gerekmektedir. iPhone olmadan tek çözüm WhatsApp'ı çevrimdışı kullanmak. Uçuş modunda gönderdiğiniz mesajlar kaydediliyor ve sadece yeniden çevrimiçi olduğunuzda gönderiliyor.

29 WHATSAPP Düzenli sohbet ettiğiniz kişiler için ana ekranda kısayol oluşturun

Eğer partnerinizi doğrudan bağlantı olarak kaydettiyseniz, sıradan sohbetler Android'de çok hızlı bir şekilde başlatılabiliyor. Bunun için, WhatsApp'ı aktif hale getirin ve istediğiniz kişi ile sohbeti açın. İçerik menüsü açılana kadar parmağınızı üzerinde bekletin ve »Add Conversation shortcut« seçeneğini seçin. Bir diğer alternatif ise yeni bir sohbet başlatır gibi listenizden birini aramak. Bunun için, seçenekleri açın ve »More«'a tıklayın. Ardından »Add Link«'i seçin. Her iki yöntem de ana ekranınızda hızlı bağlantı oluşturacak. Bu bağlantıyı kullanarak istenilen kişiyle direkt olarak sohbet başlatabilirsiniz.

27 Tek bakışta hepsi

Faces of Facebook için her bir piksel bir profili temsil ediyor

29 Hızlı sohbet fonksiyonu

Bundan sonra WhatsApp'taki favori sohbetinizi direkt olarak bir bağlantıdan açabileceksiniz

CHIP'E ABONE OLUN

10 SAYI FİYATINA 12 SAYIYA SAHİP OLUN

79 TL

ABONE FORMU

☐ İlk defa abone oluyorum

☐ Yenileme

Firma Adı:

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi

Mesleği (Görevi):

Adresi:

Posta Kodu:

Şehir:

Tel:

Faks:

Cep Tel:

E-Mail

Abonelik Bedelini ☐ Havale ile gönderiyorum ☐ Tek seferde kredi kartımdan çekiniz

Kredi kartımdan 3 taksitle çekiniz

☐ Advantage

☐ Axxess

☐ Bonus

☐ Maximum

☐ World

☐ Visa

☐ Master Card

Kart No:

Güvenlik No:

☐ Faturayı Adıma Kesiniz

☐ Faturayı Firma Adına Kesiniz

V.Dairesi

V.No:

Adres:

Kart Sahibinin imzası:

Dergileriniz

Yurtiçi kargo

ile imza karşılığı
teslim edilecektir.

Abonelik Seçenekleri

☐ 1 yıllık

79.00 TL

Bu form 30 MART 2014 tarihine kadar geçerlidir

Ödeme bilgileri

Türkiye İşbankası, İstanbul Kurumsal şubesi*

IBAN: TR13 000 64 00000 11111 00 39936 Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

Not: Banka dekontunu form ile birlikte aşağıdaki adrese posta veya faks yoluyla ulaştırınız.

*Banka tarafından Havale ücreti talep edilmektedir.

*Taksitli Abonelik (Sadece kredi kartıyla yapılan ödemelerde geçerlidir.)

Her ayın 20'sine kadar ulaşan abone başvuruları, çıkacak ilk sayıdan itibaren uygulanacaktır.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.

Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli İSTANBUL

Tel: 0212 478 0 300

Faks: 0212 410 35 12-13

E-Posta: abone@doganburda.com

Web: www.doganburda.com

TREND

Fuarın yıldızları

Las Vegas, Hannover ve Barcelona – 2014'ün ilk çeyreğinde bu şehirlerde en önemli IT fuarları gerçekleşecek. CHIP, CES, CeBit ve Mobile World Congress'te öne çıkan ürünleri tanıtıyor: 8K televizyonlar, esnek ekranlı akıllı telefonlar, akıllı saatler, 64 bit tabletler, akıllı ev sistemleri ve üç boyutlu yazıcılar.

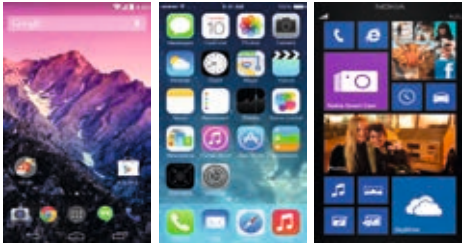

TEST

E-arabalar testte

Yeni nesil arabalar akıllı ve çevreci bir sürüş deneyimi vad ediyorlar. BMW i3 ve Tesla Model S'in direksiyonunun arkasına geçtik ve test ettik: Elektronik motor günlük kullanımda ne kadar iyi? Şarj sorunsuz çalışıyor mu? Çevreci sürüş ne kadar keyifli? Pratik testimizde bu soruların cevaplarını bulabilirsiniz.

TEKNOLOJİ

Gizli cep özellikleri

Mobil işletim sistemlerinin bazı faydalı ve ihtişamlı fonksiyonları iyi saklanmış durumda: Bunları ancak gizlenmiş alt menülerde açığa çıkarabiliyor veya özel telefon kodları ve komut satırı komutlarıyla hayata geçirebiliyorsunuz. Akıllı telefonların en iyi gizlenmiş özelliklerini ve bunları nasıl etkinleştirebileceğinizi gösteriyoruz, üstelik root veya Jailbreak gerekmiyor.

Diğer konular

SINIRSIZ GÖZETLEME

NSA'nın amacı, ABD'de daha fazla gözetleme yapılmasını sağlayacak kanunlar çıkartmak. Teknolojinin buradaki rolünü açıklıyoruz

ŞİFRELER USB BELLEKTE

Tüm şifreler yanınızda: Şifrelenmiş kasaya sahip bir USB bellekle mümkün

BÜYÜK TARAYICI TESTİ

Performans, güvenlik ve kullanım konforu: Ayrıntılı testimizde, dört büyük tarayıcıdan hangisinin en iyisi olduğunu açıklıyoruz

Uyarı: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

İcra Kurulu Başkanı Mehmet Y. Yılmaz

Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin

Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşiöğlu, esahin@chip.com.tr
Ercan Uğurlu, eugurlu@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Barış Emre Alkım, Berk Ergin, Cem Şancı, Ertuğ Aydın, Hüseyin Cem Köylü, Ozan Kaya, İrmak Özkaşıkçı, Selçuk İslamoğlu, Selim Öztürk, Natalia Karbasova (NK), Markus Hermannsdorfer (MH), Felix Knoke (FK), Christoph Schmidt (CS), Thomas Littschwager (TL), Martin Jäger (MJ), Fabian von Keudell (FvK), Benjamin Hartmaier (BH), Christoph Sackman (CSa), Claudio Müller (CM), Markus Grimm (MG), Peter Posse (PP), Julian Peters (JP), Manuel Schreiber (MS), Peter Seiffert (PS), Robert Kraft, Peter Krajewski, Daniel Wolff (DW)

Marka Müdürü Seren Ürün, surun@doganburda.com

Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95

Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel

Projeler Direktörü (Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit Özkaşıkçı

Satış Direktörü Orhan Taşkın

Finans Direktörü Didem Kurucu

Üretim Direktörü Servet Kavasoğlu

REKLAM

Grup Başkanı Viki Habif

Grup Başkan Yardımcısı Koray Bilici

CHIP Reklam Satış Müdürleri Sevil Hoşman, shosman@doganburda.com
Tel: 0 212 336 53 17, Faks: 0 212 336 53 93
Hatice Tarhan, htarhan@doganburda.com
Tel: 0 212 336 53 37, Faks: 0 212 336 53 93

Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırmlıoğlu

Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59

Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336 53 91

Uluslararası Reklam Satış Temsilcilerimiz

Almanya/Merkez: Vanessa Noetzel
T. +49 89 9250 3532, vanessa.noetzel@burda.com
Michael Neuwirth
T. +49 89 9250 3629, michael.neuwirth@burda.com
Avusturya/İsviçre: Goran Vukota
T. +41 44 81 02 146, goran.vukota@burda.com
Fransa/Lüksemburg: Marion Badolle-Feick
T. +33 1 72 71 25 24, marion.badolle-feick@burda.com
İtalya: Mariolina Siclari
T. +39 02. 91 32 34 66, mariolina.siclari@burda.com
İngiltere/İrlanda: Jeannine Soeldner
T. +44 20 3440 5832, jeannine.soeldner@burda.com
ABD+Kanada+Meksika: Salvatore Zammuto
T. +1 212 884 48 24, salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri Trump Towers, Kule 2, Kat 21-24, 34387 Şişli-İstanbul
Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16

Baskı Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.
Sanayi Mahallesi 1650.Sokak No:2
Doğan Medya Tesisleri
34850 Esenyurt / İSTANBUL
Tel: 0 212 622 19 00

Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22

Yayın Türü Yerel, süreli, aylık
FİPP üyesidir

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,
Faks: 0 212 410 35 12 - 13

abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

1. YAŞ GÜNÜ SAYISI! ÖZEL BİR HEDİYEYLE BAYİNİZDE

HEDİYENİZ:
130 sayfa
hardcover
kitap

2014 seyahatleriniz için tüm dünyadan trendsetter önerileri, ünlü editörlerin seçimleri, 100 destinasyon ve **muhteşem fotoğraflar...**

Bakış açını değiştirirsen dünyanın değişir

KARA DELİK İÇİNDEKİLER SİZİ ŞAŞIRTACAK.

- ▶ En doğru uyku nasıl uyunur?
- ▶ İçimizdeki internet.
- ▶ Akşaptan gökdelenler.
- ▶ Google'ın robot ordusu.
- ▶ Havayla çalışan otomobil.
- ▶ Plastiği geri dönüşümlü hale getirmek.
- ▶ İnsanlar en zeki peki hayvanlar ne kadar zeki?
- ▶ Uçan robotların devri başlıyor.
- ▶ Yeni bulunan basamaklı piramit.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve Artırılmış Gerçeklik videoları, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

MART SAYISINI
KAÇIRMAYIN!